

III.

Zpráva o situaci v oblasti migrace na území České republiky za rok 2004

Praha 2005

Obsah

ÚVOD	6
I. ZÁKLADY MIGRAČNÍ POLITIKY	8
I.1. INSTITUCIONÁLNÍ RÁMEC	8
I.1.1. Působnost Ministerstva vnitra ČR	8
I.1.1.1. Působnost Policie ČR	9
I.1.2. Působnost Ministerstva zahraničních věcí ČR	11
I.1.3. Působnost Ministerstva práce a sociálních věcí ČR	11
I.1.4. Působnost Ministerstva průmyslu a obchodu ČR	12
I.1.5. Působnost Ministerstva spravedlnosti ČR	12
I.1.6. Působnost Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR	13
I.1.7. Působnost Ministerstva pro místní rozvoj	13
I.2. LEGISLATIVNÍ RÁMEC	13
I.2.1. Zákon o pobytu cizinců	15
I.2.2. Zákon o azylu	17
I.2.3. Zákon o zaměstnanosti	18
I.3. VÍZOVÁ POLITIKA	19
I.3.1. Modernizace vízového procesu	21
I.3.1.1. Vízový informační systém (VIS)	22
I.4. OCHRANA STÁTNÍCH HRANIC	24
I.5. PŘISTOUPENÍ ČESKÉ REPUBLIKY K EVROPSKÉ UNII	26
I.5.1. Směrnice přijaté Evropskou unií z oblasti azylu a migrace	28
I.6. PŘÍPRAVA ČESKÉ REPUBLIKY NA ZAPOJENÍ DO SCHENGENSKÉ SPOLUPRÁCE	30
I.6.1. Národní schengenský informační systém (N.SIS ČR)	32
I.7. CIZINECKÝ INFORMAČNÍ SYSTÉM (CIS)	33
I.8. EURODAC	34
I.9. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	34
I.10. AKTIVNÍ MIGRAČNÍ POLITIKA	38
I.11. AKČNÍ PLÁN BOJE S NELEGÁLNÍ MIGRACÍ	39
ZÁVĚREČNÉ SHRNUTÍ KAPITOLY	40
II. LEGÁLNÍ MIGRACE: LEGÁLNÍ VSTUP A POBYT CIZINCŮ NA ÚZEMÍ ČR	43
II.1. DRUHY POBYTU	43
II.2. VÍZA	45
II.3. PŘESHRAŇNÍ POHYB	45
II.4. POBYT CIZINCŮ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY	46
II.4.1. Cizinci s povoleným pobytem v ČR	46
II.4.2. Přejíždění pobyt na dlouhodobá víza, dlouhodobý pobyt a přechodný pobyt občanů Evropské unie	49
II.4.3. Trvalý pobyt	50
II.4.4. Migrace příslušníků romských komunit ze Slovenské republiky na území České republiky	51
II.5. ZAMĚSTNÁVÁNÍ A PODNIKÁNÍ CIZINCŮ V ČESKÉ REPUBLICE	54
II.5.1. Zaměstnávání cizinců v České republice	54
II.5.1.2. Nelegální zaměstnávání cizinců	55
II.5.2. Podnikání cizinců v České republice	56
II.6. AZYL	57
II.6.1. Azyl a Evropská unie	57
II.6.2. Žadatelé o azyl	58
II.6.3. Nezletilí žadatelé o azyl bez doprovodu rodičů či zákonných zástupců	65
II.6.4. Oddělení Dublinského střediska	67
II.6.5. Azylová zařízení	68
II.6.6. Žaloby a kasační stížnosti podané k soudům	69
ZÁVĚREČNÉ SHRNUTÍ KAPITOLY	70
III. NELEGÁLNÍ MIGRACE	73
III.1. EVROPSKÝ KONTEXT NELEGÁLNÍ MIGRACE	73
III.2. NELEGÁLNÍ MIGRACE V ČESKÉ REPUBLICE	74
III.3. NELEGÁLNÍ MIGRACE PŘES STÁTNÍ HRANICE ČR	76
III.3.1. Počty osob a jejich státní příslušnost	77
III.3.2. Trasy nelegální migrace	82
III.3.3. Způsob vstupu na území ČR	86
III.3.4. Cestovní doklady	87
III.3.5. Nelegální přechody státních hranic za asistence druhé osoby	92

III.3.5.1. Převáděné osoby dle metodiky CIREFI	96
III.3.6. Nelegální přechody státních hranic v úkrytech dopravních prostředků	97
III.3.7. Opakované nelegální přechody státních hranic	98
III.4. NELEGÁLNÍ MIGRACE NA ÚZEMÍ ČR - PORUŠOVÁNÍ POBYTOVÉHO REŽIMU	99
III.4.1. Počty osob a jejich státní příslušnost	102
III.5. REPRESIVNÍ OPATŘENÍ	103
III.5.1. Přestupky a správní delikty	104
III.5.2. Správní vyhoštění	104
III.5.3. Soudní vyhoštění	105
III.5.3. Zařízení pro zajištění cizinců	106
III.6. PODÍL ŽADATELŮ O AZYL NA NELEGÁLNÍ MIGRACI	107
III.7. READMISNÍ DOHODY	109
ZÁVĚREČNÉ SHRNTUÍ KAPITOLY	113
IV. TRESTNÁ ČINNOST CIZINCŮ	116
IV.1. TRESTNĚ STÍHANÍ CIZINCI NA ÚZEMÍ ČR	116
IV.2. ODSOUZENÍ CIZINCI	118
IV.3. TRESTNÉ ČINNY ZJIŠŤOVANÉ ÚTVARY SCPP PČR	119
V. INTEGRACE A STÁTNÍ OBČANSTVÍ	120
V.1. INTEGRACE CIZINCŮ	120
V.2. INTEGRACE AZYLANTŮ	123
V.3. STÁTNÍ OBČANSTVÍ	125
VI. ROZVOJOVÉ PROJEKTY	126
VII. ZÁVĚR	129
TABULKOVÁ ČÁST	131
II.2. VÍZA	131
Legální migrace – přehled o počtu podaných žádostí o udělení víza podle státních příslušností	131
II.3. PŘESHRAŇNÍ POHYB	131
Legální migrace – Přeshraniční pohyb na hraničních přechodech ČR	131
Legální migrace – Přeshraniční pohyb na hraničních přechodech ČR – porovnání shodného období roku 2003/2004	132
II.4. POBYT CIZINCŮ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY	132
Legální migrace – cizinci s povoleným pobytem na území ČR	132
Legální migrace – cizinci s povoleným pobytem na území ČR – porovnání shodného období 2003/2004	133
Legální migrace – cizinci s povoleným pobytem na území ČR dle teritoria ObŘ SCPP – porovnání shodného období 2003/2004	134
Legální migrace – cizinci s povoleným pobytem na území ČR dle teritoria krajů ČR (správní členění)	134
Legální migrace – cizinci s povoleným pobytem na území ČR dle teritoria krajů ČR – porovnání shodného období 2003/2004	134
Legální migrace – cizinci s povoleným pobytem na území ČR dle teritoria kraje ČR – porovnání shodného období roku 2003/2004	135
Legální migrace – cizinci s povoleným pobytem na území ČR – porovnání stavu k uvedenému datu roku 2003/2004	135
Legální migrace – vybrané činnosti oddělení cizinecké policie v roce 2004	137
II.5. ZAMĚSTNÁVÁNÍ A PODNIKÁNÍ CIZINCŮ V ČESKÉ REPUBLICE	138
Legální migrace – zaměstnání cizinců k 31. 12. 2004	138
Legální migrace – počet podnikatelů k 31. 12. 2004	141
Legální migrace – počet podnikatelů a živností k 31. 12. 2004	141
Legální migrace – Ekonomické aktivity cizinců a gender k 31. 12. 2004	144
II.6. AZYL	144
Legální migrace – počet žadatelů o azyl a udělených azylů v České republice v jednotlivých letech	144
Legální migrace – přehled o počtu osob, kterým byl azyl udělen – podle let a státních příslušností	145
Legální migrace – rozhodnutí o neudělení azylu v I. instanci podle státní příslušnosti v roce 2004	146
Legální migrace – místo podání žádosti o azyl podle státní příslušnosti v roce 2004	147
Legální migrace – srovnání vývoje počtu žadatelů o azyl v Evropě v letech 2003 a 2004	148
III.2. NELEGÁLNÍ MIGRACE V ČESKÉ REPUBLICE	149
Nelegální migrace v ČR – porovnání shodného období 2003/2004	149
Nelegální migrace v ČR – rok 2004	149
III.3. NELEGÁLNÍ MIGRACE PŘES STÁTNÍ HRANICE	150
Nelegální migrace přes státní hranice České republiky od roku 1993	150
Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – porovnání shodného období roku 2003/2004 – osoby celkem	152
Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – porovnání shodného období roku 2003/2004 – osoby celkem (okresy)	152
Nelegální migrace přes státní hranice České republiky v krajích dle správního členění – porovnání shodného období roku 2003/2004	153

Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – rozdělení podle světadílů	154
Nelegální migrace přes státní hranice České republiky- rozdělení podle světadílů – porovnání shodného období roku 2003/2004	154
Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – občané ČR - porovnání shodného období roku 2003/2004	154
Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – cizinci – porovnání shodného období roku 2003/2004	155
Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – cizinci bez vízové povinnosti pro vstup a pobyt v ČR - porovnání shodného období roku 2003/2004	156
Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – cizinci s vízovou povinností pro vstup a pobyt – porovnání shodného období roku 2003/2004	157
Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – státní příslušnosti osob	158
Nelegální migrace přes SH ČR– 15 nejčtetnějších státních příslušností sousedních zemí – porovnání shodného období roku 2003/2004	159
Nelegální migrace přes státní hranice České republiky - 15 nejčtetnějších státních příslušností sousedních zemí - rok 2004	159
Směr nelegální migrace přes státní hranice České republiky u 15 nejčtetnějších státních příslušností sousedních zemí - rok 2004	160
Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – způsob vstupu migrantů na území ČR před nelegálním překročením státních hranic ČR ve směru z ČR – porovnání shodného období 2003/2004	160
Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – osoby zjištěné ve směru z ČR a způsob jejich vstupu na území ČR – porovnání shodného období roku 2003/2004	161
Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – osoby zjištěné ve směru z ČR do SRN a způsob jejich vstupu na území ČR – porovnání shodného období roku 2003/2004	162
Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – osoby zjištěné ve směru z ČR do Rakouska a způsob jejich vstupu na území ČR – porovnání shodného období roku 2003/2004	162
Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – osoby zadržené ve směru z ČR do Polska a způsob jejich vstupu na území ČR – porovnání shodného období roku 2003/2004	162
Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – využití neregulérních cestovních dokladů – porovnání jednotlivých let	163
Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – využití neregulérních cestovních dokladů – srovnání osob, které použily neregulérní doklad při přechodu SH ČR v roce 2004	165
Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – osoby zadržené s neplatným cestovním dokladem, převáděné, v úkrytu DP, opakovaně	166
Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – osoby zadržené s neplatným cestovním dokladem, převáděné, v úkrytu DP, opakovaně - porovnání shodného období roku 2003/2004	167
Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – osoby převáděné – porovnání shodného období roku 2003/2004	167
Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – osoby zadržené v úkrytech dopravních prostředků	167
Nelegální migrace přes státní hranice České republiky - osoby zadržené v úkrytech dopravních prostředků, podle státní příslušnosti - porovnání shodného období roku 2003/2004	168
Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – osoby opakovaně zjištěné – porovnání shodného období roku 2003/2004	168
Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – osoby opakovaně zjištěné – porovnání shodného období roku 2003/2004	168
Nelegální migrace přes státní hranice České republiky - podíl orgánů ochrany státních hranic na odhalení nelegálních přechodů	169
Nelegální migrace přes státní hranice České republiky - podíl orgánů ochrany státních hranic v jednotlivých úsecích SH ČR -porovnání shodného období 2003/2004	169
Nelegální migrace přes státní hranice České republiky - podíl orgánů ochrany státních hranic - rok 2004	170
III.4. NELEGÁLNÍ POBYT NA ÚZEMÍ ČR - PORUŠOVÁNÍ POBYTOVÉHO REŽIMU	170
Nelegální migrace- porušování pobytového režimu - porovnání shodného období roku 2003/2004	170
Nelegální migrace-porušování pobytového režimu – porušování pobytového režimu v krajích ČR dle správního členění – porovnání shodného období roku 2003/2004	171
Nelegální migrace- porušování pobytového režimu , osoby dle státní příslušnosti – porovnání shodného období roku 2003/2004	171
Nelegální migrace- porušování pobytového režimu , osoby dle státní příslušnosti – porovnání shodného období roku 2003/2004	172
III.5. REPRESIVNÍ OPATŘENÍ	172
Nelegální migrace - represivní opatření vůči cizincům	172
Nelegální migrace - zařízení pro zajištění cizincům	173
Nelegální migrace - zařízení pro zajištění cizincům - porovnání shodného období 2003/2004	173
III.6. PODÍL ŽADATELŮ O AZYL NA NELEGÁLNÍ MIGRACI	173
Nelegální migrace – podíl žadatelů o azyl na nelegální migraci – porovnání shodného období roku 2003/2004	173
Nelegální migrace - nelegální migraci žadatelů o azyl, 15 nejčtetnějších státních příslušností – porovnání shodného období roku 2003/2004	174
Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – státní příslušnosti osob, podíl žadatelů o azyl – porovnání shodného období roku 2003/2004	174
III.7. READMISNÍ DOHODY	175
Provádění readmisních dohod se sousedními státy od roku 1995	175
Provádění readmisních dohod se sousedními státy - porovnání shodného období roku 2003/2004	175
Provádění readmisní dohody mezi ČR a SRN	176

Provádění readmisní dohody mezi ČR a Rakouskem	176
Provádění readmisní dohody mezi ČR a Polskem	177
Provádění readmisní dohody mezi ČR a Slovenskem	177
Provádění readmisních dohod se sousedními státy – osoby převzaté orgány SCPP Policie ČR ze sousedních států a osoby předané orgány SCPP Policie ČR sousedním státům – porovnání shodného období 2003/2004	178
IV. TRESTNÁ ČINNOST CIZINCŮ	178
Trestně stíhané osoby	178
Trestně stíhaní cizinci – porovnání shodného období roku 2003/2004	179
Trestně stíhaní cizinci – porovnání shodného období roku 2003/2004	179
Trestně stíhaní cizinci - v krajích ČR dle správního členění	180
Trestně stíhaní cizinci - v krajích ČR dle správního členění - porovnání shodného období roku 2003/2004	180
Trestně stíhaní cizinci-dle druhu pobytu na území ČR - porovnání shodného období roku 2003/2004	181
Odsouzení cizinci	181
Odsouzení cizinci - porovnání shodného období roku 2003/2004	182
ABECEDNÍ SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	183
PŘÍLOHY	185
SAMOSTATNĚ ČÍSLOVANÁ PŘÍLOHA.....	185
Analytická studie „Migrace v roce 2004 - základní migrační trendy v evropském kontextu“	185

Úvod

Předkládaná *Zpráva o situaci v oblasti migrace na území České republiky za rok 2004* mapuje problematiku migrace cizinců na území České republiky v roce 2004 a přináší základní analýzu migračních trendů. Jejím cílem je podat souhrnnou informaci o problematice migrace a shrnout pozitiva a negativa vyplývající z aktuálních migračních pohybů. Autorem zprávy je Ministerstvo vnitra České republiky, které vedle vlastních poznatků vycházelo z informací a podkladů dalších ministerstev zabývajících se vybranými aspekty migrace.

Zlomovým datem v plejádě vnitrostátních i zahraničních aktivit České republiky je 1. květen 2004, kdy se republika stala plnoprávným členem Evropské unie. Od tohoto okamžiku v řadě oblastí, které jsou předmětem společného zájmu unie, se podřizuje národní legislativa a praxe legislativě společenství. To vytváří platformu pro koordinovaný a na stanovených principech a pravidlech sjednocený postup v těchto oblastech, a to nejen uvnitř společenství, ale zejména navenek, ve vztazích se třetími státy.

Jedním z nejvýznamnějších témat tvořících společný zájem unie je téma migrace. V rámci Evropské unie stále pokračuje úsilí o vytváření prostoru svobody, bezpečnosti a spravedlnosti v návaznosti na program přijatý Evropskou radou v Tampere. Do popředí stále vystupuje potřeba rozvíjet společnou politiku v otázkách migrace a azylu. Věcí zásadního významu je usměrňování migračních toků ve spolupráci se zdrojovými zeměmi. Opatření týkající se usměrňování migračních toků musí vyvažovat politiku integrace a azylovou politiku, stejně jako kroky proti nelegální migraci. Imigrační politika musí taktéž vycházet ze schopnosti Evropské unie a jejích členských států přijímat imigranty.

Mezinárodní migrace dosahuje v posledním období rekordní úrovně a počty osob usídlených mimo zemi, ve které se narodily, se odhadují řádově ve stovkách milionů. I přesto většina států unie i dalších států s rozvinutou ekonomikou pocítuje v důsledku stárnutí populace nedostatek pracovní síly a tento deficit se bude dle prognóz dále prohlubovat. Přesně stejný trend platí i v České republice.¹ Migrace, resp. imigrace, je v kontextu vývoje směřování demografické křivky chápána jako jeden z prostředků ke zpomalení poklesu. Názory na imigraci se mění, imigrace se stává svým způsobem vítanou a podporovanou, neboť imigrační zemi pomáhá do jisté míry nahradit chybějící pracovní potenciál např. v podobě specializovaných odborníků, kvalifikovaných i nekvalifikovaných pracovníků. Může ovlivňovat v pozitivním směru výkon národní ekonomiky imigrační země, ale má i zpětnou vazbu na ekonomiku země původu migrantů například tím, že profituje z finančních prostředků, kterými imigranti podporují své rodiny v zemích původu.

V posledních letech dochází v imigrační politice Evropské unie k posunu od restriktce k liberálnějšímu systému. Imigrační politiku a z ní vyvěrající legislativní tvorbu v rámci unie ovlivňuje nutnost řešit deficity v demografii a na trhu pracovní síly. Zvolenou cestou je otevírání se imigraci ze třetích zemí; posun v politice Evropské unie dokumentují v poslední době vydávané směrnice upravující např. problematiku slučování rodin, otázku právního postavení občanů třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty, nebo upravující podmínky přijímání státních příslušníků třetích zemí za účelem studia.

---

¹ Dne 8. března 2005 v Paříži zveřejnila Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) pravidelnou zprávu mapující sociální situaci v členských zemích. Tato zpráva m.j. hodnotí za období deseti let (do roku 2002) přírůstek cizinců v členských zemích. V tomto období je Česká republika uváděna jako stát, ve kterém v hodnoceném období došlo k nejvyššímu přírůstku cizinců, konkrétně se počet cizinců zvýšil o 18,2 %. Za Českou republikou následují Jižní Korea s 16,3 %, Španělsko s 12,9, Portugalsko s 12,8 a Slovensko s 11,6 %.

Legislativní tvorba Evropské unie nejen liberalizuje podmínky imigrace, ale současně stanovuje i pravidla pro její ovlivňování a řízení. Migraci je nezbytné usměrňovat a kontrolovat, zamezit živelnosti a s ní spojeným negativním projevům, zejména migraci nelegální a jejím dopadům na bezpečnostní situaci v imigrační zemi. Velmi výrazným faktorem ovlivňujícím současnou imigrační politiku je bezesporu obava z mezinárodního terorismu. Cílové země, mezi něž se řadí i Česká republika, se proto snaží, i při zmírňování restriktivního charakteru imigračních podmínek, aplikací nových legislativně technických prostředků a rozšiřováním vzájemné spolupráce vytvářet účinná opatření proti pronikání a působení mezinárodního terorismu, nelegální migraci², obchodu s lidmi a narkotikem a dalším souvisejícím jevům. V této souvislosti lze hovořit např. o informačních systémech SIS³, VIS⁴ a nebo o zavádění biometrických prvků do cestovních dokladů víz a případně dalších identifikačních dokladů.

Účinnými nástroji usměrňování migračních toků a boje proti nelegálnímu přistěhovalectví jsou vízová politika a readmisní smlouvy. Readmisní doložky jsou nadále zahrnovány do jakýchkoliv dohod o spolupráci, přidružení či podobně, kterou EU nebo ES s kteroukoliv zemí uzavře. Za velmi důležitou je považována spolupráce zemí původu a tranzitních zemí při společné správě a kontrole hranic a při readmisi, což Evropská unie deklarovala i svými legislativními kroky zaměřenými na poskytování technické a finanční pomoci třetím zemím, které v boji proti nelegální migraci spolupracují.

Aktivní přístup k imigraci umožňuje migraci řídit a využívat jejích výhod s tím, že přínosnou může být nejen pro státy, ale i pro samotné migranty. Z tohoto pohledu jsou prostředkem pro posilování řídicí role státu různé projekty, v našich podmínkách se jedná o projekt MPSV *Aktivní výběr kvalifikovaných zahraničních pracovníků*⁵, nebo o nejnovější *aktivní meziresortní Rady pro rozvoj podnikatelského prostředí zaměřené rovněž na získávání zahraničních pracovníků*, které však dosud nemají jasné kontury.

V řadě zemí, zejména v těch, které v posledních patnácti letech prošly demokratickými změnami, zůstává v myšlení lidí odmítavý postoj k imigrantům a jistá předpojatost. Řízením a kontrolou imigrace a zejména zvýšeným důrazem na posílení širokospektrálně působících integračních programů, v našich podmínkách se jedná o *Koncepci integrace cizinců*, se státy snaží předcházet sociální exkluzi, tj. vydělení imigrantů z většinových společností v cílových zemích, která bohužel i v řadě zemí Evropské unie existuje a která může být potenciálně spojená z bezpečnostními riziky.

Česká republika, jakož i ostatní členské státy Evropské unie se aktivně účastní utváření politik společenství v řadě oblastí. Rok 2004 byl pro unii, a zejména pro přistupující státy, rokem významným a přinesl řadu nových skutečností, se kterými je nutno se vyrovnat. O tom, jak Česká republika v nových podmínkách fungovala a jakých výsledků dosáhla v problematice migrace, vypovídá tato zpráva.

---

² Vláda České republiky schválila usnesením č. 108 ze dne 4. února 2004 *Akční plán boje s nelegální migrací* - viz kapitola I. 11.

³ SIS - Schengenský informační systém; blíže je popsán v kapitole I.6.1. *Národní schengenský informační systém*

⁴ VIS - Vízový informační systém; viz kapitola I.3.1.1. *Vízový informační systém*

⁵ Tento projekt je blíže popsán v kapitole I.10. *AKTIVNÍ MIGRAČNÍ POLITIKA*

I. Základy migrační politiky

I.1. INSTITUCIONÁLNÍ RÁMEC

I.1.1. Působnost Ministerstva vnitra ČR

Ve smyslu zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů je Ministerstvo vnitra ČR gestorem za problematiku mezinárodní migrace a azylu, a to jak na úrovni legislativně - koncepční (oblast mezinárodní migrace, azylu), tak i realizační (azyl, zčásti mezinárodní migrace).

Na základě zákona o pobytu cizinců⁶ zabezpečuje výkon státní správy v oblasti migrace. V tomto smyslu úzce spolupracuje s dalšími resorty, státními a nevládními organizacemi včetně organizací mezinárodních.

Ministerstvo vnitra ČR i přes rozsáhlé kompetence svěřené zákonem o pobytu cizinců policii má ve smyslu tohoto zákona vymezeno postavení nadřízeného orgánu, a to jak pro stanovené případy správního řízení, tak zejména s ohledem na zákonné pověření k výkonu dozoru nad policií při výkonu státní správy.

V roce 2003 bylo zákonem o pobytu cizinců svěřeno do působnosti Ministerstva vnitra ČR řízení o žádostech o povolení pobytu na území České republiky ve zvláštních případech po ukončení azylového řízení, které ve věci rozhoduje jako prvoinstanční správní orgán. Současně uvedený zákon stanovuje možnost vydané povolení k pobytu zrušit.

Ve smyslu zákona o pobytu cizinců a zákona o cestovních dokladech⁷ vyhlašuje seznam hraničních přechodů, jejich provozní dobu a okruh osob, které mohou přes hraniční přechod vstoupit na území nebo z něj vycestovat a uveřejňuje tento seznam včetně jeho změn formou sdělení ve Sbírce zákonů České republiky. Stanovuje státy, jejichž státní občané mohou pobývat v tranzitním prostoru mezinárodního letiště na území pouze na základě uděleného letištního víza i např. náležitosti fotografie a počet fotografií vyžadovaných od cizince podle zákona o pobytu cizinců.

Ministerstvo vnitra ČR sjednává anebo se podílí na sjednávání mezinárodních smluv v oblasti mezinárodní migrace (smlouvy o bezvízovém styku, hraničním režimu, malém pohraničním styku, policejní spolupráci, o readmisi).

Ministerstvo vnitra ČR je gesčním resortem za kapitolu „Schengen“ a je rovněž koordinátorem implementace schengenských pravidel do vnitrostátního práva a praxe.

Na základě zákona o azylu⁸ zabezpečuje výkon státní správy v azylové problematice a vytváří státní integrační programy zaměřené na pomoc azylantům při jejich začlenění do společnosti a při poskytování dočasné ochrany cizincům prchajícím ze států, kde jsou ohroženi z důvodu ozbrojených konfliktů, živelních pohrom, porušování lidských práv nebo z důvodu pronásledování pro svoje náboženství nebo národnost.

V těchto oblastech Ministerstvo vnitra ČR úzce spolupracuje s dalšími resorty, státními a nevládními organizacemi včetně organizací mezinárodních. Ve spolupráci s policií a Mezinárodní organizací pro migraci se podílí na vypracování repatričních programů a přímo zajišťuje repatriace (dobrovolné návraty) cizinců do zemí jejich původu.

---

⁶ Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, v platném znění

⁷ Zákon č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o cestovních dokladech), v platném znění

⁸ Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), v platném znění

V oblasti integrace cizinců se spolupodílí na činnosti Komise ministra práce a sociálních věcí. Při plnění úkolů v této problematice vychází z vlastní analýzy situace a postavení cizinců a návrhu opatření v působnosti resortu.

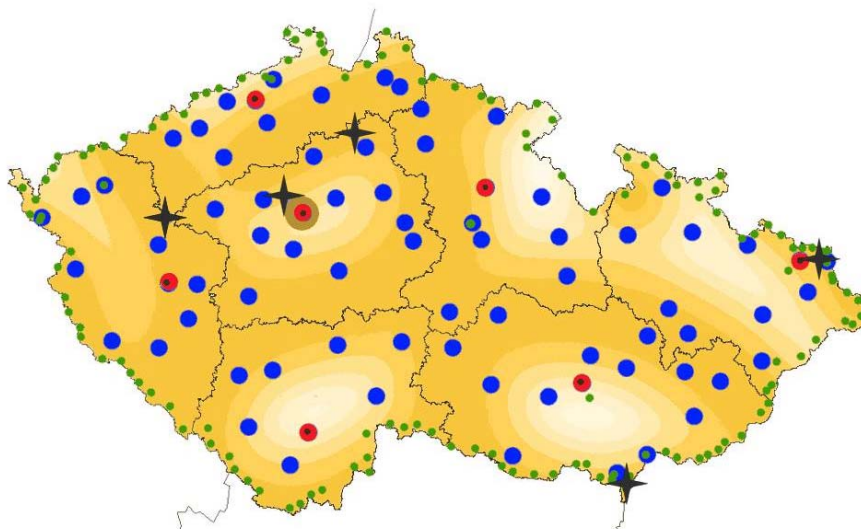
K zabezpečení plnění úkolů vyplývajících z usnesení vlády České republiky přijatých v oblasti integrace azylantů zřídil ministr vnitra svým pokynem č. 19 ze dne 11. dubna 2002 meziposortní komisi pro tvorbu nové koncepce integrace azylantů a pro přidělování integračních bytů oprávněným osobám. Cílem činnosti komise, která je poradním orgánem ministra vnitra, je vytvoření nové koncepce integrace azylantů. Jejím úkolem je též do této činnosti zapojit ostatní ministerstva, správní úřady, orgány územní samosprávy a nestátní neziskové organizace.

V rámci Ministerstva vnitra ČR se problematikou mezinárodní migrace, azylu a integrace cizinců specializovaně zabývá odbor azylové a migrační politiky a organizační složka státu zřízená Ministerstvem vnitra ČR Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra ČR. Zaměstnanci obou útvarů jsou rozmístěni jak v Praze, tak na jednotlivých detašovaných pracovištích v azylových zařízeních.

1.1.1.1. Působnost Policie ČR

Stejně, jako v letech předcházejících, úkoly spojené s ochranou státních hranic, odbavovacím procesem, povolováním vstupu a pobytu cizinců a kontrolou pobytu cizinců na území České republiky plnila i v roce 2004 **Služba cizinecké a pohraniční policie Policie České republiky** (dále jen SCPP PČR). Po třech letech jejího fungování jako liniově řízeného útvaru s celorepublikovou působností⁹ lze říci, že se útvar může svým charakterem srovnávat s obdobnými službami v členských zemích Schengenské dohody. Vznik liniové služby lze hodnotit jako účelný, pro zkvalitnění výkonu služby byly organizační změny rozhodně přínosem.

Službu cizinecké a pohraniční policie tvořilo k 31. 12. 2004 **ředitelství služby, 7 oblastních ředitelství**, do jejich organizační struktury patří 7 odborů pátrání a kontroly pobytu, **77 oddělení cizinecké policie, 137 referátů cizinecké a pohraniční policie** a 5 zařízení pro zajištění cizinců (+).

Vysvětlivka: dislokace útvarů je v grafu znázorněna ikonou, jejíž barva odpovídá barvě útvaru v textu.

⁹ Služba cizinecké a pohraniční policie funguje jako liniově řízený útvar s celorepublikovou působností od 1. 1. 2002 .

Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie (dále jen ŘSCPP) a *Oblastní ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie Praha* (dále jen ObŘ SCPP) jsou dislokována na území hlavního města Prahy. Ostatní ObŘ SCPP jsou v Ústí nad Labem, Plzni, Českých Budějovicích, Hradci Králové, Brně a Ostravě. Územní působnost je totožná s teritoriální působností Policie ČR správ krajů s výjimkou ObŘ SCPP Praha, jehož teritoriální působnost zahrnuje území hlavního města Prahy a Policie ČR Správy Středočeského kraje.

Oddělení cizinecké policie (dále jen OCP), která jsou dislokovaná v dřívějších okresních a krajských městech (popř. obvodu - Brno, Plzeň) a Praze, zajišťují výkon státní správy ve věcech vstupu a pobytu cizinců a provádí kontrolu dodržování podmínek v souladu se zákonem o pobytu cizinců v rámci své územní působnosti.

Referáty cizinecké a pohraniční policie (dále jen RCPP) zajišťovaly jak ochranu na tzv. „zelené hranici“, tak i provoz na hraničních přechodech. K 31.12. 2004 se jednalo o 139 hraničních přechodů (98 silničních, 30 železničních, 10 letištních a 1 říční). Na úsek státních hranic ČR se SRN připadá 46 hraničních přechodů, na úsek ČR s Rakouskem 26, na úsek ČR s Polskou republikou 35 a na úsek ČR se Slovenskou republikou 22. Mimo hraniční přechody byl výkon služby zajišťován na dalších 130 místech určených k překračování státních hranic (97 turistických stezek a 33 přechodů malého pohraničního styku). Mezi úkoly RCPP patří i pobytová kontrola v příhraničí.

Odbory pátrání a kontroly pobytu (dále jen OPKP) plní v územní působnosti jednotlivých ObŘ SCPP zejména úkoly na úseku odhalování a zabraňování nelegální migrace, odhalování trestné činnosti přeshraničního charakteru a porušování pobytového režimu cizinců. V současné době se odbory člení na 3 organizační celky: oddělení pátrání a eskort (dále jen OPE), oddělení kontroly pobytu (dále jen OKP) a skupiny dokumentace (dále jen SD).

Zařízení pro zajištění cizinců (dále jen zařízení) je místo, v němž je cizinec povinen se zdržovat na základě rozhodnutí vydaného PČR o zajištění za účelem správního vyhoštění. V roce 2004 SCPP disponovala 5 zařízeními, a to: *Balková, Poštorná, Velké Přílepy a Frýdek Místek*. *Dislokované pracoviště zařízení Velké Přílepy II v obci Bělá pod Bezdězem-Jezová*, které bylo zřízeno speciálně pro umísťování rodin, resp. matek s dětmi, *funguje od 1. 3. 2003 jako samostatné zařízení*.

Služba cizinecké a pohraniční policie zabezpečuje rovněž dílčí úkoly stanovené policií zákonem o azylu, zejména provádění prvotních identifikačních úkonů, udělování víz a vydávání cestovních dokladů azylantům.

Nově vzniklá pracoviště SCPP PČR

Na základě rozhodnutí vedení MV ČR a následně PP ČR bylo dnem 1. 7. 2004 zřízeno v rámci ObŘ SCPP Praha *oddělení doprovodu letadel*. Pracoviště bylo personálně zabezpečeno z neobsazených míst policistů v rámci PČR SCPP.

V organizační struktuře Policie ČR ŘSCPP vzniklo k 1. 5. 2004 *nové pracoviště*, které bude přímo zpracovávat a vyřizovat cizineckou agendu spadající do věcné působnosti *národní kanceláře SIRENE*¹⁰ a k 1. 6. 2004 *pracoviště*, které bude přímo zpracovávat a vyřizovat cizineckou agendu

¹⁰ Pro potřeby konzultací a výměny informací mezi členskými státy byla vytvořena síť kanceláří SIRENE integrující zástupce všech (podle vnitrostátních předpisů) oprávněných orgánů. Kanceláře pracují v nepřetržitém provozu. SIRENE.ČR Národní místo pro předávání a koordinaci informací (*Supplementary Information Request At (the) National Entry*)

spadající do věcné působnosti *národní kanceláře VISION*.¹¹

V souvislosti s realizací Rozkazu policejního prezidenta č.100/2004, kterým se stanovuje postup při implementaci a aplikaci modelu Excellence EFQM v Policii ČR¹², byla zřízena při Policii ČR *RSCPP kancelář podpory kvality k plnění úkolů vyplývajících z „Harmonogramu činností pro jednotnou implementaci a používání modelu Excellence EFQM v Policii ČR v letech 2004-2007”*.¹³

Úkoly v oblasti nelegální migrace, zejména v oblasti boje proti převaděčství, plní rovněž služba kriminální policie a vyšetřování a její specializovaná složka **Útvar pro odhalování organizovaného zločinu**.

1.1.2. Působnost Ministerstva zahraničních věcí ČR

Ministerstvo zahraničních věcí ČR je ústředním správním orgánem České republiky pro oblast zahraniční politiky, v jejímž rámci vytváří koncepci a koordinuje zahraniční rozvojovou pomoc.

Vykonává státní správu ve věcech povolování pobytu cizinců na území požívajících výsad a imunit podle mezinárodního práva.

Prostřednictvím zastupitelských úřadů vykonává státní správu ve věcech udělování víz v rozsahu stanoveném zákonem o pobytu cizinců.

1.1.3. Působnost Ministerstva práce a sociálních věcí ČR

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR (MPSV) na základě zákona č. 435/2004 Sb., zákon o zaměstnanosti, mj. vymezuje okruh subjektů působících v roli zaměstnavatele a ve vztahu k cizím státním příslušníkům stanovuje kritéria vstupu jednotlivých kategorií cizinců na trh práce. Na základě situace na trhu práce stanovuje podmínky pro povolování zaměstnání, v souladu s mezivládními dohodami o vzájemném zaměstnávání stanovuje číselné kvóty pro zaměstnávání cizinců a zodpovídá za právní úpravu zaměstnávání cizinců ve vztahu k odpovídajícím právním předpisům Evropské unie.

Kromě vnitrostátních právních předpisů je oblast pracovní migrace upravena i bilaterálními mezinárodními smlouvami upravujícími oblast sociálního zabezpečení a zaměstnávání a také multilaterálními úmluvami v oblasti lidských práv, postavení uprchlíků, sociálních práv, jimiž je Česká republika vázána.

MPSV směřuje státní politiku zaměstnanosti k dosažení rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou po pracovních silách, produktivnímu využití pracovních sil a k zabezpečení práva občanů na zaměstnání. MPSV od roku 2003 realizuje pilotní projekt *Aktivní výběr kvalifikovaných zahraničních pracovníků*.

Vzhledem k tomu, že v České republice i nadále přetrvává fenomén nelegální zaměstnanosti, přijala vláda České republiky dne 23. října 2000 usnesení č. 1044 na jehož základě byl zřízen meziposortní orgán pro potírání nelegálního zaměstnávání cizinců v České republice. Na činnosti

¹¹ VISION - síť schengenských konzultací při udělování víz (*Visa Inquiry Open-Border Network*)

¹² Zavedení modelu Evropské nadace pro řízení kvality (EFQM) do Policie České republiky.

¹³ Provádění sběru dat a zajištění zpracování sebehodnotících zpráv u Policie České republiky; zajištění provedení výzkumu spokojenosti zaměstnanců Police České republiky; zajištění provedení výzkumu spokojenosti občanů s prací Policie České republiky.

uvedeného orgánu, jehož gestorem je MPSV, úzce spolupracuje Ministerstvo vnitra ČR a Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR.

Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR byla usnesením vlády č. 1252 ze dne 10. prosince 2003¹⁴ svěřena role koordinátora pro oblast integrace cizinců. V zájmu realizace svěřené kompetence byla zřízena Komise ministra práce a sociálních věcí, která je jeho poradním orgánem a napomáhá mu při zajišťování podmínek pro přípravu a realizaci politiky vlády České republiky v oblasti integrace cizinců. V uvedené komisi jsou zastoupena jednotlivá ministerstva podílející se na realizaci *Koncepce integrace cizinců na území České republiky* (Úřad vlády, Český statistický úřad, akademická obec, nestátní neziskové organizace, sdružení cizinců, odborové a zaměstnavatelské svazy, zástupci samosprávy).

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR se rovněž spolupodílí na činnosti Komise ministra vnitra pro tvorbu nové koncepce integrace azylantů a pro přidělování integračních bytů oprávněným osobám.

1.1.4. Působnost Ministerstva průmyslu a obchodu ČR

Do působnosti Ministerstva průmyslu a obchodu ČR spadá právní úprava živnostenského podnikání v režimu zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů, zahrnujícího převážnou část podnikatelských aktivit fyzických i právnických osob. Ministerstvo průmyslu a obchodu věnuje soustavnou pozornost optimalizaci podmínek podnikání.

V rámci své působnosti zejména navrhuje potřebné legislativní úpravy podmínek živnostenského podnikání, metodicky řídí výkon veřejné správy pro tuto oblast a podporuje rozvoj vybraných podnikatelských aktivit a v souvislosti s tím se zabývá i problematikou podnikání zahraničních osob.

V oblasti integrace cizinců se spolupodílí na činnosti Komise ministra práce a sociálních věcí. Při plnění úkolů v této problematice vychází z vlastní analýzy situace a postavení cizinců a návrhu opatření v působnosti resortu.

1.1.5. Působnost Ministerstva spravedlnosti ČR

Ministerstvo spravedlnosti ČR je ústředním orgánem státní správy pro soudy a státní zastupitelství. V extradičním řízení rozhoduje ministr spravedlnosti o povolení vydání cizince k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu do ciziny, avšak pouze pokud krajský nebo Nejvyšší soud vyslovil, že vydání je přípustné, popřípadě pokud příslušný cizinec s vydáním souhlasil.

Problematika migrace se uvedeného resortu dotýká i s ohledem na jeho kompetence v oblasti zajišťování legislativní činnosti, příprav návrhů zákonů a dalších právních předpisů upravujících poměry v justici a ve vězeňství a kompetencí týkajících se sledování, prověřování a vyhodnocování výkonu soudnictví.

Ministerstvo spravedlnosti ČR je gestorem právní úpravy týkající se problematiky obchodního rejstříku, vzniku a postavení obchodních společností a družstev, závazkových vztahů atd., která je upravena obchodním zákoníkem.

---

¹⁴ Citovaným usnesením vláda České republiky schválila převod agendy spojené s koordinací realizace *Koncepce integrace cizinců na území České republiky* z Ministerstva vnitra ČR na Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR ke dni 1. ledna 2004.

I.1.6. Působnost Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR je gestorem problematiky studia na všech typech škol a středních odborných učilištích, účast na jazykových kursech akreditovaných ministerstvem, konzultace a výměna zkušeností, výměnný pobyt a účast na uměleckých, metodických a jiných specializovaných kursech v oboru působnosti ministerstva či odborná praxe určená k získání praktických nebo odborných zkušeností cizince. Do kompetence ministerstva patří též zajištění přístupu dětí cizinců ke vzdělání. Ministerstvo rovněž organizuje stáže zahraničních odborníků na českých školách, kteří zde fungují buď jako lektori nebo ve funkcích vědeckých pracovníků.

Ministerstvo nebo vysoké školy uznávají (nostrifikují) vysokoškolské vzdělání získané na zahraničních vysokých školách na základě předložených dokladů o studiu a kompetencí stanovených zákonem o vysokých školách.

MŠMT se spolupodílí na činnosti Komise ministra práce a sociálních věcí v oblasti integrace cizinců a Komise ministra vnitra pro tvorbu nové koncepce integrace azylantů a pro přidělování integračních bytů oprávněným osobám. Při plnění úkolů v této problematice vychází z vlastní analýzy situace a postavení cizinců a návrhu opatření v působnosti resortu.

I.1.7. Působnost Ministerstva pro místní rozvoj

Ministerstvu pro místní rozvoj bylo usnesením vlády č. 1311 ze dne 22. prosince 2004 uloženo zřídit meziresortní pracovní skupinu¹⁵, která bude koordinovat, monitorovat a vyhodnocovat plnění povinností obsažených v *Memorandu ADS*.¹⁶ Ze svěřené kompetence dále vyplynula povinnost informovat cestovní kanceláře a cestovní agentury o povinnostech, které vyplývají z *Memoranda ADS* a uzavřít s českými cestovními kanceláři a cestovními agenturami, které nejsou na seznamu spolupracujících v rámci *Memoranda ADS*, smlouvu jejímž účelem bude zajištění plnění požadavků stanovených *Memorandem ADS*.

Spolupodílí se na činnosti Komise ministra práce a sociálních věcí v oblasti integrace cizinců a Komise ministra vnitra pro tvorbu nové koncepce integrace azylantů a pro přidělování integračních bytů oprávněným osobám. Při plnění úkolů v této problematice vychází z vlastní analýzy situace a postavení cizinců a návrhu opatření v působnosti resortu.

I.2. LEGISLATIVNÍ RÁMEC

Rokem 2004 bylo završeno předvstupní období a Česká republika se plně začlenila do Evropské unie a jejích struktur. Zúročila se tak několikaletá nelehká práce v legislativní oblasti, kdy řadou novel zákonů v oblasti migrace, koncipováním některých zákonů zcela nových a vydáním dalších právních předpisů byly do národního práva implementovány platné předpisy unie. Ministerstvem vnitra ČR byla po celé přípravné období prvořadá pozornost v legislativní oblasti zaměřena k dosažení plné kompatibility vnitrostátní legislativy s právem Evropských společenství, s důrazem i na schengensché acquis, a k vytvoření optimálního právního prostředí pro aplikační praxi.

¹⁵ Meziresortní pracovní skupina bude složena ze tří zástupců Ministerstva pro místní rozvoj ČR, ze dvou zástupců Ministerstva vnitra ČR a ze dvou zástupců Ministerstva zahraničních věcí ČR. Její zřízení se předpokládá v prvním pololetí roku 2005.

¹⁶ Memorandum o porozumění mezi Národní správou pro cestovní ruch Čínské lidové republiky a Evropským společenstvím o vízech a souvisejících otázkách týkajících se turistických skupin z Čínské lidové republiky.

K 1. květnu 2004 byla Česká republika připravena na praktickou aplikaci nově nastavených právních předpisů postihujících oblast migrace. Zatímco rokem 2003 vrcholil předvstupní legislativní proces, rok 2004 se stal obdobím praktického ověřování nových právních podmínek. Zcela zásadním hlediskem se v této souvislosti stává rozdělení dosud ucelené kategorie cizinců na kategorie dvě, a to za prvé na občany Evropské unie a jejich rodinné příslušníky a za druhé na občany třetích zemí.

Legislativní proces ovšem nekončí vstupem České republiky do Evropské unie, ale pokračuje dále. Již v roce 2003 byly započaty a v roce 2004 pokračovaly práce na další novele zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o pobytu cizinců). Tato jednak reagovala na poznatky aplikační praxe, jednak na aktuální vývoj v oblasti vydávání předpisů v rámci Unie.¹⁷ Novelou je rovněž dáno zmocnění Ministerstvu vnitra ČR stanovit vyhláškou okruh osob - cizinců, kteří mohou pobývat v tranzitním prostoru mezinárodního letiště pouze na základě uděleného letištního víza, a okruh osob, na které se tato povinnost nevztahuje. Usnesení vlády č.108 ze dne 4. února 2004 (kterým byl schválen Akční plán boje s nelegální migrací) se Ministerstvu vnitra ČR dává zmocnění vyhláškou stanovit výši nákladů spojených se správním vyhoštěním cizince zajištěného za účelem správního vyhoštění nebo za účelem předání podle mezinárodní smlouvy, jejichž úhradu lze požadovat od cizince nebo od dalších povinných osob, které jsou v zákoně stanoveny. Návrhy obou vyhlášek byly vypracovány a tvoří přílohu návrhu novely zákona o pobytu cizinců, která byla počátkem listopadu předložena k projednání vládě.

Bezprostředně poté, kdy byl návrh výše uvedené novely předložen vládě, zahájil věcný gestor práce na další novele zákona o pobytu cizinců. Cílem této novely je implementovat do vnitrostátního práva další směrnice a nařízení Rady EU, které vstoupily v platnost v roce 2004 a lhůta pro jejich transpozici je stanovena v průběhu roku 2006.¹⁸

Zákon o pobytu cizinců však byl novelizován i v souvislosti s jinými právními prepisy. Významná je zejména novela provedená zákonem č. 501/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím nového správního řádu (zákon č. 500/2004 Sb.), která nově upravuje podmínky správního řízení i pro působnost zákona o pobytu cizinců a zákona o azylu. Tyto změny nabývají účinnosti k 1. 1. 2006.

Neméně významné jsou i změny provedené zákonem č. 436/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím nového zákona o zaměstnanosti (č. 435/2004 Sb.). Nový zákon o zaměstnanosti přesněji vymezil podmínky zaměstnávání cizinců na území České republiky, zvýraznil kontrolní činnost na úseku zaměstnávání a současně v zákoně o pobytu cizinců stanovil oprávnění policii, provádí-li kontrolu v součinnosti s orgány oprávněnými k provádění kontrol podle zákona o zaměstnanosti, vstupovat do objektů a zařízení zaměstnavatelů. Vedle toho v cizineckém zákoně zakotvil povinnost Úřadů práce hlásit policii skutečnosti, které jsou významné z hlediska zákona o pobytu cizinců, zejména zaměstnávání cizinců bez oprávnění k pobytu, odejmutí povolení k zaměstnání cizinci apod. Tato změna nabyla účinnosti k 1. 10. 2004.

Pro oblast azylu a azylového řízení platí zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Uvedená právní úprava byla novelizována zákony č. 2/2002 Sb., č. 217/2002 Sb., č. 320/2002 Sb., 519/2004 Sb. a 222/2003 Sb., které v podstatě upravily azylové řízení do podoby současně známé. Zatím v pořadí její poslední novely byly přijaty v průběhu roku 2004 zákonem č. 539/2004 Sb. (s účinností od 1. 11. 2004) a zákonem č. 501/2004 Sb. (s účinností od 1. 1. 2006). První

---

¹⁷Směrnice Rady 2003/86/ES; Směrnice Rady 2003/110/ES; Rozhodnutí Rady č. 2004/17/ES - viz kapitola I.2.1. *Zákon o pobytu cizinců*

¹⁸Směrnice Rady 2003/109/ES; Směrnice Rady 2004/38/ES; Směrnice Rady 2004/81/ES; Směrnice Rady 2004/114/ES - viz kapitola I.2.1. *Zákon o pobytu cizinců*

z uvedených (svým rozsahem drobných) novel, provedená v rámci novely trestního řádu, týkající se § 16 odst. 1 písmeno k) zákona o azylu zohledňuje úpravu nově obsaženou v trestním řádu a reagující na předávání osob mezi Českou republikou a členskými státy EU na základě evropského zatýkacího rozkazu. Druhou z novel se pak k 1. 1. 2006 mění zákon o azylu ve vazbě na přijetí nového správního řádu č. 500/2004 Sb., který k témuž datu vstupuje rovněž v účinnost.

Rovněž významná pro oblast azylu a azylového řízení je skutečnost, že ke dni 1. 5. 2004, tj. ke dni vstupu České republiky do Evropské unie, je ČR vázána tzv. Dublinem II. (nařízením Rady č. 343/2003 z 18. 2. 2003 stanovujícím kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním občanem třetí země v některém z členských států), který představuje právní nástroj zaručující, aby každá azylová žádost podaná občanem třetího státu na území jednoho z členských států EU byla zásadně přezkoumána vždy pouze jedním podle kritérií uvedených v nařízení přesně určeným státem EU. Úkolem tzv. Dublinského střediska¹⁹ České republiky, které bylo vytvořeno v rámci příprav na vstup do Evropské unie, je plná a efektivní aplikace uvedeného přímo aplikovatelného nařízení Rady EU. Z uvedeného vyplývá, že podle českého národního azylového práva obsaženého v zákoně o azylu a v jeho novelách se postupuje v případech cizinců, kdy k projednání jejich azylové žádosti není příslušný jiný členský stát EU.

1.2.1. Zákon o pobytu cizinců

V roce 2003 byl vydán zákon č. 222/2003 Sb., kterým byla dokončena harmonizace cizineckého práva České republiky s právem Evropské unie tak, aby z pohledu tohoto zákona byly vytvořeny podmínky vyžadované pro vstup České republiky do Evropské unie.

Datum 1. května 2004, tj. datum plného zapojení České republiky do Evropské unie a jejích struktur, však neznamenal ukončení legislativních prací. Již v průběhu roku 2003 byly započaty a v roce 2004 pokračovaly práce na další novele zákona o pobytu cizinců, která byla v počátku motivována problémy, na něž poukázala aplikační praxe. Souběžně však vznikla potřeba implementovat další „unijní“ dokumenty, které nabyly platnost v mezidobí od poslední novelizace citovaného zákona. Návrh legislativního textu byl Ministerstvem vnitra ČR předložen k projednání vládě České republiky 3. 11. 2004 s předpokladem ukončení legislativního procesu v 1. pololetí 2005, resp. v prvních měsících 2. pololetí.

Z pohledu problémů vzešlých z aplikační praxe byla nově přepracována Hlava XII zákona o pobytu cizinců a dílčím způsobem upravena některá další ustanovení. Provedené změny se týkaly především otázek souvisejících se správním vyhoštěním, tj. zejména umístování cizinců zajištěných za účelem správního vyhoštění do zařízení pro zajištění cizinců a otázky související s vymáháním nákladů v souvislosti se správním vyhoštěním. Platný zákon stanovoval okruh osob povinných hradit, byť i zčásti, náklady vynaložené v souvislosti s vyhoštěním, novela však pro aplikaci tohoto ustanovení v praxi vytvořila jasnější procesní pravidla, tj. na řízení je aplikován správní řád.

Novelou se navrhuje převod oprávnění ke zřizování a provozování zařízení z policie na Ministerstvo vnitra ČR (předpokládá se využití ministerstvem zřízené organizační složky státu). V důsledku toho se omezuje působení policie uvnitř zařízení (omezena přítomnost policistů a styk s cizinci jen při plnění úkolů souvisejících se správním vyhoštěním a zajištěním) a vytváří se podmínky k tomu, aby zařízení svým vnitřním režimem se přibližovala přijímacím střediskům azylových zařízení. Rozdílnost spočívá v tom, že cizinec kromě zákonem stanovených důvodů nemá právo toto zařízení v průběhu zajištění opustit; v odůvodněných případech (např. zajištěný cizinec má sklony k sebepoškození, je agresivní vůči dalším zajištěným či personálu zařízení, opakovaně závažným způsobem poruší vnitřní řád zařízení nebo povinnost nebo zákaz uložený mu

¹⁹ viz kapitola II.6. AZYL - II.6.4. Oddělení Dublinského střediska

zákonem) lze cizince umístit na dobu nezbytně nutnou do přísného režimu zajištění. Omezuje se však doba, po kterou cizinec může být v přísném režimu umístěn na 30 dnů s přípustným prodloužením, jsou-li pro to zákonné důvody, o dalších 30 dnů.

Návrh novely sleduje celkovou humanizaci zařízení mj. i tím, že v zásadách pro vydání vnitřního řádu zařízení zdůrazňuje otázku volnočasových aktivit, přičemž zvláštní důraz klade na volnočasové aktivity pro děti ve věku 15 až 18 let. Dále připouští volnost pohybu zajištěných cizinců po objektu zařízení s výjimkou prostor, kam je cizincům vstup vnitřním řádem zakázán. Současně mění i podmínky přijímání návštěv zajištěnými cizinci; zvyšuje četnost návštěv a počet návštěvníků.

Předmětem novely jsou i úpravy směřující k posílení právních jistot zajištěných a vyhošťovaných cizinců tím, že součástí rozhodnutí o správním vyhoštění bude i posouzení existence překážky vycestování. Kromě toho se ve smyslu Úmluvy o právech dítěte (vyhlášena pod č. 104/1991 Sb.) stanoví zvláštní podmínky pro zajištění dětí ve věku 15 až 18 let pobývajících na území bez doprovodu zákonného zástupce. Vzhledem k tomu, že zajišťovací opatření připouští citovaná úmluva jen jako opatření výjimečná, stanoví novela maximální délku pobytu takových osob v zařízení na maximálně 90 dnů. Současně je policii stanovena povinnost ve všech případech, kdy zahajuje řízení o správním vyhoštění s dítětem ve věku 15 až 18 let, které je bez doprovodu zákonného zástupce nebo osoby, které je svěřen do péče, ustanovit cizinci opatrovníka a poučit jej o úkolech opatrovníka. Vedle toho je policii stanovena povinnost o zajištění takové osoby vyrozumět orgán sociálně právní ochrany dítěte.

Vedle úprav vyvolaných aplikační praxí byla do návrhu novely zákona o pobytu cizinců transponována Směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. září 2003 o právu na sloučení rodiny, která stanoví podmínky pro uplatňování práva na sloučení rodiny se státními příslušníky třetích zemí, kteří oprávněně pobývají na území členských států (z článku 20 Směrnice vyplývá pro členské státy Evropské unie povinnost zajistit soulad vnitrostátních předpisů s touto směrnicí nejpozději do 3. října 2005).

Transpozicí citované směrnice se zejména stanovuje okruh osob, které jsou oprávněny žádat o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území (příbuzní ve vzestupné i sestupné linii). Oprávnění požádat je možno realizovat jak cestou zastupitelského úřadu České republiky v zahraničí, tak i prostřednictvím policie na území, pokud žadatel na území pobývá na základě dlouhodobého víza nebo povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem.

Dále byla do návrhu novely zákona o pobytu cizinců transponována Směrnice Rady 2003/110/ES ze dne 25. listopadu 2003 o pomoci v případech průvozu za účelem navrácení leteckou cestou, která byla přijata v souvislosti se zajištěním jednotného postupu členských států Evropské unie při provádění opatření souvisejících s leteckým průvozem občanů třetích států (z článku 10 Směrnice vyplývá povinnost pro členské státy Evropské unie zajistit soulad vnitrostátních předpisů s touto směrnicí nejpozději do 6. prosince 2005).

Do návrhu novely bylo rovněž transponováno Rozhodnutí Rady č. 2004/17/ES upravující vyžadování dokladu o zdravotním pojištění, jako náležitost k udělení jednotného schengenského víza. Uvedené rozhodnutí bude pro Českou republiku použitelné až po rozhodnutí o odstranění kontrol na vnitřních hranicích, ale v návaznosti na dopis ministryně zdravotnictví, kterým se koncem roku 2003 obrátila na ministra vnitra se žádostí o opětovné zavedení povinnosti cizinců předkládat k udělení víza potvrzení o zdravotním pojištění po dobu pobytu na území České republiky, bylo uvedené rozhodnutí zohledněno v návrhu novely již nyní. Doklad o zdravotním pojištění bude vyžadován jako nezbytná náležitost předkládaná cizincem v okamžiku, kdy bude rozhodnuto o udělení víza. Návrh rovněž stanoví, ve kterých případech lze cizinci umožnit sjednání zdravotního pojištění až za pobytu na území České republiky.

Novela rovněž obsahuje nezbytné legislativní změny s cílem soustředit do jednoho právního předpisu veškeré výjimky týkající se pobytu cizinců v tranzitním prostoru mezinárodního letiště.

V případě víz udělených za účelem podnikání se opětovně mezi zákonné náležitosti zařazuje předložení potvrzení finančního úřadu České republiky o stavu jeho daňových nedoplatků a potvrzení okresní správy sociálního zabezpečení o zaplacení pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

Dále se zavádí povinnost pro soudy informovat policii o rozhodnutích týkajících se zbavení či omezení způsobilosti k právním úkonům cizinců, prohlášení cizince za mrtvého a dále o rozvodu či neplatnosti uzavřeného manželství (v případech, kdy jeden z manželů je cizinec).

Na základě usnesení vlády č. 108 ze dne 4. února 2004, kterým byl schválen „Akční plán boje s nelegální migrací“ je do návrhu zapracováno zmocnění pro Ministerstvo vnitra ČR ke stanovení výše nákladů spojených se správním vyhoštěním cizince zajištěného za účelem správního vyhoštění. Současně je předkládán návrh příslušné vyhlášky stanovící výši zmíněných nákladů.

V souvislosti s transpozicí směrnice Rady 2003/86/ES o právu na sloučení rodiny je součástí návrhu zákona i novela zákona č. 435/1994 Sb., o zaměstnanosti, a novela zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání.

V novele je rovněž zohledněn úkol uložený usnesením vlády České republiky č. 396/2004 zaměřený na legislativní úpravu regulace počtu přihlášených cizinců podle velikosti obytné plochy. Navržená úprava se nekryje zcela se zadáním (z důvodu ústavní nekonformity možného řešení), avšak tím, že stanovuje ubytovateli pod pohrůžkou sankcí povinnost zajistit ubytovávanému cizinci jistou kvalitu ubytování, vytváří v rámci možného přijatelné řešení.

V posledních měsících roku 2004 zahájilo Ministerstvo vnitra ČR přípravu další novely zákona o pobytu cizinců, která je nezbytná pro zajištění transpozice dalších unijských předpisů, a to Směrnice Rady 2003/109/ES o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty (transpozici je nezbytné zajistit v termínu do konce ledna 2006), Směrnice Rady 2004/38/ES o právu občanů Evropské unie a jejich rodinných příslušníků volně se pohybovat a pobývat na území členských států Evropské unie (transpozici je nezbytné zajistit ve lhůtě do konce dubna 2006), Směrnice Rady 2004/81/ES týkající se vydávání povolení k pobytu občanům třetích zemí, kteří se stali obětmi obchodování s lidmi nebo kteří se stali subjektem převaděčství a spolupracují s příslušnými orgány (transpozici je nezbytné zajistit do 6. srpna 2006) a Směrnice Rady 2004/114/ES o podmínkách přijímání státních příslušníků třetích zemí za účelem studia, výměnných pobytů žáků, neplacené odborné přípravy nebo dobrovolné služby (transpozici je nezbytné zajistit do 12. ledna 2007).

1.2.2. Zákon o azylu

Rok 2004 byl rovněž ve znamení příprav dalších novelizací zákona o azylu. Potřebu novelizovat zákon o azylu je nutno dávat do souvislosti s okolností, že klíčové komunitární předpisy v oblasti azylu byly přijaty krátce před vstupem či až po vstupu České republiky do Evropské unie, jejich transpoziční lhůta ještě neuplynula.

Termín účinnosti tzv. euronovely je určován transpoziční lhůtou první z již publikovaných směrnic týkajících se problematiky azylu, která uplyne k datu 6. 2. 2005. Uvedená euronovela, jejímž zpracovatelem je Ministerstvo vnitra ČR, je publikována ve Sbírce zákonů pod č. 57/2005 Sb. a vstoupila v účinnost dnem rozeslání, tj. 4. 2. 2005. Euronovela transponuje dvě směrnice Evropských společenství, a to Směrnicí 2003/9/ES ze dne 27. 1. 2003 stanovující minimální normy pro přijímání žadatelů o azyl a Směrnicí 2003/86/ES ze dne 22. 9. 2003 o právu na sloučení rodiny. Dále je do návrhu novely zákona o azylu promítnuto Nařízení Rady ES č. 343/2003 ze dne 18. 2. 2003, kterým se stanovují kritéria a postupy pro určení členského státu

příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém ze členských států (tzv. Dublin II). Ačkoliv jde o normu přímo aplikovatelnou bez potřeby její transpozice do českého právního řádu, bylo prověřováno, zda český právní řád neklade překážky jeho přímé aplikovatelnosti a novela pak jako výsledek této проверки vytváří předpoklady pro hladké včlenění tohoto nařízení do existujícího právního a institucionálního systému. Dále euronovela reaguje i na Protokol o poskytování azylu státním příslušníkům členských států Evropské unie, a to tak, že z okruhu cizinců – žadatelů o udělení azylu - v podstatě občanů členských států Evropské unie vylučuje tím, že řízení o udělení azylu na základě žádosti podané na území České republiky bude zastavováno z důvodu nepřijatelnosti jejich žádosti.

Cílem Evropské unie v oblasti společné azylové politiky a společného evropského azylového systému je postupné vytváření oblasti svobody, bezpečnosti a spravedlnosti otevřené těm, kteří donuceni okolnostmi legitimně hledají ochranu v Evropském společenství. Součástí tohoto společného azylového systému pak jsou i minimální podmínky přijetí žadatelů o azyl, které respektují základní práva a dodržují zásady uznávané zejména Listinou základních práv Evropské unie. V souvislosti se zacházením s osobami, které spadají do působnosti Směrnice 2003/9/ES, jsou členské státy vázány povinnostmi vyplývajícími z dokumentů mezinárodního práva, které zakazují diskriminaci. Minimální požadavky pro přijímání žadatelů o azyl se pak stanovují tak, aby za normálních okolností postačily k tomu, aby měli žadatelé o udělení azylu zajištěnou důstojnou životní úroveň a srovnatelné životní podmínky ve všech členských státech s cílem napomoci omezit sekundární pohyby žadatelů, k nimž dochází právě vlivem rozdílů mezi těmito podmínkami v jednotlivých členských státech. Směrnice Rady č. 2003/86/ES o právu na sloučení rodiny je do návrhu novely zákona o azylu transponována pouze okrajově. Směrnice povede k nutnosti upravit vstup a pobyt rodinných příslušníků cizinců na území České republiky jako členského státu; její dopad do českého práva se tedy projeví zejména v potřebných úpravách zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Přijetí druhé z připravovaných novel se předpokládá v průběhu II. pololetí roku 2005. Jejím cílem je upravit zákon o azylu s ohledem na požadavky aplikační praxe, včetně podnětů ze strany soudů. Za tímto účelem se zejména navrhuje zpřesnění dikce těch ustanovení zákona, která vyvolávají nebo mohou vyvolávat spory, zpřesnění postupu správního orgánu za účelem dosažení bezproblémového provádění azylového řízení a doplnění některých nových institutů (např. podpisové doložky ve stejnopisech rozhodnutí), nebo doplnění dosud logicky chybějících ustanovení s cílem eliminovat možné aplikační problémy. Dále se navrhuje upravit některá ustanovení zákona tak, aby odpovídala novému správnímu řádu a celkové reformě správního řízení, aktuálnímu stavu organizace služby cizinecké a pohraniční policie s cílem odstranit pochybnosti o příslušnosti jednotlivých útvarů policie k provádění úkonů podle tohoto zákona. Navrhuje se rovněž sjednocení terminologie azylového zákona se zákonem o pobytu cizinců na území České republiky, a to zejména v oblasti názvů víz. Novela také novým způsobem upravuje podmínky poskytování ubytování, stravy, základních hygienických prostředků a kapesného žadateli o udělení azylu hlášenému k pobytu v azylovém zařízení. Předložený návrh přispívá k transpozici shora citované Směrnice Rady 2003/9/2003.

1.2.3. Zákon o zaměstnanosti

Dne 23. července 2004 byl ve Sbírce zákonů pod č. 435/2004 Sb. publikován nový zákon o zaměstnanosti. Uvedená právní úprava spojuje dva dosavadní samostatné zákony (č. 1/1991 Sb.²⁰

---

²⁰ Zákon č. 1/1991 Sb. - Zákon o zaměstnanosti

a č. 9/1991 Sb.²¹⁾ do jednoho s cílem sjednotit a zpřehlednit úpravu zaměstnávání a působnosti orgánů České republiky na úseku zaměstnanosti.

Hlavní změny nové právní úpravy

- Státní příslušníci členských států Evropské unie a jejich rodinní příslušníci mají v oblasti zaměstnanosti v principu stejné postavení jako tuzemští občané.
- Posiluje se princip rovného zacházení a ochrana proti přímé i nepřímé diskriminaci z důvodu pohlaví, sexuální orientace, rasového nebo etnického původu, národnosti atd..
- Definiuje se pojem nelegální práce (osoba nevykonává práci pro jinou osobu na základě pracovněprávního vztahu nebo jiné smlouvy; cizinec vykonává práci v rozporu s povolením k zaměstnání nebo bez tohoto povolení, je-li vyžadováno). V této souvislosti obsahuje zákon také nová a rozšířená oprávnění kontrolních orgánů - tj. úřadů práce a celních orgánů - např. ke vstupu na pracoviště, osvědčování totožnosti osob apod. Za nelegální práci hrozí pokuta až do výše 2 mil. Kč.
- Výrazně se změnily (zpravidla zpřísnily) podmínky zprostředkování zaměstnání úřady práce.
- V oblasti zaměstnávání cizinců dochází pouze k několika dílčím změnám (o vydání povolení k zaměstnání může cizinec žádat i prostřednictvím svého budoucího zaměstnavatele; možnost opakovaného prodloužení povolení; omezení možnosti vykonávání práce v oblastech s nízkou mírou nezaměstnanosti).
- V závěru obsahuje zákon ustanovení, která řeší přechod z režimu dosavadních předpisů na režim nového zákona o zaměstnanosti (hmotné zabezpečení - podpora v nezaměstnanosti, rekvalifikace, povolení ke zprostředkování zaměstnání, zaměstnávání cizinců a další).

I.3. VÍZOVÁ POLITIKA

Evropská unie vízovou politiku členských států upravuje Nařízením Rady (ES) č. 539/2001, o vyhotovení seznamu třetích států, jejichž občané musí mít při překročení vnějších hranic vízum(příloha I), jakož i seznamu třetích států, jejichž občané jsou od této vízové povinnosti osvobozeni (příloha II)²². Nařízení vstoupilo v platnost dnem 10. dubna 2001.

Dnem 30. dubna 2004 byl v podstatě završen proces harmonizace vízové politiky České republiky s vízovou politikou Evropské unie ve vztahu k příloze II (tzv. bílý seznam, tj. seznam států, jejichž občané nemusí mít vízum za předpokladu, že se na území členského státu EU budou zdržovat nejvýše 3 měsíce) citovaného nařízení. V případě přílohy I (tzv. černý seznam, tj. seznam států, jejichž občané musí mít při překračování vnějších hranic Společenství vízum) byla harmonizace ukončena již dříve.

V roce 2004 byly ještě před vstupem České republiky do Evropské unie uzavřeny následující bezvízové dohody se státy přílohy II nařízení - Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Honduraské republiky o zrušení vízové povinnosti sjednaná výměnou nót dne 12. ledna 2004

²¹ Zákon č. 9/1991 Sb. - Zákon České národní rady o zaměstnanosti a působnosti orgánů České republiky na úseku zaměstnanosti.

²² Nařízení Rady ES č. 539/2001 je základním dokumentem v oblasti vízové politiky Evropské unie, který nahradil nařízení Rady (ES) č. 574/1999 určující třetí země, jejichž příslušníci musí být vybaveni vízem při přechodu vnějších hranic členských států.

v Tegucigalpě, která vstoupila v platnost od 12. února 2004; Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Panamské republiky o zrušení vízové povinnosti sjednaná výměnou nót dne 15. března 2004 v San José, která vstoupila v platnost od 15. dubna 2004.

Dne 28. dubna 2004 schválila vláda České republiky Nařízení vlády č. 272/2004, o jednostranném zrušení vízové povinnosti ve vztahu k Austrálii, Kanadě, Sultanátu Brunei a USA a Nařízení vlády č. 273/2004, o jednostranném zrušení vízové povinnosti ve vztahu k Andorrskému knížectví, Bolívarovské republice Venezuela, Bolivijské republice, Brazílské federativní republice, Guatemalské republice²³, Japonsku, Monackému knížectví, Nikaragujské republice²⁴, Novému Zélandu, Paraguayské republice²⁵, Salvadorské republice, San Marinské republice, Svatému Stoli, ke Svrchovanému řádu Maltézských rytířů, ke Zvláštní administrativní oblasti Čínské lidové republiky Hongkong, ke Zvláštní administrativní oblasti Čínské lidové republiky Macao a pro držitele cestovních dokladů Organizace spojených národů „Laissez-Passer“.

Smyslem obou zmíněných Nařízení vlády, která stoupila v platnost dnem 30. dubna 2004, bylo vedle dokončení procesu harmonizace vízové politiky České republiky s vízovou politikou EU rovněž sjednocení dosavadní roztříštěné úpravy do společného předpisu.

Vízová politika České republiky vůči třetím státům je v zásadě naplňována smluvní formou a zajišťována sjednáváním dvoustranných mezinárodních smluv o vzájemném zrušení vízové povinnosti. Pouze výjimečně, zejména jestliže praxe dotčených států smluvní formu nepoužívá, je vízová povinnost rušena jednostrannými opatřeními ve formě vládního nařízení.

V současnosti zbývá dořešit neslučitelnost s nařízením Rady (ES) č. 539/2001, pokud se jedná o vymezení účelu pobytu ve vztahu k Argentině²⁶ a doby bezvízového pobytu ve vztahu k Rumunsku²⁷ a Singapuru²⁸. Do vyřešení problému se zatím postupuje v souladu se stávajícím zněním bezvízových dohod s tím, že Česká republika činí veškeré vhodné kroky k odstranění neslučitelnosti dotčených smluvních dokumentů s citovaným nařízením a příprava změn předmětných bezvízových dohod je již v pokročilém stádiu. Neslučitelnost s nařízením Rady (ES) č. 539/2001 týkající se vymezení účelu pobytu ve vztahu k Mexiku byla odstraněna dne 27. října 2004, kdy byla výměnou nót uzavřena Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Spojených států mexických o změně Dohody mezi vládou České republiky a vládou Spojených států mexických o zrušení vízové povinnosti pro držitele cestovních pasů z 25. listopadu 1999. Dohoda vstoupila v platnost dne 25. ledna 2005.

Snahy České republiky ve vízové politice se dlouhodobě zaměřují i na řešení vzájemné vízové reciprocity, a to zejména ve vztahu k USA. Asymetrický vízový režim s některými státy je způsoben implementací Nařízení Rady (ES) č. 539/2001, kterým je Česká republika vázána. Toto nařízení však nezavazuje žádnou ze stran, vůči kterým je asymetrický režim ze strany České republiky uplatňován tj. USA, Austrálii, Kanadu a Sultanát Brunej, k recipročnímu postupu. I když vláda České republiky, jak ve vztahu ke konkrétním státům, tak prostřednictvím orgánů Evropské unie vyvíjí iniciativu k zajištění plné vzájemnosti, výsledek jednání závisí především na druhé straně.

²³ Následně sjednána v Mexiko City výměnou nót dne 7. 10. 2004 Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Guatemalské republiky o zrušení vízové povinnosti, která vstoupila v platnost od 6. listopadu 2004.

²⁴ Výměnou nót ze dne 25. srpna 2003 a 28. dubna 2004 v Managui a v Praze sjednána Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Nikaragujské republiky o zrušení vízové povinnosti pro držitele cestovních pasů, která vstoupila v platnost dne 5. června 2004.

²⁵ Dne 1. prosince 2003 v Asunciónu podepsána Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Paraguayské republiky o zrušení vízové povinnosti pro držitele cestovních pasů, která vstoupila v platnost dne 9. července 2004.

²⁶ doba pobytu 90 dnů, pokud se nejedná o pobyt za účelem výdělečné činnosti, studia, zdravotního léčení, uměleckých, kulturních, profesionálních, technických či náboženských aktivit

²⁷ doba pobytu 30 dnů pokud se nejedná o pobyt za účelem výdělečné činnosti

²⁸ doba pobytu 30 dnů, pokud se nejedná o pobyt za účelem výdělečné činnosti nebo studia

V rámci vízové politiky státu byly v roce 2004 posuzovány návrhy na uzavření částečných bezvízových dohod pro držitele diplomatických a služebních pasů Alžírsko, Dominikánské republiky, Srbska a Černé Hory, Ukrajiny a Ruska. Tento postup umožňuje Nařízení Rady (ES) č. 539/2001, které poskytuje členským státům Evropské unie určitý prostor pro částečnou vlastní vízovou politiku, když v článku 4 uvádí, že členský stát EU může stanovit výjimku z vízové povinnosti, pokud jde o držitele diplomatických a služebních pasů. K uvedeným návrhům zaujalo z bezpečnostního pohledu Ministerstvo vnitra ČR a další zainteresované bezpečnostní složky negativní stanovisko.

Dále byly v roce 2004 podnikány kroky k usnadnění vízové praxe, resp. zjednodušování vydávání víz. Při přijímání opatření na úseku udělování víz je ale nutné postupovat uvážlivě a vždy zkoumat především bezpečnostní aspekt takového opatření.

Poměrně široké aktivity v oblasti zjednodušování vydávání víz vyvíjí Evropská unie například ve vztahu k Číně a Rusku. Cílem turistické dohody mezi Evropskou unií a Čínou „ADS Agreement (Authorised Destination Status)“, která vstoupila v platnost dne 1. května 2004, je usnadnit turistiku čínských občanů v Evropské unii. Dohoda zjednodušuje a usnadňuje procedury při získávání turistických víz v případě turistických cest organizovaných cestovními kancelářemi²⁹. V současné době se na základě zájmu ruské strany projednává v rámci Evropské unie možnost sjednat dohodu o usnadnění vízového režimu mezi Evropskou unií a Ruskou federací.

Dne 23. 12. 2004 vstoupila v platnost Dohoda mezi vládou České republiky a Švýcarskou spolkovou radou o vzájemném zrušení vízové povinnosti. Předmětem smluvní úpravy je umožnit cestovat na území státu druhé smluvní strany za stanovených podmínek rovněž osobám starším 18 let - držitelům platných českých občanských průkazů se strojově čitelnou zónou, držitelům švýcarských a lichtenštejnských identifikačních karet a držitelům platného českého cestovního průkazu.

1.3.1. Modernizace vízového procesu

Úkoly na úseku udělování víz jsou v souladu se standardy Evropské unie zabezpečovány prostřednictvím elektronického konzultačního systému MVP/EVC³⁰, do něhož již byly zapojeny všechny zastupitelské úřady České republiky, kde se víza vydávají. Se vstupem České republiky do Evropské unie a přechodem na používání vízového štítku podle vzoru EU byla na zastupitelských úřadech instalována nová verze tohoto systému MVP/EVC2b, který je dále rozvíjen a bude doplněn o systém VISION umožňující konzultace žádostí o vízum s příslušnými orgány dalších smluvních stran schengenské dohody. Zkušební provoz tohoto systému byl zahájen na Generálním konzulátu Drážďany k 1. 6. 2004. Zdokonaluje se spojení zastupitelských úřadů tak, aby kvalita a rychlost spojení v rámci vízového procesu odpovídala požadavkům Evropské unie.

---

²⁹ Vláda České republiky dne 22. prosince 2004 přijala usnesení č. 1311 k realizaci Memoranda o porozumění mezi Národní správou pro cestovní ruch Čínské lidové republiky a Evropským společenstvím o vízech a souvisejících otázkách týkajících se turistických skupin z Čínské lidové republiky.

Uvedeným usnesením bylo ministru pro místní rozvoj uloženo zřídit mezíresortní pracovní skupinu, která bude koordinovat, monitorovat a vyhodnocovat plnění povinností obsažených v Memorandu ADS. Rovněž mu bylo uloženo informovat české cestovní kanceláře a cestovní agentury o povinnostech, které pro ně vyplývají z Memoranda ADS a uzavřít s českými cestovními kancelářemi a cestovními agenturami, které jsou na seznamu spolupracujících v rámci Memoranda ADS, smlouvu jejímž účelem bude zajištění plnění požadavků stanovených Memorandem ADS.

V souvislosti s plněním výše uvedeného usnesení bylo na ŘSCPP PČR zřízeno kontaktní místo pro komunikaci ve věci udělování víz mezi ŘSCPP PČR a ZÚ ČR v zahraničí a byla zřízena faxová linka pro přijímání informací o odpojení turisty od skupiny. Tyto informace budou na ŘSCPP PČR zasílat příslušné cestovní kanceláře.

³⁰ Modernizace vízového procesu /Evidence cizinců

V souvislosti s vývojem osobních dokladů a výměnou informací v rámci mezinárodní soudní a policejní spolupráce se Evropská unie intenzivně zabývá využitím biometrie. Rozhodujícím podnětem pro využití biometrie ve státech Evropské unie bylo zasedání Evropské rady v Soluni ve dnech 19. - 20. června 2003, která potvrdila nezbytnost jednotného přístupu Evropské unie k biometrickým identifikátorům nebo biometrickým údajům pro doklady státních příslušníků třetích zemí, cestovní pasy občanů Evropské unie a informační systémy (VIS a SIS II). Další zasedání Evropské rady v Bruselu dne 12. prosince 2003 potvrdilo nastoupený trend harmonizace bezpečnostních prvků v dokladech EU a zavedení biometrických identifikačních prvků do těchto dokladů. Touto problematikou se v průběhu roku 2004 dále zabývala příslušná odborná grémia Evropské unie.

Na zasedání Rady JHA ve dnech 25. - 26. října 2004 došlo k politické shodě ohledně klíčových ustanovení při zavádění biometrických prvků do cestovních dokladů EU. Rada se shodla na dvou povinných biometrických prvcích s tím, že digitální podobenka držitele cestovního dokladu bude zavedena do 18 měsíců a digitální záznam otisků prstů do 36 měsíců od přijetí technické specifikace. Schválené Nařízení Rady (ES) č. 2252/2004 ze dne 13. prosince 2004 o normách pro bezpečnostní a biometrické prvky v cestovních pasech a cestovních dokladech vydávaných členskými státy bylo publikováno v Úředním věstníku Evropské unie dne 29. prosince 2004 (L 385/1).

Nařízení se vztahuje na cestovní doklady vydávané s dobou platnosti delší než 12 měsíců a jeho obecným cílem je zvýšit minimální bezpečnostní standardy pro cestovní doklady vydávané členskými státy Evropské unie. Jedná se o použitý materiál, techniku tisku, číslování, systém vydávání a biometrické prvky.

Rovněž Česká republika zahájila v průběhu roku 2004 přípravu pro zavedení biometrických prvků do cestovních dokladů. Dne 9. září 2004 byl poradou vedení Ministerstva vnitra ČR schválen materiál *Využití biometrie v rámci působnosti ministerstva vnitra a ostatních orgánů státní správy - zásady postupu*. V této souvislosti byla zřízena pracovní skupina pro biometriku, která má sloužit jako organizační struktura pro pracovní komunikaci se všemi ministerstvy a ostatními orgány veřejné správy v oblasti využití biometrie. Jejím strategickým úkolem bude vypracovat celkovou koncepci zavádění biometrie do praxe a jejího využívání pro období příštích 5 – 10 let a harmonogram opatření k zajištění jednotného postupu při realizaci jednotlivých etap zavádění biometrie v České republice.

1.3.1.1. Vízový informační systém (VIS)

Vízový informační systém byl zřízen rozhodnutím Rady Evropské unie ze dne 8.6.2004 č.2004/512/EC, které určilo nezbytný právní rámec pro zahájení prací na tomto projektu. VIS bude schengenský elektronický databázový systém, jehož součástí se stanou také konzultace VISION³¹. Půjde o centrální databázi žadatelů o udělení víza členskými státy a nástroj pro jejich prověřování v Schengenském informačním systému (SIS). VIS se bude podílet na zajištění celkové bezpečnosti prostoru Schengenu prostřednictvím možnosti komplexní kontroly osob, kterým je vydáním víza umožněn vstup do tohoto prostoru. VIS bude tedy spolu se Schengenským informačním systémem jedním z nástrojů vytváření prostoru svobody, bezpečnosti a práva, nikoli pouhým nástrojem vízového procesu.

Vízový informační systém bude založen na centralizované architektuře a jednotné technické platformě se SIS druhé generace (SIS II). Přesto VIS a SIS II budou dva různé systémy s přísně oddělenými daty a přístupem. VIS se bude skládat z Centrálního vízového informačního systému

---

³¹ VISION (Visa Inquiry Open-Border Network - síť schengenských konzultací). Úkolem kanceláře VISION ČR bude zajišťovat konzultace s ostatními členskými státy při udělování víz.

(CS-VIS) s rozhraním v každém členském státu (Národní rozhraní - NI-VIS), které umožní připojení příslušnému centrálnímu národnímu orgánu daného členského státu, a dále z komunikační infrastruktury mezi CS-VIS a NI-VIS.

Investiční a provozní náklady na VIS, zahrnující CS-VIS a NI-VIS v každém členském státu a komunikační infrastruktura mezi CS-VIS a NI-VIS, budou hrazeny z rozpočtu Evropských společenství. Investiční a provozní náklady národních komunikačních infrastruktur za NI-VIS budou hrazeny každým členským státem, včetně síťových poplatků mezi NI-VIS a národními systémy (NS-VIS) a přizpůsobení existujících národních vízových systémů VISu nebo vývoj a zřízení nových národních systémů.

Návrh nařízení EP a Rady týkající se Vízového informačního systému a výměny dat mezi členskými státy o krátkodobých vízech obsahuje sedm kapitol:

První kapitola stanovuje předmět nařízení a účel VIS, obsahuje definice, kategorie údajů a obecná pravidla o přístupu k systému VIS.

Druhá kapitola se podrobně zabývá povinnostmi a postupy při vkládání a používání údajů vízovými orgány. Stanoví, jaké údaje se vkládají při registraci žádosti a jaké se doplňují, jestliže se rozhodne o vydání, odmítnutí, zrušení platnosti, zrušení nebo prodloužení víza, nebo se posouzení žádosti o vízum odmítne. Kromě toho tato kapitola ukládá vízovým orgánům povinnost použít VIS při posuzování žádosti o víza a stanoví postupy pro použití systému ke konzultaci mezi ústředními orgány a podávání žádostí o dokumenty, čímž začleňuje technické funkce současné sítě VISION do systému VIS. Je zde také ustanovení o použití údajů vízovými orgány pro účely hlášení a statistiky.

Třetí kapitola se zabývá podmínkami a postupy, které umožňují dalším orgánům používat údaje uvedené ve VIS pro specifické účely: pro kontroly víz, pro identifikaci a vrácení nelegálních přistěhovalců, pro určení odpovědnosti za žádosti o azyl a za posouzení žádostí o azyl. Orgány, které by měly mít přístup k nahlížení do systému VIS, jsou vymezeny těmito specifickými účely.

Čtvrtá kapitola stanovuje pravidla pro uchovávání a změny údajů zapsaných v systému VIS.

Pátá kapitola vymezuje odpovědnosti související s VIS, včetně správy jeho provozu, používání údajů a jejich zabezpečení a pravidel o odpovědnosti, záznamech a sankcích.

Šestá kapitola se týká práv a dohledu nad ochranou údajů. Vzhledem k tomu, že směrnice 95/46/ES a nařízení (ES) č. 45/2001 se plně vztahuje na toto nařízení, ustanovení této kapitoly objasňují některé body, které se týkají ochrany práv subjektu údajů a úlohy vnitrostátních kontrolních orgánů a nezávislého kontrolního orgánu.

Závěrečná, **sedmá kapitola** se týká uvedení do provozu, zahájení činnosti a předávání údajů, výborů, kontrol a hodnocení, vstupu tohoto nařízení v platnost a jeho použitelnosti.

Návrh Nařízení již upravuje poměrně podrobně samotné fungování VIS. V první fázi (nejpozději do konce roku 2006) má VIS disponovat alfanumerickými údaji o žadatelích, ve fázi druhé (do konce roku 2007) pak i biometrickými údaji. Údaje o žadatelích o vízum bude do databáze vkládat zastupitelský úřad, u něhož je žádost o vízum podána. Výčet sdílených údajů je taxativní a zahrnuje mj. jméno, příjmení, pohlaví, datum a místo narození, státní příslušnost, fotografii a otisk prstu žadatele. Systém má dále obsahovat údaje o vydání víza (včetně např. data a místa vydání, čísla, doby platnosti), jeho zamítnutí (včetně důvodu zamítnutí), zrušení či prodloužení. Přístup k údajům ve VIS budou mít pověřené osoby orgánů vydávajících víza. Pověřené osoby orgánů provádějícího kontroly na vnějších hranicích a imigrační orgány (služba cizinecké a pohraniční policie) budou mít za účelem ověření totožnosti osob a pravosti víza přístup k omezenému okruhu údajů. Údaje o žadatelích o vízum budou uchovávány po dobu pěti let, poté budou automaticky smazány. Nařízení se dále zabývá povinnostmi Komise a členských států při ochraně poskytovaných údajů, jakož i odpovědností států za škodu způsobenou osobám

nezákonným postupem při zpracování těchto údajů. Nařízení také ukládá státům, aby svým zákonodárstvím stanovily přiměřené tresty za porušení povinností při zpracování dat. Každý stát má dále určit orgán, který bude mít kontrolní pravomoc v oblasti ochrany zpracovávaných dat.

Pro „nové členské státy“ včetně ČR vstoupí nařízení v platnost nejdříve dnem odstranění kontrol na vnitřních hranicích.

Věcným gestorem VISu v ČR je Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie PČR, které se také účastní pravidelných workshopů k VISu. Jednání expertů, která jsou organizována k této problematice, se dále zúčastňují zástupci OSŘI PP a MZV.

I.4. OCHRANA STÁTNÍCH HRANIC

Ochrana státních hranic České republiky byla v roce 2004 prováděna podle zákona č. 216/2002 Sb., o ochraně státních hranic³². Dnem vstupu České republiky do Evropské unie byla zahájena ochrana dočasných vnějších hranic ČR a plnění schengenského acquis I. kategorie.

Od 1. 5. 2004 byl zahájen na hraničních přechodech České republiky nový technologický způsob pohraniční kontroly na tzv. jedno zastavení. Tomu předcházelo stanovení nejoptimálnějších objektů k realizaci společného výkonu služby na jednotlivých hraničních přechodech, při uplatnění zásad jednoho zastavení vozidla, zajištění vzájemné bezpečnosti pohraničních orgánů obou států a v neposlední řadě ekonomické nenáročnosti provedení nezbytných stavebních úprav a změn napojení telekomunikačních a datových sítí.

Kontrola osob a dopravních prostředků vykonávaná současně pohraničními orgány obou sousedních států usnadňuje překračování státních hranic zejména občanům Evropské unie. Spolu se zrušením pravidelných celních kontrol se pozitivně promítla v odstranění dlouhých čekacích dob na odbavení, především u nákladních vozidel.

Zjednodušený způsob odbavování a odchod pracovníků celní stráže z hraničních přechodů však s sebou zároveň nese i potencionální nebezpečí častějšího zneužívání dopravních prostředků k přepravě nelegálních migrantů. Běženci mohou být přes hraniční přechody prováděni ve vozidlech s registrační značkou členských států Evropské unie. Lze rovněž předpokládat, že pro vstup do ČR budou stále častěji využívat cestovní doklady členských států. První signály se začaly objevovat již v květnu a červnu roku 2004, vývoj v dalších měsících předpoklady potvrdil³³. V této souvislosti SCPP přijala opatření a vytypovaným dopravním prostředkům i úsekům státních hranic, které se projeví jako nejvíce rizikové z hlediska nelegální migrace, byla ze strany útvarů SCPP věnována zvýšená pozornost.

Například při prováděných opatření k zamezení nelegální migrace osob z Čečenska, respektive zabránění využívání azylové procedury k nelegální migraci přes území ČR, byly nejexponovanější úseky státních hranic ČR posilovány o policisty z okolních RCPP a policisty OPKP ObŘ SCPP. Na státních hranicích ČR s Rakouskem byly prováděny společné akce za účasti rakouských policistů.

Nový postup při odbavování na hraničních přechodech klade zvýšené nároky na zkušenost a profesionalitu policistů SCPP na hraničních přechodech i mimo ně.

---

³² Zákon definuje ochranu státních hranic jako soubor opatření přijímaných na státních hranicích k zabránění jejich nedovolenému překračování. V návaznosti na to se vymezuje oprávnění Policie České republiky při zajišťování ochrany státních hranic, která jsou odstupňována podle míry ohrožení chráněného zájmu v závislosti na vzdálenosti od státních hranic. Svým rozsahem největší oprávnění se týkají ochrany státních hranic přímo na státních hranicích a v jejich bezprostřední blízkosti. Intenzita zásahu do práv a svobod osob klesá s rostoucí vzdáleností od státních hranic v pásmech 5 a 25 kilometrů.

³³ Podrobněji v kapitole III. Nelegální migrace

V průběhu 1. čtvrtletí roku 2004 přijala SCPP další opatření v rámci boje proti terorismu. Týkala se především ochrany státních hranic ČR, na hraničních přechodech byly u cizinců z rizikových zemí prováděny důsledné kontroly. Při ochraně zelené hranice se jednalo o účinné a efektivní nasazování sil a prostředků, a to především na ohrožených směrech a v prostorech přiléhajících k silničním hraničním přechodům. Při službě hlídek v terénu byl kladen důraz na využívání moderních technických prostředků.

K monitorování a k fotodokumentaci přístupů ke státním hranicím, zejména motorovými vozidly, a ke zjišťování nelegálních přejezdů přes státní hranice byly využívány vrtulníky v rámci společného nasazení smíšených pohraničních hlídek policistů SCPP a BGS. K detekci nelegálních migrantů překračujících státní hranice na hraničních přechodech v dopravních prostředcích byly používány přístroje na zjišťování CO₂. V součinnosti s útvary celní správy byl útvary ObŘ SCPP Brno využíván rentgenový rám k detekci dutin nákladních vozidel, úspěšně byla využívána i povrchová seizmická čidla na RCPP Sudoměřice.

V závěru roku bylo z programu Phare 2002 "Zlepšení ochrany hranic" dodáno 76 kusů ručních termovizních kamer, které budou využívány zejména v noční době pro pozorování vytypovaných prostor v blízkosti státních hranic na vzdálenost až do 3 km. Bylo tak doplněno stávající vybavení útvarů přístroji pro noční vidění, které umožňují pozorování maximálně do 300 metrů. Z uvedeného programu Phare byla dále dodána dvě vozidla vybavená moderní termovizní, pozorovací a navigační technikou, která doplnila stávající vybavení útvarů SCPP speciálními vozidly tohoto typu na celkových 11 souprav.

Efektivní používání techniky je závislé na profesionálním přístupu policistů při jejich obsluze, vyhodnocení signálů, rozmístění hlídek v terénu a dokonalé znalosti terénu a místních podmínek.

K 31. 12. 2004 byl početní stav policistů-psodů ve službě 221, služebních psů bylo evidováno 258. V květnu 2004 byl zkušebně zaveden systém sledování problematiky služební kynologie. Z údajů, které byly získány z měsíčních výkazů, je patrné, že policisté v přímém výkonu služby se služebními psy, kteří mají přidělenou kategorii, zadrželi 1 852 osob. Při ochraně státních hranic bylo zadrženo 885 osob, 884 osob bylo zadrženo při nasazení služebního psa při jiném služebním využití v rámci Policie ČR SCPP. Mimo uvedeného hlídky SCPP zadržely při jiném služebním použití v rámci Policie ČR 83 osob. Ve sledovaném období ve 119 případech nasazení služebního psa na stopu bylo provedeno úspěšné nalezení, označení osoby nebo naznačení směru postupu.

Podle výkazů činnosti bylo služebními psy provedeno 11 172 průzkumů, z protokolů o použití psa vyplývá, že bylo zjištěno 1 355 osob, z toho nejvíce 601 v terénu, 146 v objektu a 209 v úkrytech dopravních prostředků. Z hlediska speciálního použití byl služební pes nejčastěji vyžádán z důvodu možného výskytu drog a jiných omamných látek (615 případů) a na vyhledávání výbušnin (330 případů). Za asistence služebního psa bylo provedeno 401 eskort, při nichž bylo eskortováno 1 077 osob.

V souvislosti s vyhodnocením roku 2004 lze konstatovat, že došlo k posunu v odborné připravenosti psodů a cvičenosti služebních psů. Nárůst mezinárodní letecké dopravy a boj proti mezinárodnímu terorismu poukazuje na nepostradatelnost služebních psů-specialistů na vyhledávání výbušnin a nástražných systémů při preventivních i bezpečnostních prohlídkách prostor letišť i vytypovaných letadel. Služební psi mají své nenahraditelné místo v oblasti ochrany státních hranic, pobytové kontroly a boje s organizováním nelegální migrace.

Ke zkvalitnění kontrol osob na státních hranicích a v boji proti organizované přeshraniční kriminalitě rozhodně napomáhá provádění *Smlouvy mezi Českou republikou a Spolkovou*

republikou Německo, o spolupráci policejních orgánů a orgánů působících při ochraně státních hranic v příhraničních oblastech, která vstoupila v platnost 1. srpna 2002.³⁴

Cílem smlouvy bylo zintenzívnit oboustranné vztahy a prohloubit vzájemnou spolupráci. Smlouva obsahuje řadu moderních institutů mezinárodní policejní spolupráce, jako např. spolupráce ve společně obsazených služebnách, společné formy nasazení, možnost přeshraničního pronásledování. V rámci společné služby jsou využívány dostupné technické prostředky, termovizní technika, sněžné skútry, hlídkové čluny a vrtulníkové oblety pohraničního území. Ke zkvalitnění této spolupráce jsou pořádána společná školení s cílem zdokonalit policisty ve znalosti terénu, použití technických prostředků, v problematice padělání a pozměňování cestovních dokladů a prohloubení jazykových vlastností.

Na základě Smlouvy mezi SRN a ČR o spolupráci policejních orgánů a orgánů ochrany hranic v příhraničních oblastech byla připravena Příručka k přeshraniční policejní spolupráci v příhraničních oblastech. Příručka svým rozsahem poněkud přerostla rámec kapesní pomůcky, je však jedinečným materiálem vhodným k celoplošnému proškolení všech základních útvarů a pracovišť v příhraničních oblastech pro posílení právního vědomí pracovníků. Začátkem prosince 2004 se v Drážďanech na Zemském kriminálním úřadu Sasko konalo za přítomnosti pracovníků Zemského kriminálního úřadu Sasko, PP Chemnitz, PP Drážďany a ÚSKPV PP ČR školení k obsahu příručky.

V roce 2004 byla ze strany útvarů služby cizinecké a pohraniční policie dále věnována velká pozornost provádění pobytových kontrol, které byly zaměřeny především na dodržování pobytového režimu cizinců, plnění účelu pobytu stanoveného vízem, plnění povinností cizinců a ubytovatelů vyplývajících z cizineckého zákona, odhalování cizinců pobývajících na území České republiky po uplynutí doby platnosti víza nebo doby pobytu na území stanovené vízem a provádění opatření v případech nedodržování zákonů a obecně platných právních předpisů na území České republiky. Výsledkem 16 696 zjištěných případů porušování pobytového režimu cizinci (oproti roku 2003 se jedná o snížení o 21,8). Z uvedeného počtu bylo 4 150 osob zjištěno na státních hranicích při výjezdu z České republiky.

I.5. PŘISTOUPENÍ ČESKÉ REPUBLIKY K EVROPSKÉ UNII

Česká republika se stala členem Evropské unie dne 1. května 2004. K tomuto dni vešla v účinnost Smlouva o přistoupení České republiky k Evropské Unii, která byla podepsána dne 16. dubna 2003 v Aténách.

Po přistoupení České republiky k Evropské unii začaly platit na našem území právní předpisy Evropské unie. Zároveň Česká republika získala možnost aktivně se podílet na tvorbě těchto předpisů. V období od 16. dubna 2003 do 30. dubna 2004 se sice mohli zástupci České republiky účastnit jednání orgánů EU, neměli však hlasovací právo.

Ministerstvem zahraničních věcí ČR byl vytvořen systém přípravy pozic České republiky pro vystoupení v orgánech EU, na kterém participují všechny ústřední orgány státní správy.

Ministerstvo vnitra ČR, stejně jako ostatní resorty, je zodpovědné za přípravu pozic a instrukcí, které buď zástupci-experti MV ČR uplatňují při jednáních pracovních skupin Rady EU či Evropské komise, nebo jsou tyto pozice zasílány Ministerstvem zahraničních věcí ČR Stálému zastoupení ČR při Evropských společenstvích. Systém těchto pozic/instrukcí vypadá následovně:

---

³⁴ Obdobná smluvní úprava se v relaci se Slovenskou republikou je platná od 24. 2. 2005; před podpisem je s Polskem a Rakouskem.

- pro jednání pracovních skupin a výborů Rady EU vypracovávají instrukce přímo útvary ministerstva, jejichž experti se jednání těchto skupin účastní; při přípravě instrukce lze požádat o doplnění diplomaty SZ Brusel, kteří se zabývají problematikou justice a vnitra;
- každý týden se MV podílí na přípravě instrukcí ČR pro COREPER.³⁵ Výsledné znění instrukcí je dopracováno ve Výboru pro EU. Výbor pro EU byl zřízen Ministerstvem zahraničních věcí ČR jako náhrada meziresortního připomínkového řízení a v tomto orgánu jsou každé úterý před konáním COREPERu projednány všechny připravené instrukce. Je-li k těmto instrukcím připojen souhlas všech členů Výboru, jsou instrukce odeslány velvyslanci ČR při Evropských společenstvích. Členy Výboru pro EU jsou zástupci všech ministerstev a jiných ústředních úřadů na úrovni náměstků ministrů;
- pro jednání Rady ministrů jsou pro každou formaci Rady EU³⁶ vypracovávány mandáty, které obsahují podrobné instrukce jednotlivě ke každému bodu programu. Mandáty schvaluje vláda České republiky.

Koordinační skupina Ministerstva vnitra ČR pro Evropskou unii je na resortní úrovni základním rozhodovacím orgánem ve věcech vytváření rámcových pozic a instrukcí pro zasedání pracovních skupin Rady EU a COREPERu a mandátů (tj. zásadních postojů ČR v EU) pro ta jednání Rady EU, jejichž problematika spadá do gesce nebo spolugesce Ministerstva vnitra ČR. Tato skupina, která je v současné době ustavena v souladu s usnesením vlády č. 476/2003, se také zaměřuje na podstatu legislativních návrhů Evropské komise, které Evropská komise předkládá Radě EU. Jejím úkolem je analyzovat důsledky, které předmětné návrhy pro Českou republiku představují, aby mohla ČR aktivně, prostřednictvím expertů v pracovních skupinách a výborech těchto orgánů EU, ovlivňovat ve spolupráci s Výborem pro EU (resp. vládou) a prostřednictvím Stálého zastoupení ČR v EU přípravu těchto návrhů.

Ministerstvo vnitra ČR se přihlásilo k hlavní gesci v 18 pracovních skupinách Rady Evropské unie a u 24 skupin se přihlásilo jako vedlejší gestor. Dále je ministerstvo zapojeno do činnosti 6 výborů a 31 pracovních skupin Evropské komise. Záležitosti z oblasti azylu a migrace jsou projednávány zejména v pracovních skupinách SCIFA³⁷, Migrace a vyhoštění, Azyl, Hranice, VISA³⁸, CIREFI³⁹, Hodnocení Schengenu, Schengenské acquis, SIS/Sirene a dalších.

Ministerstvo vnitra ČR je zastoupeno v Národním facilitačním výboru České republiky. Problematika facilitace (zjednodušování postupů) v letectví je v gesci Ministerstva dopravy ČR, avšak předmětem činnosti jsou mnohé otázky spadající do kompetence Ministerstva vnitra ČR. Jedná se zejména o tématické bloky, které se týkají migrační politiky ve spojitosti s facilitací v letectví, jako např. bezpečnost cestovních dokladů, využití biometrie v letectví, otázky týkající se nežádoucích a deportovaných osob a spolupráce v boji proti nelegální migraci. Na zahraničních jednáních týkajících se facilitace v letectví se státy rovněž informují o vývoji ve vízové a azylové problematice, o otázkách provádění hraničních kontrol a problematice nežádoucích a vyhošťovaných osob.

V roce 2004 se zástupci Ministerstva vnitra ČR zúčastnili v rámci Mezinárodní organizace pro civilní letectví (ICAO) zejména zásadního zasedání Divize pro facilitaci (poslední zasedání se konalo v roce 1995) v Káhiře, a v rámci Evropské konference pro civilní letectví (ECAC) zasedání Pracovní skupiny pro facilitaci v Paříži a v Bukurešti. Zástupce Ministerstva vnitra ČR se v rámci

³⁵ Výbor stálých zástupců, jehož se účastní velvyslanci členských zemí při ES a jehož souhlas předchází konečnému souhlasu Rady ministrů EU.

³⁶ Pro vnitra je to formace Rada pro justici a vnitra.

³⁷ Strategický výbor pro imigraci, hranice a azyl

³⁸ pracovní skupina Rady Evropské unie - Víza

³⁹ Centrum pro informace, diskusi a výměnu názorů k překračování hranic a imigraci

činnosti ECAC rovněž zúčastnil zasedání expertní podskupiny pro imigraci, které se konalo na mezinárodním letišti ve Frankfurtu nad/Mohanem.

Česká republika byla ještě jako kandidátský stát přístupu do EU v roce 2002 přizvána, aby jako pozorovatel spolupracovala na pilotním projektu⁴⁰ prezentovaném Ministerstvem vnitra Itálie v rámci SCIFA+ k ochraně vnějších hranic Evropské unie.

Projekt se zabývá vypracováním konkrétních metod spolupráce mezi policejními složkami na vybraných mezinárodních letištích v rámci Evropské unie za účelem zamezení nelegální migrace. Za úkol má zejména vytvořit systém včasné výměny informací (společný informační systém) při zjišťování padělaných dokumentů a při odhalování nelegálních migrantů. Zároveň se zabývá i koncepcemi celkového dalšího vývoje fungování a mezinárodní spolupráce mezi letišti.

V průběhu roku 2003 se zástupci MV ČR zúčastnili na rozpracování přípravné fáze Pilotního projektu. V rámci Projektu bylo v Římě vytvořeno Centrum pro vzdušné hranice, které má koordinovat další fáze. V listopadu 2003 proběhla přípravná fáze Projektu a v prosinci 2003 byla Česká republika, která do té doby měla postavení pozorovatele, přizvána k aktivní účasti na dalších operacích. Následně byla gesce na straně České republiky přenesena na Policii České republiky (Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie).

Česká republika se v roce 2004 zapojila do všech pěti společných operací pořádaných Centrem vzdušných hranic, které se vztahovaly na letiště v Praze – Ruzyni.

Mezi hlavní cíle operací patřilo zaměřit se na migraci cizinců a získat informace vzniklé při kontrolách na letištích. Podrobnější kontrola byla věnována cestujícím z cílových zemí, lidem s doklady z těchto zemí, kteří doprovázeli nebo čekali na cestující. Zvýšená kontrola se rovněž zaměřila na cestující, kteří letěli s přepravci z cílových zemí a cestujícím, kteří letěli či tranzitovali z nebo do vybraných cílových zemí. Společných operací se zúčastnilo celkem 21 členských států.

1.5.1. Směrnice přijaté Evropskou unií z oblasti azylu a migrace

Krátce před přistoupením České republiky přijala Evropská Unie tyto právní předpisy z oblasti azylu a migrace:

- **Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků volně se pohybovat a pobývat na území členských států**

Směrnice komplexně upravuje volný pohyb občanů EU a jejich rodinných příslušníků na území členských států. Tato směrnice tak nahrazuje a zjednodušuje stávající právní úpravu, která byla roztržena do několika právních předpisů upravujících režim vstupu a pobytu pro jednotlivé skupiny občanů členských států (pracovníci, podnikatelé, studenti atd.).

- **Směrnice Rady 2004/81/ES ze dne 29. dubna 2004 o vydávání povolení k pobytu příslušníkům třetích zemí, kteří se stali obětmi obchodování s lidmi nebo činů usnadňujících nelegální migraci, a kteří spolupracují s příslušnými orgány**

Tato směrnice se vztahuje na příslušníky třetích zemí, kteří se stali obětmi obchodování s lidmi nebo činů usnadňujících nelegální migraci, včetně osob, které vstoupily na území členského státu nelegálně. Dotčeným osobám, které se na výzvu příslušných orgánů rozhodnou spolupracovat s těmito orgány v boji proti obchodování s lidmi a proti činům usnadňujícím nelegální migraci, má být podle směrnice uděleno (dočasné) povolení k pobytu. Držitelé výše uvedeného povolení k pobytu mají mít dle směrnice přístup na trh práce a ke vzdělání, a to za podmínek stanovených vnitrostátním právem. Po uplynutí doby platnosti povolení k pobytu se na dotčené osoby vztahují

⁴⁰ Jedná se o projekt „Mezinárodní letiště“.

obecné cizinecké předpisy. Za předpokladu splnění podmínek stanovených pro cizince obecně tak budou mít tyto osoby možnost si prodloužit pobyt na území.

- **Směrnice Rady 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních standardech pro kvalifikaci a status státních příslušníků třetích zemí nebo osob bez státní příslušnosti jako uprchlíků nebo jako osob, které z jiných důvodů potřebují mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany**

Uvedená směrnice upravuje podmínky pro udělení statusu uprchlíka a vymezuje práva s tímto statutem spojená (přístup k zaměstnání, vzdělání, sociální a zdravotní péči atd.). Směrnice dále vymezuje situace, kdy cizinec přestává být uprchlíkem, a také případy, kdy je cizinec předem vyloučen z azylové ochrany. Směrnice vychází z definice uprchlíka obsažené v Ženevské úmluvě o postavení uprchlíků z 28. července 1951.

Směrnice dále definuje tzv. subsidiární (podpůrnou) ochranu a s ní spojená práva.

Po vstupu České republiky do Evropské unie pak byla schválena:

- **Směrnice Rady 2004/114/ES ze dne 13. prosince 2004 o podmínkách přijímání příslušníků třetích zemí za účelem studia, výměnných pobytů žáků, neplacené odborné přípravy nebo dobrovolné služby**

Směrnice stanovuje pravidla, která usnadní a sjednotí režim vstupu a pobytu příslušníků třetích zemí na území členských států za účelem studia, výměnných pobytů žáků, neplacené odborné přípravy nebo dobrovolnické služby.

V současnosti se v orgánech Evropské Unie projednává:

- **Návrh směrnice o zvláštní proceduře pro přijímání příslušníků třetích zemí za účelem výkonu vědeckého výzkumu**

Cílem směrnice je usnadnění a sjednocení režimu vstupu a pobytu vědeckých pracovníků ze zemí mimo EU. Návrh se nachází v závěrečné fázi schvalovacího procesu.

- **Návrh směrnice o minimálních standardech pro řízení o udělení a odnětí statusu uprchlíka**

Jedná se o procesně-právní normu upravující průběh azylového řízení. Směrnice stanovuje také základní procesní práva žadatelů o azyl (např. právo na informace ve srozumitelném jazyce, právo na tlumočníka a právní pomoc) a povinnosti těchto žadatelů. Předpokládaným termínem přijetí této směrnice je jaro 2005.

- **Návrh směrnice o minimálních standardech v případě návratu**

Komise EU vypracovala prvotní návrh dokumentu, který teprve bude předložen Radě EU. Základními prvky navrhované směrnice jsou:

- poskytnutí právních záruk proti rozhodnutí o návratu/vyhoštění (písemné rozhodnutí, možnost podat opravný prostředek, překlad rozhodnutí do srozumitelného jazyka),
- zavedení dvoufázové procedury sestávající z (1) rozhodnutí o návratu a uložení lhůty pro dobrovolný návrat, (2) rozhodnutí o vyhoštění v případě neuskutečnění návratu dobrovolného (obě rozhodnutí mohou být obsažena v jediném dokumentu, výkon rozhodnutí o vyhoštění by tak byl podmíněn neuskutečněním dobrovolného návratu ve stanovené lhůtě),
- potvrzení principu proporcionality při zajištění cizince a při uplatňování donucovacích opatření,
- rozšíření vzájemného uznávání rozhodnutí (nyní upraveno Směrnicí 2001/40/ES) na všechny druhy rozhodnutí o návratu a rozhodnutí o vyhoštění.

I.6. PŘÍPRAVA ČESKÉ REPUBLIKY NA ZAPOJENÍ DO SCHENGENSKÉ SPOLUPRÁCE

Schengenská spolupráce má svůj název odvozen od lucemburského města Schengen, kde byl 14. června 1985 přijat první dokument k této spolupráci, tzv. „Schengenská dohoda“.

Schengenská spolupráce je pro Českou republiku v souvislosti s jejím členstvím v Evropské unii závazná, stejně tak, jako pro všechny nově přistupující státy do EU, a to na základě Amsterodamské smlouvy platné od 1. 5. 1999.

Česká republika musí implementovat schengenské požadavky, které představují komplex úkolů a opatření. Tyto je třeba splnit v takové kvalitě, aby Česká republika obstála v hodnotícím procesu předcházejícím rozhodnutí Rady Evropy o souhlasu s prováděním schengenské spolupráce.

Základním dokumentem, podle kterého je organizována příprava České republiky na plné zapojení do schengenské spolupráce, je **Schengenský akční plán**, jehož aktualizovanou verzi (SAP ČR 2003) schválila vláda usnesením ze dne 4. června 2003 č. 544.

Vláda České republiky je o stavu příprav informována prostřednictvím pravidelných zpráv, které hodnotí současný stav připravenosti České republiky k převzetí schengenského *acquis* v oblasti kontroly vnější hranice, vízové politiky, policejní a soudní spolupráce, problematiky omamných a psychotropních látek, střelných zbraní a střeliva, Schengenského informačního systému a ochrany osobních údajů.

V průběhu roku 2004 vypracovalo Ministerstvo vnitra ČR dvě ***Zprávy o připravenosti České republiky k převzetí schengenského acquis***.

První zprávu vláda vzala na vědomí dne 21. ledna 2004 usnesením č.77. Zároveň vláda uložila ministru vnitra založit mezirezortní pracovní skupinu, která bude hlavní koordinační strukturou pro dokončení příprav České republiky na zapojení do schengenské spolupráce. Jejím základním úkolem bude, prostřednictvím proškolených expertů, provádění hodnocení stavu přípravy ČR na zapojení do schengenské spolupráce formou cílených kontrolních akcí s využitím poznatků získaných z účasti těchto expertů na schengenských hodnotících misích v ostatních členských státech Evropské unie. Zřízení této skupiny je ve finálním stádiu.

Další periodickou zprávu spolu s vyhodnocením Harmonogramu úkolů pro dokončení implementace schengenského *acquis* vzala vláda na vědomí usnesením ze dne 12. května 2004 č.457, vláda zároveň stanovila referenční datum 1. července 2006, ke kterému bude Česká republika připravena k zahájení hodnotící procedury Evropské unie předcházející plnému zapojení do schengenské spolupráce. Zároveň vláda uložila I. místopředsedovi vlády a ministru vnitra usilovat o plné zapojení do schengenské spolupráce v co nejkratším termínu a v této souvislosti zkoumat podmínky a modality harmonizované strategie v rámci států Visegrádské skupiny.

Česká republika, která byla v letech 2003-4 předsednickým státem **Visegrádské čtyřky (V4)**, označila schengenskou problematiku za prioritu svého předsednictví. České předsednictví bylo završeno společným prohlášením ministrů vnitra V4 ze dne 19. července 2004, ve kterém se ministři shodli na plném zapojení států V4 do Schengenu ve stejném termínu. V této souvislosti bylo stanoveno strategické datum říjen 2007. Státy V4 budou připraveny zahájit evaluace v prvním pololetí roku 2006. Toto schéma evaluací se podařilo prosadit do závěrů Rady, které byly schváleny 2.-3.12.2004. Pro Českou republiku tímto způsobem dochází k naplnění vládou schválené strategie spočívající v úsilí o co nejrychlejší zapojení do schengenské spolupráce, aniž by ČR musela na dočasnou dobu převzít odpovědnost za vnější hranici.

Výsledkem českého předsednictví bylo rovněž schválení pravidel pro harmonizaci Schengenských akčních plánů a rozdělení *acquis* do dvou částí pro účely schengenských evaluací. S využitím návrhu polského předsednictví V4 vypracovala ČR žádost o zahájení schengenského hodnocení v první polovině roku 2006. Dne 29.12.2004 byla tato žádost podepsána ministrem vnitra a 10.1.2005 zaslána prostřednictvím Stálého zastoupení v Bruselu Generálnímu sekretariátu Rady.

V současné době se připravuje program hodnocení nových členských států, který by se měl realizovat v letech 2006-7.

Pokud jde o bilaterální jednání se sousedními státy, největší význam z hlediska přípravy České republiky na zapojení do schengenské spolupráce měla jednání o **Smlouvě mezi Českou republikou a Slovenskou republikou, kterou se mění a doplňuje Smlouva mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o úpravě režimu a o spolupráci na společných státních hranicích ze dne 29. října 1992, ve znění Smlouvy ze dne 18. srpna 1997**. Usnesením ze dne 21. ledna 2004 č. 86 vyslovila vláda České republiky souhlas se sjednáním této smlouvy, která byla podepsána v Bratislavě dne 27. ledna 2004. Od února 2004 projednávají obě komory Parlamentu České republiky možnost vyslovení souhlasu s ratifikací smlouvy. V září 2004 bylo na 36. schůzi zahraničního výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky projednávání přerušeno.

K problematice schengenské spolupráce se dále uskutečnila jednání s delegací bavorského ministerstva vnitra (28.1.2004) a s norskými experty (26.3.2004). S Rakouskem proběhlo druhé (31. 8. - 2. 9. 2004) a třetí (8. - 9. 11. 2004) kolo expertních jednání o návrhu **Smlouvy mezi Českou republikou a Rakouskou republikou o překračování státních hranic na turistických stezkách a ve zvláštních případech a o návrhu Ujednání mezi vládou České republiky a Rakouskou spolkovou vládou o zřízení určených míst na turistických stezkách**.⁴¹

V souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie se uskutečnila se všemi sousedními státy jednání k realizaci záměru společného pohraničního odbavování osob a dopravních prostředků na společných státních hranicích. Dne 1. května 2004 bylo **zahájeno provádění společného výkonu pohraniční kontroly** s orgány sousedního státu na hraničních přechodech, které splňují podmínky společného výkonu služby na tzv. jedno zastavení.

V rámci **Evropské unie** je v oblasti schengenské problematiky Ministerstvo vnitra ČR gestorem pracovních skupin Rady EU HRANICE, Hodnocení Schengenu, Schengenské acquis a spolugestorem pracovní skupiny VISA (gestor Ministerstvo zahraničních věcí ČR), podílí se rovněž na činnosti pracovní skupiny EFTA (gestorem je Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR) v otázkách týkajících se schengenské problematiky.

Česká republika se v rámci činnosti pracovní skupiny Rady EU „Hodnocení Schengenu“ zúčastnila v průběhu roku 2004 **schengenských hodnotících misí** v Itálii a Rakousku. Čeští experti byli přímo zapojeni do hodnotícího procesu a následného vypracování příslušné zprávy. Jejich zkušenosti budou využity při činnosti výše zmíněné pracovní skupiny působící na národní úrovni. Předpokládá se, že Česká republika se v průběhu roku 2005 zúčastní obdobných schengenských hodnotících misí v Řecku a ve skandinávských státech.

Rovněž aktivity v rámci programu **Phare** byly v roce 2004 zaměřeny na přípravu České republiky na zapojení do schengenské spolupráce. V uvedeném roce byly úspěšně zakončeny dva twinningové projekty a dále pokračovala realizace investičních projektů.

V srpnu 2004 byl ukončen 18 měsíční projekt Phare 2002 - „Schengenský akční plán a Schengenský informační systém - II.fáze“⁴², jehož základním cílem byla podpora České republiky při plnění Schengenského akčního plánu ČR. Uvedený projekt se skládal ze 6 komponentů - Zavedení, fungování a využití SIS, VISION/FADO⁴³, Komunikace, Vzdělávání a školicí systém, Bezpečnost letectví, Evaluce - hodnocení nedostatků a analýza. Twinningovým poradcem tohoto projektu byl pan Gernot Mager z Bundeskriminalamt, který působil při odboru azylové a migrační

⁴¹ Dne 20. 4. 2005 proběhlo další kolo expertních jednání o návrhu Smlouvy, který bude v dohledné době předložen ke schválení vládě ČR. Ohledně Ujednání se předpokládá uskutečnění dalšího kola expertních jednání.

⁴² Na základě doporučení orgánů EU se připravuje ustanovení funkce manažera Schengenského informačního systému České republiky včetně realizačního týmu pro zabezpečení všech oblastí příprav na připojení k SIS II.

⁴³ FADO- jedná se o elektronickou databázi vzorů a padělků cestovních dokladů a systém sdílení těchto informací v rámci členských zemí EU.

politiky Ministerstva vnitra ČR. V rámci projektu Phare se mimo řady seminářů, workshopů, studijních návštěv a konzultací s německými experty uskutečnila i studijní cesta v SRN na téma „Bezpečnost letišť a aplikace schengenských standardů na letištích“ (1.- 5. 3. 2004), jednání k problematice ochrany osobních údajů v SRN (23. - 26. 5. 2004) a mise zaměřená na posouzení stavu implementace schengenského *acquis* a analýzu nedostatků v ČR, včetně 3denního výjezdu na česko-slovenské státní hranice (14. - 30. 6. 2004).

Rovněž v srpnu 2004 došlo k ukončení čistě twinningového projektu Phare 2001 – Rozvoj hraniční kontroly, migrační a azylové politiky (trvajících 11 měsíců), v jehož rámci působil při odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra ČR a Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie PCR jako twinningový poradce pan Günter Wendt, hlavním partnerem bylo Rakousko, vedlejším partnerem Nizozemsko. Zmíněný projekt sestával ze tří hlavních komponentů: hranice (Rakousko), azyl (Nizozemsko) a migrace (Rakousko). V rámci tohoto projektu bylo uspořádáno velké množství seminářů, workshopů i studijních cest. Proškoleny byly desítky pracovníků SCPP, OAMP, v některých případech i soudci krajských soudů.

1.6.1. Národní schengenský informační systém (N.SIS ČR)

Schengenský informační systém (SIS⁴⁴) je společný počítačový pátrací systém s garantovanou ochranou dat, který poskytuje vymezeným policejním a justičním orgánům smluvních stran vzájemný přístup k určitým druhům informací. Je klíčem k plnému zapojení do schengenské spolupráce, neboť teprve až po vytvoření a zprovoznění Schengenského informačního systému 2. generace bude možné připojení nových členských států.

Schengenský informační systém je tvořen národními sekcemi (N.SIS) a centrální jednotkou umístěnou ve Francii ve Štrasburku (C.SIS). V České republice je odpovědné za zřízení Národní sekce Schengenského informačního systému (N.SIS ČR) a kanceláří SIRENE.ČR⁴⁵ a VISION.ČR Policejní prezidium České republiky. V souvislosti s vývojem schengenského informačního systému druhé generace se zavádí pojem národního rozhraní schengenského informačního systému (dále jen „NI SIS.ČR“). V souladu se schengenským *acquis* a vnitrostátní legislativou byl schválen seznam orgánů, které budou mít oprávnění přímo vyhledávat a pořizovat záznamy zařazené do Schengenského informačního systému.

Odpovědnost za vytvoření a provoz NI-SIS.ČR má odbor systémového řízení a informatiky Policejního prezidia ČR⁴⁶, který prostřednictvím mezirezortní Pracovní skupiny pro schengenskou spolupráci současně koordinuje přípravu příslušných útvarů i ostatních resortů. Kromě příslušných orgánů Ministerstva vnitra ČR a Policie ČR se na spolupráci s NI-SIS.ČR připravuje Ministerstvo financí ČR - Generální ředitelství cel, Ministerstvo spravedlnosti ČR a Ministerstvo zahraničních věcí ČR.

⁴⁴ V případech pátrání po osobách se do SIS vkládají záznamy o osobách hledaných za účelem zatčení a vydání; cizincích zaznamenaných za účelem vstupu; pohřešovaných nebo hledaných osobách v zájmu jejich bezpečnosti nebo za účelem prevence ohrožení; svědcích, osobách předvolaných nebo hledaných soudními orgány; osobách zařazených za účelem nenápadného sledování nebo za účelem cílených kontrol. V případech pátrání po vozidlech a dalších taxativně vymezených předmětech (osobní doklady, bankovky, zbraně) se do SIS vkládají záznamy o vozidlech zařazených za účelem nenápadného sledování nebo za účelem cílených kontrol; vozidlech nebo předmětech hledaných za účelem zajištění nebo důkazu pro trestní řízení.

⁴⁵ Pro potřeby konzultací a výměny informací mezi členskými státy byla vytvořena síť kanceláří SIRENE integrující zástupce všech (podle vnitrostátních předpisů) oprávněných orgánů. Kanceláře pracují v nepřetržitém provozu a ve všech jazycích. Neoficiálně se prosadil neutrální pracovní jazyk angličtina.

⁴⁶ Odbor systémového řízení a informatiky Policejního prezidia ČR (dále jen „OSŘI“) je odpovědný za koncepci informatiky Policie ČR, rozvíjí a provozuje základní celostátní databázové systémy, a má pro výstavbu NI-SIS.ČR dostatečné odborné zázemí. V souladu s plněním Koncepce vytváří OSŘI postupně organizační strukturu, která bude po technické stránce odpovídat za přípravu a provoz NI-SIS.ČR a SIRENE.ČR.

Na základě doporučení orgánů Evropské unie se připravuje ustanovení funkce manažera Schengenského informačního systému České republiky včetně realizačního týmu pro zabezpečení všech oblastí příprav na připojení k SIS II.

Dokončení harmonizace je závislé na poskytnutí materiálu Interface Control Document orgány Evropské unie po jeho vytvoření dodavatelem řešení SIS II.

V oblasti technické připravenosti kanceláře SIRENE je třeba konstatovat, že její činnost je v současné době softwarově podporována programem EVIN, který je již zaveden na odboru mezinárodní policejní spolupráce Policejního prezidia ČR (OMPS PP ČR). Odpovědnost zajistit řádným způsobem vkládání národních záznamů do SIS dle čl.96 SPÚ byla delegována na Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie PČR (ŘSCPP PČR). Dále do kompetence ŘSCPP PČR patří agenda kanceláře SIRENE vyplývající z článků 5, 25, 96 a 109 SPÚ. Dne 2. července 2004 byl schválen společný návrh ŘSCPP PČR a OMPS PP ČR k zabezpečení plnění cizinecké agendy národní kanceláří SIRENE. Na základě tohoto návrhu vzniklo ke dni 1. srpna 2004 v rámci ŘSCPP PČR nové pracoviště s názvem „Skupina schengenského informačního systému“.

I.7. CIZINECKÝ INFORMAČNÍ SYSTÉM (CIS)

V roce 2004 bylo uvedeno do provozu nové aplikační programové vybavení CIS vytvořené dodavatelským způsobem firmou ICZ a.s.. Integrální součástí CIS je 14 samostatných úloh, které zabezpečují vedení údajů o cizincích v souladu se zákonem o pobytu cizinců na území České republiky.⁴⁷

V současné době je CIS zprovozněn v rozsahu základních funkcí, které umožňují obhospodařovat jednotlivé evidence. Díky zvolené technologii řešení vytváří CIS prostor pro získávání informací v podstatně širším a kvalitnějším rozsahu. To předpokládá pokračovat v jeho dalším rozvoji jak v technické oblasti, tak v oblasti zkvalitňování a rozšiřování jeho funkcí.

Zavedením systému do provozu značně vzrostly požadavky uživatelů SCPP na zkvalitnění a rozšíření stávajících funkcí systému, a to hlavně díky změnám legislativy v souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie. Značně sílí i tlaky na zpřístupnění CIS uživatelům z jiných služeb Policie ČR a mimorezortních organizací. V současné době je k systému připojeno 721 pracovišť SCPP a je využíván 6 870 uživateli.

Vybudováním CIS v jeho cílové podobě získává Policie ČR a zejména SCPP výkonný nástroj na zpracování a poskytování celé škály informací pro sledování vývoje v oblasti migrace cizinců a v oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti na území ČR.

---

⁴⁷ Informační systém CIS se ke dni 1. 2005 skládá z 18 samostatných úloh provozovaných nad integrovanou databází, ke které mají přístup uživatelé na celém teritoriu v rozsahu stanoveného oprávnění.

I.8. EURODAC⁴⁸

Centrální pracoviště systému EURODAC ČR je umístěno v prostorách Kriminalistického ústavu Praha Policie ČR. Na tomto pracovišti je nainstalován daktyloskopický informační systém AFIS a EURODC ČR, sestávající ze serverové farmy a pracovních stanic různého typu. Pro potřeby systému EURODAC ČR jsou na tomto pracovišti využívány zejména stanice typu LSS 3000 (livescanner) a IS 2000 (vkládací stanice) a dále typu FIT (víceúčelová a komunikační stanice). Poštovní sever pro komunikaci s evropským centrem EURODAC v Luxembourg je na pracovišti odboru systémového řízení a informatiky PP ČR.

Sběr dat pro AFIS a pro EURODAC ČR včetně ověřování totožnosti osob ze třetích států provádějí útvary služby cizinecké a pohraniční policie pomocí vzdálených pracovních stanic AFIS typu LSS 3000. Proškolení policistů, určených k obsluze těchto stanic, bylo zajištěno dodavatelem zařízení společně s Kriminalistickým ústavem Praha Policie ČR. Systém EURODAC ČR byl předán do rutinního provozu dnem vstupu ČR do Evropské unie.

Systém EURODAC plně využívá ve své činnosti Oddělení Dublinského střediska⁴⁹, které je organizačně začleněno u odboru azylové a migrační politiky MV ČR a rovněž zahájilo svoji činnost ke dni vstupu České republiky do Evropské unie.

Útvary služby cizinecké a pohraniční policie PČR a odboru azylové a migrační politiky MV ČR věnují zvýšenou pozornost ověřování totožnosti osob třetích států s využitím daktyloskopických metod a prostředků AFIS a EURODAC s pozitivními výsledky promítajícími se do procedur prováděných dle příslušných readmisních dohod včetně realizace transferů dle Nařízení Rady ES č. 343/2003⁵⁰.

I.9. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Bilaterální spolupráce

Bilaterální spolupráce v oblasti azylu a migrace v roce 2004 pokračovala v trendech započatých již v letech dřívejších. Na jedné straně byla posilována dosavadní spolupráce s partnerskými imigračními a azylovými úřady ve starých i nových členských státech Evropské unie, na straně druhé usiloval odbor azylové a migrační politiky MV ČR o navázání a rozšiřování spolupráce se zeměmi širší evropské oblasti. Význam evropských zemí ležících vně rozšířené Evropské unie spočívá především ve skutečnosti, že leží na migračních trasách směřujících do České republiky a hrají tedy v oblasti nelegální migrace roli zdrojových i tranzitních zemí. Ze stejného hlediska jsou významné i mimoevropské státy Společenství nezávislých států.

Cílem bilaterálních kontaktů bylo tedy v případě již trvající a úspěšně probíhající spolupráce řešení aktuálně vzniklých problémů či projednávání témat významných pro obě strany, v případě dalších zemí se jednalo o snahy o navázání či zintenzivnění kontaktů.

---

⁴⁸Důvodem vzniku systému EURODAC byla snaha států Evropské unie o účinnou aplikaci Úmluvy o určení státu odpovědného za přezkoumávání žádosti o azyl podané v jednom ze členských států Evropské unie (tzv. Dublinská úmluva). Celý systém je založen na povinném snímání otisků prstů žadatelů o udělení azylu a cizinců nelegálně překračujících vnější hranici Evropské unie, které jsou po určitou dobu uchovávány v Ústřední databázi k dalšímu využití. Tato databáze je umístěná v Luxembourg. Otisky prstů osob jsou zde porovnávány s již nahanými daty a výsledky těchto porovnání jsou zasílány příslušnému členskému státu. Tyto výsledky tak představují významný podklad pro určení, který stát je podle kritérií zakotvených v Dublinské úmluvě odpovědný za přezkoumání konkrétní žádosti o azyl. Věcným gestorem projektu EURODAC v rámci České republiky byla určena Policie České republiky. Pro systém EURODAC ČR byl využit existující daktyloskopický systém AFIS, který rovněž pracuje s daty v elektronické podobě.

⁴⁹ viz kapitola II.6. AZYL - II.6.4. Oddělení Dublinského střediska

⁵⁰ viz kapitola I.2. LEGISLATIVNÍ RÁMEC

Bilaterální spolupráce s členskými státy EU

Jednání s Polskem a Rakouskem se i v roce 2004 dotýkala skutečnosti, že tyto země, stejně jako Česká republika, leží pro určité skupiny migrantů, především pro Čečence, na stejné migrační trase. Cílem jednání byla koordinace kroků těchto tří států pro zamezení tohoto migračního toku a vzájemná spolupráce a výměna informací v každodenní činnosti příslušných institucí. V roce 2004 se rovněž konala pravidelná jednání vedoucích Dublinských středisek ČR a Rakouska sloužící k projednání každodenní práce těchto středisek při implementaci Nařízení Rady (ES) č. 343/2003 ze dne 18. února 2003, kterým se stanovují kritéria a mechanismy pro určení členského státu odpovědného za posouzení žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v jednom z členských států (Dublin II).

Podobně operativní spolupráce probíhala rovněž se Slovenskem a Německem. Jednání s Nizozemskem byla zaměřena na pokračování a rozšiřování spolupráce na projektech financovaných z fondů Evropské unie, což je oblast, se kterou má Nizozemsko bohaté a pro Českou republiku velmi užitečné zkušenosti.

Především po 1. květnu 2004 probíhají intenzivní kontakty s ostatními členskými státy Evropské unie s cílem koordinovat realizaci imigrační a azylové politiky.

Bilaterální spolupráce se zeměmi mimo EU

Jak bylo již uvedeno výše, význam těchto zemí spočívá především v jejich poloze na trasách nelegální migrace směřující do Evropské unie, a tedy i do České republiky. Cílem mezinárodních kontaktů OAMP MV ČR s těmito zeměmi je především jejich zapojení do dialogu o nelegální migraci. Spolupráce směřuje dvěma směry. Za prvé se jedná o zvýšení možnosti těchto států kontrolovat migraci osob ze třetích zemí, která přes tyto státy proudí, a to především pokud jde o vytvoření či posílení azylového systému, systému efektivní ochrany hranic, kontroly migrace apod. Bilaterální spolupráce v této oblasti již byla navázána např. s Moldavskem. Další formy spolupráce zaměřené tímto směrem (viz - Spolupráce s mezinárodními organizacemi).

Posilování kapacity migračního managementu je rovněž jedním ze zaměření projektu české rozvojové spolupráce v gesci Ministerstva vnitra ČR. Takto zaměřen byl projekt v Moldavsku a Bosně a Hercegovině.

Druhým směrem spolupráce se zeměmi ležícími mimo rozšířenou Evropskou unii je zlepšování podmínek v těchto zemích, které vede ke stabilizaci místního obyvatelstva, což má spolu s prováděním informačních kampaní o rizicích nelegální migrace za cíl snížení počtu nelegálních migrantů směřujících z těchto zemí do ČR. Takto zaměřená spolupráce probíhala formou zahraniční rozvojové spolupráce, a to na Ukrajině, v Moldavsku, Gruzii a Arménii. V roce 2004 se Česká republika rovněž podílela na humanitární pomoci, a to prostřednictvím projektu MEDEVAC⁵¹, díky němuž bylo v tomto roce vyléčeno osm těžce nemocných iráckých dětí.

Spolupráce s mezinárodními organizacemi

Mezinárodní centrum pro rozvoj migrační politiky (ICMPD)

Spolupráce s Mezinárodním centrem pro rozvoj migračních politik byla rozvíjena především na bázi Budapešťského procesu, v jehož případě plní centrum funkci sekretariátu. Dalšími oblastmi, které ICMPD ve zvýšené míře věnovalo pozornost a na kterých se Česká republika v roce 2004

---

⁵¹ viz kapitola V. ROZVOJOVÉ PROJEKTY

podílela, byla problematika vízové a readmisní politiky, návratová politika, informační systémy o vybraných zemích původu migrantů (Source Country Information Systems) a obchodování s lidmi. Zástupci Ministerstva vnitra ČR zasedali v Řídící skupině ICMPD, která vykonává všeobecné řídicí činnosti této mezinárodní organizace.

V rámci Budapešťského procesu, který je zaměřen na prevenci a potírání nelegální migrace v celoevropském kontextu, se Česká republika podílela na činnosti dvou pracovních skupin, a to:

- pracovní skupiny zabývající se vztahem azylu a nelegální migrace, která je vedena Českou republikou (během roku Česká republika zorganizovala další zasedání této pracovní skupiny, a to se zaměřením na identifikaci žadatelů o azyl);
- pracovní skupiny pro vstup a imigraci.

V rámci Projektu ICMPD, Projekt Evropské komise „Spolupráce se třetími zeměmi v oblasti migrace“, zaměřeného na problematiku nelegální migrace z/přes území států Společenství nezávislých států (dále jen „SNS“) se zástupce Ministerstva vnitra ČR zúčastnil expertních misí do Běloruska, Ruské federace, Arménie, Gruzie a Ázerbajdžánu.

Předmětný Projekt, zaměřený na státy SNS, má název „Rozšíření činnosti Budapešťského procesu na státy SNS“. Projekt vznikl z několika impulsů. Jedním z nich je aktivní zapojení Ruské federace a dalších států SNS do činnosti Budapešťského procesu. Projekt zahrnuje posílení regionální spolupráce zaměřené na efektivní kontrolu a prevenci nelegální migrace. Je realizován prostřednictvím sérií přípravných a následně expertních misí do jednotlivých států SNS. Následně se na pracovní úrovni sešly skupiny na sub-regionální úrovni (v Sankt Peterburgu a v Tbilisi). Tyto aktivity mají za cíl připravit podklady pro uspořádání konference všech zemí SNS, která se uskuteční v roce 2005 ve Vídni.

Účast České republiky, resp. OAMP MV ČR na tomto projektu představuje velmi užitečnou příležitost k navázání kontaktů se zeměmi regionu SNS, se kterými dosud neprobíhá adekvátní bilaterální spolupráce odpovídající jejich významu z hlediska migračních tras směřujících do České republiky.

Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR)

V rámci spolupráce s Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) se pracovníci OAMP MV ČR účastnili semináře o zemích původu a rovněž participovali na studijním pobytu představitelů ministerstva vnitra a ministerstva zahraničních věcí Srbska a Černé Hory pořádaném UNHCR.

Mezinárodní organizace pro migraci (IOM)

Spolupráce s Mezinárodní organizací pro migraci (IOM) probíhá především při konkrétních projektech rozvojové pomoci. Další oblastí spolupráce s IOM jsou asistované dobrovolné návraty cizinců a neúspěšných žadatelů o azyl v České republice do země původu a aktivní pomoc při zajišťování jejich platných cestovních dokumentů a potřebných víz. Pracovníci OAMP MV ČR se v roce 2004 podíleli na studijním pobytu představitelů státních správ z regionu Střední Asie v rámci projektu EU „Rozšiřování kapacit v migračním managementu“ pořádaném IOM. Účast na tomto studijním pobytu rovněž napomohla navázání kontaktů s částí států SNS, které by efektivní kontrolou migrace mohly ovlivnit migrační situaci v České republice.

Ve spolupráci s Mezinárodní organizací pro migraci (IOM) se SCPP podílela na projektech podpory rozvoje migračního managementu v Moldavsku a Albánii.

Další formy multilaterální spolupráce

Rada Evropy

V rámci Rady Evropy zástupci České republiky působí v jednotlivých výborech, které se zabývají imigrační a uprchlickou problematikou a integrací imigrantů do společnosti, především v následujících výborech:

- výbor pro právní otázky územního azylu, uprchlíky a osoby bez státní příslušnosti (CAHAR);
- řídicí výbor pro migraci (CDMG);

Evropská unie

Pracovní skupina GD-DISC

V září 2004 se zástupce OAMP MV ČR zúčastnil konference generálních ředitelů migračních služeb všech členských států Evropské unie pořádané nizozemským předsednictvím. Konference byla první možností pro setkání v tomto formátu. Účastníci konference uvítali vytvoření pracovní skupiny generálních ředitelů (GD DISC), která by se podruhé měla sejít na konferenci ve Velké Británii v roce 2005. Nizozemsko rovněž navrhlo vytvoření řídicí skupiny z některých členských států, která rozpracuje závěry první konference a připraví konferenci druhou. Česká republika je členem této řídicí skupiny a v dubnu 2005 bude pořádat v Praze její setkání.

Projekt CARDS

Experti OAMP MV ČR rovněž prováděli školení pracovníků srbské státní správy v rámci projektu EU financovaného z fondu CARDS. Jedná se o projekt zaměřený na oblast azylu, migrace, víz atd. v zemích západního Balkánu. Část projektu v Srbsku a Černé Hoře vede Německo, které Českou republiku o školení požádalo.

Transition Facility

OAMP MV ČR se zapojil do nového programu Transition Facility 2004 a předložil návrh projektu Strategy Development of the Dublin Unit, jehož realizace by měla probíhat v roce 2005. Transition Facility je, co do formy, nástupcem programu Phare pro země, které se staly členy Evropské unie po květnovém rozšíření. V rámci tohoto programu má OAMP MV ČR zájem na realizaci projektu, který podpoří fungování nově vzniklé Dublinské jednotky. Projekt bude mít dvě části - investici malého rozsahu a twinning light.

Ostatní

Zástupci SCPP se účastnili zasedání mezinárodní konference ředitelů pohraničních policíí, které se každoročně konají v maďarském Siofóku, a jejich pracovních skupin zabývajících se problematikou hraniční kontroly a boje proti nelegální migraci.

V migrační oblasti se pracovníci OAMP MV ČR účastnili zasedání Divize pro facilitaci Mezinárodní organizace pro civilní letectví (ICAO) a rovněž zasedání pracovní skupiny pro facilitaci v rámci Evropské konference pro civilní letectví (ECAC)⁵².

---

⁵² viz kapitola PŘISTOUPENÍ ČESKÉ REPUBLIKY K EVROPSKÉ UNII

Mezinárodní spolupráce vztahující se k Evropské unii, schengenské spolupráci (včetně projektů Phare), sjednávání readmisních dohod a rozvojovým projektům je blíže rozvedena v příslušných kapitolách.

I.10. AKTIVNÍ MIGRAČNÍ POLITIKA

Pilotní projekt *Aktivní výběr kvalifikovaných zahraničních pracovníků*, který se realizuje na základě usnesení vlády č. 975 z 26. září 2001 a č. 720 z 10. července 2002, se začal uskutečňovat 28. července 2003 pro cílové země Bulharsko, Chorvatsko a Kazachstán. Dne 1. října 2004 k nim na základě usnesení vlády ČR č. 340 ze 14. dubna téhož roku přibýly Bělorusko a Moldavsko.

Cílem projektu je nejen zaplnit mezery na českém trhu práce, ale zejména přivést do České republiky kvalifikované zahraniční pracovníky i s jejich rodinami, schopné natrvalo se integrovat do její společnosti. Proto je důležité, že o udělení trvalého pobytu ve zkrácené lhůtě dvou a půl let (současná legislativa stanovuje 10 let) mohou společně s účastníkem projektu požádat i jeho rodinní příslušníci.

Podmínkou ke vstupu do projektu je, kromě občanství jedné z cílových zemí nebo absolutoria české vysoké školy, povolení k zaměstnání a pobytový titul, tj. vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem zaměstnání nebo povolení k dlouhodobému pobytu vydané za stejným účelem, jakož i minimálně ukončené středoškolské odborné vzdělání.

Kromě rozšíření počtu cílových zemí od 1. října 2004 se do projektu od stejného dne smějí hlásit též zahraniční absolventi českých vysokých škol bez ohledu na zemi původu počínaje školním rokem 2003/2004. Jedinou výjimku představují ti, kdo v České republice studovali v rámci programů rozvojové pomoci.

Od října 2004 byla rovněž na stránkách www.praceprocizince.cz/org spuštěna internetová aplikace k propojení nabídky kvalifikovaných zahraničních odborníků z cílových zemí a poptávky českých zaměstnavatelů na místa, pro něž nemohou najít vhodné pracovníky z České republiky a dalších států Evropské unie.

Kromě zaměstnavatelů budou moci hledat vhodné adepty na volná místa neobsaditelná občany České republiky a dalších zemí Evropské unie i úřady práce. Všechny služby jsou poskytovány bezplatně.

MPSV v této souvislosti zahájilo v České republice i v cílových zemích rozsáhlou informační kampaň, jejímž cílem je seznámit obě zúčastněné strany co nejlépe jak s fungováním internetové aplikace, tak možnostmi, které poskytuje.

Další změnou je, že státní příslušníci nových cílových zemí smějí vstupovat do pilotního projektu pouze z území České republiky. Občané prvních tří cílových zemí tak mohou učinit jak na zastupitelských úřadech České republiky v jejich domovských státech, tak v České republice bez ohledu na to, zda k datu zahájení projektu pobývali v České republice. (V prvním projektovém roce mohli z území ČR vstupovat do projektu pouze ti, kdo k 28. červenci 2003 pobývali v ČR na základě víza k pobytu nad 90 dnů za účelem zaměstnání). Český stát nadále nezajišťuje zájemcům o účast v projektu práci ani bydlení a rovněž jim neplatí cestu do České republiky.

K dalším úpravám došlo v kritériích započítávání pracovního poměru, pracovních zkušeností, dosaženého vzdělání jakož i předchozí zkušenosti se životem v České republice tak, aby se odstranily nejednotnosti v jejich výkladu. U zahraničních absolventů českých vysokých škol rovněž bylo upuštěno od požadavku na předchozí pracovní praxi. Limit 25 z maximálně možných 66 bodů pro vstup do výběrové procedury nicméně zůstal zachován.

V prvním projektovém roce, tj. od 28. 7. 2003 do 30. 6. 2004, činila kvóta pro zařazení do projektu 300 osob, ve druhém roce (1. 7. 2004 až 30. 6. 2005) představuje 700 pracovníků

(300 spadá do kvóty účastníků vstupujících do projektu z území ČR, zbytek ze zahraničí). Za osoby vstupující ze zahraničí jsou přitom počítáni i ti žadatelé, kteří přijdou do České republiky po dni rozšíření projektu a přihlásí se do něj během prvních tří měsíců platnosti víza k pobytu nad 90 dnů za účelem zaměstnání, jakož i zahraniční absolventi českých vysokých škol.

Od zahájení projektu do něj bylo **v letech 2003 a 2004 zařazeno celkem 241 účastníků.**

Ze 127 osob, které se v roce 2004 přihlásily do projektu na území ČR i v zahraničí, jich bylo v šesti počítačových procedurách vybráno celkem 120, tj. 95 procent. Kromě toho bylo ve stejném roce vybráno dalších sedm osob, které podaly přihlášky v roce 2003, ale jejichž bodové ohodnocení dříve neumožňovalo přijetí do projektu.

Společně se 114 účastníky projektu přijatými ve dvou výběrových procedurách v roce 2003 postoupilo 127 nových účastníků z roku 2004 do druhé etapy projektu – dvou a půlletého zkušebního období, po jehož skončení budou moci požádat společně se svými rodinnými příslušníky o trvalý pobyt v České republice.

Po uplynutí zkušebního období provede MPSV tzv. sociální prověrky účastníků projektu, v jejichž rámci se bude dotazovat zaměstnavatelů, představitelů obcí a případně i dalších institucí v místě jejich pobytu na území České republiky, zda skutečně splnili cíle projektu, tj. v co největší míře se dokázali integrovat do české společnosti. Pokud dospěje ke kladnému rozhodnutí, doporučí Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie PČR, aby uvedenému účastníku projektu byl udělen trvalý pobyt ve zkrácené lhůtě.

I.11. AKČNÍ PLÁN BOJE S NELEGÁLNÍ MIGRACÍ

Prvním krokem naplňování *Zásad politiky vlády v oblasti migrace cizinců*⁵³ je ***Akční plán boje s nelegální migrací***, který byl vládou České republiky schválen usnesením č. 108 ze dne 4. února 2004. Akční plán, jehož zpracovatelem je Ministerstvo vnitra ČR, se opírá o zásadu č. 3⁵⁴ a byl vypracován i v návaznosti na úkoly stanovené Národním akčním plánem České republiky v boji proti terorismu a rovněž na základě závěrů přijatých na summitu Evropské unie, konaném v Seville a na základě doporučení přijatých na pražské konferenci konané v rámci Budapešťského procesu.

Jeho hlavním cílem je přijetí opatření ke zlepšení situace v oblasti nelegální migrace na území České republiky a zmírnění jejích negativních dopadů do četných sfér života společnosti.

Opatření k boji s nelegální migrací byla rozvržena do pěti základních oblastí. Oblast prevence zahrnovala opatření směřující k předcházení nelegální migraci. Oblast kontroly a postihů byla zaměřena na odhalování jevů souvisejících s nelegální migrací a na odstraňování jejich nežádoucích následků. Oblast legislativní předpokládala úpravu platných právních norem tak, aby byly orgánům státní správy a Policii České republiky dány do rukou nástroje k efektivnějšímu boji se společensky nežádoucím a velmi závažným negativním jevem, jakým nelegální migrace bezesporu je. Opatření, obsažená v části meziresortní spolupráce byla zaměřena na rozšíření kooperace orgánů státní

⁵³ Vláda České republiky přijala usnesením č. 55 ze dne 13. ledna 2003 v bodu II/1 *Zásady politiky vlády v oblasti migrace cizinců*, které zpracovalo Ministerstvo vnitra ČR. Tyto zásady obecně vyjadřují vůli České republiky aktivně a zodpovědně se zabývat migrační politikou při respektování závazků plynoucích z mezinárodních úmluv, smluv a doporučení mezinárodních organizací pro oblast migrace. Jsou východiskem pro řešení specifických otázek v oblasti migrace a oblastí bezprostředně navazujících či souvisejících. Formou realizace je jejich rozpracování do konkrétních a kontrolovatelných úkolů a stanovení gescí, což je proces postupný a dlouhodobý, zohledňující aktuálně existující priority.

⁵⁴ **Zásada 3:** Migrační politika státu je zaměřena na odstraňování všech forem nelegální migrace a jiných nelegálních aktivit a to jak opatřeními na poli mezinárodní spolupráce, tak i opatřeními národními.

správy. Členství České republiky v Evropské unii vyžadovalo zpracování materiálu s ohledem na řešení této problematiky na evropské úrovni, a proto oblast mezinárodní spolupráce je z tohoto hlediska neopominutelná.

Gesce plnění jednotlivých bodů Harmonogramu plnění plánu opatření k boji s nelegální migrací (dále jen Harmonogram) byla stanovena podle působnosti Ministerstvu vnitra ČR, Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR, Ministerstvu informatiky ČR, Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR, Ministerstvu financí ČR a Ministerstvu zahraničních věcí ČR.

Rovněž bylo shora citovaným usnesením vlády ministru vnitra v bodu II/1 uloženo zpracovat a vládě do 31. prosince 2004 předložit informaci o plnění úkolů vyplývajících z Harmonogramu.

Ministerstvo vnitra ČR ***Informaci o plnění úkolů Akčního plánu boje s nelegální migrací*** zpracovalo a vláda České republiky jí projednala a vzala na vědomí usnesením č. 7 ze dne 5. ledna 2005.

Uvedený materiál obsahuje první výstupy na poli spolupráce dotčených ministerstev a policie, zvláště pak v oblasti kontrolní činnosti příslušných orgánů státní správy na tomto úseku a byl zpracován na základě jejich vyjádření.

Rovněž zmiňuje i tu skutečnost, že plnění úkolů *Akčního plánu boje s nelegální migrací*, které nejsou určitým ministerstvem zajišťovány samostatně, vyžaduje velmi úzkou meziresortní spolupráci.

V průběhu hodnoceného období vyšly v některých případech najevo skutečnosti, které v době zpracování *Akčního plánu boje s nelegální migrací* nebyly patrné pro značný věcný i legislativní rozsah celé problematiky. V jejich důsledku se pak řešení dílčích úkolů ukázalo být složitější, než se původně předpokládalo a vláda souhlasila s posunutím termínu ukončení prací na úkolu.

Opatření přijatá v jednotlivých oblastech mají převážně trvalý charakter a předpokládá se jejich průběžné plnění. V případech, kde plnění opatření vyžaduje změnu současné legislativy, je dokončení úkolu časově vázáno na přijetí změny příslušného právního předpisu. U třech opatření došlo po dohodě dotčených resortů ke změně gestora a od realizace jednoho opatření bylo upuštěno, neboť přijetím nového zákona o zaměstnanosti byla problematika bilaterální úpravy zaměstnávání upravena vyčerpávajícím způsobem.

Vzhledem k tomu, že *Informace o plnění úkolů Akčního plánu boje s nelegální migrací* byla zpracována devět měsíců po jeho schválení, je předčasné očekávat proto výraznější dopad opatření přijatých v souvislosti s úkoly danými Harmonogramem již v tomto roce. Lze předpokládat, že přínos *Akčního plánu v boji s nelegální migrací* se projeví v horizontu dvou až tří let od jeho přijetí.

S ohledem na skutečnost, že nelegální migrace představuje riziko pro vnitřní bezpečnost státu a rovněž ohrožuje bezpečností situaci i v dalších zemích Evropské unie, má Ministerstvo vnitra ČR enormní zájem dovést realizaci *Akčního plánu boje s nelegální migrací* do úspěšného konce.

ZÁVĚREČNÉ SHRNUTÍ KAPITOLY

Česká republika se stala členem Evropské unie dne 1. května 2004. K tomuto dni vešla v účinnost Smlouva o přistoupení České republiky k Evropské Unii, která byla podepsána dne 16. dubna 2003 v Aténách. Po přistoupení České republiky k EU začaly platit na našem území právní předpisy EU. Zároveň Česká republika získala možnost aktivně se podílet na tvorbě těchto předpisů.

Po celé přípravné období byla Ministerstvem vnitra ČR prvořadá pozornost v legislativní oblasti zaměřena k dosažení plné kompatibility vnitrostátní legislativy s právem Evropských společenství, včetně schengenschého acquis a k vytvoření optimálního právního prostředí pro

aplikační praxi. Ke dni 1. května byla Česká republika připravena na praktickou aplikaci nově nastavených právních předpisů postihujících oblast migrace.

Plné zapojení České republiky do Evropské unie a jejich struktur však neznamenal ukončení legislativních prací. v roce 2004 pokračovaly práce na další novele zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, která byla v počátku motivována problémy, na něž poukázala aplikační praxe. Souběžně však vznikla potřeba implementovat další „unijní“ dokumenty, které nabyly platnost v mezidobí od poslední novelizace citovaného zákona. Hodnocený rok byl rovněž ve znamení příprav dalších novelizací zákona o azylu. Potřebu novelizovat zákon o azylu je nutno dávat do souvislosti s okolností, že klíčové komunitární předpisy v oblasti azylu byly přijaty krátce před vstupem či až po vstupu České republiky do Evropské unie a jejich transpoziční lhůta ještě neuplynula. Neméně významný je nový zákon o zaměstnanosti, který přesněji vymezil podmínky zaměstnávání cizinců na území České republiky a zvýraznil kontrolní činnost na úseku zaměstnávání.

Průběžně implementovat do vnitrostátního práva všechny dokumenty Evropské unie vztahující se k azylové problematice, vstupu a pobytu cizinců na území unijních států v transpozičních lhůtách, jak jsou těmito dokumenty stanoveny, zůstává v legislativní oblasti prvořadým a trvalým úkolem. V nadcházejícím období bude rovněž třeba posoudit platný zákon o pobytu cizinců z hlediska jeho přehlednosti a srozumitelnosti a připravit návrh řešení vedoucího ke zkvalitnění tohoto právního předpisu.

Jedním z předpokladů plného začlenění České republiky do Evropské unie byla, vedle docílení úplné kompatibility vnitrostátní legislativy s právem ES, i harmonizace vízové politiky. Lze konstatovat, že díky diplomatickým aktivitám Ministerstva zahraničních věcí ČR na bilaterální úrovni je vízová politika České republiky plně harmonizována se společným seznamem třetích zemí, jejichž občané jsou povinni mít vízum členského státu podle Nařízení Rady (ES) č. 539/2001, ve znění pozdějších novelizací/Příloha 1 (I) - tzv. „černý seznam“. V podstatě bylo dosaženo i harmonizace vízové politiky České republiky se společným seznamem třetích zemí jejichž občané jsou zproštěni povinnosti mít vízum členského státu podle citovaného nařízení Příloha 1 (II) - tzv. „bílý seznam“. Dílčí výjimku dosud představují Argentina, Rumunsko a Singapur, s nimiž jsou vedena, resp. ukončena jednání o renegociaci stávajících dohod o zrušení vízové povinnosti, což České republice umožňuje Smlouva o přistoupení k Evropské unii.

V roce 2005 bude třeba jednak pokračovat v řešení vízového režimu se státy, se kterými je tento režim asymetrický a rovněž podílet se na aktivitách Evropské unie při sjednávání dohod o zjednodušování procedury vydávání víz.

Rovněž udělování víz je v souladu se standardy Evropské unie a je zabezpečováno prostřednictvím elektronického konzultačního systému MVP/EVC, do něhož již byly zapojeny všechny zastupitelské úřady, kde se víza vydávají. Česká republika v průběhu roku 2004 rovněž zahájila přípravu pro zavedení biometrických prvků do cestovních dokladů.

Zlepšení společné vízové politiky a konzulární spolupráce při její aplikaci prostřednictvím výměny údajů o vízech a žadatelích o víza mezi členskými státy představuje Vízový informační systém (VIS). Primárně se tedy jedná o nástroj imigrační politiky v rámci volného pohybu osob. Sekundárně je kvalitní vízová, azylová a přistěhovalecká politika jedním z důležitých faktorů ke zlepšení úrovně bezpečnosti členských států EU a jejich obyvatel. VIS tedy bude ve svém důsledku přínosem pro zvýšení bezpečnosti. Pro ČR je VIS významným instrumentem boje proti terorismu, organizovanému zločinu a nelegální migraci.

Česká republika podporuje vytvoření VISu s tím, že jeho realizace by, spolu s budováním Schengenského informačního systému - SIS II, neměla zpozdit úplné začlenění nových členských států do schengenského systému. Z tohoto důvodu je důležité, že VIS a SIS II budou vytvářeny společně. Na základě doporučení orgánů Evropské unie se připravuje ustanovení funkce manažera

Schengenského informačního systému České republiky včetně realizačního týmu pro zabezpečení všech oblastí příprav na připojení k SIS II.

O stavu příprav na zapojení do schengenské spolupráce je Vláda České republiky pravidelně informována prostřednictvím zpráv, které hodnotí současný stav připravenosti České republiky k převzetí schengenského *acquis* v oblasti kontroly vnější hranice, vízové politiky, policejní a soudní spolupráce, problematiky omamných a psychotropních látek, střelných zbraní a střeliva, Schengenského informačního systému a ochrany osobních údajů.

V letech 2003 - 2004, kdy byla Česká republika předsednickým státem Visegrádské čtyřky (V4) označila schengenskou problematiku za prioritu svého předsednictví. Výsledkem českého předsednictví bylo mimo jiné schválení pravidel pro harmonizaci *Schengenských akčních plánů* a rozdělení *acquis* do dvou částí pro účely schengenských evaluací. V současné době se připravuje program hodnocení nových členských států, který by se měl realizovat v letech 2006-7.

Důležitým krokem souvisejícím se vstupem České republiky do Evropské Unie je provádění společného výkonu pohraniční kontroly s orgány sousedního státu na hraničních přechodech, které bylo zahájeno 1. května 2004.

Česká republika se v hodnoceném roce zúčastňovala zahraničních jednání týkajících se facilitace v letectví, kde se státy rovněž informují o vývoji ve vízové a azylové problematice, o otázkách provádění hraničních kontrol a problematice nežádoucích a vyhošťovaných osob.

V roce 2004 pokračovala i bilaterální spolupráce v oblasti azylu a migrace v trendech započatých již v letech dřívějších. Na jedné straně byla posilována dosavadní spolupráce s partnerskými imigračními a azylovými úřady ve starých i nových členských státech Evropské unie, na straně druhé usiloval odbor azylové a migrační politiky MV ČR o navázání a rozšiřování spolupráce se zeměmi širší evropské oblasti.

Ministerstvo vnitra ČR dále rozšiřovalo svou spolupráci s mezinárodními organizacemi zabývajícími se imigrační a azylovou problematikou, především pak s Mezinárodním centrem pro rozvoj migračních politik, Mezinárodní organizací pro migraci, Radou Evropy a Úřadem Vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky.

V České republice rovněž dochází k zásadní proměně v účelu migrace. Z pasivní „obraný“ před nežádoucí migrací, resp. imigrací se do popředí stále intenzivněji dře ekonomické a nyní i společenské „využití“ migrace a přistěhovalectví. Obecně se začalo prosazovat povědomí, že migrace a zejména imigrace se bude muset napříště stát jedním z efektivních nástrojů řešení dalšího ekonomického rozvoje této země i součástí jejího společenského vývoje. Do úsilí o „řízení“ ekonomické migrace se Česká republika zapojila v rámci projektu *Aktivní výběr kvalifikovaných zahraničních pracovníků*.

Neméně důležitou a často zmiňovanou problematikou je nelegální migrace a její souvislost se závažnou trestnou činností sahající až k přímému ohrožení fungování státu. Nalézt a realizovat taková opatření, která by minimalizovala nelegální migraci na území České republiky, je cílem *Akčního plánu boje s nelegální migrací*, který dne 4. února 2004 projednala a usnesením č. 108 schválila vláda České republiky. Opatření přijatá v jednotlivých oblastech akčního plánu mají převážně trvalý charakter a jejich plnění je průběžné. Z tohoto důvodu lze předpokládat, že přínos *Akčního plánu v boje s nelegální migrací* se projeví v horizontu dvou až tří let od jeho přijetí.

II. Legální migrace: legální vstup a pobyt cizinců na území ČR

II.1. DRUHY POBYTU

Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, v důsledku plného začlenění České republiky do Evropské Unie ode dne 1. 5. 2004 dělí cizince z pohledu podmínek vstupu a pobytu na území České republiky v souladu s unijními předpisy na dvě kategorie.

Do **první kategorie** přísluší občané států tvořících Evropskou unii a dalších států, které jsou vázány Smlouvou o Evropském hospodářském prostoru (dále jen „občané EU“). Obdobné postavení, v souvislosti s vydáváním zvláštního pobytového povolení, požívají za určitých podmínek stanovených zákonem rodinní příslušníci občanů EU i tehdy, nejsou-li občany těchto států. **Druhou kategorií** pak tvoří občané ostatních, tzv. „třetích“ států.

Zatímco cizinci spadající do **první kategorie** mají právo volného pohybu a pobytu, které je stanoveno Smlouvou o založení Evropských společenství, **cizinci ze třetích států** jsou povinni o povolení vstupu a pobytu žádat, tj. není-li se státem, jehož jsou občany, sjednána dvoustranná smlouva o zrušení vízové povinnosti nebo vízová povinnost jednostranným aktem vlády České republiky zrušena, jsou povinni pro krátkodobý pobyt - do 3 měsíců - na území České republiky mít uděleno vízum, pro dlouhodobý pobyt – nad 3 měsíce – musí mít vízum vždy. Okruh států, jejichž občané musí být při vstupu na území České republiky vybaveni vízem, stejně jako okruh těch, se kterými je vízová povinnost zrušena, je stanoven v rámci jednotné vízové politiky Evropské Unie Nařízením Rady 2001/539/ES. Tímto nařízením jsou vydány seznamy států, jejichž občané musí mít vízum při překročení vnějších hranic (tzv. „černý“ seznam) a států, jejichž občané jsou od vízové povinnosti osvobozeni (tzv. „bílý“ seznam).

Cizinci příslušející do první kategorie mohou na území České republiky vstupovat a na něm pobývat po dobu neomezenou jen na základě cestovního dokladu, kterým je v tomto případě i doklad totožnosti, aniž by byli povinni žádat o jakoukoliv formu oprávnění k pobytu. I pro tuto kategorii cizinců je však zákonem vytvořen pobytový institut – zvláštní pobytové oprávnění – který se dále člení na povolení k přechodnému pobytu a povolení k trvalému pobytu. Žádat o povolení některého z uvedených druhů pobytu nemají občané EU stanoveno jako povinnost, ale jako právo. O stejný druh pobytu je oprávněn požádat i rodinný příslušník občana EU, i když sám není občanem státu Evropské Unie či státu vázaného Smlouvou o Evropském hospodářském prostoru, pokud žádost o stejný druh povolení k pobytu podal i občan EU nebo již na základě takového povolení k pobytu na území České republiky pobývá.

Cizinci přicházející ze třetích států mohou na území za účelem krátkodobého pobytu vstoupit jen na základě platného cestovního pasu opatřeného vízem, pokud v relaci se státem, jehož jsou občany, není vízová povinnost zrušena. Doba krátkodobého pobytu je stanovena na maximálně 3 měsíce. Vyžaduje-li účel pobytu (např. zaměstnání, podnikání, studium) přítomnost cizince na území delší než 3 měsíce, musí mít cizinec uděleno vízum k pobytu nad 90 dnů. Trvá-li účel pobytu dobu přesahující rok, může cizinec požádat o povolení k dlouhodobému pobytu. Touto novou pobytovou kategorií bylo s účinností od 1. 5. 2004 nahrazeno dřívější prodlužování doby pobytu na vízum k pobytu nad 90 dnů.

Kategorie trvalého pobytu pro občany třetích států zůstala i po 1. 5. 2004 zachována, ke změně došlo pouze v případech, kdy cizinci žádají o povolení tohoto druhu pobytu za účelem společného soužití s občanem České republiky. Vzhledem k tomu, že občané České republiky jsou po vstupu do Evropské Unie občany EU, žádosti o povolení k trvalému pobytu podávané občany třetích států jsou posuzovány podle ustanovení § 87e hlavy IVa zákona č. 326/1999 Sb. Nabytí

trvalého pobytu ze zákona, tj. případy cizinců svěřených do náhradní výchovy rozhodnutím soudu, nedoznaly v souvislosti se vstupem České republiky do Evropské Unie změny.

Jisté problémy vyvstaly v souvislosti s aplikací Nařízení Rady ES č. 1030/2002, kterým se stanoví jednotný formát povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí. Zatímco občanům EU je na základě povolení k pobytu vydáván průkaz samostatný, ve formě „knížky“; cizincům ze třetích zemí může být ve smyslu citovaného nařízení tento průkaz vydáván jako doklad samostatný (identifikační karta) nebo jako štítek vlepovaný do pasu. Česká republika se rozhodla v praxi aplikovat druhou z alternativně stanovených možností, tj. štítek do pasu. Tento postup ovšem zvedl vlnu odporu zejména u těch cizinců, kteří již na území v rámci trvalého pobytu pobývají delší dobu a je jim dosavadní průkaz ve formě „knížky“ měněn za nový ve formě štítku. Problém se dostal až na pořad jednání Rady vlády pro lidská práva.

Aplikace práva občanů EU na svobodu pohybu a pobytu má dopad na statistické výkaznictví. Statistické přehledy zaznamenávají pouze ty občany EU, kteří požádali, resp. bylo jim vydáno zvláštní pobytové oprávnění, avšak ti, kteří jen využívají svého práva statisticky podchyceni nejsou. Z tohoto důvodu počty fakticky pobývajících občanů EU budou vyšší než se odráží ve statistických rozbořech.

Další právní normou, kterou jsou upraveny podmínky vstupu a pobytu cizince na území České republiky je ***Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu).*** Citovaný zákon upravuje podmínky vstupu a pobytu cizince, který projeví úmysl požádat Českou republiku o ochranu formou azylu na území České republiky a pobyt azylanta na území.

Žadatelem o udělení azylu se pak pro účely tohoto zákona rozumí cizinec, který požádal Českou republiku o ochranu formou azylu. Postavení žadatele má po dobu správního řízení o udělení azylu a po dobu soudního řízení o žalobě proti rozhodnutí ministerstva.

Azylantem se rozumí cizinec, kterému byl podle tohoto zákona udělen azyl, a to po dobu platnosti rozhodnutí o udělení azylu.

Časově omezenější institut než právo azylu je dočasná ochrana, která zároveň s dalšími formami subsidiární ochrany vytváří komplex norem určený k pokrytí problematiky vysídlených osob. Poskytování dočasné ochrany je upraveno ***Zákonem č. 221/2002 Sb., o dočasné ochraně cizinců.*** Touto právní normou je zapracována do právního řádu České republiky Směrnice Rady 2001/55/EC⁵⁵.

Právní úprava je nezávislá na zákonu o pobytu cizinců, vytváří podmínky pro důsledné oddělení problematiky vysídlených osob od obecně migračních norem, protože svou povahou je daná problematika bližší spíše azylové ochraně, navíc sama směrnice 2001/55/EC stanoví, že dočasná ochrana je zcela výjimečným institutem vypořádávajícím se s důsledky hromadného přílivu vysídlených osob ze třetích zemí, které se nemohou vrátit do země svého původu, zejména v případě, že by azylový systém nebyl schopen se s tímto přílivem vypořádat bez negativních dopadů na svou funkčnost⁵⁶ a zároveň za předpokladu, že je to v zájmu osob potřebujících ochranu mezinárodního společenství, přičemž za vysídlené osoby považuje směrnice zejména osoby prchající z oblastí probíhajícího válečného konfliktu či osoby vystavené velkému riziku, popř. jsou to osoby, které se staly obětmi systematického nebo všeobecného porušování lidských práv. Posouzení, zda se jedná o masový příliv vysídlených osob, si vyhradila Rada Evropské unie, která na návrh Komise ve věci rozhodne, přičemž současně přezkoumá jakýkoliv požadavek členského státu předložený Radě, např. na rozšíření dočasné ochrany nad rámec stanovený v rozhodnutí.

⁵⁵ Dne 20. července 2001 byla Radou Evropské unie schválena výše uvedená směrnice o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími.

⁵⁶ Institut dočasné ochrany je nutné považovat za doplňující formu institutu azylu.

Dočasná ochrana bude v členských státech zavedena rozhodnutím Rady Evropské unie⁵⁷, přičemž realizační fáze bude vycházet z citované směrnice Rady.

II.2. Víza

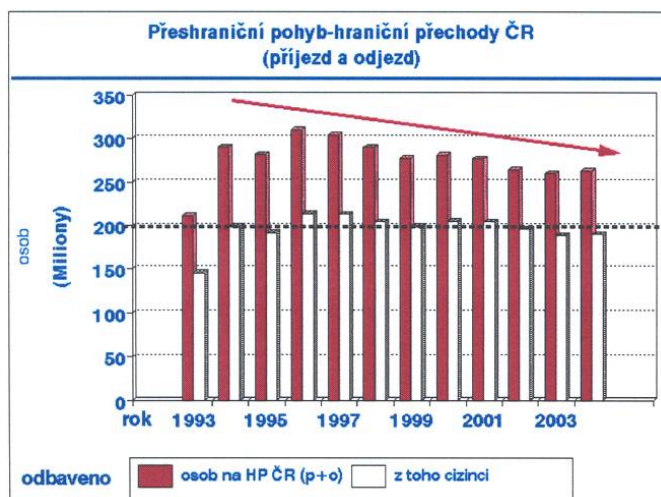
V roce 2004 přijaly zastupitelské úřady České republiky 523 941 (tj. + 22 022) žádostí o vízum a udělily, resp. vyznačily 471 068 víz, tj. o 10 201 víz méně než v roce 2003. Nejvyšší počet víz byl uvedeném roce udělen, resp. vyznačen na ZÚ Moskva, ZÚ Kyjev, GK Sankt Peterburg, ZÚ Minsk a v Ekonomické a kulturní kanceláři Taipei.

Zastupitelský úřad	krátkodobá víza	dlouhodobá víza	Celkem
Moskva	116 111	1 144	117 255
Kyjev	43 472	2 156	45 628
Sankt Peterburg	40 483	200	40 683
Minsk	21 097	654	21 751
Taipei	18 317	200	18 517

Nejvíce žádostí o vízum v roce 2004 podali státní příslušníci Ruska (176 618), Ukrajiny (90 010), Turecka (24 873), Běloruska (22 930) a Tchaj-wanu (21 279).

II.3. PŘESHRANIČNÍ POHYB

Od roku 1997 počet osob překračujících státní hranice České republiky v obou směrech v jednotlivých letech klesal, v roce 2004 však znovu vzrostl. Policisté SCPP odbavili na hraničních přechodech České republiky v obou směrech 263 milionů osob, tj. o 3 miliony více než v roce předcházejícím (+1,2 %), z toho se jednalo přibližně o 190 milionů cizinců, tj. o 1 milión více (+0,5 %) než v roce 2003.

Naopak se snížil počet osob, které byly registrovány policisty RCPP během doby výkonu služby na turistických stezkách a přechodech malého pohraničního styku při přeshraničním pohybu (2 miliony osob, -0,2 milionu osob, -10,5 %).⁵⁸

V roce 2004 bylo na hraničních přechodech České republiky rovněž v obou směrech odbaveno 80 milionů dopravních prostředků (+3,4 milionu, +4,5 %). K nárůstu počtu odbavovaných vozidel na hraničních přechodech České republiky došlo po 1. 5. 2004. Poznatky jednotlivých ObŘ SCPP hovoří především o výrazném nárůstu odbavených nákladních vozidel, což potvrzuje i statistika údajů z hraničních přechodů (+1,3 milionu, +19,8 %). Tato situace souvisí se zrušením celních kontrol na hraničních přechodech České republiky a levným průjezdem přes území ČR při neexistenci vybírání

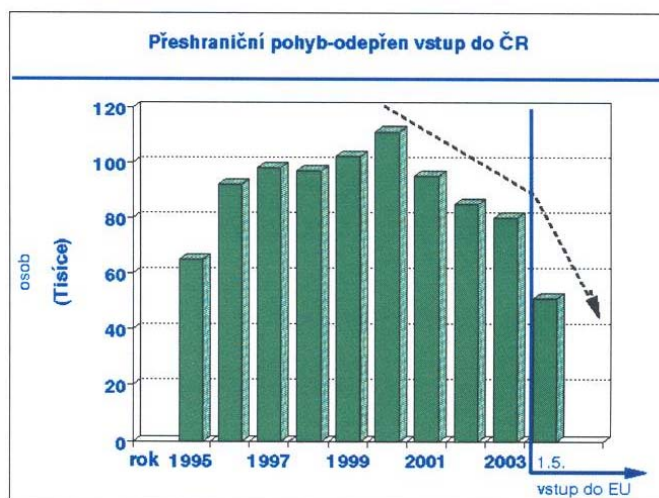
⁵⁷ Vzhledem k tomu, že zákonné podmínky pro udělení dočasné ochrany budou stanoveny rozhodnutím Rady EU nebude nutno je upravovat nařízením vlády či jakýmkoliv jiným způsobem vnitrostátně (např. opakované projednávání vládou v případě prodloužování poskytování dočasné ochrany) jak tomu bylo v minulosti.

⁵⁸ Údaje v závorce ukazují rozdíl roku 2003 a 2004.

mýtného. U severočeských hraničních přechodů svoji roli sehrálo i zrušení přepravy nákladních vozidel prostřednictvím ROLA. Kategorie osobních vozidel vykazuje pouze tříprocentní meziroční nárůst, osobní železniční a autobusová doprava vykazuje dokonce mírný meziroční pokles (o 1-2 %). Výrazné zvýšení je zřejmé v počtu odbavených nákladních vlaků (+15 %) a zejména pak v počtu letadel (+25 %).

Počet cizinců, kterým byl policisty SCPP na hraničních přechodech odmítnut vstup⁵⁹, protože nesplňovali zákonem stanovené podmínky pro vstup na území České republiky, měl od roku 2001 klesající tendenci. Výrazný pokles počtu odmítnutých osob v roce 2004 je nutné přičíst i změně způsobu odbavování občanů členských států Evropské unie po 1. 5. 2004. Při zjednodušeném a namátkovém odbavování nelze odhalit všechny případné nedostatky. Během roku 2004 policisté na hraničních přechodech odmítli podle § 9 zákona č.326/1999 Sb., vstup do ČR řádově 51 000 cizinců (-29 000, tj. -36,3 %).

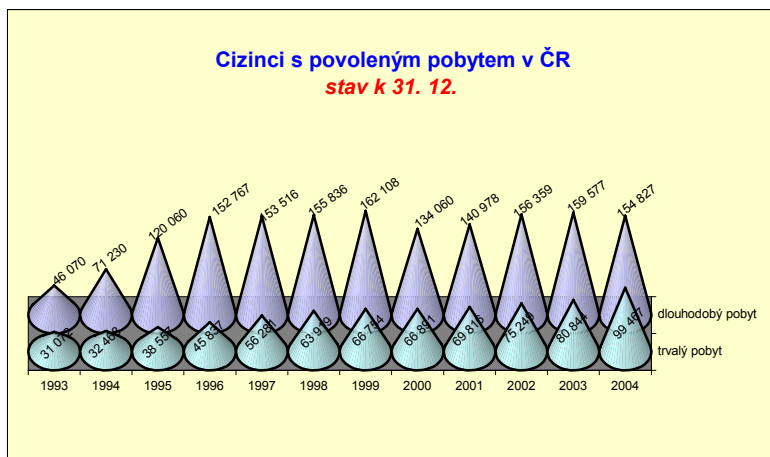
Největší zastoupení měli o občané SRN (17 642 osob), Polska (4 362 osob), Turecka (3 452 osob), Srbska a Černé Hory (2 974 osob) a Slovenska (2 177 osob).

II.4. POBYT CIZINCŮ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY

II.4.1. Cizinci s povoleným pobytem v ČR

Na začátku roku 1993, tedy při vzniku České republiky, žilo na území ČR na 50 tisíc cizinců s povoleným pobytem, z toho přibližně 30 tisíc s trvalým a 20 tisíc s dlouhodobým pobytem. Počet cizinců pobývajících na území České republiky přechodně na vízum k pobytu nad 90 dnů v průběhu roku 2000 výrazně poklesl, poté se opětovně zvyšoval. Obdobný vývoj bylo možné sledovat i během roku 2004, zřejmě v důsledku změny legislativy po vstupu do Evropské unie, kdy v druhé polovině roku 2004 podklesl počet cizinců s povoleným dlouhodobým pobytem⁶⁰.

Počet cizinců s povoleným trvalým pobytem na území České republiky nepřetržitě narůstá od jejího vzniku. Po vstupu České

⁵⁹ Počet odmítnutých osob na hraničních přechodech při vstupu na území daného státu je jedním ze základních ukazatelů sledovaných v zemích Evropské unie v souvislosti s monitorováním nelegální migrace osob a ochrany státních hranic je. Tyto údaje jsou členské i kandidátské země povinny shromažďovat s rozlišením státních příslušností osob a úseků státních hranic a měsíčně zasílat do Bruselu pro potřeby CIREFI (Centre for the Analysis and Exchange of Information on Immigration) k monitorování nelegální migrace v Evropě.

⁶⁰ Cizinec, kterému bylo uděleno vízum k pobytu nad 90 dnů (např. za účelem zaměstnání, podnikání) a trvá-li účel pobytu dobu přesahující rok, může požádat o povolení k dlouhodobému pobytu. Touto novou pobytovou kategorií bylo s účinností od 1. 5. 2004 nahrazeno dřívější prodlužování doby pobytu na vízum k pobytu nad 90 dnů.

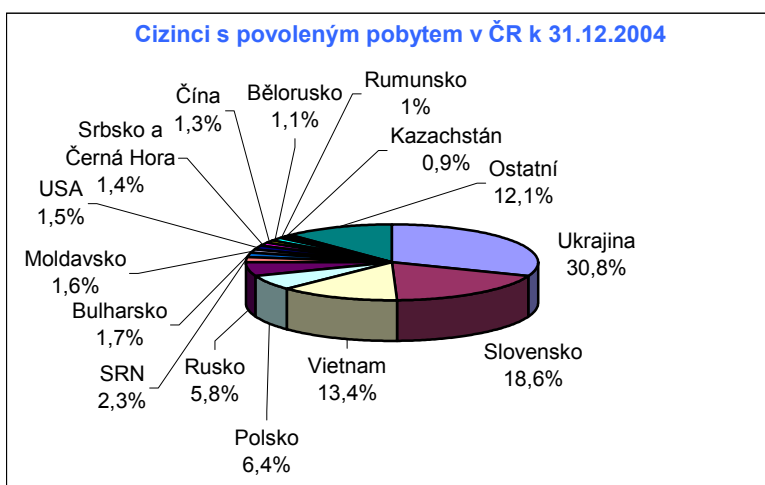

republiky do Evropské unie vykazuje právě tato kategorie výrazný meziroční nárůst, čímž se rok 2004 liší od předchozích.

K 31. prosinci 2004 bylo Ředitelstvím služby cizinecké a pohraniční policie PČR evidováno 254 294 cizinců (+13 873 osob, tj.+5,8%) s povoleným pobytem⁶¹ na území České republiky. Z uvedeného počtu měli cca 61 % zastoupení muži.

Pořadí na čelních místech statistik cizinců s povoleným pobytem v České republice bylo již několik let takřka neměnné, největší skupinu tvořili občané Slovenska, následovali občané Ukrajiny. K 31. 12. 2004 došlo u těchto státních příslušností k výměně pozic, neboť se výrazně snížil počet občanů Slovenska, kteří na území České republiky pobývali přechodně za účelem zaměstnání či podnikání na základě mezinárodní smlouvy⁶².

Občané **Ukrajiny**, jak je již výše uvedeno, byli s počtem 78 263 osob (+15 981, +25,7%) na prvním místě ve statistikách cizinců s povoleným pobytem. Zvýšil se jejich počet jak v kategorii trvalých pobytů, tak u dlouhodobých pobytů, kde byl nárůst výraznější. Uvedený počet je nejvyšší za celou dobu existence České republiky, na celkovém počtu se podíleli 31 %. Druhou nejpočetnější skupinou s 19 % byli občané **Slovenska** (47 352 osob, -17 527, -27 %). Následovali občané **Vietnamu** (34 179 osob, +5 133, +18 %), **Polska** (16 265 osob, +499, +3 %) a **Ruska** (14 473 osob, +2 138, +17 %).

⁶¹ Pro účely statistiky se za dlouhodobý pobyt považuje:

- pobyt na vízum k pobytu nad 90 dnů,
- přechodný pobyt občanů Slovenské republiky na základě mezinárodní smlouvy, kterým bylo na základě jejich žádosti vydáno potvrzení o přechodném pobytu (do 30. 4. 2004),
- pobyt na povolení k dlouhodobému pobytu,
- pobyt na povolení k přechodnému pobytu občana Evropské unie a rodinného příslušníka za předpokladu, že o vydání takové povolení požádal.

⁶² Do 30. dubna 2004 bylo postavení občanů Slovenské republiky na území České republiky upraveno odchylně, a to na základě mezinárodní smlouvy.

Problematika trvalého pobytu občanů Slovenské republiky zůstávala prakticky nedotčena. Odlišně však byla upravena problematika přechodného pobytu na dlouhodobá víza. **Orgány cizinecké a pohraniční policie PČR vystavili občanovi Slovenské republiky na jeho vlastní žádost „potvrzení o přechodném pobytu“** (Nařízení vlády ČR č. 77/2000 ze dne 8. 3. 2000, o vydávání potvrzení o přechodném pobytu státním občanům SR). Toto potvrzení bylo vydáváno pouze pro jeho soukromou potřebu (např. pokud o ně žádá škola, banka, slovenské orgány pro případ zamezení dvojího zdanění, v budoucnosti hodlá požádat o občanství ČR apod.).

Z výše uvedeného vyplývá, že občan Slovenské republiky žádost k povolení pobytu na území České republiky na vízum k pobytu nad 90 dnů nepodával (ani za účelem zaměstnání, kdy potvrzení získal na základě předložené registrační karty, ani za jiným účelem, jako např. studium, podnikání apod.). Bezvízová dohoda délku pobytu občanů ČR a SR nestanovila. **Občané SR nebyli dle platné právní úpravy povinni v případě přechodného pobytu na území České republiky žádat české orgány o povolení.**

Poznámka: Cizinecká policie tento přechodný pobyt občanů Slovenské republiky uvádí ve statistikách „pobyt na vízum k pobytu nad 90 dnů“.

Jiná situace nastala ke dni 1. května 2004, kdy se Česká republika a Slovenská republika staly členskými státy Evropské unie. Na základě příslušných ustanovení zákona o pobytu cizinců, která upravují pobyt občanů členských států Evropské unie na území České republiky, bude i občanům Slovenské republiky, pokud o to požádají, vydáváno povolení k přechodnému nebo trvalému pobytu.

Zastoupení státních příslušností se v jednotlivých kategoriích povoleného pobytu mírně liší, i když skladba státních příslušností zůstává v obou obdobná. Rozdíly ve složení státních příslušností jsou patrné i při srovnání teritorií jednotlivých ObŘ SCPP či krajů.

Ke stejnému datu byl na všech teritoriích **ObŘ SCPP**, s výjimkou ObŘ Ostrava, zaznamenán meziroční nárůst cizinců s povoleným pobytem. Meziroční pokles počtu cizinců u ostravského ObŘ SCPP (-2 529, -9 %) je zejména projevem snížení počtu občanů Slovenska, kteří na území České republiky pobývali přechodně na základě mezinárodní smlouvy a bylo jim na základě jejich žádosti vydáno potvrzení o přechodném pobytu v tomto regionu, oproti stavu k 31. 12. 2003 (-3 817, -31 %).

Největší početní nárůst vykazalo ObŘ SCPP Praha (+8 890 osob, +9 %). Zvýšení se dotklo obou kategorií, výraznější však bylo u trvalých pobytů, kde se počet osob zdvojnásobil. Nejvyšší procentuální nárůst byl zaznamenán u ObŘ SCPP Ústí nad Labem (+3 595, +14 %). Ke zvýšení počtu v tomto regionu došlo zejména u trvalých pobytů, a to především u občanů Slovenska a Vietnamu.

Nejvíce cizinců (107 852 osob, zhruba 42 % republikové hodnoty) bylo k 31. 12. 2004 přihlášeno k pobytu na území ObŘ SCPP Praha, z toho 71 % (76 764 osob) přímo na území hl. města Prahy. Zhruba 41 % z cizinců, kteří pobývali v Praze v rámci dlouhodobého pobytu, tvořili občané Ukrajiny, v kategorii trvalých pobytů převládali na území ObŘ SCPP Praha občané Slovenska, Ukrajiny a Vietnamu. Tradičně nejméně cizinců s povoleným pobytem bylo hlášeno z ObŘ SCPP České Budějovice (10 940 cizinců, tj. 4 % republikové hodnoty).

Z pohledu **správního členění ČR** bylo k 31. 12. 2004 nejvíce cizinců s povoleným pobytem, tj. 30 %, evidováno na území hlavního města Prahy (76 764 osob, +7 649, +11 %), dále v teritoriu krajů Středočeského (31 088 osob, tj. 12 %) a Jihomoravského (23 901 osob, tj. 9 %). Meziroční pokles cizinců s povoleným pobytem vykazovaly ke stejnému datu kraje Moravskoslezský, Plzeňský, Vysočina a zejména Zlínský (-1 743, -21,5 %). Ostatní kraje zaznamenaly zvýšení počtu cizinců s povoleným pobytem na svém teritoriu, nejvýrazněji pak kraj Ústecký (+2 820, +17 %).

Každá státní příslušnost má svá určitá specifika v upřednostňované formě a místě pobytu, což souvisí zejména s účelem pobytu a se zaměřením jejich činnosti v ČR. Vyšší koncentrace cizinců s povoleným pobytem na území ČR je patrná zpravidla v regionech s většími městy, kde jsou lepší možnosti zaměstnání a podnikání a také větší anonymita. Cizinci žijící na území České republiky formou trvalého pobytu jsou evidováni zejména v okresech při státních hranicích ČR se SRN, na severní Moravě a také při státních hranicích s Polskem. V okresech při hranicích se Slovenskem došlo k výraznějším poklesům počtu osob s povoleným pobytem v ČR, v čemž se odrazilo snížení počtu občanů Slovenska, kteří na území České republiky pobývali přechodně na základě mezinárodní smlouvy a bylo jim na základě jejich žádosti vydáno potvrzení o přechodném pobytu.

Z hlediska jednotlivých OCP, která jsou dislokována v dřívějších okresních městech ČR, bylo nejvíce cizinců s povoleným pobytem registrováno na území spadajícím pod OCP Brno (12 274 osob, +501, +4 %), Karlovy Vary (7 557 osob, +945, +14,3 %), Ostrava (7 083 osob, -316, -4,3 %) a Karviná (6 082 osob, -378, -5,9 %), nejméně pak v okresech Písek (689 osob, +58, +9,2 %), Bruntál (682 osob, -48, -6,6 %) a Jeseník (486 osob, +39, +8,7 %).

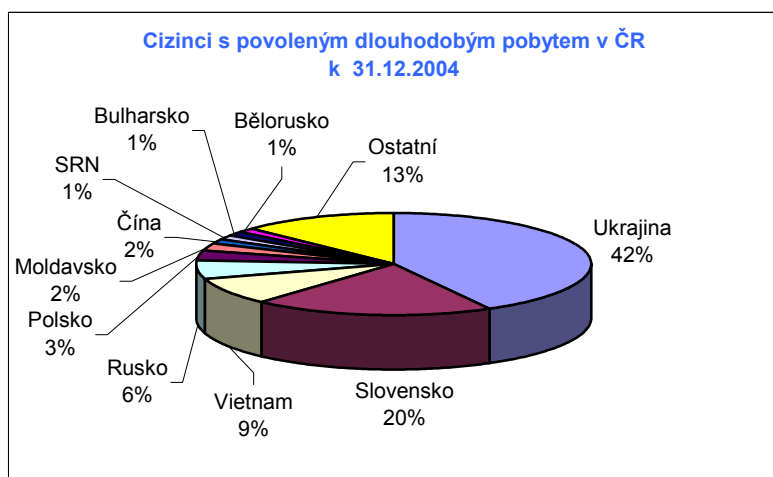
Kromě shora uvedeného počtu cizinců evidovala v roce 2004 OCP 5,2 milionů cizinců pobývajících na území ČR přechodně na vízum do 90 dnů nebo bez víza hlášených k pobytu v soukromí nebo v ubytovacích zařízeních.

II.4.2. Přechodný pobyt na dlouhodobá víza, dlouhodobý pobyt a přechodný pobyt občanů Evropské unie

K 31. prosinci 2004 bylo Ředitelstvím služby cizinecké a pohraniční policie PČR evidováno 154 827 (-4 750, -3,0 %) cizinců pobývajících na území České republiky na povolení k dlouhodobému pobytu⁶³.

Převažujícím účelem pobytu v kategorii cizinců pobývajících na území České republiky na povolení k dlouhodobému pobytu bylo zaměstnání (cca 56 %), podnikání a účast v právnické osobě (cca 22 %) a sloučení rodiny (cca 11 %).

V této kategorii pobytu byli s nejvyššími počty zastoupeni občané Ukrajiny (65 001 osob, +14 013, + 27,5 %) a Slovenska (30 376 osob, -23 004, -43,1 %). Zatímco občané Ukrajiny vykázali k 31. 12. 2004 v absolutních číslech nejvyšší meziroční nárůst, občané Slovenska naopak největší záporný rozdíl. Další místa statistiky patří občanům Vietnamu (13 490 osob, +1 300, +10,7 %), Ruska (9 151 osob, +1 268, +16,1 %) a s větším odstupem následovali občané

Polska (4 754 osob, +123, +2,7 %).

Během roku 2004 bylo přijato 41 305 žádostí o vízum k pobytu nad 90 dnů, z toho 36 218 (87,7 %) cestou ZÚ ČR a 5 087 na území České republiky. Vyřízeno bylo 39 600 žádostí o vízum k pobytu nad 90 dnů. Z tohoto počtu bylo ve 31 733 případech, tj. 80,1 % žádosti vyhověno a v 7 867 případech, tj. 19,9 % bylo rozhodnuto záporně. Zároveň bylo v roce 2004 pracovníky OCP kladně vyřízeno 35 147 žádostí o prodloužení doby platnosti víza k pobytu nad 90 dnů a doby pobytu na území na toto vízum. Prodloužení bylo zamítnuto v 327 případech a platnost víza byla zrušena ve 2 032 případech. Dále bylo vydáno 65 834 cizincům povolení k dlouhodobému pobytu. Jednalo se o cizince, kterým po 1. 5. 2004 skončila platnost víza k pobytu nad 90 dnů a trval účel pobytu i po skončení platnosti tohoto víza⁶⁴. Ve 350 případech byla žádost o povolení k pobytu zamítnuta.

Orgány policie rovněž udělily podle ustanovení § 33 zákona o pobytu cizinců 678 víz k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území a kladně vyřídily 314 žádostí o prodloužení doby platnosti tohoto víza. Po 1. 5. 2004 bylo v 31 případech uděleno povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území (jednalo se o prodloužení pobytu za uvedeným účelem po skončení platnosti víza).

V roce 2004 (resp. od 1. 5. 2004 do 31. 12. 2004) podali **občané států Evropské unie** (a jejich rodinní příslušníci) 26 657 žádostí o vydání povolení k přechodnému pobytu (§ 87a zákona č. 326/1999 Sb.) Útvary SCPP vydaly občanům Evropské unie a jejich rodinným příslušníkům

⁶³ Pod pojem dlouhodobý pobyt je pro účely statistiky zahrnut:

- pobyt na vízum k pobytu nad 90 dnů,
- občané Slovenské republiky, kteří do 30. 4. 2004 pobývali na území České republiky přechodně na základě nařízení vlády č. 77 ze dne 8. března 2000,
- pobyt na povolení k dlouhodobému pobytu,
- pobyt na povolení k přechodnému pobytu občana Evropské unie a rodinného příslušníka za předpokladu, že o vydání takového povolení požádal.

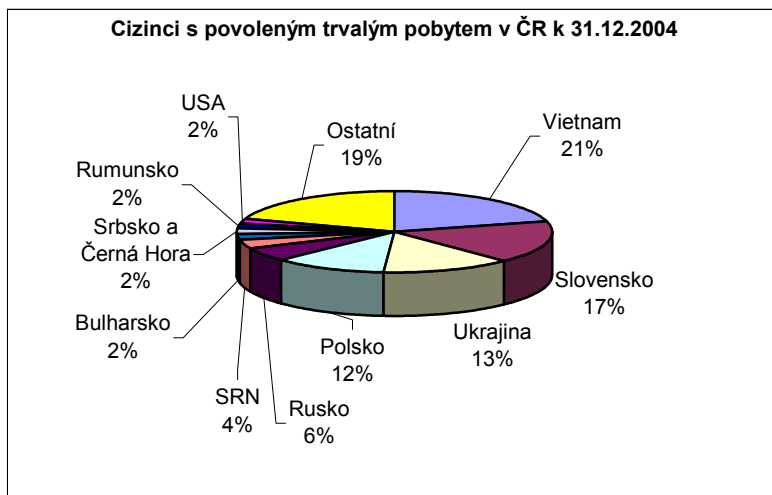
⁶⁴ Jedná se o prodloužení pobytu dříve realizovaného novým udělením víza k pobytu nad 90 dnů.

24 520 povolení k přechodnému pobytu (92 % z počtu podaných žádostí), 94 žádostí bylo zamítnuto.

II.4.3. Trvalý pobyt

Ke konci roku 2004 bylo Ředitelstvím služby cizinecké a pohraniční policie PČR evidováno 99 467 (+18 623, +23 %) cizinců s povoleným trvalým pobytem.

Pro povolení trvalého pobytu na území České republiky je trvale převažujícím důvodem sloučení rodiny (cca 67 % z celkového počtu cizinců uvádí právě tento důvod).

Mezi cizinci s povoleným trvalým pobytem na území České republiky jsou již třetím rokem nejpočetnější skupinou občané Vietnamu (20 689 osob, +3 833, +23 %).

K největšímu meziročnímu početnímu nárůstu v této kategorii povolených pobytů došlo u občanů Slovenska (16 976 osob, +5 477, +48 %).

Zastoupení nad 10 000 osob měli ještě v kategorii povolených trvalých pobytů občané Ukrajiny

(13 262 osob, +1 968, +17 %) a Polska (11 511 osob, +376, +3 %).

Občané Číny patřili k 31. 12. 2004 mezi státní příslušnosti s nejvyšším procentním meziročním zvýšením (nepočítáme-li státy, jejichž občané mají trvalý pobyt v ČR povolen v tak malých počtech, že zvýšení o 2 nebo 3 osoby by u nich znamenalo nárůst o dvě stě procent). V počtu osob s povoleným trvalým pobytem v ČR figurovali sice k uvedenému datu až na 14. místě statistiky, ale vedle států Evropské unie jsou občané Číny jednou z mála státních příslušností, u nichž meziroční nárůst v kategorii trvalých pobytů přesáhl 50 % (1 080 osob, +378, +54 %). Podíl čínských občanů s povoleným trvalým pobytem na celkovém počtu povolených pobytů u této státní příslušnosti se meziročně zvýšil ze 23 % na 32 %. Na této skutečnosti má patrně svůj hlavní vliv přelévání cizinců mezi oběma kategoriemi pobytu v důsledku splnění zákonné podmínky, tj. deset let nepřetržitého pobytu na území ČR na vízum k pobytu nad 90 dnů, resp. na povolení k dlouhodobému pobytu (ustanovení § 67 zákona o pobytu cizinců).

V průběhu roku 2004 bylo přijato 15 350 žádostí o povolení trvalého pobytu, z toho 1 294 cestou ZÚ ČR a 14 056 na území České republiky. Vyřízeno bylo 11 447 žádostí o povolení trvalého pobytu. Z toho bylo v 11 061 případech, tj. 96,6 % rozhodnuto kladně a v 386 případech, tj. 3,4 % byla žádost zamítnuta. Současně bylo v roce 2004 kladně vyřízeno 10 358 žádostí o prodloužení průkazu o povolení k pobytu. Platnost povolení k pobytu byla zrušena v 317 případech a platnost povolení k pobytu zanikla v 2 330 případech.

V roce 2004 (resp. od 1.5.2004 do 31.12.2004) podali **občané států Evropské unie** (a jejich rodinní příslušníci) 9 515 žádostí o povolení trvalého pobytu. Povolení k trvalému pobytu bylo občanům EU a jejich rodinným příslušníkům uděleno 8 886 (tj. 93,4 % z celkového počtu podaných žádostí o vydání povolení k trvalému pobytu), zamítnuto bylo 120 žádostí.

II.4.4. Migrace příslušníků romských komunit ze Slovenské republiky na území České republiky

Usnesením vlády České republiky ze dne 19. listopadu 2003 č. 1160 *ke Zprávě o analýze soudobé migrace a usazování příslušníků romských komunit ze Slovenské republiky na území České republiky* (část II./3a) bylo Ministerstvu vnitra ČR uloženo vytvořit do 30. června 2004 systém včasného varování pro situace náhlého zvýšení počtu migrujících příslušníků romských komunit ze Slovenské republiky do České republiky a v rámci tohoto systému zabezpečit monitoring zdrojových migračních lokalit východního Slovenska. Usnesením vlády České republiky č. 396 ze dne 28. dubna 2004 vzala vláda České republiky na vědomí *Zprávu týkající se koordinace postupu orgánů státní správy při prevenci migrace příslušníků romských komunit ze Slovenské republiky do České republiky a návrh dalšího postupu*, která stanovila preventivní opatření v gesci Ministerstva vnitra ČR. Jedním z těchto opatření je monitorování aktuálního stavu migrace příslušníků romských komunit ze Slovenské republiky do České republiky.

Systém včasného varování zahrnul monitorování zdrojových oblastí migrace ve Slovenské republice v období únor – prosinec 2004 a monitorování cílových oblastí v České republice v období květen – prosinec 2004.

Na vytvoření monitorovací sítě ve Slovenské republice se podílely mezinárodní a nevládní organizace (Mezinárodní organizace pro migraci a Společnost Člověk v tísní při ČT, o.p.s.) ve spolupráci s dalšími místními nevládními organizacemi a terénními sociálními pracovníky. Součástí systému včasného varování byly informace Zastupitelského úřadu České republiky v Bratislavě a Generálního konzulátu České republiky v Košicích o reformě sociálního systému Slovenské republiky a jejích dopadech na sociálně slabší skupiny obyvatel, zejména romskou menšinu, o politické situaci v regionech východního Slovenska a o vývoji problematiky migrace příslušníků romských komunit ve slovenských médiích.

Monitorovací síť v České republice pokryla celé území České republiky. Monitoring byl prováděn opět mezinárodními a nevládními organizacemi (Mezinárodní organizace pro migraci a Společnost Člověk v tísní při ČT, o.p.s.) ve spolupráci s dalšími nevládními organizacemi, terénními sociálními pracovníky, studenty Západočeské univerzity, romskými koordinátory a poradci v jednotlivých regionech. Do systému včasného varování byla zapojena Policie České republiky.

Monitorování přineslo následující výsledky. Ve Slovenské republice působí na jedné straně dlouhodobé promigrační faktory, jako je nárůst počtu romských osad a jejich obyvatel, nízký průměrný věk jejich obyvatel, trvalý nedostatek pracovních příležitostí, latentní rasová diskriminace, diskriminace na trhu práce a systém lichvářských (úžernických) praktik. Na druhé straně se však objevily i nové promigrační faktory. V souvislosti s reformou sociálního systému se výrazně zhoršila situace relativně adaptovaných a stabilizovaných romských rodin, žijících ve slovenských městech, kdy tyto rodiny nejsou již schopny dostát svým platebním povinnostem. Po určité době benevolence vůči neplatičům města a obce zahajují strategie odpojování vody a energií a vystěhovávání neplatičů z bytů často bez náhrady. Přitom jde v tomto případě o nejfunkčnější příslušníky romských komunit, kteří jsou schopni učinit racionální volbu a mobilizovat dostupné zdroje k odchodu do zahraničí. Obecně došlo k značnému snížení životní úrovně všech osob dotčených reformou sociálního systému. Migračně nejvíce potencionovanou vrstvou mezi Romy jsou mladí lidé mezi 16 a 26 lety, kteří, pokud nestudují či si nezaložili rodiny a nemají děti, mají nárok pouze na 50 Sk měsíčně příspěvku na lékaře. Systém aktivních prací doprovázející reformu sociálního systému je nedostatečný, neboť zájem mnohanásobně převyšuje poptávku o tuto formu přivýdělku.

Slovenská sociální reforma přinesla paradoxně i protimigrační účinky. Situace v řadě romských osad se přiblížila humanitární katastrofě, došlo k radikálnímu omezení volných finančních prostředků obyvatelů těchto osad do takové míry, že náklady spojené např. jen

s dopravou na území České republiky dalece převyšují výši těchto dostupných volných finančních prostředků. Současně tak dochází k prohloubení imobility dotčených obyvatel romských osad vzhledem k možnostem nalezení práce mimo bezprostřední okolí bydliště. Romy často vyjadřované promigrační tendence jsou tak v rozporu s jejich reálnými možnostmi.

Mezi promigrační faktory v České republice patří širší pracovní příležitosti, možnost zapojení do nelegálního trhu práce, příbuzenské vazby, vzájemná jazyková a prostorová blízkost, nárůst počtu legálních i nelegálních soukromých ubytoven, možnost zařazení do výrazně štedřejšího českého sociálního systému. Protimigračně působí nedostatek možností k bydlení, snižující se příbuzenská solidarita omezující se často jen na nejbližší rodinu, přítomnost konkurence v podobě pracovních sil ze strany cizinců především ze zemí bývalého Sovětského svazu, v některých regionech pak nedostatek pracovních příležitostí.

Dle informací získaných systémem včasného varování ve sledovaném období dochází k neustálé migraci příslušníků romských komunit ze Slovenské republiky do České republiky. Nepotvrdila se však očekávání o masovém přílivu těchto migrantů v důsledku slovenské sociální reformy.

Monitorování probíhající v období květen – prosinec 2004 zachytilo různé formy migrace příslušníků romských komunit ze Slovenska. Mezi četné formy migrace příslušníků romských komunit patří pracovní migrace, směřovaná ve velké míře do některých regionů České republiky (Brno, České Budějovice, Jihočeský kraj, Praha, Plzeň). Tato migrace má převážně dočasný charakter. Zčásti je záležitostí skupin s dlouhodobými a již dřívějšími pracovními sezónními kontakty v České republice, zčásti skupin nově utvořených, organizovaných zprostředkovatelskými firmami a podnikateli Slovenské i České republiky převážně romského původu. Za prací však přicházejí i jednotlivci a využívají přitom své příbuzenské kontakty v České republice.

Další četnou formou migrace příslušníků romských komunit je přistěhování či dlouhodobé návštěvy na příbuzenské bázi, buď zpočátku jednoho člena a později celé rodiny, nebo pokud podmínky v bývalém bydlišti jsou již neúnosné, příchod celé rodiny najednou. V novém místě pobytu jsou pak testovány možnosti obživy, tj. možnosti delšího či trvalého usazení. Jde o hledání legálního či nelegálního zaměstnání, převážně v oblasti stavebních a výkopových prací, sběr kovového a jiného zpeněžitelného materiálu, ponechání slovenských sociálních dávek, hledání vstupu do českého sociálního systému, spolehnutí se na pomoc českých příbuzných, kriminální způsoby obživy navázané na výdělečnou činnost spojenou s prostitucí a obchodem s drogami, nejčastěji však kombinace více způsobů, jako např. pravidelné cestování pro slovenské sociální dávky v kombinaci s nelegálním zaměstnáním.

Nově se objevující formou migrace příslušníků romských komunit ze Slovenské republiky, nabývající v posledních měsících roku 2004 na objemu, jsou kriminální formy v podobě obchodu s lidmi.

Vstup příslušníků romských komunit ze Slovenska do azylového řízení v České republice se v sledovaném období jeví jako okrajová forma migrace. Zatímco v roce 2000 požádalo v České republice o udělení azylu celkem 723 slovenských občanů, v roce 2001 to bylo 388 slovenských občanů, v roce 2002 843 a v roce 2003 1 055 slovenských občanů. V lednu 2004 pak požádalo o udělení azylu v České republice 39 slovenských občanů, v únoru 14, v březnu 39 a v dubnu 2004 5 slovenských občanů. Vstupem obou států do Evropské unie nastala výrazná změna v zájmu o pobyt v azylových zařízeních České republiky. V květnu až říjnu 2004 požádalo o udělení azylu celkem 14 slovenských občanů. V zimních měsících listopadu 2004 až lednu 2005 dochází k mírnému vzestupu počtu žadatelů o udělení azylu ze Slovenské republiky (listopad 15, prosinec 11 a leden 15 slovenských občanů), je však zřetelné, že pro příchod do České republiky jsou v této době používány již jiné strategie.

Zachycené formy migrace vykazují různý stupeň společenské zátěže či implikují další druhotné negativní jevy. Jedná se o zapojování se do „práce na černo“ po vzoru romských příbuzných v České republice (podrobně zdokumentováno v Ústeckém kraji). Tuto skutečnost lze odvodit i ze zjištěné vysoké míry nezaměstnanosti Romů v České republice.⁶⁵

V posledním časovém období (prosinec 2004), po mediálně zvýrazněných kauzách na Ostravsku týkajících se příslušníků romských komunit ze Slovenska vstupujících do českého sociálního systému (sdělovací prostředky v České republice i na Slovensku), pracovníci jednotlivých oddělení cizinecké policie a terénní sociální pracovníci v České republice i na Slovensku registrují zvýšený zájem o poskytování informací o možnostech získání trvalého pobytu v České republice.

Příchody romských migrantů ze Slovenska do stále se rozšiřujícího počtu sociálně vyloučených enkláv v České republice, kde svým příchodem zhoršují již existující negativní jevy spojené se životem v těchto enklávách (příjmová chudoba, nezaměstnanost, závislost na sociálních dávkách, devastace obydlí, zadluženost u romských lichvářů či některých společností, půjčujících legálně finanční prostředky na vysoký úrok, domácí násilí, drobná pouliční kriminalita, alkoholismus, hráčství, obchodování s drogami, prostituce nezletilých), vzbuzují obavy terénních sociálních pracovníků a pracovníků některých samospráv zabývajících se romskými komunitami.

Část pracovní migrace nelegální i legální ze Slovenska do České republiky je organizována jednotlivci pocházejícími ze slovenských a českých lichvářských struktur. Tito novodobí obchodníci s lacinou pracovní silou využívají neznalosti a neorientovanosti slovenských romských nekvalifikovaných pracovníků v českém prostředí. Skutečností je, že se jedná o bezkonkurenčně nejlevnější pracovní sílu na českém pracovním trhu prakticky bez jakékoliv ochrany.

Další z nových strategií vytváření zisku lichvářských struktur a ostatních zapojených jednotlivců je i stále se rozšiřující obchod s lidmi za účelem prostituce v České republice. Zájem je zejména o migraci mladistvých lokálně nezakotvených Romů z prostředí slovenské ústavní péče. Prozatím neexistuje hlubší informovanost o těchto nových obchodních sítích vzniklých v důsledku slovenské sociální reformy. Jisté však je, že v převážné části jsou orientovány na Českou republiku.

Ve sledovaném období dochází také k výraznějšímu pohybu v rámci vnitrostátní migrace. Důvodem této migrace je však spíše hledání nových možností ubytování z důvodu ztráty předchozího bytu či nemožnosti placení nákladů bydlení. Také tato migrace probíhá především na příbuzenské bázi.

Lze shrnout, že ve sledovaném období od května do prosince 2004 systém včasného varování nepotvrdil masový příliv příslušníků romských komunit ze Slovenské republiky do České republiky. Rozhodně však ukázal, že migrace těchto obyvatel Slovenské republiky směrem do České republiky je jev trvalý, prakticky trvající od rozdělení společného státu do dnešní doby. Migrační pohyb byl a je oboustranný, avšak s výraznou převahou ve směru ze Slovenské republiky do České republiky a s tendencí k usazení se nejčastěji s pomocí příbuzných.

---

⁶⁵ Kol. Jan Winkler, Tomáš Sirovátka, Miroslava Rakoczyová, Ivana Šimíková a Milada Horáková: Analýza potřeb integrace Romů na českém trhu práce, 2004

II.5. ZAMĚSTNÁVÁNÍ A PODNIKÁNÍ CIZINCŮ V ČESKÉ REPUBLICE

II.5.1. Zaměstnávání cizinců v České republice

V oblasti zaměstnávání cizinců došlo v průběhu minulého roku k několika významným změnám. V souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie vyvstala otázka způsobu přístupu občanů ostatních členských zemí, resp. přístupu občanů zemí Evropského hospodářského prostoru na český trh práce.

Vláda České republiky projednala postoj k přechodnému období pro volný pohyb osob, jak je obsažen v Příloze V Aktu o přistoupení pro Českou republiku a svým usnesením č.13 ze dne 7. ledna 2004 rozhodla, že se Česká republika nebude předem zříkat možnosti zavedení přechodného období pro volný pohyb pracovníků na základě vyhodnocení aktuální situace na trhu práce ČR vůči přístupujícím i původním členským zemím.

Především na základě výsledků kontinuálního monitoringu a střednědobé predikce vývoje situace na trhu práce ČR a trhu práce zemí s ČR sousedících (se zvláštním zřetelem na příhraniční regiony) vláda ČR aktuálně nepřistoupila k zavedení přechodného období vůči ostatním členským zemím. Tato volba se ukazuje správnou, neboť se žádná masivní migrace za zaměstnáním do České republiky z těchto zemí nekoná.

Za účelem podpory legální mezinárodní pracovní migrace MPSV vystavělo a k 1. 5. 2004 zprovoznilo českou větev systému EURES⁶⁶. Česká republika byla v tomto směru z přístupujících zemí nejúspěšnější. Vedle technické části tohoto systému byla vybudována síť tzv. EURES-poradců (15) vedená EURES-manažerkou. Na každém úřadu práce je pak kontaktní osoba. Primárním úkolem tohoto systému je usnadnit přístup k informacím o volných pracovních místech v zemích EU(EHP), zájemcích o práci a pracovních i mimopracovních podmínkách v těchto zemích.

Dne 1. října 2004 nabyl účinnosti nový zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti s plnou implementací *acquis communautaire* a dalšími změnami, které činí právní podmínky zaměstnávání občanů států Evropské unie i cizinců (občanů z tzv. třetích zemí) jednoznačnými a reflektujícími aktuální stav. Zákon též usiluje o řešení problémů spojených s obcházením regulace vstupu cizinců na trh práce ČR, kdy cizinci účelově zakládají obchodní společnosti a družstva.

K 31. 12. 2004 bylo v České republice **zaměstnáno 107 984 cizích státních příslušníků**, z toho na základě platného povolení k zaměstnání cizinců 34 397 osob, dále 72 840 občanů EU/EHP a Švýcarska a 747 cizinců bez povinnosti pracovního povolení.

Legální migrace – **zaměstnávání cizinců** (údaje MPSV ČR)

Rok	platná povolení k zaměstnání cizinců	informace cizinci z třetích zemí v postavení zaměstnanců	registrace/ informace občané SR v postavení zaměstnanců	informace občané EU/EHP/ESVO (bez SR) v postavení zaměstnanců
1993	28 281	-	23 367	-
1994	32 871	-	39 209	-
1995	52 536	-	59 323	-
1996	71 002	-	72 244	-
1997	61 044	-	69 723	-
1998	49 927	-	61 320	-
1999	40 312	-	53 154	-
2000	40 080	-	63 567	-
2001	40 097	-	63 555	-
2002	44 621	-	56 558	-
2003	47 704	-	58 034	-
2004	34 397	747	59 817	13 023

⁶⁶ EURES – Evropské služby zaměstnanosti

Porovnáním počtu platných povolení k zaměstnání a počtu platných registrací za období roku 2003 a roku 2004 lze doložit, že počty cizinců, resp. počty občanů ostatních zemí EU(EHS) zaměstnávaných v ČR se významně nemění.

Po vstupu České republiky do EU občané EU/EHP a Švýcarska nepotřebují na území ČR povolení k zaměstnání, avšak zaměstnavatel nebo právnická nebo fyzická osoba, ke které jsou občané EU svým zaměstnavatelem vysíláni k výkonu práce na základě smlouvy, jsou povinni písemně informovat příslušný úřad práce nejpozději v den nástupu těchto osob k výkonu práce.

Tradičně nejvyšší zastoupení na našem trhu práce mají občané Slovenské republiky (59 818), dále Ukrajiny (22 399) a Polska (8 882). Podíl mužů na celkovém počtu zaměstnaných cizinců činil cca 71,3 %.

II.5.1.2. Nelegální zaměstnávání cizinců

Souhrn aktivit příslušných resortů, resp. jejich výkonných složek v oblasti potírání nelegálního zaměstnávání cizinců za rok 2004 bude předložen vládě ČR v květnu tohoto roku prostřednictvím meziresortního orgánu pro potírání nelegálního zaměstnávání cizinců.

Z iniciativy Ministerstva vnitra ČR zorganizovalo Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR v průběhu října 2004 až ledna 2005 opět tzv. koordinované kontroly zaměřené na nelegální zaměstnávání cizinců, kdy výkonné složky různých resortů se soustředí na efektivní spolupráci právě v rámci kontrolní činnosti. Souhrnné zhodnocení této akce za celou ČR proběhne v březnu 2005.

Samotná kontrolní činnost úřadů práce zaměřená na nelegální zaměstnávání cizinců v průběhu roku 2004 je číselně vyjádřena v následujících tabulkách:

Vyhodnocení kontrolní činnosti v roce 2004	
1. Celkový počet provedených kontrol úřady práce	9 112
2. z toho počet kontrol u zaměstnavatelů zaměstnávající zahraniční pracovníky (cizince + občané EU/EHP a Švýcarska)	1 430
z toho	
z podnětu CPP provedeno kontrolních akcí	349 (24%)
Výsledky kontrol a spoluúčast kontrolních orgánů	
Zkontrolované osoby celkem (cizinci + občané EU/EHP a Švýcarska)	9 889
z toho	
zjištěno nelegálně zaměstnaných	1 646
Spolupráce kontrolních orgánů – počty kontrol provedeny za spoluúčasti	
za účasti Cizinecké a pohraniční policie	691 (48%)
za účasti živnostenského úřadu	171
za účasti finančního úřadu	87
za účasti Českého úřadu bezpečnosti práce	16
za účasti Celní správy	280
za účasti Policie ČR	1
za účasti České obchodní inspekce	1

Pořadí podle počtu nelegálně zaměstnávaných zahraničních pracovníků (cizinců a občanů EU/EHP a Švýcarska)

2002		2003		2004	
1. Ukrajina	880	1. Ukrajina	1 098	1. Ukrajina	898
2. Vietnam	106	2. Litva	76	2. Slovensko	397
3. Rusko	70	3. Rumunsko	66	3. Rusko	102
4. Polsko	50	4. Polsko	49	4. Moldavsko	41
5. Litva	37	5. Bělorusko, Moldavsko	41	5. Vietnam	40
6. Bulharsko	34	6. Bulharsko	28	6. Mongolsko	28
7. Bělorusko	27	7. Rusko, Vietnam	18	7. Bulharsko	19
8. Rumunsko	25	8. Mongolsko	13	8. Rumunsko	11
9. Moldavsko	20	9. Rakousko	7	9. Čína	8
10. Nejištěno*	147	10. Nejištěno*	33	10. Nejištěno*	73

* ÚP údaj o státní příslušnosti neuvedl

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR v roce 2004 průběžně plnilo úkoly dané Akčním plánem boje proti nelegální migraci. Dalším zdokonalováním informačního systému umožnilo pružnější zpracovávání agendy související se zaměstnáváním cizinců na úřadech práce a aplikací nového zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, se zlepšily podmínky pro kontrolu zaměstnávání cizinců.

II.5.2. Podnikání cizinců v České republice

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR evidovalo ke konci roku 2004 celkem 1 736 800 (+10 117) podnikatelů, z čehož 65 219 (+2 926) tvořili cizinci. Registrováno bylo 2 744 858 (+54 042) živností, z toho na cizince připadalo 80 827 živností (+4 769). Z uvedeného vyplývá, že počet registrovaných podnikatelů a živností cizinců je oproti roku 2003 vyšší.

Legální migrace - podnikání cizinců v ČR (údaje MPO ČR)

Stav k 31.12. roku	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Celkem v ČR registrováno podnikatelů cizinců	63 529	44 962	58 386	61 340	64 000	60 532	62 293	65 219

Stejně jako v letech předcházejících bylo nejvíce cizinců - podnikatelů evidováno na území hlavního města Prahy 21 836 (tj. 33,5 % z celorepublikové hodnoty), zejména v obvodu Prahy 4 (4 269, tj. 19,6 %), obvodu Prahy 6 (2 913, tj. 13,3 %), Praha-Modřany (1 792, tj. 8,2 %), obvodu Prahy 5 (1 545, tj. 7,1 %), obvodu Prahy 8 (1 456, tj. 6,7 %) a Praha-Jižní město (1 051, tj. 61,2 %). Dále v okresech Brno-město (2 936, tj. 57,4 % z celého Jihomoravského kraje), Karlovy Vary (2 528) a Cheb (2 368) - tj. 93,8 % z celého Karlovarského kraje, Ostrava-město (1 867, tj. 50,8 % z celého Moravskoslezského kraje), Plzeň-město (1 853, tj. 43,2% z celého Plzeňského kraje), Mladá Boleslav (1 374) a Praha-východ (1 362) - tj. 37 % z celého Středočeského kraje a Děčín (1 240) a Chomutov (1 061) - tj. 44 % z celého Ústeckého kraje.

Rovněž zůstalo nezměněno pořadí státních příslušností. Mezi podnikateli - cizinci bylo v České republice nejvíce občanů Vietnamu 22 046 (+1 082). Druhou nejčetněji zastoupenou skupinu tvoří občané Ukrajiny 19 486 (+734) a třetí občané Slovenska 8 757 (+634). Uvedené tři státní příslušnosti představují 77,1% mezi podnikateli - cizinci.

Z celkového počtu 80 827 živností, které byly registrovány na cizince, připadlo 25 327 na občany Vietnamu, 23 254 na občany Ukrajiny a 11 621 na občany Slovenska. Z uvedeného vyplývá, že na jmenované tři státní příslušnosti připadlo 74,5% registrovaných živností pro cizince.

Zastoupení mužů oproti ženám mezi podnikateli - cizinci je cca 72,3 %. U registrovaných živností pak podíl mužů dosahuje hodnoty 73,1 %.

Ve vztahu k cizincům vedeným v živnostenském rejstříku Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR průběžně zajišťuje provádění kontrolní činnosti živnostenskými úřady. Živnostenské úřady v dané oblasti spolupracují s dozorovými orgány, zejména s orgány služby cizinecké a pohraniční

policie. Živnostenské úřady plní signalizační povinnost v dané oblasti i ve vztahu k orgánům služby cizinecké a pohraniční policie, krajským obchodním soudům, finančním orgánům, správám sociálního zabezpečení, úřadům práce a dalším úřadům.

V roce 2004, resp. za období prosinec 2003 – listopad 2004, provedly živnostenské úřady České republiky kontrolu 3 175 právnických osob s účastí cizince ve statutárním orgánu a dále provedly kontrolu 7 758 zahraničních fyzických osob. Celkem tak byla provedena kontrola 10 933 subjektů. Nejvíce kontrol se uskutečnilo v hlavním městě Praze, kde bylo kontrolováno celkem 3 803 subjektů, dále pak ve Středočeském kraji bylo zkontrolováno 1 282 subjektů a v kraji Plzeňském 1 022 subjektů.

II.6. AZYL

II.6.1. Azyl a Evropská unie

České azylové právo a praxe jsou Evropskou unií kladně hodnoceny, zejména vysoká úroveň harmonizace zákona o azylu s normami práva Evropské unie a ustanoveními mezinárodního práva. V první fázi budování společného evropského azylového systému, která skončila 1. května 2004, se podařilo přijmout téměř všechny komunitární právní předpisy požadované Smlouvou o Evropském společenství v článku 63.⁶⁷ Jedná se o opatření stanovující:

- Kritéria a postupy pro určení členského státu odpovědného za posuzování žádosti o azyl, kterou podal státní příslušník třetího státu v jednom ze členských států.

Tento bod byl naplněn již v únoru 2003, kdy bylo přijato nařízení Rady č. 343/2003⁶⁸. Jeho ustanovení jsou přímo aplikovatelná členskými státy EU, a tudíž nevyžadují provedení ve vnitrostátním právu. Určité technické aspekty aplikace tohoto nařízení nicméně bylo třeba zohlednit v rámci novelizace zákona č. 325/1999 Sb. o azylu (tzv. euronovela), která byla publikována pod číslem 57/2005 Sb.

Odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra České republiky zřídil za účelem praktické realizace nařízení Rady č. 343/2003 oddělení dublinského střediska.

- Minimální standardy pro přijímání žadatelů o azyl v členských státech.

Rovněž tento bod byl naplněn počátkem roku 2003, kdy byla přijata Směrnice Rady 2003/9/EC⁶⁹. Ustanovení směrnice upravují především otázky materiálního zabezpečení žadatelů o azyl (například zajištění základní zdravotní péče, ubytování, finančních příspěvků, vzdělávání, stravy či ošacení a také právo přístupu na pracovní trh členského státu, pokud jejich žádost nebyla projednána do 1 roku).

Jelikož se jedná o směrnici, Česká republika musela provést příslušnou harmonizaci své právní úpravy. Stalo se tak prostřednictvím výše uvedené euronovely zákona o azylu.

- Minimální standardy týkající se podmínek, které musí splnit příslušníci třetích zemí pro udělení statusu uprchlíka.

---

⁶⁷ Článek 63 odst. 1 a 2 Smlouvy o Evropských společenstvích (SES) stanoví priority, které se týkají rozvoje azylové politiky Evropské unie, pro přijetí nové legislativy je stanovena pětiletá lhůta.

⁶⁸ Nařízení Rady č. 343/2003, kterým se stanovují kritéria a mechanismy pro určení odpovědnosti členského státu za posouzení žádosti o poskytnutí azylu podané státním příslušníkem třetí země v jednom z členských států (tzv. Dublin II – nahrazuje dosavadní Dublinskou úmluvu, která ovšem i nadále zůstává v platnosti).

⁶⁹ Směrnice Rady 2003/9/EC stanovující minimální požadavky pro přijímání žadatelů o azyl.

Dne 29. dubna 2004 byla přijata směrnice Rady 2004/83/EC⁷⁰. Jejím cílem je harmonizovat hmotně-právní definici termínu uprchlík a důvody, pro něž budou udělovány subsidiární formy ochrany. Dále vymezuje rozsah práv, jež budou přiznána azylantům (uprchlíkům) a osobám požívajícím subsidiárních forem ochrany.

Česká republika nyní připravuje komparaci této směrnice se svým právním řádem a na jejím základě přistoupí k odpovídající novelizaci zákona o azylu a ostatních relevantních právních předpisů.

- Minimální standardy pro řízení o udělení a odnětí statusu uprchlíka v členských státech.

Tato směrnice je v současné době stále projednávána, členské státy se doposud neshodly na podobě minimálního společného seznamu bezpečných zemí původu. K přijetí by mělo dojít na jaře roku 2005. Česká republika sleduje vývoj návrhu a pravidelně se na různých úrovních účastní jednání o tomto předpisu.

Předmětem úpravy této směrnice je procesně-právní stránka udělování a odnímání azylu: základní práva a povinnosti žadatelů v řízení a udělení azylu, vymezení případů nedůvodných a nepřijatelných žádostí o azyl a řízení o nich, řízení o opakovaných žádostech a řízení na hranicích, právo podat opravný prostředek proti rozhodnutí správního orgánu. Směrnice se bude vztahovat na všechny osoby, které požádají o azyl na hranicích nebo na území členských států.

- Minimální standardy pro přechodnou ochranu osob vyhnaných z třetích států, které se nemohou vrátit do státu svého původu, a osob, které jinak potřebují mezinárodní ochranu.

Zde je nutno zmínit směrnici 2001/55/EC o minimálních standardech pro poskytování dočasné ochrany v případě masového přílivu vysídlených osob. Úprava obsažená v této směrnici je již promítnuta do českého právního řádu, a to zákonem č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců.

- Podpora vyváženého rozdělení zátěže spojené s přijímáním uprchlíků a vyhnaných osob a s jeho důsledky pro členské státy.

Za tímto účelem byl rozhodnutím Rady 2000/596/EC zřízen Evropský uprchlický fond.

V nadcházejících dvou letech (do roku 2007) mají být výše uvedené právní nástroje vyhodnoceny a Rada by měla předložit Evropskému parlamentu nástroje a opatření druhé fáze do konce roku 2010.

II.6.2. Žadatelé o azyl

V období od 1. 1. do 31. 12. 2004 požádalo v České republice o azyl celkem 5 459 osob. Oproti roku 2003, kdy o azyl požádalo 11 400 osob, se počet žádostí snížil o 52,1 %. Z hlediska kritéria počtu žadatelů o azyl se tak Česká republika zařadila na čtrnácté místo v Evropě, jak dokumentuje tabulka uvedená v příloze materiálu vycházející z údajů Úřadu Vysokého komisaře OSN.

Charakteristickým rysem vývoje azylové problematiky v České republice v roce 2004 byly tři vzájemně provázané jevy: aplikace dublinského systému⁷¹ v azylovém řízení v souvislosti se

⁷⁰ Směrnice Rady o minimálních standardech pro kvalifikaci a status občanů třetích států a osob bez státní příslušnosti jako uprchlíků a jako osob jinak vyžadujících mezinárodní ochranu.

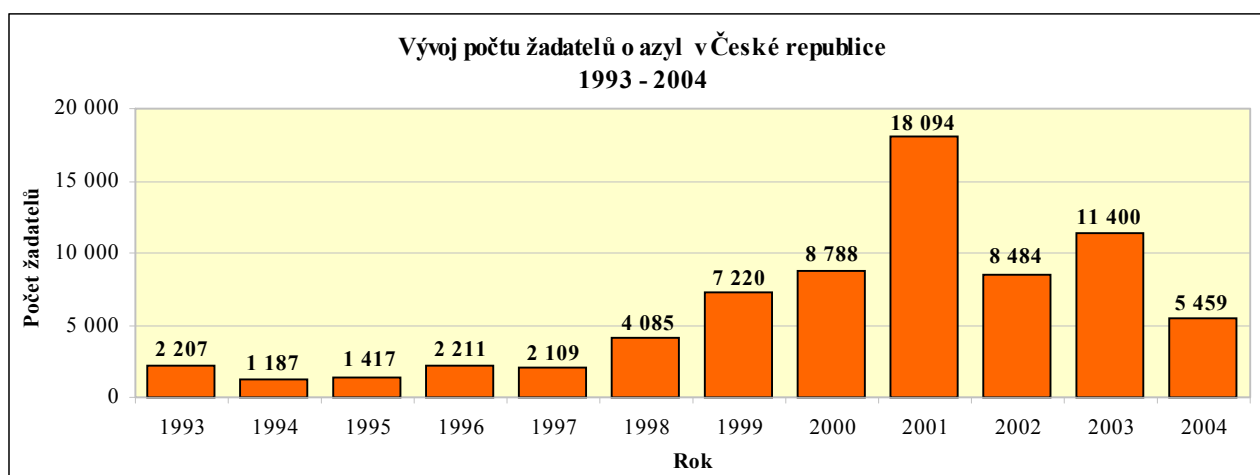
⁷¹ Přistoupení ČR k Úmluvě o určení státu odpovědného za posouzení žádosti o azyl podané v jednom z členských států Evropských společenství (tzv. Dublin I) a aplikace nařízení Rady č.343/2003 ze dne 18.2.2003 stanovující kritéria a mechanismy pro určení státu odpovědného za přezkoumání žádosti o azyl podané v jednom ze členských států (tzv. Dublin II).

vstupem České republiky do Evropské unie, pokles počtu žadatelů o azyl po květnu 2004 a změna charakteru migrace osob čečenské národnosti, jež se začala projevovat také v druhé polovině roku 2004.

Počet žadatelů o azyl v České republice – vývoj a meziroční procentuální změny v období 1993 - 2004

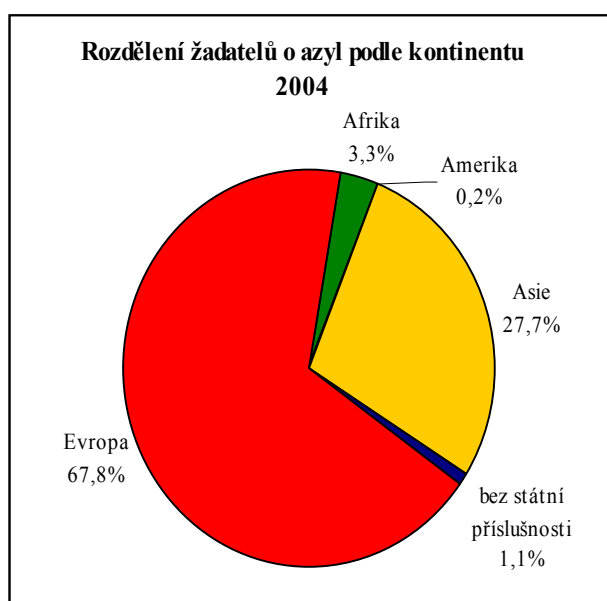
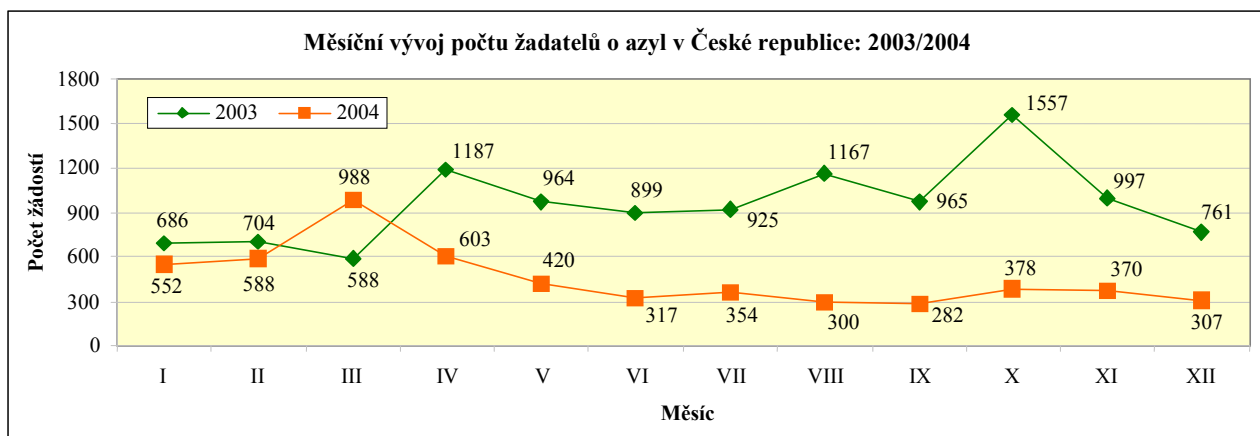
Rok	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Počet žádostí	2 207	1 187	1 417	2 211	2 109	4 085	7 220	8 788	18 094	8 484	11 400	5 459
Meziroční změna v %	0	-46,2	19,4	56,0	-4,6	93,7	76,7	21,7	105,9	-53,1	34,4	-52,1

Vývoj počtu žadatelů o azyl v České republice vykazoval od roku 1993 vzestupný trend. Výrazně nejvyšší počet podaných žádostí zaznamenala Česká republika v roce 2001, kdy celková suma 18 094 žádostí představovala více než dvojnásobný nárůst oproti předchozímu roku a byla nejvyšší v dosavadní historii České republiky. V roce 2002 v souvislosti s přijatou novelou zákona o azylu došlo ke snížení počtu podaných žádostí, tento pokles však v roce 2003 nepokračoval, především v důsledku zvýšené migrace osob čečenské národnosti. Vysoké počty žádostí těchto státních příslušníků byly zaznamenávány až do dubna 2004, po vstupu České republiky do Evropské unie se jejich počet výrazně snížil.

V roce 2004 byl dosažen nejnižší počet žádostí o azyl od roku 1999. Počty žadatelů o azyl v roce 2004 začaly klesat po vstupu České republiky do Evropské unie. Došlo ke změně v chování potenciálních žadatelů o azyl, kteří si jsou vědomi možnosti aplikace dublinského systému, a proto se snaží vyhnout vstupu do azylové procedury na území České republiky. Po 1. 5. 2004 bylo v průběhu osmi měsíců podáno pouze 2 728 žádostí (50,0 % z celkového počtu žádostí o azyl podaných v roce 2004). Tento pokles byl zapříčiněn především změnou charakteru migrace osob z Ruské federace – Čečenska a výrazným snížením počtu žadatelů o azyl ze Slovenska, které v květnu 2004 vstoupilo spolu s Českou republikou do Evropské unie.

Při hodnocení měsíčního vývoje počtu žadatelů o azyl v České republice v roce 2004 je patrný zásadní vývojový zlom, který byl zaznamenán v měsíci květnu. V průběhu ledna až dubna 2004 přesahovaly měsíční počty podaných žádostí hodnoty 550, přičemž nejvíce žádostí v tomto období podávali státní příslušníci Ruské federace. Výrazně nejvyšší počet podaných žádostí zaznamenala Česká republika v březnu, přičemž 52% z celkového počtu 988 žadatelů v tomto měsíci připadá právě na občany Ruské federace. Tyto osoby se pravděpodobně snažily využít azylové procedury v České republice ještě před tím než ČR vstoupí do EU a začne s aplikací dublinského systému. Od května 2004 začaly počty žadatelů o azyl klesat a ustálily se na hodnotě kolem 300 osob měsíčně.

I přes výše zmíněný výrazný meziroční pokles počtu žadatelů o azyl, nezaznamenala Česká republika v roce 2004 zásadní rozdíl v zastoupení žadatelů podle jednotlivých kontinentů. Stejně jako v roce 2003 značná část žadatelů o azyl pocházela z evropských zemí (67,8%). Z Asie přišlo v roce 2004 do ČR 27,7% žadatelů. Zastoupení žadatelů o azyl z ostatních kontinentů bylo z hlediska jejich počtu zanedbatelné. Občané afrických zemí se na celkovém počtu podíleli 3,3%, podíl připadající na žadatele z amerického kontinentu byl ještě výrazně nižší (0,2%). Na rozdíl od roku 2003 však došlo ke změně podílu osob bez státní příslušnosti na celkovém počtu žadatelů o azyl v ČR. Zatímco v roce 2003 byl tento podíl 0,6%, v roce 2004 se zvýšil na hodnotu 1,1%.

U většiny z deseti nejčteněji zastoupených státních příslušností žadatelů o azyl došlo k meziročnímu snížení počtu jejich žádostí. Pokles byl nejvýraznější u žadatelů o azyl ze Slovenska (- 87,0%), kteří se ze třetí pozice v roce 2003 dostali na pozici osmou v roce 2004. Druhý nejvýraznější pokles byl zaznamenán u žadatelů z Ruské federace (-69,1%), kteří klesli z prvního na druhé místo, přičemž na první pozici je v roce 2004 vystřídali státní příslušníci Ukrajiny. Meziroční zvýšení v rámci prvních deseti nejpočetnějších státních příslušností žadatelů o azyl bylo v roce 2004 zaznamenáno pouze u státních příslušníků Kyrgyzstánu (+72,5%) a Mongolska (+51,9%). Tyto národnosti v roce 2003 v první desítce vůbec nefigurovali. Počet žadatelů z Indie (-71,9%) a Iráku (-62,8%) se v roce 2004 naopak snížil natolik, že se oproti roku 2003 do první desítky vůbec nedostali.

10 nejčteněji zastoupených státních příslušností žadatelů o azyl v ČR – srovnání shodného období 2003/2004

Státní příslušnost	2003			2004			Změna proti předchozímu období	
	Počet žadatelů	tj. %	pořadí	Počet žadatelů	tj. %	pořadí	Absolutní číslo	tj. %
Ukrajina	2 043	17,9	2	1 600	29,3	1	-443	-21,7
Ruská federace	4 852	42,6	1	1498	27,4	2	-3 354	-69,1
Vietnam	566	5,0	5	385	7,1	3	-181	-32,0
Čína	854	7,5	4	324	5,9	4	-530	-62,1
Bělorusko	281	2,5	7	226	4,1	5	-55	-19,6
Gruzie	319	2,8	6	201	3,7	6	-118	-37,0
Kyrgyzstán	80	0,7	12	138	2,5	7	58	72,5
Slovensko	1 055	9,3	3	137	2,5	8	-918	-87,0
Mongolsko	81	0,7	11	123	2,3	9	42	51,9
Moldavsko	192	1,7	8	94	1,7	10	-98	-51,0
Ostatní	1 077	9,5	-	733	13,4	-	-344	-31,9
Celkem	11 400	100,0	-	5 459	100,0	-	-5 941	-52,1

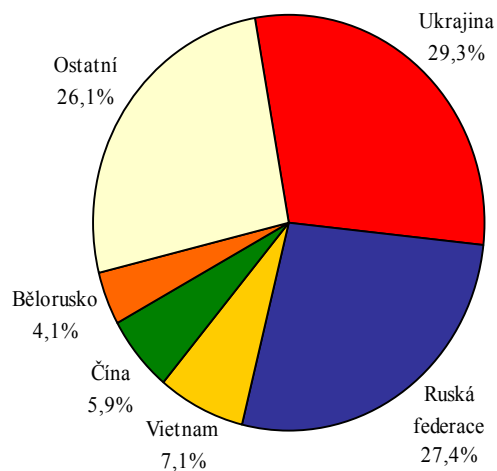
Jak bylo uvedeno výše, nejčteněji zastoupenou státní příslušností žadatelů o azyl v roce 2004 byli občané **Ukrajiny**, kteří tvořili 29,3% z celkového počtu žadatelů. Ukrajina dlouhodobě patří k hlavním zdrojovým zemím žadatelů o azyl v ČR. I přes meziroční pokles (-21,7%) počtu podaných žádostí Ukrajinci na prvním místě vystřídali státní příslušníky Ruské federace. Měsíční počty ukrajinských žadatelů o azyl v roce 2004 stabilně dosahovaly vysokých hodnot, pohybovaly se kolem hodnoty 130 osob (měsíčně), a vstup ČR do EU tento trend nijak neovlivnil. Hlavním důvodem pro tuto skutečnost je fakt, že značná část žadatelů z Ukrajiny považuje Českou republiku za cílovou zemi.

Občané **Ruské federace** se v roce 2004 stali druhou nejvýznamnější státní příslušností žadatelů o azyl v ČR. Jejich počet se meziročně snížil o 3 354 osob (-69,1%), což je jedna ze zásadních změn v azylové oblasti v roce 2004. Zatímco v roce 2003 byli státní příslušníci Ruské federace nejpočetněji zastoupenou skupinou žadatelů o azyl a jejich podíl na celkovém počtu žadatelů o azyl představoval 42,6%, v roce 2004 klesl jejich podíl na 27,4%. Ruští občané představovali nejčteněji zastoupenou skupinou žadatelů o azyl až do května 2004. Tento stav byl důsledkem masové migrační vlny osob čečenské národnosti započaté v dubnu 2003. Po vstupu ČR do EU však v důsledku aplikace tzv. dublinského systému došlo ke změně charakteru čečenské migrace a počet žadatelů této národnosti se v ČR výrazně snížil. Osoby čečenské národnosti již při své migraci nevyužívají azylového řízení v ČR a do cílových zemí se snaží dostat nelegálním způsobem. V období leden až duben 2004 bylo evidováno 78 % z celkového počtu 1 498 žádostí podaných občany Ruské federace.

I přes relativně vysoký procentuální pokles (-32,0%) se státní příslušníci **Vietnamu** stali v roce 2004 třetí nejčteněji zastoupenou skupinou žadatelů o azyl v ČR. Stejně jako občané Ukrajiny patří Vietnamci k tradičně početně významně zastoupeným skupinám žadatelů o azyl. I tyto osoby považují ve většině případů ČR za cílovou zemi a dublinský systém neměl na jejich počty výrazný vliv. Jejich podíl na celkovém počtu žadatelů o azyl se meziročně zvýšil a dosáhl hodnoty 7,1%. Vietnamci se posunuli z páté na třetí pozici.

Nezměněná zůstala čtvrtá a šestá pozice, na které se stejně jako v roce 2003 umístili občané **Číny a Gruzie**. I u nich došlo k poklesu počtu žadatelů, což odráží celkový trend roku 2004 ve vývoji počtu žádostí. Státní příslušníci Číny patří v posledních několika letech mezi početně zastoupené skupiny žadatelů o azyl a je pro ně charakteristické časté zneužívání azylové procedury pro nelegální migraci přes území ČR.

5 nejčtenějších státních příslušností žadatelů o azyl v České republice v roce 2004

V případě státních příslušníků **Běloruska** nebyl pokles (-19,6%) celkového počtu jimi podaných žádostí tak výrazný jako u jiných národností, a tito žadatelé se tak přesunuli ze sedmé pozice v roce 2003 na pozici pátou v roce 2004.

Oproti roku 2003 došlo k významné změně v souvislosti s žadateli o azyl ze **Slovenska**, jejichž počet se snížil z hodnoty 1 055 osob v roce 2003 na 137 žadatelů v roce 2004 (-87,0%). Zatímco v roce 2003 byli tito žadatelé třetí nejpočetnější skupinou, tak v roce 2004 klesli až na osmou pozici. Do vstupu České republiky do EU požádalo v ČR o azyl 70,1% z celkového počtu slovenských žadatelů v roce 2004. Od května jejich počty nepřesáhly hodnotu 15 osob za měsíc.

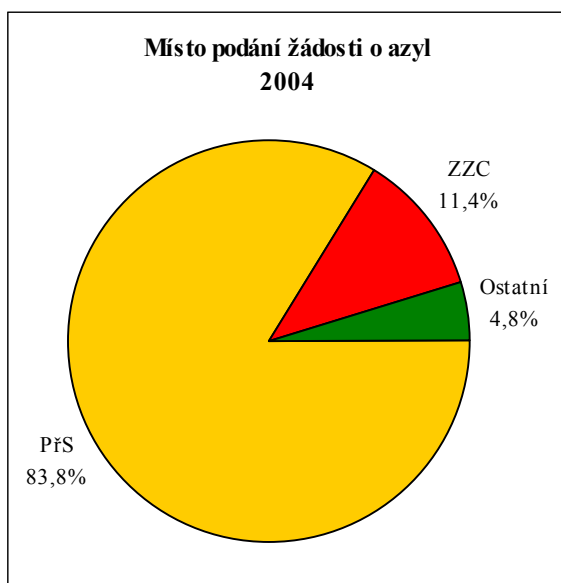
Naopak k výraznému nárůstu počtu žadatelů došlo u státních příslušníků **Kyrgyzstánu** a **Mongolska**. Zatímco v roce 2003 tito občané v první desítce vůbec nefigurovali, v roce 2004 se umístili na sedmé a deváté pozici. V případě žadatelů o azyl z Kyrgyzstánu je měsíční vývoj počtu žádostí značně nestabilní a pohybuje se mezi hodnotami 1 až 31 osob měsíčně v průběhu celého roku. Meziročně se jejich počet zvýšil o 72,5% a jejich podíl na celkovém počtu žadatelů o azyl vzrostl z hodnoty 0,7% na 2,5%. U občanů Mongolska se jejich měsíční počty začaly zvyšovat až od září 2004, meziročně došlo u této skupiny žadatelů k nárůstu o 51,9%.

Mongolsko a Kyrgyzstán nahradily v roce 2004 v první desítce nejčtenější zastoupených státních příslušností žadatelů o azyl v ČR Indii a Irák. U obou těchto národností došlo k výraznému poklesu (o 81,9% a 62,8%) a propadu na čtrnáctou a osmnáctou pozici.

10 nejčtenější zastoupených státních příslušností žadatelů o azyl v ČR – měsíční vývoj počtu žádostí - 2004

Státní příslušnost	I 2004	II 2004	III 2004	IV 2004	V 2004	VI 2004	VII 2004	VIII 2004	IX 2004	X 2004	XI 2004	XII 2004	Celkem
Ukrajina	144	170	212	136	104	133	129	105	82	123	135	126	1 599
Ruská federace	153	213	516	287	115	17	22	27	40	50	41	17	1 498
Vietnam	43	33	40	38	38	27	31	16	23	38	34	24	385
Čína	21	11	12	21	31	27	35	57	27	40	18	24	324
Bělorusko	29	26	23	10	22	11	19	21	14	16	18	17	226
Gruzie	29	27	37	17	27	12	29	3	5	5	6	4	201
Kyrgyzstán	8	12	8	19	13	16	31	9	3	8	10	1	138
Slovensko	39	14	39	5	1	2	1	2	2	6	15	11	137
Mongolsko	7	15	9	4	5	8	5	5	17	11	23	14	123
Moldavsko	12	13	3	6	10	5	5	4	6	13	8	9	94
Ostatní	67	54	89	60	54	59	47	51	63	68	62	60	734
Celkem	552	588	988	603	420	317	354	300	282	378	370	307	5 459

1. nejčtenější státní příslušnost
2. nejčtenější státní příslušnost
3. nejčtenější státní příslušnost
4. nejčtenější státní příslušnost
5. nejčtenější státní příslušnost

V přijímacích střediscích (PřS) požádalo v roce 2004 o azyl celkem 4 576 cizinců. Naprostá většina (94,1%) z těchto žádostí byla podána v PřS Vyšní Lhoty a podíl 3,2% připadá na PřS Červený Újezd. I přes výrazný pokles celkového počtu podaných žádostí se meziročně zvýšil počet osob, které svou žádost podaly v tranzitním prostoru mezinárodního letiště Praha-Ruzyně. Zatímco v roce 2003 bylo v PřS Praha-Ruzyně podáno pouze 86 žádostí (0,9% z celkového počtu žádostí podaných v PřS), v roce 2004 to bylo 121 žádostí (2,6%).

Podíl osob žádajících o azyl v zařízeních pro zajištění cizinců (ZZC) setrvává i v roce 2004 na nízké úrovni. V roce 2003 v ZZC o azyl požádalo 11% všech žadatelů, v roce 2004 tento podíl nepatrně vzrostl na hodnotu 11,4%. V roce 2004 podalo v ZZC svou žádost celkem 623 cizinců.

V průběhu výkonu trestu odnětí svobody nebo v průběhu výkonu vazby požádalo o azyl 126 osob a v průběhu léčby v nemocnici celkem 24 cizinců. Tyto osoby jsou zahrnuty do kategorie ostatní, kam v roce 2004 spadá celkem 260 žadatelů o azyl. Kromě výše zmíněných případů se jedná také o děti, které se žadatelům o azyl v ČR narodily v průběhu azylového řízení. V těchto případech (37) nemuseli žadatelé cestovat do přijímacích středisek, ale mohli svou žádost o azyl pro nezletilé dítě podat i v případě pobytu na privátu. Na ostatní azylová zařízení připadá celkem 73 podaných žádostí o azyl.

Místa podání žádostí se výrazně liší také s ohledem na složení žadatelů o azyl podle státní příslušnosti. Občané Ukrajiny podali v roce 2004 celkem 1 600 žádostí, přičemž 91,28% z těchto žádostí bylo podáno v přijímacích střediscích (1 405 v PřS Vyšní Lhoty). Za zmínku však stojí skutečnost, že na občany Ukrajiny připadá podíl 39,7% z celkového počtu 126 žádostí podaných ve věznicích. Velmi podobná je situace u druhé nejčetněji zastoupené státní příslušnosti žadatelů o azyl v ČR. Z celkového počtu 1 498 žadatelů o azyl v ČR z Ruské federace jich 92,6% podalo svou žádost v přijímacích střediscích (1 364 žádostí bylo podáno v PřS Vyšní Lhoty). Značně odlišná je však situace u státních příslušníků Číny, kteří podali svou žádost v 251 případech (77,5%) v ZZC.

V roce 2004 bylo v azylovém řízení Ministerstvem vnitra ČR vydáno celkem 7 876 rozhodnutí. Ve srovnání s rokem 2003 se výrazně snížil počet žadatelů, o jejichž žádosti dosud nebylo rozhodnuto (o 69,5%). K 31. 12. 2004 se v řízení nacházelo celkem 1 115 osob.

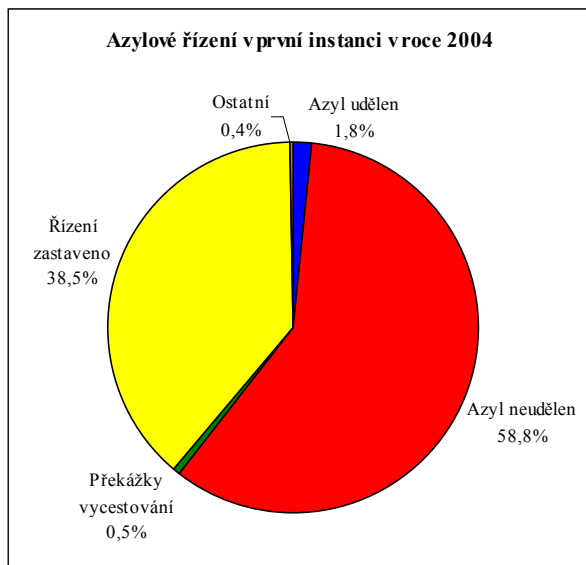
Azyl byl v roce 2004 udělen celkem 142 cizincům. V 47 případech (33,1% z celkového počtu udělených azylů) se jednalo o udělení azylu z důvodů pronásledování vymezených v Úmluvě o právním postavení uprchlíků (§ 12 zákona o azylu), v 56 případech byl azyl udělen za účelem sloučení rodiny (podle § 13 zákona o azylu) a zbývajících 39 azylů bylo uděleno z humanitárních důvodů (§ 14 zákona o azylu). Největší počet azylů získali občané Ruské federace (45) a státní příslušníci Běloruska (29). Mezi další četnější státní příslušnosti žadatelů, kterým byl azyl v České republice v roce 2004 udělen, patří Kazachstán (10), Arménie (9), Afghánistán (7), Ukrajina (5), Kyrgyzstán (4) a Irák (4).

Překážky vycestování byly v roce 2004 dle zákona o azylu uděleny ve 42 případech. V 6 případech byla tato forma ochrany udělena státním příslušníkům Kuby, ve 4 případech občanům Běloruska. Ve 3 případech dále získali překážky vycestování občané Ázerbajdžánu, Kazachstánu, Sýrie, Vietnamu a 3 žadatelé o azyl bez státní příslušnosti.

Z výše zmíněného celkového počtu 142 udělených azylů v roce 2004 byla naprostá většina (140) udělena Ministerstvem vnitra ČR v první instanci. Obdobná situace byla i u překážek vycestování, kdy Ministerstvo vnitra ČR v první instanci udělilo tuto formu ochrany ve 36 případech (85,7%).

Celková míra udělených forem ochrany (údaj zahrnuje počet udělených azylů a počet udělených subsidiárních forem ochrany - překážek vycestování)⁷² dosáhla v roce 2004 hodnoty 3,8%. Pokud do meritorních rozhodnutí nejsou zahrnuty ty případy, kdy byla žádost zamítnuta jako zjevně nedůvodná (tj. jedná se pouze o účelově podané žádosti nebo je za vyřízení žádosti odpovědný jiný stát) dosáhla celková míra udělených forem ochrany v České republice v roce 2004 hodnoty 6,1%.

Průměrná délka řízení v první instanci v roce 2004 byla 131 dní. Bereme-li však v úvahu pouze řízení s osobami, které svou žádost o azyl podaly v roce 2004 (5 459 osob) a rozhodnutí o jejich žádosti již nabylo právní moci (3 789 osob, tj. 69,4%), průměrná délka řízení byla pouze 48 dní.

V průběhu roku 2004 bylo v prvním stupni azylového řízení vydáno celkem 7 876 rozhodnutí, přičemž o neudělení azylu bylo Ministerstvem vnitra rozhodnuto v 4 635 případech (tento údaj nezahrnuje rozhodnutí azyl neudělen - překážka vycestování). Z tohoto počtu rozhodnutí o neudělení azylu připadá 39,1% na zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné, to znamená, že v 1 810 případech bylo využito možnosti zrychleného řízení o azylu.

Jako zjevně nedůvodné byly žádosti nejčastěji (v 72,1%) zamítnuty proto, že žadatelé nebyli schopni uvést skutečnosti svědčící o pronásledování v zemi původu, přičemž největší podíl (65,9%) na této hodnotě měli občané Ukrajiny. V 14,0% došlo k zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné, protože žádost byla podána s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění. I v této kategorii převažovali státní příslušníci Ukrajiny (68,0%).

Dalším důvodem pro zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné byla skutečnost, že se jednalo o žadatele přicházející ze státu, který ČR považuje za bezpečnou třetí zemi nebo bezpečnou zemi původu (9,5%). Nejvyšší podíl v této kategorii připadá na občany Slovenska (52,3%) a Bulharska (30,8%). Žádost může být zamítnuta jako zjevně nedůvodná také v případě, kdy cizinec uvádí jako důvod své žádosti o azyl pouze ekonomické důvody. V roce 2004 bylo z tohoto důvodu zamítnuto celkem 57 žádostí (tj. 3,1%), přičemž polovina z nich (50,9%) se týkala občanů Číny.

V 38,5% (3 033 rozhodnutí) z celkového počtu 7 876 rozhodnutí vydaných Ministerstvem vnitra ČR bylo řízení zastaveno (především pro opakované nedostavování se k pohovoru, z důvodu zpětvzetí žádosti a pro neoprávněný vstup na území jiného státu, tj. nelegální překročení státní hranice ČR). Nejčastěji bylo řízení zastaveno u státních příslušníků Ruské federace (85,3%). Ve většině případů se jednalo o osoby čečenské národnosti, pro které byla Česká republika pouze zemí tranzitní. Naopak nejméně často bylo rozhodnuto o zastavení řízení u žadatelů z Ukrajiny, pro které je ČR tradičně cílovou zemí.

Od roku 1990 - 2004 celkem požádalo v České republice o azyl 77 330 cizinců. Z tohoto počtu byl azyl udělen ve 2 567 případech.

⁷² Celková míra udělených forem ochrany = počet udělených azylů a překážek vycestování / (celkový počet udělených azylů a překážek vycestování + počet rozhodnutí o neudělení azylu) *100

Podíl České republiky na podaných žádostech o azyl v Evropě v roce 2004

Stejně jako v České republice došlo k meziročnímu poklesu (o 20, 8%)⁷³ také v celkovém počtu žádostí o azyl podaných v Evropě. V roce 2004 bylo v Evropě evidováno celkem 314 260 žádostí o azyl⁷⁴. Česká republika, která v roce 2003 obsadila v počtu podaných žádostí o azyl jedenáctou pozici, se v roce 2004 s počtem 5 459 žadatelů umístila na místě čtrnáctém, přičemž její podíl na celkovém počtu žádostí podaných v Evropě klesl z 2,9 % v roce 2003 na 1,7 % v roce 2004.

II.6.3. Nezletilí žadatelé o azyl bez doprovodu rodičů či zákonných zástupců

Počty žádostí o udělení azylu, které byly podány nezletilými cizinci bez doprovodu zákonných zástupců, se každým rokem snižují. Bylo tomu tak i v roce 2004, kdy vstoupilo do azylového řízení celkem 95 cizinců uvedené kategorie, což je cca 49% z celkového počtu příchoďů nezletilých v roce 2003. Nejčtenějšími žadateli o udělení azylu byli cizinci z Číny (cca 37% z celkového počtu příchoďů) a Vietnamu (cca 16%). Většina nezletilých cizinců (61%) využila vstupu do azylové procedury po zadržení a umístění do zařízení pro zajištění cizinců PČR, 39% cizinců požádalo ve standardních přijímacích střediscích. Z celkového počtu příchoďů bylo dále evidováno 47% cizinců ve věku 17 let, 32% ve věku 16 let, cizinci nižších věkových kategorií byli přijímáni spíše jednotlivě většinou s některým z rodinných příslušníků. Poměr žádostí podle pohlaví byl 25% dívky, 75% chlapci. V průběhu roku 2004 taktéž došlo ke změně v zabezpečení pobytu a další péče nezletilým bez doprovodu, od června jsou využívány zprovozněné kapacity speciálních zařízení pro děti cizince; Diagnostický ústav „Domov pro děti cizince“ a Středisko výchovné péče v Praze a Výchovný ústav s praktickou školou Permon u Příbrami.

V roce 2004 nezaznamenalo Ministerstvo vnitra, resp. odbor azylové a migrační politiky, žádné poznatky o skutečnostech, které by vykazovaly porušování lidských práv v souvislosti s řízením o azylu nezletilých bez doprovodu zákonného zástupce. Praxe podle zákona o azylu dostatečně zabezpečuje jak právní asistence v řízení, tak i sociálně právní ochranu této kategorie, včetně nadstandardních služeb.

Spolupráce dotčených ministerstev probíhá například v oblastech zdravotní péče, sociálně právní ochrany, dále při vytváření adaptačních, vzdělávacích, integračních, repatriačních a dalších programů, s nestátním sektorem pak je zabezpečována například náplň volnočasových aktivit.

⁷³ Údaj, vycházející ze zprávy Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (*Asylum Levels and Trends in Industrialized Countries, 2004*), zahrnuje 44 evropských zemí.

⁷⁴ Zatímco v původních 15 členských zemích EU došlo k meziročnímu poklesu (o 21,3 %) celkového počtu žádostí, tak v deseti nových členských zemích byl naopak zjištěn mírný nárůst (o 4,2 %). Mezi tři země s nejvyšším počtem žádostí o azyl podaných v evropských zemích patřila v roce 2004 Francie (19,6 % z celkového počtu), Velká Británie (12,8 %) a Německo (11,3 %). K nejpočetněji zastoupeným státním příslušnostem žadatelů o azyl v Evropě patří Ruská federace, Srbsko a Černá Hora, Turecko, Čína a Nigérie. Na rozdíl od ostatních zemí Evropy byla Česká republika cílovou zemí migrace rovněž pro žadatele z Ukrajiny, Vietnamu, Běloruska, Gruzie, Kyrgyzstánu a Slovenska.

Příchody nezletilých žadatelů o azyl bez doprovodu zákonných zástupců v roce 2004

Měsíční vývoj podle státní příslušnosti

státní příslušnost	leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec	celkem
Čína	2		1	2	3	1	4	6	5	2	4	5	35
Vietnam	2	2	4				1	1		1		4	15
Moldavsko	2						1						3
Bangladéš	1												1
Mongolsko	1								1			2	4
Somálsko		1						1					2
Kazachstán		1											1
Rusko (Čečensko)		1	4	1						1			7
Gruzie			3										3
Indie			2	3									5
Arménie			1										1
Rusko ostatní				3					1				4
Irák				1									1
Bělorusko					1			1					2
Alžírsko					1								1
Ghana					1						1		2
Afghánistán							1		1		1		3
Ukrajina								2			1		3
Súdán								1					1
Kyrgyzstán											1		1
Celkem	8	5	15	10	6	1	7	12	8	4	8	11	95

Podle místa podání žádosti

ZZC	letišťe Praha Ruzyně	AZ PŘS
32	2	1
13		2
		3
1		
2		2
2		
		1
1		6
		3
3	2	
		1
1		3
	1	
		2
		1
		2
1		2
1		
1		
58	5	32

Podle věkové kategorie

věková kategorie státní příslušnost	0-1	2	3	4	10	11	12	13	14	15	16	17	celkem
Čína										4	8	23	35
Vietnam										5	7	3	15
Moldavsko						1		1		1			3
Bangladéš											1		1
Mongolsko											2	2	4
Somálsko											2		2
Kazachstán											1		1
Rusko (Čečensko)								1		1	2	3	7
Gruzie												3	3
Indie											2	3	5
Arménie					1								1
Rusko ostatní										1	3		4
Irák									1				1
Bělorusko					1					1			2
Alžírsko											1		1
Ghana												2	2
Afghánistán												3	3
Ukrajina		1										2	3
Súdán											1		1
Kyrgyzstán												1	1
celkem	0	1	0	0	2	1	0	2	1	13	30	45	95

Podle pohlaví

ženy	muži
13	22
3	12
2	1
	1
1	3
	2
	1
	6
1	3
	3
	5
1	
1	3
	1
1	1
	1
	2
	3
1	2
	1
	1
24	71

Vysvětlivky: ZZC - zařízení pro zajištění cizinců PČR; AZ - PŘS - azylová zařízení - přijímací střediska

II.6.4. Oddělení Dublinského střediska

Ke dni vstupu České republiky do Evropské unie vzniklo v rámci odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra ČR oddělení Dublinského střediska, jehož náplní činnosti je aplikace Nařízení Rady (ES) č. 343/2003, kterým se stanoví kritéria a mechanismy pro určení členského státu odpovědného za posouzení žádosti o udělení azylu podané státním příslušníkem třetího státu na území členských států.

Činnost tohoto oddělení spočívá jednak ve vyřizování žádostí o zpětvzetí či převzetí žadatelů o udělení azylu, za posouzení jejich žádosti o udělení azylu, za které by měla být Česká republika odpovědná, a jednak ve vyhledávání případů osob, nacházejících se na území ČR, přičemž za posouzení jejich žádosti o udělení azylu je odpovědný jiný členský stát a následně zasílání žádostí o převzetí či zpětvzetí členskému státu, který by měl v daném případě být odpovědný za posouzení žádosti o udělení azylu. Dále se oddělení Dublinského střediska zabývá organizací dopravy těchto osob z České republiky do odpovědného členského státu a naopak do České republiky, v případech, kdy je tato odpovědná za posouzení jejich žádosti o udělení azylu.

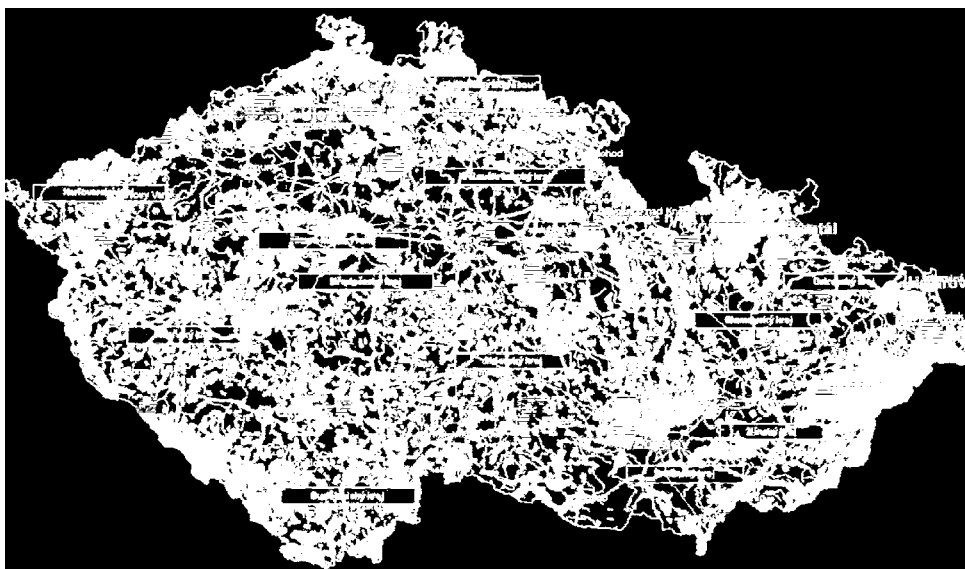
Ke konci roku 2004 zaznamenalo oddělení Dublinského střediska 711 případů, v nichž postupovalo podle výše uvedeného nařízení, z tohoto počtu v 353 případech byla Česká republika požádána o převzetí či zpětvzetí žadatele o udělení azylu jiným členským státem, přičemž tuto žádost akceptovala ve 161 případech. Naopak ve 272 případech Česká republika dožádala o převzetí či zpětvzetí jiný členský stát, přičemž její žádost byla akceptována ve 200 případech. Nejčastěji byla Česká republika dožadována ze strany Rakouské republiky (110), Spolkové republiky Německo (36) a Francouzské republiky (5). Česká republika naopak nejčastěji dožádala o převzetí a zpětvzetí žadatele o udělení azylu Polskou republiku (112), Slovenskou republiku (24), Rakouskou republiku (7) a Spolkovou republiku Německo (7). V období od 1. května 2004 do 31. 12. 2004 bylo do odpovědného členského státu dopraveno celkem 159 osob starších 16 –ti let (206 osob včetně dětí), přičemž za stejné období byla z jiného členského státu do České republiky provedena doprava 36 osob (rep. 40 včetně dětí), v jejichž případě je Česká republika odpovědná za posouzení jejich žádosti o udělení azylu.

V současnosti postupně stoupá počet případů, v nichž oddělení Dublinského střediska žádá jiný členský stát o převzetí či zpětvzetí osob, v jejichž případě Česká republika není odpovědná za posouzení jejich žádosti o udělení azylu. V budoucnu se předpokládá jednání s rakouskou, německou a polskou stranou o možnosti uzavření správní dohody za účelem snadnější aplikace výše uvedeného nařízení. Novela zákona o azylu, která je účinná od 4. února 2005, usnadňuje praktickou aplikaci nařízení v České republice.

Jak již bylo uvedeno v kapitole „I. Základy migrační politiky“ Oddělení Dublinského střediska ve své činnosti plně využívá systému EURODAC.

II.6.5. Azylová zařízení

Správa uprchlických zařízení MV zajišťuje služby žadatelům o udělení azylu a azylantům v celkem 17 azylových zařízeních, které se rozlišují na 3 typy. **Přijímací středisko** (PřS), které slouží k ubytování cizince do doby provedení úkonů uvedených v § 46⁷⁵ nebo po dobu stanovenou zákonem o azylu. **Pobytové středisko** (PoS), které slouží k ubytování žadatele o udělení azylu do doby nabytí právní moci rozhodnutí o jeho žádosti o udělení azylu. **Integrační azylové středisko** (IAS), které slouží k přechodnému ubytování azylantů.

Zřizovatelem azylových zařízení je podle § 80 zákona o azylu Ministerstvo vnitra ČR, které je rovněž výlučným provozovatelem přijímacích středisek. Provozovatelem pobytových středisek a integračních azylových středisek může být ministerstvo nebo právnická osoba v rozsahu pověření uděleného ministerstvem a za úplatu.

Pro každé přijímací či pobytové středisko jsou na základě souhlasu hygienika stanoveny různé úrovně vytíženosti ubytovací kapacity. V roce 2004 byly základní kapacity azylových zařízení z organizačních důvodů dočasně sníženy.

Správa uprchlických zařízení MV provozuje **dvě přijímací střediska**, a to přijímací středisko Vyšší Lhoty a přijímací středisko v tranzitním prostoru mezinárodního letiště Praha-Ruzyně, které bylo zřízeno v souladu s novelou zákona o azylu, jež nabyla účinnosti dne 1. 2. 2002. Dále je možno pro přijímání žadatelů o azyl využít přijímací část azylového zařízení Červený Újezd. Uvedená část je využívána v mimořádných situacích, a to dle nutnosti buď v přijímacím či pobytovém režimu.

⁷⁵ 1) Žadatel o udělení azylu nesmí opustit přijímací středisko do

- a) provedení identifikačních úkonů podle § 47 zákona o azylu,
  - b) provedení lékařského vyšetření zaměřeného na zjištění, zda žadatel o udělení azylu netrpí chorobou ohrožující jeho život či zdraví nebo život či zdraví jiných osob,
  - c) doby udělení víza k pobytu za účelem řízení o udělení azylu a vydání průkazu žadatele o udělení azylu (§ 57 zákona o azylu),
  - d) ukončení karantény nebo jiného opatření v souvislosti s ochranou veřejného zdraví, lze-li je uskutečnit v přijímacím středisku.
- 2) Žadatel o udělení azylu nesmí opustit přijímací středisko v tranzitním prostoru mezinárodního letiště ani po ukončení úkonů uvedených v odstavci 1.

Kapacita přijímacích a pobytových středisek

	Základní kapacita	II. stupeň	III. stupeň	Nouzový režim
Přijímací střediska				
Vyšní Lhoty	293	660	760	950
Praha Ruzyně	16	16	16	16
Celkem PrS	309	676	776	966
Pobytová střediska				
Zastávka u Brna	153	334	414	420
Červený Újezd - <i>pobytová část</i>	189	427	445	475
Červený Újezd - <i>dodatečná kapacita</i>	167	177	196	196
Bělá-Jezová	151	416	658	836
Havířov	90	135	148	162
Kostelec nad Orlicí	220	300	335	380
Seč	100	210	244	332
Bruntál	85	128	128	162
Zbýšov	110	110	127	202
Stráž pod Ralskem	100	190	220	228
Kašava	80	80	80	130
Celkem PoS	1 445	2 507	2 995	3 523

Z výše uvedeného přehledu vyplývá, že **celková základní kapacita přijímacích a pobytových středisek**, včetně dodatečné kapacity v azylovém zařízení Červený Újezd je, **1 754 lůžek**. Tuto kapacitu lze v období zvýšeného příchodu nových žadatelů o azyl **navýšit na 4 489 lůžek**.

Integrační azylová střediska slouží jako první etapa integrace pro dočasné ubytování osob, kterým byl přiznán azyl. V současné době je provozováno celkem pět integračních azylových středisek, ve kterých je dohromady 58 ubytovacích jednotek (jsou obsazovány podle velikosti a charakteru ubytovaných rodin, a proto se kapacita středisek nevyjadřuje v počtu lůžek).

Kapacita integračních azylových středisek

IAS	Počet ubytovacích jednotek
Zastávka u Brna	22
Předlice	13
Jaroměř	10
Havířov	7
Hoštka	6

Na základě velkého počtu azylantů v počátku roku 2003 byla provedena změna v rámci pobytového střediska Havířov, která spočívala v tom, že bylo zřízeno jako **pobytové a integrační středisko**.

Vytíženost ubytovacích kapacit v roce 2004

V roce 2004 přišlo do azylových zařízení celkem 5 549 žadatelů o azyl (jedná se o nově příchozí). Základní kapacita přijímacích a pobytových středisek byla vytížena v průměru na 68 %, přičemž do tohoto údaje jsou započítávány pouze osoby fyzicky pobývajících v azylových zařízeních.

Žadatelé o azyl ubytovaní v pobytovém středisku mají možnost na základě žádosti toto středisko dlouhodobě opustit. V roce 2004 tuto možnost využívalo průměrně 68 % evidovaných žadatelů o azyl.

II.6.6. Žaloby a kasační stížnosti podané k soudům

V průběhu roku 2004, který byl již druhým rokem existence správního soudnictví podle zákona č.150/2002 Sb., soudního řádu správního, účinného ode dne 1. 1. 2003, se rozhodovací praxe krajských soudů v řízeních o žalobách podávaných v azylových věcech již ustálila a v zásadních právních otázkách v podstatě i sjednotila. Přestože jsou jednotlivé soudy, senáty i soudci nezávislí, ke sjednocení přispívá rozhodovací činnost Nejvyššího správního soudu v Brně

v důsledku vydávání značného množství rozhodnutí o podaných kasačních stížnostech v azylových věcech, přičemž právním názorem vysloveným v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, kterým se rozhodnutí krajského soudu ruší a věc se mu vrací k dalšímu řízení, je krajský soud vázán.

V roce 2004 se i v rozhodovací činnosti soudů projevilo snížení počtu žadatelů o azyl na území České republiky, k němuž došlo po vstupu České republiky do Evropské unie dnem 1. 5. 2004. Počet podaných žalob, které jsou opravným prostředkem proti správním rozhodnutím, je závislý na počtu podaných žádostí o udělení azylu a počtu vydaných správních rozhodnutí (negativních). U soudů však zůstal značný počet azylových věcí, které nebyly vyřízeny z předchozích let Vrchním soudem v Praze a z něhož byly na jednotlivé krajské soudy nevyřízené věci převedeny, takže snížením počtu nově podaných žalob se soudům vytvořil prostor pro nařizování jednání, projednávání a rozhodování právě i těchto starších případů.

Značná část neúspěšných žadatelů o azyl podávala i v roce 2004 proti rozhodnutím krajských soudů o žalobách ve věci azylu kasační stížnosti, neboť podání kasační stížnosti s návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti znamená pro cizince možnost další legalizace pobytu na území České republiky udělením víza za účelem strpění pobytu na dobu 365 dní resp. do doby nabytí právní moci rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti.

V azylovém řízení v České republice bylo v roce 2004 podáno ke krajským soudům celkem 4 807 žalob proti rozhodnutí ministerstva vnitra. Krajské soudy vydaly za toto období celkem 7 745 rozhodnutí. V 55,4% případů šlo o zamítnutí žaloby, čímž krajské soudy rozhodnutí ministerstva vnitra potvrdily. V dalších 32,7% případů se jednalo o zastavení řízení. Pouze ve 226 (2,9%) případech krajské soudy rozhodnutí MV zrušily a věc vrátily první instanci k novému projednání. K 31. 12. 2004 bylo stále v řízení krajských soudů 4 188 žalob. Oproti roku 2003, kdy bylo k 31. 12. v řízení 6 933 případů, se počet nevyřízených žalob snížil o 39,6%.

K Nejvyššímu správnímu soudu podalo v roce 2004 kasační stížnost 3 130 osob. Z 1 810 vydaných rozhodnutí Nejvyšší správní soud v 817 případech (tj. 45,1%) kasační stížnost zamítl a v dalších 572 případech byla kasační stížnost odmítnuta. Ve 103 případech byla věc vrácena k novému řízení krajskému soudu.

ZÁVĚREČNÉ SHRNTÍ KAPITOLY

V roce 2004 byl nejvyšší počet víz udělen na ZÚ Moskva, ZÚ Kyjev, GK Sankt Peterburg, ZÚ Minsk a v Ekonomické a kulturní kanceláři Taipei. Nejvíce žádostí o vízum v uvedeném roce podali státní příslušníci Ruska, Ukrajiny), Turecka, Běloruska a Tchaj-wanu.

Rovněž počet odbavených cizinců na hraničních přechodech České republiky v roce 2004 vzrostl o 1 milión osob. Ve stejném období policisté cizinecké policie na hraničních přechodech odmítli podle § 9 zákona č. 326/1999 Sb., vstup do ČR řádově 51 000 cizincům, což je méně o 36,3 % než v roce přecházejícím. Největší zastoupení měli o občané SRN, Polska, Turecka, Srbska a Černé Hory a Slovenska.

V důsledku plného začlenění České republiky do Evropské Unie se v souladu s unijními předpisy změnily podmínky vstupu a pobytu cizinců na území České republiky. *Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů* z tohoto pohledu dělí cizince na dvě kategorie.

Do *první kategorie* spadají občané států tvořících Evropskou unii a dalších států, které jsou vázány Smlouvou o Evropském hospodářském prostoru (dále jen „občané EU“). Obdobné postavení, v souvislosti s vydáváním zvláštního pobytového povolení, požívají za určitých podmínek stanovených zákonem rodinní příslušníci občanů EU i tehdy, nejsou-li občany těchto států. Tito cizinci mohou na území České republiky vstupovat a na něm pobývat po dobu neomezenou jen na základě cestovního dokladu, kterým je v tomto případě i doklad totožnosti, aniž

by byli povinni žádat o jakoukoliv formu oprávnění k pobytu. Zákonem je však pro tuto kategorii cizinců vytvořen pobytový institut zvláštní pobytové oprávnění (členění se na povolení k přechodnému pobytu a povolení k trvalému pobytu). Žádat o povolení některého z uvedených druhů pobytu nemají občané EU stanoveno jako povinnost, ale jako právo.

Druhou kategorií pak tvoří občané ostatních, tzv. „třetích“ států, kteří mohou na území za účelem krátkodobého pobytu vstoupit jen na základě platného cestovního pasu opatřeného vízem, pokud v relaci se státem, jehož jsou občany, není vízová povinnost zrušena (doba krátkodobého pobytu je stanovena na maximálně 3 měsíce). Vyžaduje-li účel pobytu (např. zaměstnání, podnikání, studium) přítomnost cizince na území delší než 3 měsíce, musí mít cizinec uděleno vízum k pobytu nad 90 dnů. Trvá-li účel pobytu dobu přesahující rok, může cizinec požádat o povolení k dlouhodobému pobytu. Kategorie trvalého pobytu pro občany třetích států zůstala i po 1. 5. 2004 zachována, ke změně došlo pouze v případech, kdy cizinci žádají o povolení tohoto druhu pobytu za účelem společného soužití s občanem České republiky.

Ke konci roku 2004 žilo na území České republiky 254 294 cizinci s povoleným pobytem, z tohoto počtu mělo 99 467 cizinců povolen trvalý pobyt a 154 827 cizinců pobývalo na území na základě povolení k dlouhodobému pobytu (jedná se o přechodný pobyt na dlouhodobá víza, dlouhodobý pobyt a přechodný pobyt občanů Evropské unie). V obou kategoriích pobytu měli největší zastoupení státní příslušníci Ukrajiny, Slovenska a Vietnamu. Tato skutečnost se odráží i ve statistikách zaměstnanosti cizinců na území České republiky

Ze statistických přehledů Ministerstva práce a sociálních věcí vyplývá, že k 31. 12. 2004 bylo v České republice zaměstnáno 107 984 cizích státních příslušníků, z toho na základě platného povolení k zaměstnání cizinců 34 397 osob, dále 72 840 občanů EU/EHP a Švýcarska a 747 cizinců bez povinnosti pracovního povolení. Tradičně nejvyšší zastoupení na našem trhu práce měli občané Slovenské republiky, Ukrajiny a Polska.

Zájem cizích státních příslušníků podnikat v České republice potvrzuje zvýšený počet registrovaných cizinců podnikatelů a živností cizinců oproti roku 2003. K 31. 12. 2004 evidovalo Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR 65 219 podnikatelů cizinců (+2 926), registrováno bylo na cizince 80 827 živností (+4 769). Mezi podnikateli - cizinci bylo v České republice nejvíce občanů Vietnamu, Ukrajiny a Slovenska.

V uplynulém období byla prováděna kontrolní činnost úřady práce a živnostenskými úřady za spoluúčasti cizinecké policie a dalších kontrolních orgánů zaměřená na nelegální zaměstnávání a kontrolu cizinců vedených v živnostenském rejstříku.

Na základě usnesení vlády České republiky č. 396/2004 byl monitorován aktuální stav migrace příslušníků romských komunit ze Slovenské republiky do České republiky. Systém včasného varování však nepotvrdil masový příliv příslušníků romských komunit ze Slovenské republiky do České republiky. Rozhodně však ukázal, že migrace těchto obyvatel Slovenské republiky směrem do České republiky trvá již od rozdělení společného státu do dnešní doby. Migrační pohyb byl a je oboustranný, avšak s výraznou převahou ve směru ze Slovenské republiky do České republiky a s tendencí k usazení se nejčastěji s pomocí příbuzných.

Vstup České republiky do Evropské unie měl vliv i na vývoj v azylové problematice. Charakteristickým rysem toto vývoje v České republice byly v roce 2004 tři vzájemně provázané jevy: aplikace dublinského systému⁷⁶ v azylovém řízení v souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie, pokles počtu žadatelů o azyl po květnu 2004 a změna charakteru migrace osob čečenské národnosti, jež se začala projevovat také v druhé polovině roku 2004.

---

⁷⁶ Aplikace již zmíněného Nařízení Rady (ES) č. 343/2003, kterým se stanovují kritéria a mechanismy pro určení členského státu odpovědného za přezkoumání žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v jednom z členských států (tzv. Dublin II).

V průběhu ledna až dubna 2004 přesahovaly měsíční počty podaných žádostí hodnoty 550, výrazně nejvyšší počet podaných žádostí zaznamenala Česká republika v měsíci březnu (988). Je zřejmé, že tito žadatelé se snažili využít azylové procedury v České republice ještě před tím než ČR vstoupí do EU a začne s aplikací dublinského systému. Od května 2004 začaly počty žadatelů o azyl klesat a ustálily se na hodnotě kolem 300 osob měsíčně. Celkem v období od 1. 1. - 31. 12. 2004 požádalo v České republice o azyl 5 459 osob (tj. - 52,1 % než v roce 2003). Mezi nejčteněji zastoupené státní příslušnosti žadatelů o azyl patřili v roce 2004 občané Ukrajiny, Ruské federace, Vietnamu, Číny, Běloruska a Gruzie.

Naprostá většina cizinců požádala v roce 2004 o azyl v přijímacích střediscích. Značně odlišná je však situace u státních příslušníků Číny, kteří podali svou žádost v 251 případech (77,5%) v ZZC. Za zmínku i stojí skutečnost, že na občany Ukrajiny připadá podíl 39,7% z celkového počtu 126 žádostí podaných ve věznicích.

V České republice byl v roce 2004 azyl udělen ve 142 případech. Největší počet azylů získali občané Ruské federace (45) a státní příslušníci Běloruska (29), Kazachstánu (10), Arménie (9), Afghánistánu (7), Ukrajiny (5), Gruzie (4), Kyrgyzstánu (4) a Iráku (4).

Ze zprávy Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (*Asylum Levels and Trends in Industrialized Countries, 2004*) vyplývá, že stejně jako v České republice došlo k meziročnímu poklesu (o 20, 8%) také v celkovém počtu žádostí o azyl podaných v Evropě.

	Počet podaných žádostí o azyl		Meziroční změna v %	Procentuální podíl na celkovém počtu žádostí podaných v Evropě	
	2003	2004		2003	2004
EU-15 (původní)	309 340	243 560	-21,3	78,0	77,5
EU-10 (nové)	37 360	38 920	4,2	9,4	12,4
EU-25	346 700	282 480	-18,5	87,4	89,9
Evropa - celkem (44)	396 780	314 260	-20,8	100,0	100,0

Česká republika se v roce 2004 umístila na čtrnáctém místě a její podíl na celkovém počtu žádostí podaných v Evropě činil 1,7 %. v roce 2004.

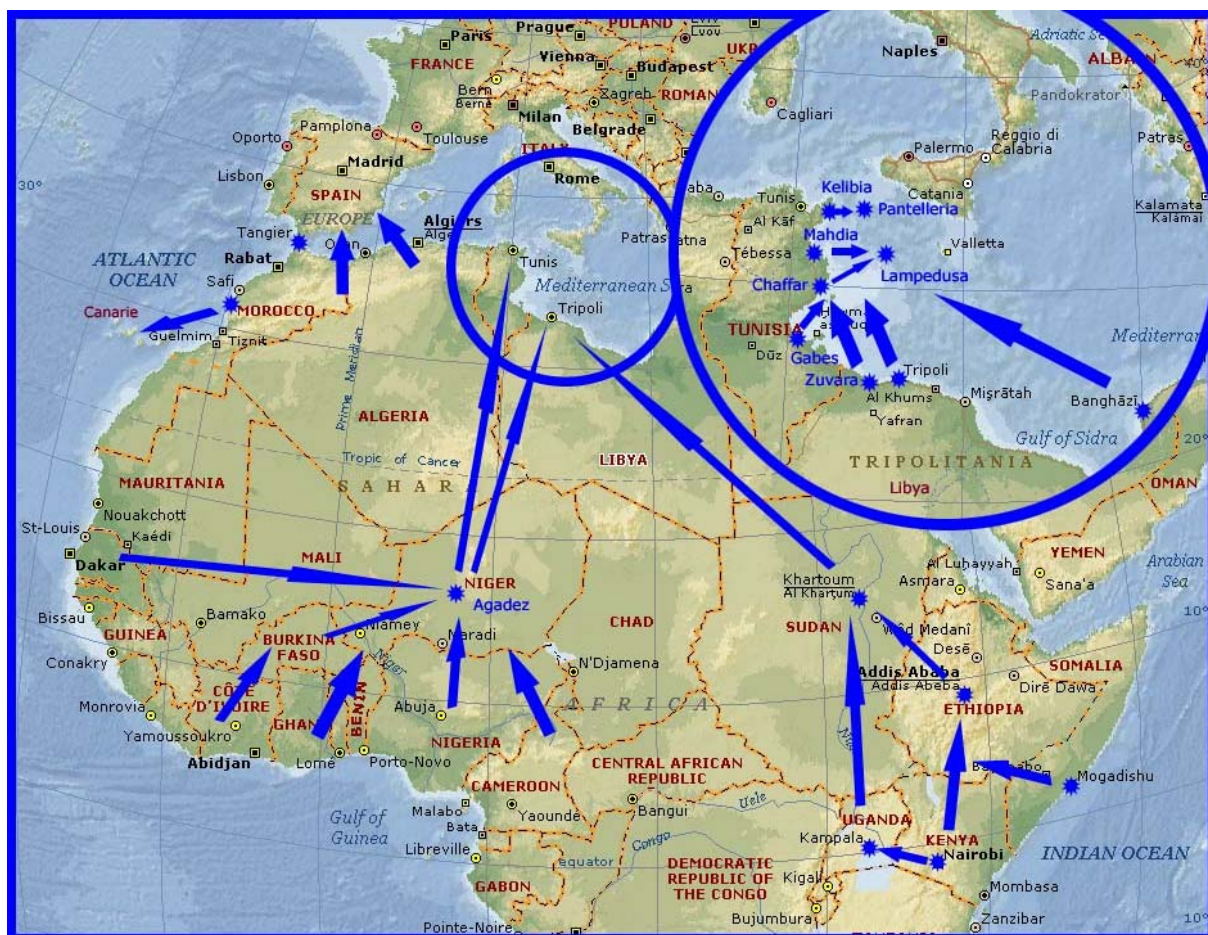

III. Nelegální migrace

III.1. EVROPSKÝ KONTEXT NELEGÁLNÍ MIGRACE

Celkový počet ilegálních migrantů na území členských států Evropské unie je v současnosti odhadován na 3 – 6 milionů osob. Dokonalejší ochrana vnějších hranic a také rozšíření Evropské unie o nové státy střední a východní Evropy vedlo v roce 2004 k některým dílčím změnám tras a způsobů ilegální migrace. Roste úloha organizátorů a profesionálních převaděčů na úkor individuálních forem ilegální migrace. Většina ilegálních migrantů směřovala do ekonomicky vyspělejších členských států (původní EU-15) EU. Jednotlivé trasy a kanály ilegální migrace ovládají specializované skupiny organizovaného zločinu. V důsledku kvalitnějšího zabezpečení vnějších hranic Evropské unie na některých úsecích migračních tras vzrostly ceny, které si převaděči a organizátoři účtují za „asistenci“ během přesunu migrantů.

Na organizaci ilegální migrace a obchodování s lidmi se stále intenzivněji podílejí i subjekty z prostředí mezinárodního terorismu. Mezi teroristická uskupení, která na ilegální migraci participují a zisky využívají jako finanční zdroj pro vlastní nezákonné aktivity, je řazena síť Al-Kaida. Vedle vlastního podílu na organizaci ilegální migrace z důvodu získávání finančních prostředků využívají teroristická uskupení existující migrační trasy, aby jejich členové a sympatizanti infiltrovali proudy ekonomických běženců ve snaze proniknout na vybraná teritoria, aniž by upoutali pozornost bezpečnostních složek daného státu. **Právě využití ilegální migrace extremisty a teroristy je v současnosti vnímáno evropskými státy jako jedna z nejzávažnějších bezpečnostních hrozeb.**

Migrační trasy směřující na pobřeží severní Afriky

Hlavní proudy ilegálních migrantů do Evropy směřovaly ze severní Afriky (přes španělské enklávy Ceuta a Melilla, přes Maroko a Tunis, Gibraltarskou úžinu na území kontinentálního Španělska, ale i do jižní Francie a jižní Itálie) a dále z Turecka, buď přes Egejské moře do Řecka a Itálie, nebo pozemní trasou přes balkánské státy a střední Evropu až do západoevropských cílových zemí (EU-15). Stále více využívanou trasu ilegální migrace představuje cesta z libyjského pobřeží na území Itálie.

Velké množství ilegálních migrantů využívá tzv. **Baltské cesty**, která vede přes Rusko, Litvu, Lotyšsko a Estonsko do Skandinávie. Hlavní proud ilegálních migrantů směřuje do západní Evropy přes Ukrajinu, Bělorusko, Polsko, Slovensko a Českou republiku nebo Maďarsko do cílových zemí Evropské unie, a to především do Německa, Rakouska a Belgie. Přetrvává pozice Moskvy, která představuje stejně jako Kyjev tranzitní bod pro ilegální přistěhovalce z Číny, Vietnamu, kavkazských států, postsovětských středoasijských republik, Indie, Afghánistánu a Pákistánu. Mezinárodní letiště v Moskvě a Kyjevě fungují jako významné tranzitní body na trase ilegálních migrantů zejména z Číny a částečně také z dalších asijských nebo Afrických států.

Národnostní složení ilegálních přistěhovalců stejně jako hlavní směry jejich pronikání na evropské teritorium se zásadním způsobem neliší od situace v minulých letech. Narůstá podíl „sofistikovanějších“ a logisticky náročnějších způsobů ilegální migrace, např. s využitím padělaných cestovních dokumentů, což je opět způsobeno kvalitnější ochranou vnějších hranic EU. Vzhledem ke zhoršujícímu se stavu životního prostředí lze očekávat značný nárůst počtu tzv. environmentálních uprchlíků, a to zejména z rozvojových zemí afrického a asijského kontinentu.

III.2. NELEGÁLNÍ MIGRACE V ČESKÉ REPUBLICE

Česká republika, stejně jako země Evropské unie, se každoročně potýká s přílivem imigrantů z různých koutů světa. Značná část z nich se na území dostává pomocí vysoce organizovaného systému převaděčských skupin jako součást výnosného nelegálního obchodu. Rizikem nelegální migrace není jen zjevně nezákonný zisk organizátorů, nelidské podmínky transportovaných, ale i ekonomické a sociální dopady této činnosti na celou společnost „hostitelského“ státu.

Neméně důležitou a častěji zmiňovanou problematikou nelegální migrace je pak její souvislost se závažnou trestnou činností sahající až k přímému ohrožení fungování státu.

Početně významnou kategorií nelegálních migrantů tvoří cizinci, kteří vstoupili na území legálně na základě uděleného vstupního víza, pokud v relaci se státem, jehož jsou občany, není vízová povinnost zrušena. Bez ohledu na účel jejich vstupu dochází často k následnému překročení doby oprávněného pobytu.

Zlehčování problému nelegální migrace a akceptování v ní pouze již zmíněné těžké podmínky transportovaných osob nebo jejich přínos při obsazování neatraktivních oborů na trhu práce hostitelské země, by vyjadřovalo nepochopení řady závažných souvislostí a svědčilo by jen o povrchní znalosti dané problematiky. Uvedené odráží i skutečnost, že mnozí cizinci žádají o azyl v okamžiku, kdy je jejich nelegální pobyt na území České republiky odhalen a nikoliv již při vstupu na území.

Pod pojmem nelegální migrace v České republice se rozumí:

- zjištěné případy **nelegálního vstupu osob**⁷⁷ přes státní hranice na území státu z různých důvodů a **nedovoleného způsobu opuštění státu**;
- zjištěné případy **nelegálního pobytu cizinců** ve vnitrozemí, tj. porušení zákonem předepsané podmínky pro pobyt cizince.

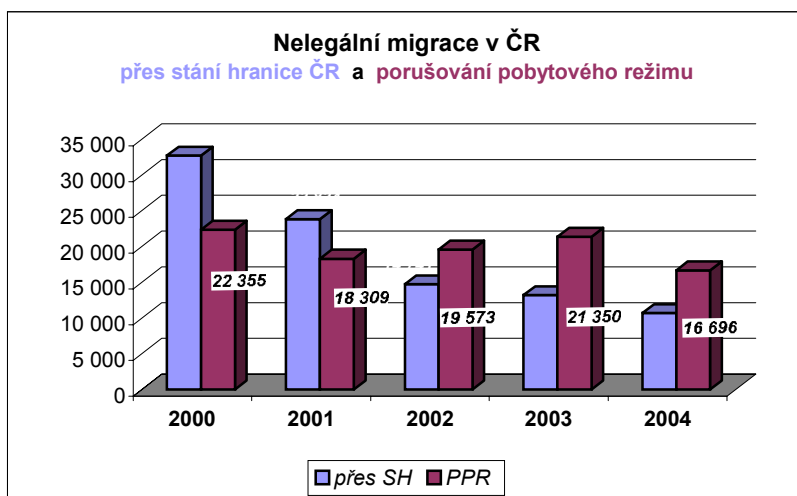
⁷⁷ Pod pojmem osoby rozumíme cizince i občany ČR.

Nelegální migrace v ČR

Rok	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Nelegální migrace												
přes státní hranice ČR (dále jen SH ČR)	43 302	20 480	19 172	23 705	29 339	44 672	32 325	32 720	23 834	14 741	13 206	10 695
meziroční změna období		-22 822	-1 308	4 533	5 634	15 333	-12 347	395	-8 886	-9 093	-1 535	-2 511
v %		-52,7	-6,4	23,6	23,8	52,3	-27,6	1,2	-27,2	-38,2	-10,4	-19,0
porušování pobytového režimu (dále jen PPR)	Nesledováno						*11 970	22 355	18 309	19 573	21 350	16 696
meziroční změna období								*	-4 046	1 264	1 777	-4 654
v %								*	-18,1	6,9	9,1	-21,8

Vysvětlivky: * období červen-prosinec

Výrazný pokles počtu osob zjištěných v obou kategoriích nelegální migrace na území České republiky, který byl zaznamenán v roce 2004, se projevil v jeho druhém pololetí.

V roce 2004 bylo odhaleno **27 391 osob**, jež nelegálně vstoupily nebo pobývaly na území České republiky nebo chtěly její území nelegálním způsobem opustit (-7 165, -20,7 %). V rámci nelegální migrace přes státní hranice České republiky bylo ze základních útvarů SCPP nahlášeno **10 695 osob** (-2 511 osob, -19 %), v kategorii nelegální migrace-porušování pobytového režimu **16 696 osob** (-4 654, -21,8 %).

V kategorii **nelegální migrace přes státní hranice** se počet zjištěných osob snižoval v podstatě již od roku 1999, s malým výkyvem v roce 2000. Na tomto trendu se podílelo několik faktorů. Těmi nejzávažnějšími byly beze sporu zklidnění situace na území bývalé SFRJ, zrušení vízové povinnosti pro občany Rumunska ze strany Evropské unie a zavedení vízové povinnosti ze strany České republiky vůči některým zemím bývalého SSSR. V letech 2003/2004 ovlivňovali situaci na státních hranicích České republiky především státní příslušníci Ruské federace, a to osoby z Čečenska, které zneužívaly azylovou proceduru k nelegální migraci, a státní příslušníci Číny. Obě státní příslušnosti využívaly území ČR jako tranzitní prostor.

V kategorii **nelegální migrace ve vnitrozemí - porušování pobytového režimu** je takřka neměnná situace. Pokud se jedná o strukturu státních příslušností, tradičně nejsilnější skupinou jsou občané Ukrajiny. Po dvou letech zvyšování počtu osob, které byly při nelegální migraci-porušování pobytového režimu odhaleny, však byl v roce 2004 zaznamenán výrazný pokles, a to především pokud jde o osoby, u nichž byl nelegální pobyt v ČR zjištěn při výjezdu z České republiky na hraničních přechodech.

Nelegální migrace v ČR – rok 2004

Měsíc 2004	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Celkem
Nelegální migrace v ČR (zjištěno osob)													
Celkem	2 191	2 466	3 110	3 064	1 872	1 981	2 186	2 336	2 102	2 165	2 020	1 898	27 391
z toho přes SH ČR	908	1 195	1 317	1 612	536	640	878	872	709	776	572	680	10 695
PPR	1 283	1 271	1 793	1 452	1 336	1 341	1 308	1 464	1 393	1 389	1 448	1 218	16 696

Vysvětlivky: 1.5.2004 - vstup ČR do EU

V případě odhalování nelegální migrace přes státní hranice je zapotřebí maximálního úsilí a odborné způsobilosti policistů, neboť zjednodušený způsob odbavování a zrušení celních kontrol na hraničních přechodech ztěžuje odhalování osob, které jsou přes státní hranice České republiky převáženy v úkrytech dopravních prostředků nebo cestují ve vozidlech s registrační značkou členského státu Evropské unie, případně na cestovní doklady členských zemí, které jsou padělané nebo pozměněné. Tyto způsoby nelegální migrace proto budou v budoucnu nepochybně častěji využívány, o čemž ostatně svědčí i zjištěné případy převádění a využívání neregulérních cestovních dokladů, u nichž byly zejména v druhé polovině roku zaznamenány zvýšené počty.

V situaci v nelegální migraci - porušování pobytového režimu se odráží zejména důslednější činnost Policie ČR SCPP, pravidelné provádění pobytových kontrol se zaměřením na dodržování pobytového režimu cizinců, na plnění účelu pobytu stanoveného vízem a plnění povinností vyplývajících ze zákona o pobytu cizinců, a to jak ze strany cizinců, tak ze strany ubytovatelů. Tyto akce mají nejen represivní, ale i preventivní význam. Z hlediska bezpečnostní situace na území České republiky je tato forma nelegální migrace snad ještě závažnější než první kategorie, neboť pro cizince, na které se vztahuje vízová povinnost, je Česká republika zpravidla cílovou zemí, na jejímž území se zdržují, hledají si zaměstnání, začleňují se do již existujících komunit svých krajanů. Pokud setrvávají na území České republiky nad rámec povoleného pobytu, bez cestovních dokladů, bez pracovního povolení a možnosti legální obživy, jejich pobyt často doprovází neoprávněný výkon výdělečné činnosti i páchaní trestné činnosti.

Nelegální migrace v ČR – rok 2004 – TOP 10

Období 1.1. - 31.12.					
Nelegální migrace v ČR					
PPR	zjištěno osob	tj. %	Přes SH	zjištěno osob	tj. %
Celkem	16 696	100,0	Celkem	10 695	100,0
			Z toho občané ČR	1 262	11,8
			cizinci	9 433	88,2
z toho 10 nejčtetnějších státních příslušností (TOP 10)			z toho 10 nejčtetnějších státních příslušností (TOP 10)		
Ukrajina	12 491	74,8	Rusko	3 725	34,8
Vietnam	719	4,3	Čína	1 009	9,4
Bělorusko	513	3,1	Ukrajina	878	8,2
Rusko	510	3,1	Gruzie	564	5,3
Moldavsko	289	1,7	Polsko	553	5,2
Čína	286	1,7	SRN	456	4,3
Slovensko	232	1,4	Moldavsko	294	2,7
Rumunsko	212	1,3	Vietnam	237	2,2
Bulharsko	140	0,8	Bulharsko	162	1,5
Litva	122	0,7	Rumunsko	152	1,4

Vysvětlivky: **tučné písmo** – občan nesousedního státu, obyčejné písmo – občan ČR a sousedního státu

III.3. NELEGÁLNÍ MIGRACE PŘES STÁTNÍ HRANICE ČR

Nelegální migrací přes státní hranice se rozumí případy, ve kterých osoby (cizinci⁷⁸ i čeští občané) nedovoleným způsobem překročí státní hranice České republiky z různých důvodů. Jsou zde zahrnuty zjištěné případy neoprávněných vstupů cizinců na území České republiky i případy, kdy cizinci území nedovoleným způsobem opouštějí nebo se o neoprávněný přechod státních hranic prokazatelně pokoušejí. Dále jsou zde zahrnuty případy použití neregulérních cestovních dokladů, případy kdy se cizinec pokusí vstoupit na území ČR, ačkoli mu nemůže být umožněn vstup na území, protože trvá trest vyhoštění uložený soudem nebo trvá pravomocné rozhodnutí o správním

⁷⁸ Z bezpečnostního hlediska je závažným rizikem především nelegální migrace přes státní hranice **cizích** státních příslušníků.

vyhoštění. V kapitole jsou popisovány případy, které jsou zjišťovány orgány ČR nebo sousedních států.

Po vstupu ČR do Evropské unie je třeba počítat se změnami v nelegální migraci přes státní hranice, především v její organizované formě.

Tím, že bylo na hraničních přechodech zavedeno zjednodušené odbavování osob z členských států Evropské unie a zrušeny celní kontroly kamionů přepravujících zboží, se urychlil a zjednodušil průjezd přes státní hranice a přes území ČR. Z tohoto důvodu lze předpokládat i nárůst případů převážení osob v kamionech. Transport těchto osob může proběhnout během několika hodin a pro organizátory odpadnou i náklady na ubytování na území ČR, případně zajištění jiného způsobu přepravy přes naše území.

V boji s nelegální migrací je nezbytná spolupráce s ostatními složkami Policie ČR, zejména s ÚOOZ SKPV PČR, a také s policejními složkami sousedních států.

Již v současné době funguje spolupráce mezi českými a německými či rakouskými policejními složkami na úrovni ObŘ SCPP, například v boji s převaděčskou kriminalitou. Skupiny dokumentace při ObŘ SCPP vítají mimo jiné možnost vyslýchat pachatele ve vazebních věznicích v SRN či Rakousku, během hodnoceného období proběhly i společné bezpečnostní akce ve spolupráci útvarů ObŘ SCPP Brno a rakouských policistů zaměřené na převaděčství. I když v průběhu akcí nebyl zjištěn případ nedovoleného překročení státních hranic, měly tyto akce velký význam v oblasti přeshraniční spolupráce a jejich organizování se předpokládá i do budoucna.

III.3.1. Počty osob a jejich státní příslušnost

Za období existence samostatné České republiky bylo orgány ochrany státních hranic zjištěno řádově 308 000 osob, které nedovoleným způsobem překročily státní hranice České republiky nebo se o to prokazatelně pokusily. Z uvedeného počtu bylo řádově 23 000 občanů ČR a 285 000 cizinců. Vývojová křivka nelegální migrace přes státní hranice odráží dopady situace ve světě, legislativní úpravy i jiná opatření přijímaná jednotlivými státy.

Nelegální migrace přes státní hranice - vývoj

Rok	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Nelegální migrace přes státní hranice ČR												
Celkem zjištěno osob	43 302	20 480	19 172	23 705	29 339	44 672	32 325	32 720	23 834	14 741	13 206	10 695
meziroční změna situace												
v absolutních číslech		-22 822	-1 308	4 533	5 634	15 333	-12 347	395	-8 886	-9 093	-1 535	-2 511
v %		-52,7	-6,4	23,6	23,8	52,3	-27,6	1,2	-27,2	-38,2	-10,4	-19,0

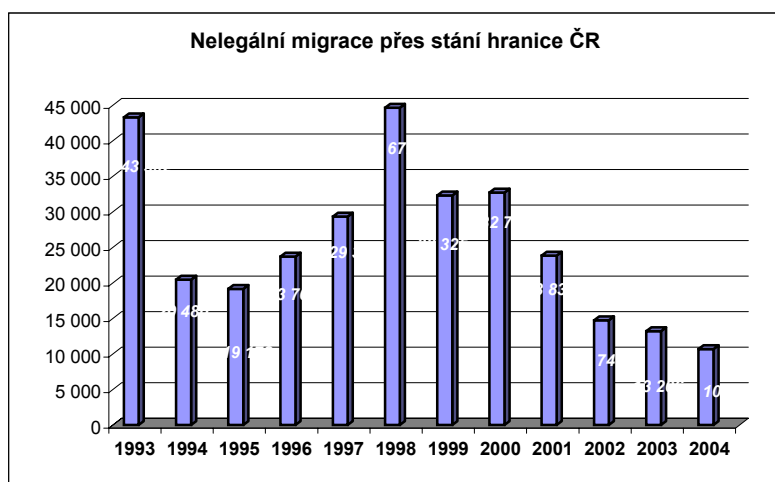
Vývoj situace v kategorii nelegální migrace přes státní hranice v roce 2004 je třeba vymezit obdobím před vstupem a po vstupu České republiky do Evropské unie. Charakter nelegální migrace se v obou těchto obdobích znatelně liší.

V prvním pololetí roku 2004 určovali situaci v nelegální migraci přes státní hranice občané Ruska z oblasti Čečenska, kteří v lednu až dubnu masově postupovali ke státním hranicím s Rakouskem, v menším měřítku i do SRN, v době, kdy s nimi bylo vedeno řízení o azylu nebo po té, co vzali žádost o azyl zpět.

Po 1. 5. 2004, v souvislosti se vstupem České republiky a Polska do Evropské unie, se jejich příliv značně omezil. S odkazem na článek 4 odst. 4 Nařízení Rady (ES) č. 343/2003 nejsou s účinností od května roku 2004 na hraničních přechodech od cizinců, kteří na území České republiky vstupují ze států Evropské unie přijímána prohlášení o úmyslu požádat na území České republiky o azyl. Tyto osoby jsou vráceny na území státu Evropské unie, ze kterého přicestovaly.

Protože se tyto osoby nemohly do České republiky dostat legální cestou, od druhé poloviny roku se začaly množit případy, kdy občané Ruska (a to právě osoby z Čečenska) vstupovali na území ČR nelegálně z Polska, kde byli žadateli o azyl. Tento trend bude patrně pokračovat i nadále, neboť podle informací polské strany žádá o azyl na hranicích Polska a Běloruska denně až 100 osob, přičemž jde zpravidla o osoby, jejichž úmyslem je tranzitovat přes území Polska do dalších zemí Evropy.

Od června roku 2004 byly zaznamenány rovněž zvyšující se počty občanů Číny, kteří byli zjištěni při nelegální migraci přes státní hranice ČR, a to jak při nelegálním vstupu do ČR, tak při neoprávněném opouštění jejího území. Stalo se tak zhruba rok po rozsáhlém zásahu českých a německých policejních složek proti převádění čínských státních příslušníků přes území České republiky do SRN.

V roce 2004 bylo v souvislosti s ochranou státních hranic ČR zjištěno **10 695 osob**, jež nelegálně překročily státní hranice ČR nebo se o to prokazatelně pokusily (-2 511 osob, tj. -19 %). Z uvedeného počtu se jednalo o **1 262 občanů ČR** (-819, -39,4 %) a **9 433 cizinců** (-1 692, -15,2 %).

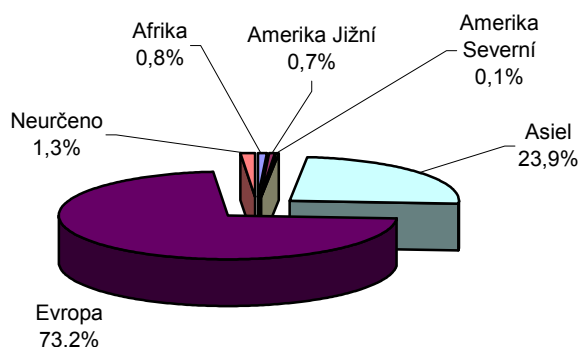
Na snížení počtu občanů ČR a osob ze sousedních států (-33 %), u nichž byly početní poklesy výraznější než u osob z nesousedních zemí (-12 %),

měl vliv především vstup České republiky a okolních zemí do Evropské unie a změna režimu při překračování státních hranic těmito osobami.

V případě osob z nesousedních států se na poklesu počtu odrazil především nižší počet zjištěných občanů Číny, Vietnamu a Indie. Naopak u občanů Ruska byl především díky vývoji v prvních čtyřech měsících roku vykázán meziroční nárůst. Z celkového počtu 10 695 osob tvořili státní příslušníci Ruské federace 35 % (3 725 osob, +813, +28 %), u většiny z nich bylo zjištěno, že pocházejí z oblasti Čečenska. Pro svůj vysoký podíl na celkové nelegální migraci přes státní hranice ČR ovlivnili občané Ruska situaci i na některých úsecích státních hranic ČR a potažmo i u jednotlivých Obř SCPP.

Od roku 1993 mají největší zastoupení mezi osobami zjištěnými v souvislosti s nedovoleným překračováním státních hranic ČR občané evropských zemí, zastoupení ostatních kontinentů, zejména Asie, jejíž obyvatelé tvoří druhou největší skupinu nelegálních migrantů přes území ČR, se v průběhu let měnilo.

Rovněž v roce 2004 pocházelo nejvíce z celkového počtu osob zjištěných při nelegální migraci přes státní hranice ČR z evropských zemí (73,2 %) a z Asie (23,9 %). Zastoupení

osob z evropských zemí se meziročně výrazně zvýšilo, i když početně nastal pokles (-596, -7,1 %). Nižší počty byly zaznamenány také u zástupců dalších světadílů, výjimkou byly jen osoby přicházející z Jižní Ameriky, kde se na zvýšení počtu (+36, +94,7 %) projevil častější výskyt občanů Peru a zejména občanů Ekvádoru, kteří státní hranice ČR nelegálně přecházeli především v letních měsících, často i opakovaně.

Při vstupu do ČR a pobytu na jejím území neplatí pro všechny cizince shodné podmínky, na občany některých států se vztahuje vízový režim. Mezi cizinci (9 433), kteří v průběhu 2004 překročili nedovoleným způsobem státní hranice ČR nebo se o to prokazatelně pokusili bylo 7 555 osob (-1 292, tj.-14,61%) podléhajících vízové povinnosti. Meziroční pokles byl rovněž zaznamenán u cizinců, na které se nevztahuje pro vstup a pobyt na území České republiky vízová povinnost. V souvislosti s nedovoleným překračováním státních hranic bylo zjištěno 1 878 (-400, tj. -17,6 %) osob.

Nelegální migrace přes SH ČR - rozlišení cizinců s vízovou a bez vízové povinnosti pro vstup a pobyt v ČR - porovnání shodného období roku 2003/2004

Období Roku	1.1.–31.12. 2003	tj.%	1.1.–31.12. 2004	tj.%	Změna oproti předchozímu období	
					V [%]	absolutní číslo
Nelegální migrace přes státní hranice ČR zjištěno osob	13 206	100,0	10 695	100,0	-19,0	-2 511
z toho CIZINCŮ	11 125	84,2	9 433	88,2	-15,2	-1 692
CIZINCI celkem	11 125	100,0	9 433	100,0		
z toho cizinci BEZ VÍZOVÉ POVINNOSTI	2 278	20,5	1 878	19,9	-17,6	-400
cizinci PODLÉHAJÍCÍ VÍZOVÉ POVINNOSTI	8 847	79,5	7 555	80,1	-14,6	-1 292
z toho cizinců na vstupu do ČR	2 596	100,0	1 957	100,0	-24,6	-639
BEZ VÍZOVÉ POVINNOSTI	1 140	43,9	819	41,8	-28,2	-321
PODLÉHAJÍCÍ VÍZOVÉ POVINNOSTI	1 456	56,1	1 138	58,2	-21,8	-318
z toho cizinců na výstupu z ČR	8 529	100,0	7 476	100,0	-12,3	-1 053
BEZ VÍZOVÉ POVINNOSTI	1 138	13,3	1 059	14,2	-6,9	-79
PODLÉHAJÍCÍ VÍZOVÉ POVINNOSTI	7 391	86,7	6 417	85,8	-13,2	-974

Poznámka: cizinci jsou ve statistice řazeni mezi cizince s vízovou povinností od datumu zavedení vízové povinnosti pro daný stát

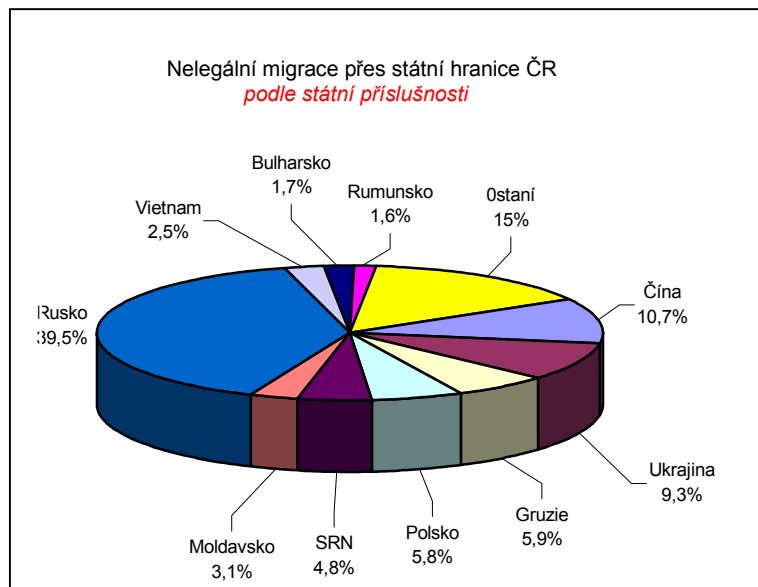
Nelegální migrace přes státní hranice České republiky se v roce 2004, jak je již výše uvedeno, týkala především **občanů Ruska** z oblasti Čečenska, kteří směřovali především do Rakouska přes území ObŘ S CPP České Budějovice, ve druhé polovině roku se pak častěji snažili o nelegální vstup z Polska. Po vstupu ČR do Evropské unie se značně zmínil příliv těchto cizinců do ČR a s tím i jejich výskyt na státních hranicích ve směru z ČR. Přesto situace v prvních čtyřech měsících roku způsobila, že v celoročním hodnocení u nich došlo ke zvýšení počtu. V roce 2004 bylo v souvislosti s nelegální migrací přes státní hranice ČR zjištěno 3 725 občanů Ruska (+813, +412,2%), tvořili 39,49 % z celkového počtu cizinců, ale v prvních čtyřech měsících se jejich podíl pohyboval nad padesáti procenty. U 3 074 občanů Ruska (tj. u 82,5 %) bylo zjištěno, že pocházejí z oblasti Čečenska.

V prvních čtyřech měsících se jednalo především o osoby, jež zneužívaly azylovou proceduru v ČR, když nejprve požádaly o azyl v Polsku, potom v České republice a následně nelegálně přecházely státní hranice ČR do Rakouska, kde znovu požádaly o azyl. Jednalo se o velké skupiny cizinců (až několik desítek osob), které tvořily především rodiny s malými dětmi. Po vstupu do Evropské unie v důsledku aplikace tzv. dublinského systému se výrazným způsobem snížil počet osob z Čečenska zjištěných při nelegálním přechodu státních hranic ČR.

Problém čečenských nelegálních migrantů však tímto zcela vyřešen nebyl. V posledním čtvrtletí uplynulého roku se množily případy, které svědčí o změně taktiky této skupiny cizinců. Nadále přijížděli do Polska, kde žádali o azyl, následně se pak ale snažili o nelegální vstup

do České republiky. Nepohybovali se v tak velikých skupinách jako na začátku roku, zato ve větší míře využívali služeb převaděčů. Pokud se je nepodařilo zachytit již při nedovoleném vstupu do České republiky, postupovali přes území České republiky k rakouským hranicím.

Druhou nejpočetnější skupinou cizinců byli **občané Číny**, jejichž počet meziročně klesl (1 009 osob, -1 143, -53,1 %). Vývoj v prvním pololetí roku 2004 přitom spíše nasvědčoval tomu,

že jejich počet bude ještě nižší (bylo zjištěno 278 občanů Číny při nelegální migraci přes státní hranice ČR). Již na konci prvního pololetí ovšem avizovaly zejména poznatky ÚOOZ SKPV PČR, že se organizátoři migrace čínských státních příslušníků znovu aktivizují a že lze předpokládat častější záchyt čínských státních příslušníků v dalších měsících, což se potvrdilo. Zejména v měsících srpnu až říjnu jejich nelegální migrace značně zesílila, ve jmenovaných měsících se počet zjištěných státních příslušníků Číny pohyboval nad 170 osobami měsíčně, přičemž nelegální přechod přes státní hranice ČR se

často odbyval za pomoci převaděčů a v útrobách dopravních prostředků, a to jak nákladních, tak užitkových i osobních vozidel.

Oproti roku 2003 byl zaznamenán nárůst u **občanů Ukrajiny** (878 osob, +303, +52,7 %). Tito státní příslušníci se v roce 2004 častěji pokoušeli o nelegální vstup do ČR, především z Polska, a to i s pomocí převaděčů nebo cestovních dokladů padělaných, pozměněných či jinak upravených nebo cizích osob (dále jen „neregulérní cestovní doklady“). Neregulérní cestovní doklady používali také na státních hranicích ve směru z ČR, nejčastěji do Rakouska, v menší míře do SRN.

Ve srovnání s předcházejícím rokem došlo v roce 2004 ke zvýšení počtu také u poněkud exotičtějších státních příslušností, jako jsou **občané Mongolska** (121 osob, +70 osob, +137,3 %) či **Ekvádoru** (57 osob, +39, +216,7 %). Občané obou jmenovaných států většinou přicestovali do ČR legálně a teprve pak se snažili o nelegální přechod státních hranic ČR ve směru z ČR. Mezi občany Mongolska, kteří byli nejvíce registrováni v srpnu až říjnu a jimž často napomáhali občané Mongolska pobývající na území ČR, se nacházely také osoby, které byly žadateli o azyl v ČR. Největší počty občanů Ekvádoru byly zjišťovány v červenci a srpnu, mnohdy opakovaně.

Občané Ruska nejsou jedinou státní příslušností cizinců, kteří při nelegální migraci přes státní hranice ČR zneužívají azylové řízení, ale byly v letech 2003 i 2004 nejsilnější skupinou. V roce 2004 bylo u této státní příslušnosti 44 % **zastoupení žadatelů o azyl** v ČR, přičemž vyšší bylo v prvních třech měsících roku (až 70 %). Značné zastoupení měli žadatelé o azyl v roce 2004 také například u státních příslušníků Gruzie (23 %) nebo Kyrgyzstánu (24,5 %).

V průběhu roku 2004 se měnila struktura nejčastěji registrovaných státních příslušností na jednotlivých úsecích státních hranic ČR. Zatímco ještě v prvním pololetí tvořili největší skupiny na všech úsecích státních hranic ČR (s výjimkou úseku státních hranic ČR s Polskem) státní příslušníci Ruska, na konci roku byla situace pestřejší, především díky zvyšující se nelegální migraci ze strany čínských státních příslušníků.

Nelegální migrace přes státní hranice ČR -TOP 10 – rok /2004

Nelegální migrace přes SH ČR											
období 1.1.-31.12.2004											
státní hranice ČR											
se SRN			s Rakouskem			se Slovenskem			s Polskem		
	zjištěno osob	tj. %		zjištěno osob	tj. %		zjištěno osob	tj. %		zjištěno osob	tj. %
Celkem	2 457	100,0	Celkem	4 661	100,0	Celkem	845	100,0	Celkem	2 368	100,0
z toho 10 nejčtetnějších státních příslušností (TOP 10)			z toho 10 nejčtetnějších státních příslušností (TOP 10)			z toho 10 nejčtetnějších státních příslušností (TOP 10)			z toho 10 nejčtetnějších státních příslušností (TOP 10)		
Čína	571	23,2	Rusko	3 093	66,4	Čína	249	29,5	Česká rep.	797	33,7
Rusko	410	16,7	Gruzie	463	9,9	Česká rep.	150	17,8	Polsko	500	21,1
Ukrajina	355	14,4	Ukrajina	275	5,9	Rusko	91	10,8	SRN	373	15,8
Vietnam	203	8,3	Česká rep.	215	4,6	Slovensko	83	9,8	Ukrajina	193	8,2
Moldavsko	103	4,2	Mongolsko	101	2,2	Indie	76	9,0	Bulharsko	132	5,6
Česká rep.	98	4,0	Moldavsko	98	2,1	Moldavsko	52	6,2	Rusko	126	5,3
SRN	81	3,3	Čína	55	1,2	Gruzie	22	2,6	Rumunsko	103	4,3
nezjištěno	73	3,0	Kyrgyzstán	34	0,7	Pákistán	20	2,4	Nizozemsko	28	1,2
Gruzie	71	2,9	nezjištěno	31	0,7	Turecko	15	1,8	Moldavsko	20	0,8
Turecko	57	2,3	Bělorusko	30	0,6	Bulharsko	11	1,3	Vietnam	14	0,6

Vysvětlivky: písmo - tučné - nesousední stát
- obyčejné - sousední stát

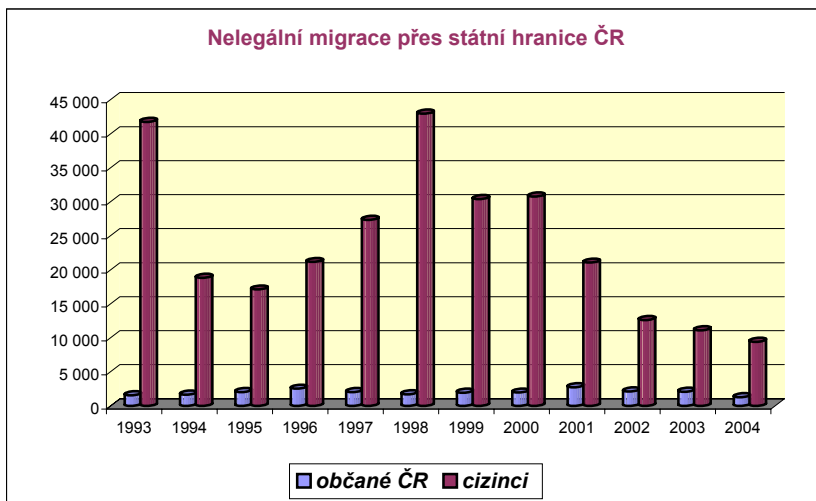
Na konci roku 2004 zůstali občané Ruska nejpočetnější skupinou na hranicích ČR s **Rakouskem**, tento úsek státních hranic ČR upřednostňovali při svém postupu také občané Gruzie. Ti do České republiky vstupovali většinou legálně, přes letiště Praha-Ruzyně.

Na hranicích se **SRN** bylo registrováno nejvíce občanů Číny, následovali občané Ruska a Ukrajiny. U občanů Číny šlo o projev klasické tranzitní nelegální migrace, kdy vstupovali do ČR nelegálně ze Slovenska a směřovali do SRN. Občané Ukrajiny cestovali často s neregulárními cestovními doklady.

Specifické postavení má úsek státních hranic s **Polskem**, kde naprostou převahu měli občané ČR a zemí, s nimiž má ČR společnou hranici. Z cizinců ostatních států tvořili největší skupinu občané Ukrajiny, a to především ve směru do ČR. I zde se u nich projevovalo především používání neregulárních cestovních dokladů. V druhé polovině roku se na tomto úseku zvýšil počet občanů Ruska, kteří nelegálně vstupovali do ČR.

Počet **občanů České republiky**, kteří byli zjištěni v souvislosti s nelegálním překročením státních hranic ČR, osciluje zpravidla kolem počtu 2 000 osob ročně. Jejich podíl na celkovém počtu osob překračujících nelegálním způsobem státní hranice ČR kolísá v závislosti na počtu cizích státních příslušníků. Během roku pak bývá vyšší v letních měsících vzhledem k prázdninám a turistické sezóně a v zimě v souvislosti s lyžařskou turistikou.

Zkracování si cest a neznalost terénu při provozování turistiky a sportů bývají nejčastějšími důvody, proč občané ČR nelegálním způsobem překračují

státní hranice ČR. Vyskytují se však mezi nimi také osoby, které napomáhají cizincům při překračování státních hranic, páchají trestnou činnost na území sousedního státu, převážejí zboží mimo hraniční přechody, cestují na neregulární cestovní doklady apod.

Během roku 2004 zaznamenaly orgány ochrany státních hranic ČR výrazný meziroční pokles výskytu českých občanů při nedovoleném překračování státních hranic ČR (-819, -39,4 %) a zároveň se výrazně snížilo jejich procentuální zastoupení (11,8 %) na celkovém počtu osob zjištěných při nelegální migraci přes státní hranice ČR.

Počet 1 262 občanů ČR zjištěných při nelegální migraci přes státní hranice ČR je nejnižší od roku 1993. Lze se jen domnívat, zda hlavní příčina tohoto poklesu tkví v tom, že klesl počet osob, které se věnují turistice v českých příhraničních oblastech, že jsou lidé ukázněnější při překračování státních hranic ČR, anebo jen v souvislosti s novým režimem při překračování státních hranic ČR po vstupu do Evropské unie.

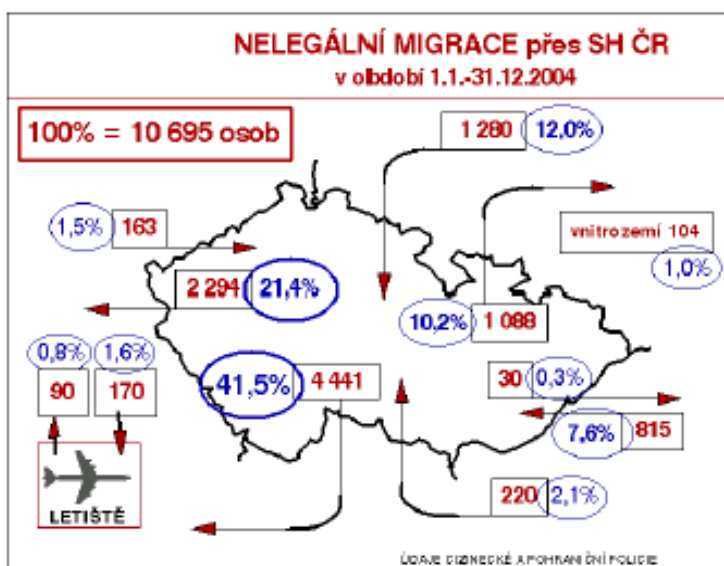
III.3.2. Trasy nelegální migrace

Nelegální migrace přes státní hranice ČR v roce 2004 se značně lišila od situace v dřívějších letech a různý průběh měla také obě pololetí roku. V prvním pololetí 2004 provozovaly nelegální migraci ve více jak polovině případů (52,5 %) osoby, které vstoupily a pobývaly na území ČR legálně, ale nelegálním způsobem ji opouštěly. Platilo to o většině státních příslušníků Ruska, Gruzie, Ukrajiny aj.. V druhém pololetí značně stoupl počet osob, které do ČR nelegálně vstoupily, ať již byly zjištěny bezprostředně po nelegálním vstupu, nebo byl u nich nelegální vstup zjištěn dodatečně, když nelegálně překročily státní hranice ve směru z ČR. Týkalo se to zejména občanů Ruské federace a Číny.

Při hodnocení roku 2004 jako celku lze konstatovat, že **hlavní trasa nelegální migrace** směřovala z Polska ke hranicím s Rakouskem, ať již osoby do ČR vstoupily legálně nebo nelegálně. Pokračoval tak trend z roku 2003. V minulosti tradiční směr Slovensko-Česká republika-SRN vykázal podstatně nižší počty.

V roce 2004 bylo na státních hranicích ČR zjištěno 9 433 cizinců, kteří nelegálně překročili státní hranice ČR nebo se o to prokazatelně pokusili (o 1 692 neboli o 15 % méně než v roce 2003). Z uvedeného počtu bylo 4 408 osob (tj. 48 %) zjištěno ve směru z ČR do Rakouska (+53 osob, +1,2 %), 834 osob (tj. cca 9 %) bylo odhaleno při nedovoleném vstupu z Polska (+68 osob, +9 %). Česko-polské hranice nabyly svého významu jako vstupní hranice pro nelegální migranty především v druhém pololetí. Ve směru do SRN bylo v roce 2004 zjištěno 2 223 osob (24 %), jejich počet klesl meziročně o 24 % (o 701 osob), stejný procentuální pokles byl vykázán i ve směru ze Slovenské republiky do ČR (676 osob, -209, -24 %), což potvrzuje vzájemnou provázanost obou těchto úseků státních ČR.

Již od vzniku České republiky v roce 1993 převažuje počet nelegálních migrantů, kteří byli zjištěni při nedovoleném způsobu překračování státních hranic ČR **ve směru** z území ČR, nad počtem osob registrovaných při nedovoleném vstupu na území ČR. V roce 2004 bylo ve směru z ČR zjištěno 88,2 % osob z celkového počtu.

S výjimkou letišť, kde se projevilo častější cestování na neregulární cestovní doklady, vykázaly jednotlivé **úseky státních hranic ČR se sousedními státy** v roce 2004 v absolutních počtech meziroční pokles odhalené nelegální migrace přes státní hranice. Nižší počty ve srovnání s rokem 2003 byly zaznamenány rovněž u všech **ObŘ SCPP** s výjimkou ObŘ SCPP České

Budějovice, což je důsledek nelegální migrace ruských občanů z oblasti Čečenska a také některých dalších státních příslušností (Gruzie, Mongolsko aj.).

Od roku 1993 připadalo každoročně nejvyšší procento z osob zjištěných v souvislosti s nelegální migrací přes státní hranice na úsek státních hranic mezi **ČR a SRN**. V posledních dvou letech však vlivem nelegální migrace státních příslušníků Ruské federace z oblasti Čečenska, kteří směřovali především na hranice s Rakouskem, podíl tohoto úseku klesl na 23 %. V roce 2004 bylo

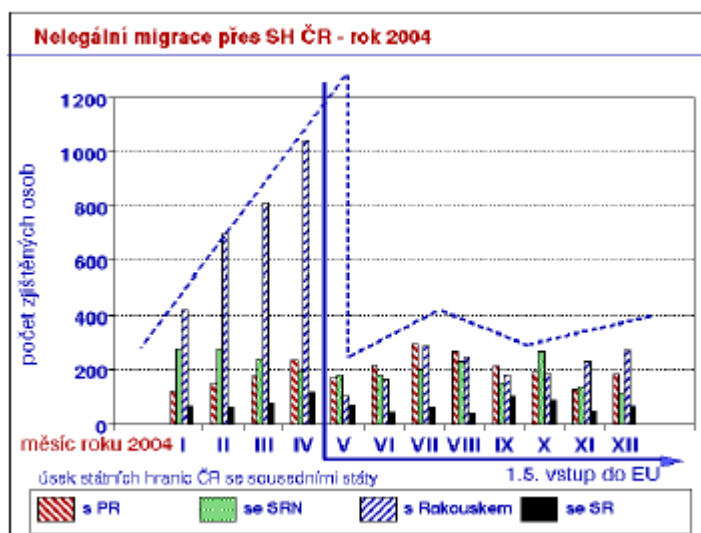
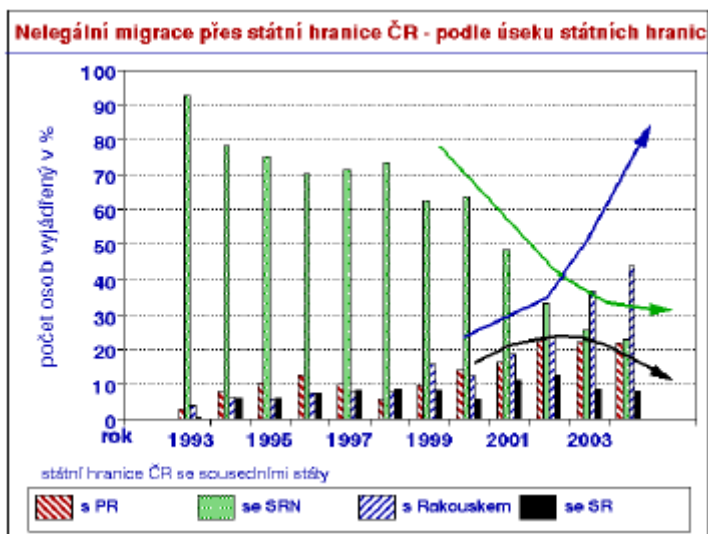
na česko-německém úseku státních hranic ČR zjištěno **2 457 osob** (-914 osob, -27,1 %). Většina osob na tomto úseku se snažila o nelegální přechod státních hranic z ČR (93 %).

Z pohledu společných hranic s jednotlivými spolkovými zeměmi SRN již tradičně převažovala nelegální migrace zjištěná v úseku mezi ČR a Spolkovou zemí **Sasko** (70 %), stoupl však podíl osob v úseku se Spolkovou zemí **Bavorsko** (26 %). U 4 % nebylo možné odhalené osoby přesně začlenit, úsek daného RCPD sousedí s oběma spolkovými zeměmi.

Státní hranice ČR se SRN prochází teritoriemi tří **ObŘ SCPP**, a to **Ústí nad Labem, Plzeň a České Budějovice**. V hodnoceném období roku připadlo 67 % z osob zjištěných na hranicích mezi ČR a SRN na úsek v teritoriu ObŘ SCPP Ústí nad Labem, 32 % na úsek v teritoriu ObŘ SCPP Plzeň a 1 % na nejkratší úsek v teritoriu ObŘ SCPP České Budějovice. Všechny uvedené úseky vykazují pokles zjištěné nelegální migrace.

Na úseku se SRN převládal počet osob, které byly zadrženy po nedovoleném překročení státních hranic na území SRN (1 425 osob, tj. 58 %). Tyto osoby pak byly většinou vráceny zpět do České republiky.

Již v roce 2002 se zvýšil podíl státních hranic mezi **ČR a Rakouskem**, v roce 2003 pak byl z hlediska nelegální migrace přes státní hranice ČR tento úsek nejzatíženější a to přetrvalo do roku 2004, kdy zmíněný úsek státních hranic znovu vykázal nejvyšší počet odhalených osob (4 661 osob, tj. 43,6 %). Přes uvedené došlo i zde k meziročnímu poklesu, a to zejména díky nižšímu toku nelegální migrace po 1.5.2004 (-215, -4,4%). Počet za rok 2004 je především záležitostí prvních čtyř měsíců, na které připadá 64 % z celkového ročního počtu na tomto úseku.

Drtivá většina osob (95 %) byla zjištěna ve směru z České republiky. Jednalo především o osoby z Čečenska, které se snažily o nelegální přechod státních hranic ČR do Rakouska, a to nejčastěji v době, kdy s nimi bylo vedeno řízení o azylu, případně po jeho zastavení, když vzaly svou žádost zpět. V podstatně nižších počtech, ale stabilně byli ve směru do Rakouska registrováni také občané Gruzie, na rozdíl od minulých let se zvýšil výskyt občanů Mongolska. Občané Ukrajiny a Moldavska cestovali především přes hraniční přechody s neregulárními cestovními doklady.

Ochranu státních hranic ČR s Rakouskem zabezpečují útvary dvou **ObŘ SCPP**, a to **České Budějovice a Brno**. Většina osob (87 %) byla v roce 2004 zjištěna u ObŘ SCPP České Budějovice, přes jehož teritorium vedla hlavní trasa osob z Čečenska při jejich postupu z ČR do Rakouska. Nejzatíženějším místem na teritoriu ObŘ SCPP České Budějovice, na úseku česko-rakouských hranic i na celých státních hranicích ČR vůbec bylo roce 2004 území svěřené RCPP České Velenice. Celkem zde bylo kontrolováno policisty RCPP nebo vráceno z Rakouska 3 437 osob, což je 74 % všech osob zjištěných na česko-rakouském úseku státních hranic a 32 % z celorepublikového počtu. Zhruba 74 % z těchto osob však připadá na první čtyři měsíce roku. Z uvedeného důvodu tak ObŘ SCPP České Budějovice vykázalo v roce 2004 až několikanásobně vyšší počty zjištěných osob přepočtených na jeden kilometr státních hranic než ostatní úseky (zhruba 13 osob).

Česko-rakouský úsek státních hranic ČR je specifický i v tom, že většina osob byla zjištěna českými pohraničními orgány ještě před překročením státních hranic. Rakouské pohraniční orgány se na počtu zjištěných osob podílely zhruba 18 %.

Značný meziroční pokles byl zaznamenán na části státních hranic mezi **ČR a Slovenskem**, kde bylo v roce 2004 registrováno 845 osob (-300, -26,2 %), což představuje 8 % republikové hodnoty. Procentuální pokles počtu na česko-slovenských státních hranicích odpovídá poklesu, který byl zaznamenán na česko-německém úseku, a potvrzuje skutečnost, že je nelegální migrace na obou těchto úsecích v přímé závislosti. Kromě výše zmiňovaných ruských státních příslušníků totiž většina nelegálních migrantů ze vzdálenějších, především asijských států směřuje nadále přes území ČR ve směru z východu na západ. Pokles na úsecích státních hranic ČR se SRN a Slovenskem tedy nepochybně souvisí s nižším záchytem osob z těchto zemí v roce 2004, zejména státních příslušníků Číny a Indie.

Pro svůj charakter je úsek státních hranic se Slovenskem jediným, kde výrazně převládá počet osob, které byly zjištěny na vstupu do ČR (96,5 % v roce 2004). Státní hranice mezi ČR a Slovenskem zasahuje na území **ObŘ SCPP Brno a ObŘ SCPP Ostrava**. Obě teritoria se typem nelegální migrace výrazně liší. Z celkového počtu osob, které byly registrovány na státních hranicích se SR v úseku **ObŘ SCPP Ostrava**, tvořili více jak 45 % čeští občané, kteří překračovali státní hranice ze SR především z důvodu turistiky a návštěv rekreačních zařízení, 11 % připadalo na občany Slovenska. Občané třetích zemí se na celkovém počtu osob u ostravského ObŘ SCPP podíleli 44 %. V roce 2004 však byl u tohoto ObŘ SCPP zjištěn vyšší počet občanů Číny, kteří byli zadrženi po nelegálním přechodu ze Slovenska (116 osob – v roce 2003 to byla desetina tohoto počtu).

Naopak na teritoriu **ObŘ SCPP Brno** byly zjišťovány zejména občané Číny, Ruska (Čečensko) a Indie. Občané Slovenska se na celkovém počtu zjištěných osob podíleli 9 %, občané ČR sotva jedním.

Příznačný charakter má úsek státních hranic **ČR s Polskem**, kde bylo v roce 2004 orgány ochrany státních hranic ČR a Polska registrováno celkem 2 368 osob (-582, -20 %). Tento úsek státních hranic ČR se v roce 2004 podílel 22 % na celkovém počtu osob, které nedovoleným způsobem překročily státní hranice ČR nebo se o to prokazatelně pokusily, což je zhruba stejný podíl jako v roce 2003. Počty osob v obou směrech byly přitom vzácně vyrovnané, mírně převládal směr do ČR (54 %), poměrně často však docházelo k nelegálním přechodům hranic tam a zpět.

Česko-polské státní hranice byly i roce 2004 nejčastěji narušovány při provozování turistiky, sportů, při návštěvách známých, obchodů či restauračních zařízení. Většinu z osob zjištěných při nelegálním přechodu státních hranic ČR tvořili občané ČR, Polska nebo SRN. Hlášení k těmto osobám docházela především z **ObŘ SCPP Hradec Králové** a **ObŘ SCPP Ostrava**. Oproti roku 2003 se však počet uvedených osob snížil (-28 %), patrně se změnou režimu pro překračování státních hranic u občanů členských zemí Evropské unie. Naopak vzrostl počet osob ze třetích zemí, které se snažily o nelegální vstup do ČR z Polska, zejména šlo o občany Ruska z oblasti Čečenska a občanů Ukrajiny. Také hlášení k těmto osobám byla z česko-polského úseku zasílána především z uvedených dvou ObŘ SCPP.

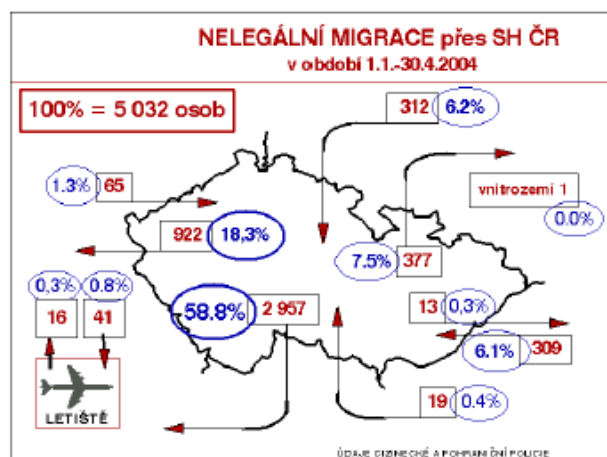
Stejně jako každý rok byli i v roce 2004 hlášení z útvarů ObŘ SCPP Ústí nad Labem ve větších počtech občané Bulharska (131 osob) a Rumunska (102 osob). Jedná se o osoby s legálním pobytem v ČR, které byly kontrolovány takřka vždy policisty RCPP z důvodu podezření, že chtějí nelegálně překročit státní hranice Polska.

Pokud hodnotíme situaci v oblasti nelegální migrace přes státní hranice ČR z pohledu délky úseků, největší počet cizinců zjištěných v souvislosti s nelegální migrací **na jeden kilometr státních hranic** připadl v roce 2004 na úsek mezi ČR a Rakouskem (zhruba 10 cizinců na 1 km). Po přepočtu údajů pak na jeden kilometr státních hranic mezi ČR a SRN připadli zhruba 3 cizinci, v úseku česko-polských hranic to byli dva cizinci na kilometr a na úseku mezi ČR a SR v průměru 3 cizinci na 1 km hranic. Podle jednotlivých ObŘ SCPP připadl nejvyšší počet cizinců na jeden kilometr státních hranic na úsek v ObŘ SCPP České Budějovice (12 cizinců na 1 km hranic).

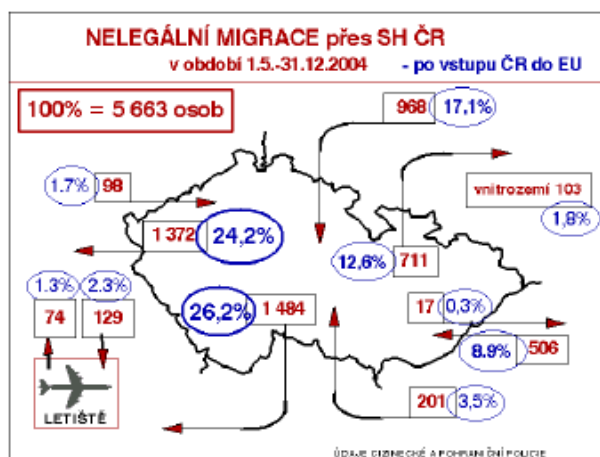
Z pohledu **krajů ČR podle správního členění** bylo v souladu s vývojem podle úseků státních hranic a ObŘ SCPP nejvíce osob v souvislosti s nelegální migrací přes státní hranice ČR evidováno v teritoriu Jihočeského kraje (38 %), kde došlo jako u jediného kraje k meziročnímu nárůstu, byť nepatrnému (+37, +0,9 %). Dále následoval kraj Ústecký (15 %) a Královéhradecký (10 %). Situaci v Královéhradeckém kraji, podobně jako v krajích Moravskoslezském a Zlínském, ovlivňoval výrazně počet osob, které překračovaly státní hranice ČR z důvodu turistiky a návštěv.

Pokud bychom rozložení nelegální migrace v jednotlivých krajích ČR hodnotili z pohledu cizinců, bude znovu na prvním místě kraj Jihočeský (45 %) následován kraj Ústeckým (17 %), ale na třetí místo se s podílem 10 % řadí Jihomoravský kraj.

Z pohledu okresů je pořadí na prvních pěti místech poměrně tradiční. V roce 2004 bylo nejvíce osob v souvislosti s nelegální migrací přes státní hranice ČR zjištěno na státních hranicích v teritoriu okresu Jindřichův Hradec (3 768 osob, +246, +7 %), s odstupem následovaly okresy Děčín (732 osob, -512, -41,2 %), Břeclav (612 osob, +2, +0,3 %), Trutnov (611 osob, -225, -26,9 %) a Liberec (438 osob, -67, -13,3 %).

Vysvětlivky: 1.5.2004 – vstup ČR do EU

III.3.3. Způsob vstupu na území ČR

Mezi osobami zjištěnými v souvislosti s nelegální migrací přes státní hranice ČR stále figuruje poměrně značné procento osob, které se pokoušejí o nelegální přechod státních hranic ČR **bez cestovních dokladů**, i když se v roce 2004 zvýšil podíl osob, jež se mohly prokázat platným cestovním pasem nebo jiným dokladem určeným k překračování státních hranic (např. občanský průkaz). Významnou roli v tomto ohledu sehrál vstup České republiky, Slovenska a Polska do Evropské unie. Možnost používat při přechodu státních hranic jiný doklad než cestovní pas je patrně jedním z důvodů, proč se meziročně výrazně snížil počet občanů sousedních států, kteří byli zjištěni při nedovoleném přechodu státních hranic ČR.

V roce 2004 bylo při nelegálním přechodu státních hranic ČR zjištěno **5 755 osob bez cestovních dokladů (-3 338, -36,7 %)**. Podíl osob bez cestovních dokladů mezi osobami zjištěnými při nelegálním přechodu státních hranic ČR nebo pokusu o něj se meziročně snížil ze 70 % na 55 %.

Některé z osob, jež neměly při sobě platný cestovní pas nebo doklad určený k překračování státních hranic ČR, se však mohly prokázat **jiným dokladem totožnosti** (například průkazem žadatele o azyl, průkazem o povolení k pobytu apod.). Těchto osob bylo v roce 2004 zjištěno při nelegální migraci přes státní hranice 2 261, což je 39 % z celkového počtu osob bez cestovních dokladů. Skutečně **bez jakýchkoli dokladů totožnosti** bylo v roce 2004 zjištěno **3 494 osob**, což je 33 % z celkového počtu osob, u nichž se podařilo z hlášení údaje o cestovních dokladech získat. Mezi těmito 3 494 osobami bylo nejvíce občanů Číny (925 osob, tj. 26,5 %) a Ruska (646 osob, tj. 18,5 %), ale také třeba 424 Čechů (12 %).

Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – **neprokázání se cestovním dokladem** u nelegálních migrantů při zadržení

Rok	1993	1994	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
nelegální migrace přes SH ČR - zjištěno osob	43 302	20 480	23 705	29 339	44 672	32 325	32 720	23 834	14 741	13 206	10 695
z toho s cestovním dokladem	20 342	8 766	10 043	10 380	10 659	12 029	15 586	9 556	4 817	3 913	4 730
bez cestovního dokladu	6 197	4 468	11 352	17 234	32 230	19 339	16 329	14 014	9 719	9 093	5 755
neuvedeno v hlášení	16 781	6 916	2 310	1 725	1 783	957	805	264	205	200	210

Vysvětlivka: údaje za rok 1995 v tabulce skryty

Některé státní příslušnosti bývají bez platných cestovních dokladů takřka vždy. Patří mezi ně zejména občané asijských či afrických států: již zmiňovaní občané Číny, Indie, Pákistánu, Bangladěše, Somálska či Nigérie. U všech těchto namátkou jmenovaných státních příslušností se podíl osob, které se pohybovaly v roce 2004 přes státní hranice ČR bez platných cestovních dokladů, blížil stu procent.

U některých osob, které se prokazují neregulérním cestovním pasem bývají jejich platné doklady nalezeny při bezpečnostní prohlídce osob či zavazadel.

Občané Ruska, kteří v roce 2004 tvořili největší část z nelegálních migrantů, se nemohli platným cestovním dokladem prokázat ve více jak polovině případů (53 % v roce 2004 bylo bez cestovních dokladů), značnou část z nich však tvořily osoby, které při kontrole mohly předložit jako doklad totožnosti průkaz žadatele o azyl, ať už se jednalo o žadatele v České republice či Polsku.

S tím, zda cizinec vlastní nebo nevlastní cestovní doklady, je úzce provázána také otázka zjišťování **způsobu vstupu do ČR** v případě osob, které jsou zjištěny při nelegálním přechodu státních hranic ČR ve směru z České republiky. Zjišťovat způsob, jakým se tito cizinci dostali na území ČR, je v řadě případů velmi obtížné. Brání tomu jazykové bariéry (ne vždy se podaří zajistit v potřebné časové lhůtě kvalitní tlumočníky), neochota či strach osob vypovídat o průběhu jejich transportu v případě, že je nelegální přechod organizován převaděči. Mnohdy, zejména pokud jsou přes státní hranice ČR převáženi v úkrytech dopravních prostředků, cizinci ani podrobnosti o organizaci přechodu neznají.

Z poznatků, které se policistům SCPP i ÚOOZ SKPV PČR od cizinců přece jen podařilo získat, však vyplývá, že mnohé z osob, jež se pokoušejí opustit nelegálním způsobem Českou republiku, již na její území nelegálně vstoupily. Platí to zejména o občanech asijských zemí, jejichž transport přes Střední Evropu je často organizován převaděčskými organizacemi. V roce 2004 vstupovaly do České republiky nelegálně často také osoby, které cestovaly na neregulérní cestovní pas.

V roce 2004 překročilo nedovoleným způsobem státní hranice ČR nebo se o to prokazatelně pokusilo 9 433 cizinců (-1 692, -15,2 %), z toho 79,2 % ve směru z ČR (7 476, -1 053, -12,4 %). Pokud vyloučíme cizince, kteří měli v momentě zadržení při nelegálním přechodu státních hranic v ČR legalizován pobyt povolením k trvalému nebo dlouhodobému pobytu nebo byli žadateli o azyl, a dále cizince zadržené při nelegálním vstupu do ČR, zbude **5 034 cizinců, u nichž pak lze posuzovat způsob vstupu** na území ČR (**+403, +8,7 %**), což je 53,4 % z počtu cizinců registrovaných orgány ochrany hranic v roce 2004 ve směru z ČR.

V posuzovaném vzorku 5 034 cizinců však figurovaly osoby, u kterých v hlášeních ze základních útvarů nebyl údaj o způsobu vstupu uveden nebo se ho při vytěžení osob nepodařilo zjistit. V roce 2004 **se podařilo zjistit způsob vstupu na území ČR u 2 949 osob, což je 58,6 %** z celkového počtu 5 034 cizinců, u nichž byl vstup do ČR posuzován (+872, +42 %).

Z těchto 2 949 osob byl 1 206 cizincům, tj. **41 %**, prokázán **nelegální vstup** na území ČR nebo se k němu doznaly, což je zhruba stejný podíl jako v roce 2003, kdy byl nelegální vstup do ČR zjištěn u 45 % z celkového počtu cizinců, u nichž byl znám způsob vstupu do ČR. U 129 osob (tj. u cca 10 % z uvedených 1 206 osob) bylo navíc zjištěno, že na území ČR přicestovaly v úkrytu dopravního prostředku, zpravidla v kamionu.

V roce 2004 činil **podíl cizinců, u kterých nebylo možné z hlášení vyčíst žádné poznatky o způsobu vstupu** na území ČR, 41,4 % z celkového počtu 5 034, u kterých mohl být způsob vstupu posuzován. Z počtu 2 085 osob, u kterých nebyly v hlášení popsány okolnosti vstupu (-469, -18,4 %), se u 185 osob (tj. u 8,9 %) nepodařily policistům základních útvarů SCPP podrobnosti zjistit, u 1 900 osob (tj. u 91,1 %) základní útvary v hlášeních žádné skutečnosti ke způsobu vstupu neuvedly.

Z uvedeného je patrné, že i v roce 2004 přetrvávala nekázeň při plnění hlášené povinnosti stanovené ZP PP č. 6/2004, který mimo jiné vytyčuje náležitosti, jež mají být uváděny v hlášení o události, ve které figuruje cizinec. ŘSCPP PČR v letošním roce podniklo kroky k zajištění kvalitnějších hlášení. Mimo jiné byla ObŘ SCPP upozorněna na nedostatky, jaké se v plnění hlášené povinnosti podle výše uvedeného aktu objevovaly.

III.3.4. Cestovní doklady

V roce 2004 došlo k výraznému nárůstu v počtu osob, které při nelegálním přechodu státních hranic ČR použily **neregulérní cestovní doklady**. Jde o jednu z nejzávažnějších forem nelegální migrace, v mnoha případech je napojena na organizovaný zločin, ať už posuzujeme samotný proces obstarávání neregulérních dokladů, nebo trestnou činnost, která se na ni napojuje následně. Lidé, kteří mají zájem o nelegální přechod státních hranic ČR s využitím neregulérního dokladu, platí za získání dokladu, případně za další služby (přepravu, ubytování), značné finanční částky.

V období od 1.1. do 31.12. 2004 bylo v rámci nelegální migrace na území České republiky řešeno **27 391 osob**, z toho 10 695 osob v rámci nelegální migrace přes státní hranice ČR a 16 696 osob pro nelegální migraci-porušování pobytového režimu. Z celkového počtu 27 391 osob bylo u **845 osob** (tj. u 3 %) zjištěno použití **neregulérního cestovního dokladu**.

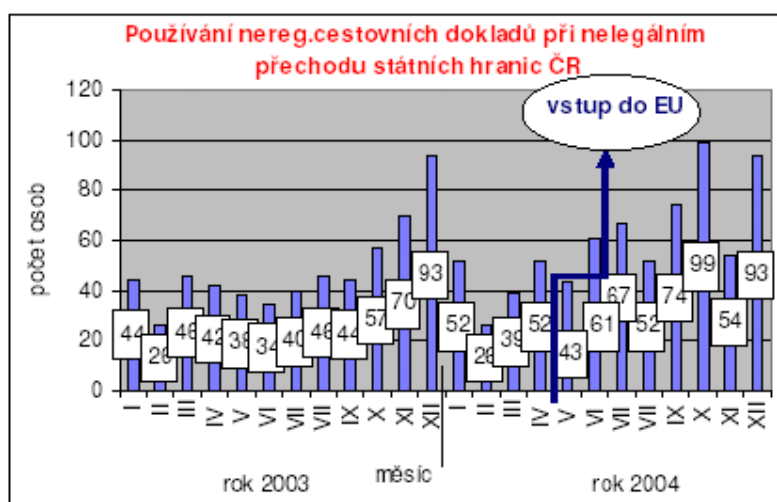
Podíl osob, jež se prokazovaly neregulérním cestovním dokladem, je u obou kategorií rozdílný. Meziročně je porovnatelná pouze kategorie zneužívání cestovních dokladů při nelegální

migraci přes státní hranice, ve které došlo k výraznému zvýšení. Zneužívání cestovních dokladů v souvislosti s nelegální migrací-porušování pobytového režimu je sledováno od 1. ledna 2004.

Jak je již výše uvedeno stoupl v roce 2004 podíl osob, které se prokazovaly neregulárními cestovními doklady, na celkovém počtu osob zjištěných při nelegální migraci na území ČR, a je druhý nejvyšší za celou dobu sledování od roku 1994 (6,7 % z celkového počtu 10 695 osob řešených v souvislosti s nelegální migrací na státních hranicích ČR). Ze základních útvarů bylo nahlášeno **712 osob, odhalených při přechodu státních hranic** České republiky s využitím neregulárního cestovního dokladu, což je o 132 osob (tj. o 23 %) více než v roce 2003. Dalších **133 osob** se prokazovalo neregulárním cestovním dokladem **při neoprávněném pobytu**, který byl u nich zjištěn při kontrole ve vnitrozemí nebo hraniční kontrole při výjezdu z ČR (0,8 % z celkového počtu 16 696 osob).

Dále bylo v hodnoceném období roku 2004 hlášeno ze základních útvarů 22 neregulárních řidičských průkazů a 80 neregulárních identifikačních karet (osobních průkazů), které byly předloženy jako průkaz totožnosti při kontrole na hraničním přechodu nebo při kontrole ve vnitrozemí, a to buď samostatně nebo společně s neregulárním cestovním pasem.

Používání neregulárních osobních průkazů se stalo záležitostí především po 1. 5. 2004 v souvislosti s rozšířením Evropské unie o nové členské státy. Právě doklady nových členských

států byly v roce 2004 na státních hranicích České republiky používány nejčastěji, a to jak při vstupu do ČR, tak především v opačném směru. Občanům zemí Evropské unie postačí k přechodu státních hranic z jednoho členského státu do druhého osobní průkazy. Na tuto skutečnost takřka okamžitě zareagovaly osoby, které nelegálním migrantům zajišťují získávání potřebných cestovních dokladů, a také osobní průkazy se v roce 2004 staly častým předmětem zneužívání.⁷⁹

V období od ledna do dubna roku 2004 převládal počet osob, jež se snažily o nelegální přechod s neregulárním cestovním dokladem ve směru do Rakouska. V měsíci dubnu však začal narůstat počet osob, které byly zjištěny ve směru z ČR do SRN, nebo těch, které se pokoušely vycestovat na neregulární cestovní doklad z ČR přes letiště. Ve druhé polovině roku pak všechny tři jmenované úseky státních hranic ČR vykazovaly poměrně vyrovnané počty, přičemž na úseku s Rakouskem a SRN jednoznačně převládal počet osob zjištěných ve směru z ČR, na letišti bylo registrováno více osob na příletu do ČR než ve směru opačném. Ve druhé polovině roku rovněž vzrostl počet osob, které byly s neregulárním cestovním dokladem odhaleny při vstupu do ČR z Polska.

Případy používání neregulárních cestovních dokladů při přechodu státních hranic ČR nejsou odhalovány jen českými pohraničními orgány. Některé neregulární doklady byly zjištěny až orgány sousedních států, případně se na odhalení podílely společné kontrolní týmy, složené z policistů RCPP PČR a útvarů sousedních států, což je týkalo především hraničních přechodů s Polskem.

⁷⁹ Vyhodnocení zneužívání osobních průkazů při nelegální migraci bude prováděno až od roku 2005.

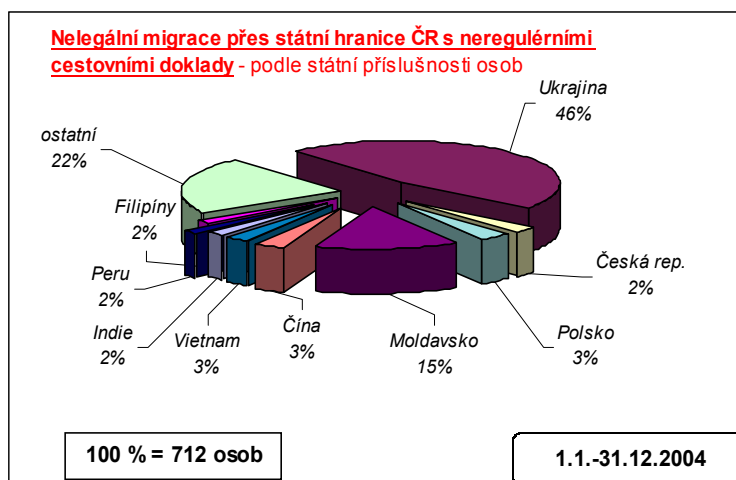
Nelegální migrace přes státní hranice České republiky -osoby zadržené s neregulérním cestovním dokladem - porovnání shodného období roku 2003/2004

Období Roku	1.1.–31.12. 2003	tj. %	tj. %	1.1.–31.12. 2004	tj. %	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
							v [%]	absolutní číslo
nelegální migrace přes SH ČR - zjištěno osob	13 206	100,0		10 695	100,0		-19,0	-2 511
z toho zjištěno								
s neregulérním CD	580	4,4	100,0	712	6,7	100,0	22,8	132
z toho na SH ČR letiště	120		20,7	182		25,6	51,7	62
s PR	81		14,0	81		11,4		
s Rakouskem	132		22,8	209		29,4	58,3	77
se SR	27		4,7	10		1,4	-63,0	-17
se SRN	211		36,4	230		32,3	9,0	19
SH neurčena- vnitrozemí ČR	9		1,6			0,0	-100,0	-9

Vysvětlivka: základem pro výpočet %je brán celkový počet známých údajů

V roce 2004 tvořili největší část mezi osobami, které byly ze základních útvarů hlášeny pro přechod státních hranic s neregulérním cestovním dokladem, občané **Ukrajiny** (333 osob, tj. 46,8 % z celkového počtu 712 osob s neregulérním dokladem), následovali občané **Moldavska** (104 osob, tj. 14,6 %). U obou těchto státních příslušností došlo oproti roku 2003 k meziročnímu nárůstu (Ukrajina +203 osob, +156 %, Moldavsko +45 osob, +76 %). S obrovským odstupem figurovali na třetím místě občané **Číny** (22 osob), jejichž počet se meziročně výrazně snížil (-56 %).

Oproti roku 2003 se mezi státními příslušnostmi, které figurovaly na předních místech statistiky používání neregulérních cestovních dokladů, vyskytlo několik nových skutečností. V roce 2004 bylo například zjištěno 13 občanů **Indie**, kteří předložili ke kontrole cestovní doklady s vyměněnou fotografií.

Zatímco u státních příslušníků Indie nejde o zcela nový jev, v minulosti se již ve statistikách zneužívání neregulérních cestovních dokladů vyskytovali, naprostou novinkou byli v loňském roce státní příslušníci **Filipín** (11 osob), kteří cestovali neoprávněně na cestovní doklady jiných osob, zpravidla pozměněné.

Ve srovnání s rokem 2003 se zvýšil počet státních příslušníků **Peru**, kteří byli zjištěni při nelegální migraci přes státní hranice ČR (13 osob, +5, +63 %).

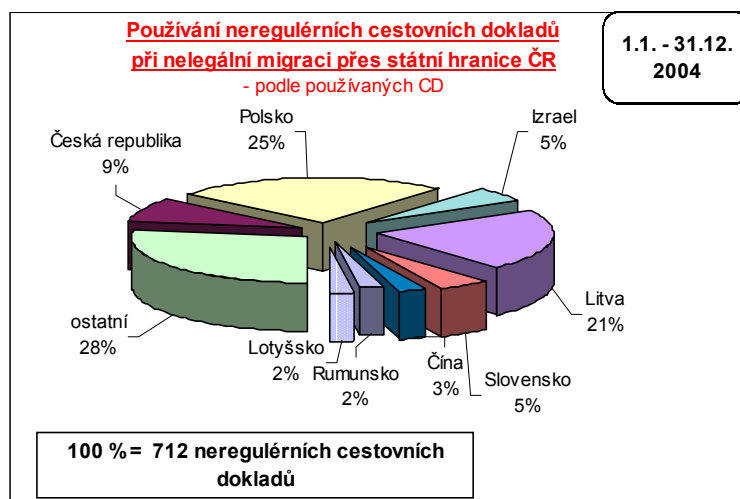
Kromě výše uvedeného počtu se dalších 26 občanů Ukrajiny prokazovalo neoprávněně osobními průkazy Polska, Slovenska, Izraele a České republiky. Rovněž 27 občanů Moldavska cestovalo na neregulérní osobní průkazy, zejména polské a slovenské.

V roce 2004 došlo ve srovnání s minulým rokem i s roky předešlými k významné změně z hlediska příslušnosti dokladů, které byly nejčastěji používány při nelegálním přechodu státních hranic ČR. Především bylo zaznamenáváno podstatně méně případů neoprávněného použití cestovních pasů **České republiky** (61, tj. cca 9 %).

Přehled osob podle státní příslušnosti, které v letech 2002 - 2004 použily doklad České republiky při nelegálním přechodu státních hranic České republiky:

ROK 2002		ROK 2003		ROK 2004	
státní příslušnost osob	počet	státní příslušnost osob	počet	státní příslušnost osob	počet
Česká republika	46	Moldavsko	49	Ukrajina	18
Moldavsko	14	Česká republika	39	Česká republika	13
Ukrajina	13	Srbsko a Černá Hora	22	Moldavsko	10
Slovensko	12	Ukrajina	21	Vietnam	4
Srbsko a Černá Hora	4	Slovensko	11	Bulharsko	2
Vietnam	4	Rusko	6	Gruzie	2
Rumunsko	3	Vietnam	4	Polsko	2
Albánie	2	Bělorusko	2	Srbsko a Černá Hora	2
Arménie	2	Bosna a Hercegovina	1	Bělorusko	1
nezjištěno	2	Itálie	1	Cote d'Ivoire	1
Afghánistán	1	Makedonie	1	Egypt	1
Bulharsko	1	Polsko	1	Kyrgyzstán	1
Írán	1	Rumunsko	1	Mongolsko	1
Kongo	1	Sýrie	1	Rusko	1
Nigérie	1			Senegal	1
Rusko	1			Slovensko	1
Senegal	1				
SRN	1				
Celkem	110	Celkem	160	Celkem	61

Výrazně častěji byly naopak používány cestovní doklady Polska (180 pasů, tj. 25,3 % z celkového počtu zjištěných cestovních dokladů) a Litvy (153 pasů, tj. 21,5 %). Dále byly používány cestovní doklady Izraele (36 pasů, tj. 5 %) a Slovenska (36 pasů, tj. 5 %).

Častěji než v roce 2003 byly zjišťovány bulharské a rumunské cestovní doklady, dále cestovní doklady Lotyšska nebo Itálie.

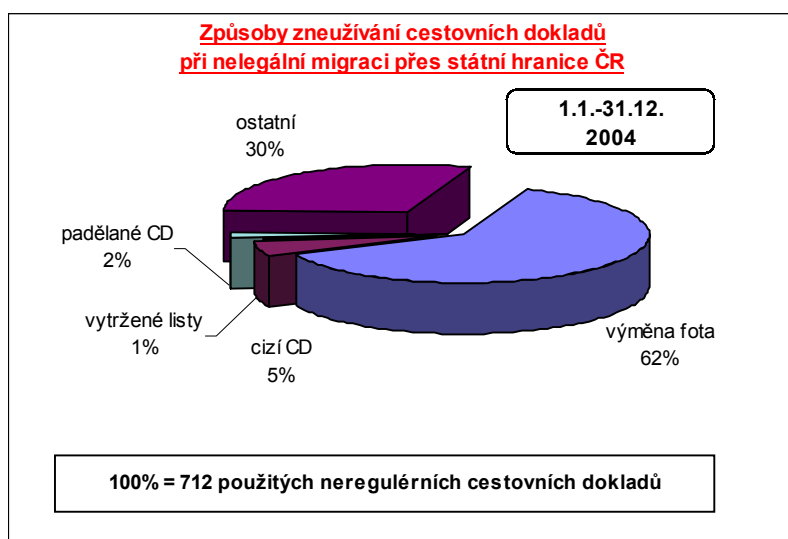
Novým jevem bylo použití cestovních dokladů Indie, odhalené v létě na Letišti Ruzyně, některých jihoamerických států (Bolívie, Paraguay, Venezuela) nebo Filipín. Poprvé po několika letech byly zaregistrovány také neoprávněně použité cestovní doklady Sýrie, Iráku či Afghánistánu.

Na způsobu padělání a pozměňování používaných dokladů se dlouhodobě nic podstatného nemění. Nadále převažuje používání cestovních dokladů jiných osob, většinou po výměně fotografie právoplatného držitele za snímek osoby, která se dokladem prokázala⁸⁰, případně po výměně celé identifikační stránky. Kvalita padělaných a pozměněných cestovních pasů je různá. Fotografie nebo identifikační strana celá bývají například nahrazeny pomocí scanneru a barevných tiskáren, někdy nesou stopy po manipulaci s původní jistící fólií. Některé zásahy jsou policisty odhaleny prostou vizuální kontrolou, jindy přicházejí ke slovu technické prostředky. Někdy jsou v dokladech zaznamenány ještě další změny, například padělky otisků přechodového razítka, přepsání údajů apod. Podle poznatků specializovaných pracovišť při ObŘ SCPP se v posledním roce častěji objevovaly kvalitně provedené zásahy do dokladů.

⁸⁰ Zejména u cizinců asijského původu je velmi obtížné dokázat, že se jedná o jinou osobu, v případě, že doklad byl vydán autorizovaným orgánem a nevykazuje známky pozměnění nebo padělání.

S tím korespondují rovněž informace skupiny vyhodnocování dokladů. Podle nich dochází nejčastěji ke zneužívání starších modelů cestovních pasů, které mají nízký stupeň zabezpečení, což platí o často používaných cestovních pasech Polska a Litvy. U těchto dokladů je výměna fotografie velmi špatně zjištělná, neboť při kvalitní práci nezůstávají na identifikační straně stopy po zásahu. U cestovních dokladů Litvy však již byly zaznamenány i případy pozměnění nových modelů s polykarbonátovou stranou s osobními údaji. Původní podobenka a osobní údaje jsou odstraněny a nahrazeny novými. V těchto případech jsou zásahy pouhým okem nezjistitelné.

V tomto smyslu je kladen velký důraz na kvalitu zabezpečení českých dokladů. Naděje jsou vkládány především do aplikace biometrických prvků do cestovních dokladů. Nová generace českých cestovních dokladů musí být maximálně kvalitní a odolná proti pozměňování a padělání, aby nedocházelo ke snížení důvěryhodnosti českých dokladů v zahraničí, jako tomu bylo u českých cestovních pasů modelu 1993.

Vyskytovaly se však i případy, kdy se osoby prokazovaly neoprávněně originálními doklady, ve kterých nebyly provedeny žádné změny, naopak osoby byly přizpůsobeny podobence v dokladu. V takových situacích je pak velice obtížné zjistit, zda na doklad cestuje oprávněná osoba, nebo ne.

Z výše uvedeného je zřejmé, že v roce 2004 výrazně vzrostl význam používání neregulérních cestovních dokladů jako jedné z forem nelegální migrace. Nepochybně patří k formám nejzávažnějším, přestože v České republice je zejména ze strany některých státních zástupců její dosah podceňován.

Používání padělaných, pozměněných nebo cizích cestovních pasů je v řadě případů napojeno na organizovaný zločin, ať už jde o samotný proces obstarávání neregulérních dokladů, nebo trestnou činnost, která na ni následně navazuje, například obchodování se ženami a kuplířství. Trestným činem je pochopitelně i padělání a pozměňování veřejné listiny, ale řada státních zástupců za ně používání neregulérních cestovních dokladů nepokládá a rozhodne, aby věc byla vyřešena ve správním řízení podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců. Přitom může být daná událost součástí organizovaného systému převádění osob. Jednotlivé události často vykazují společné znaky, podobné okolnosti získání pasu i zajišťování přepravy, případně ubytování nebo dalších služeb. Za všechny tyto úkoly osoby platí značné finanční částky.

III.3.5. Nelegální přechody státních hranic za asistence druhé osoby

Organizování převádění osob přes státní hranice náleží k nejlukrativnějším a zároveň společensky nejvíce nebezpečným oblastem organizovaného zločinu. Pachatelé této trestné činnosti využívají stále modernější technické prostředky, dokáží pružně reagovat na politické a ekonomické změny v zemích původu nelegálních migrantů i na aktuální podmínky a legislativní změny v tranzitních i cílových zemích i na opatření přijímaná orgány ochrany hranic jednotlivých zemí.

Útvary SCPP jsou zpravidla prvními útvary policie, které přicházejí do styku s trestnou činností související s nelegální migrací.⁸¹ OPKP, organizační články Policie ČR SCPP, které vznikly v rámci liniové služby od 1. 1. 2002, plní své úkoly v oblasti odhalování a zabraňování nelegální migrace, odhalování trestné činnosti přeshraničního charakteru, porušování pobytového režimu cizinců a odhalování organizované převaděčské činnosti v územní působnosti jednotlivých ObŘ SCPP. V boji proti skupinám zabývajícím se nelegálním převáděním osob se osvědčuje co nejtěsnější spolupráce útvarů OPKP s útvary ÚOOZ SKPV PČR stejně jako spolupráce s orgány sousedních států.

Nelegální migrace přes státní hranice České republiky - osoby převáděné

Rok	1998	tj. %	1999	tj. %	2000	tj. %	2001	tj. %	2002	tj. %	2003	tj. %	2004	tj. %
Nelegální migrace přes SH ČR – zjištěno osob	44 672	100,0	32 325	100,0	32 720	100,0	23 834	100,0	14 741	100,0	13 206	100,0	10 695	100,0
z toho osob														
převáděných	9 884	22,1	7 680	23,8	6 963	21,3	4 783	20,1	2 489	16,9	2 136	16,2	2 353	22,0
převáděných	9 884	100,0	7 680	100,0	6 963	100,0	4 783	100,0	2 489	100,0	2 136	100,0	2 353	100,0
převáděných osob zjištěno na SH ČR:														
se SRN	7 060	71,4	4 227	55,0	4 727	67,9	2 428	50,8	1 105	44,4	837	39,2	738	31,4
s Rakouskem	541	5,5	1 354	17,6	1 190	17,1	1 258	26,3	632	25,4	619	29,0	1 177	50,0
s PR	111	1,1	35	0,5	41	0,6	98	2,0	93	3,7	29	1,4	71	3,0
se SR	1 870	18,9	1 727	22,5	799	11,5	812	17,0	504	20,2	376	17,6	265	11,3
přes letiště	28	0,3	30	0,4	19	0,3	9	0,2	8	0,3		0,0		
ve vnitrozemí	274	2,8	307	4,0	187	2,7	178	3,7	147	5,9	275	12,9	102	4,3
% převáděných osob z celkového počtu běženců zjištěného v úseku SH ČR:														
se SRN	21,5		21,0		22,8		21,1		22,4		24,8		30,0	
s Rakouskem	15,6		26,3		28,8		27,7		18,3		12,7		25,3	
s PR	4,3		1,1		0,9		2,5		2,7		1,0		3,0	
se SR	47,7		63,1		42,6		30,5		26,8		32,8		31,4	
přes letiště	4,1		7,4		5,6		4,1		5,6		0,0		0,0	
ve vnitrozemí	24,3		42,3		20,6		19,2		16,4		38,7		98,1	
zjištěno "asistujících osob" při NM přes SH útvary S CPP	1 075		1 310		1 260		873		637		584		680	
stíháno osob pro TČ podle §171a TZ (dle ESSK)	281		372		215		231		182		169		235	

Po vstupu ČR do Evropské unie a změně způsobu odbavování osob a dopravních prostředků na hraničních přechodech ČR, je nutné počítat s tím, že se této situaci přizpůsobí také zločinecké organizace, které se převáděním lidí přes hranice zabývají. Již v prvních měsících nového režimu na hraničních přechodech se objevily signály, že budou osoby častěji převáženy přes hraniční přechody na ložných plochách kamionů a nákladních vozidel, neboť zrušení celních kontrol na hranicích sníží riziko jejich odhalení, což další průběh roku potvrdil. Zvýšilo se riziko, že osoby

⁸¹ Trestnou činnost dle § 171a trestního zákona šetří v České republice dvě složky Policie ČR, a to útvary služby cizinecké a pohraniční policie (SCPP) a Útvar pro odhalování organizovaného zločinu služby kriminální policie a vyšetřování (ÚOOZ SKPV PČR).

budou převáženy přes státní hranice ve vozích členských států Evropské unie.

V roce 2004 bylo registrováno **2 353 osob**, u nichž byl zjištěn poznatek o využití služeb převaděčů k nelegálnímu přechodu státních hranic. Na celkovém počtu osob zjištěných v souvislosti s nelegální migrací přes státní hranice ČR se tyto osoby podílely 22 %, což je vyšší podíl než v roce 2003, kdy podíl převedených, tedy osob, u kterých se účast jiné osoby na nelegálním přechodu státních hranic České republiky podařila prokázat nebo se k ní doznaly, byl 16,2 %. Meziročně se rovněž zvýšil **počet převáděných osob (+217, +10,2 %)**.

Přes úspěchy v boji s převaděčskými organizacemi, kterých české policejní složky v posledních dvou letech dosáhly ve vzájemné spolupráci i ve spolupráci s policisty sousedních států, je zřejmé, že se tento jev vymýtit nepodaří.

Boj s organizacemi, které se zabývají převáděním osob přes státní hranice, je nekonečnou záležitostí. Bezpečnostním složkám se sice daří zasadit převaděčským sítím úder, narušit jejich činnost, bohužel dopady, které takový zásah má na fungování těchto organizací jsou vždy pouze dočasné. Zločinecká spolčení využijí své prostředky a mnohaleté zkušenosti, přeskupí síly, změni či přizpůsobí taktiku novým podmínkám, velice rychle navážou přetrhané nitky a boj začíná nanovo. Obrovské zisky, které plynou z této činnosti jsou příliš silnou motivací. Zvláště když stále existují země, ve kterých je značné množství lidí neustále připraveno opustit vlast, ať již z ekonomických, politických nebo náboženských důvodů, a jejich rodiny jsou ochotny zaplatit velké sumy za jejich přepravu do vysněných cílových zemí. Tito lidé zůstávají pro převaděčské organizace vítaným zdrojem příjmu. Jedním z důvodů vyhledávání služeb převaděčů jsou i zpříšňující se podmínky vstupu a kvalitnější a důslednější hraniční kontrola v cílových i tranzitních zemích.

Většina převáděných osob byla registrována ve směru z ČR (cca 82 %). Podobně jako v dřívějších letech se také v roce 2004 vyskytovaly převáděné osoby po celé délce státních hranic ČR, nejvíce na úseku státních hranic s Rakouskem (1 177 osob, +558, +90,1 %) a se SRN (738 osob, -99, -11,8 %). Na obou úsecích se jednalo takřka výhradně o převádění osob z České republiky. Zatímco na hranicích s Rakouskem se počet převáděných osob meziročně zvýšil, na hranicích se SRN došlo k poklesu. Na hranicích s Rakouskem mezi převáděnými osobami dominovali občané Ruska (jednalo se především o osoby z Čechenska), na hranicích se SRN šlo především o státní příslušníky Číny, jejich počet byl však nižší než v roce 2003.

K výraznému nárůstu v počtu převáděných došlo v roce 2004 na úseku státních hranic s Polskem, i když počty převáděných nejsou v porovnání s prvními dvěma úseky vysoké (71 osob, +42, +144,8 %). Na tomto úseku státních hranic ČR byly převáděné osoby registrovány i ve směru z ČR, nicméně většinou (v 82 %) se jednalo o směr do České republiky. Z Polska byly do ČR převáděny především občané Ruska (osoby z oblasti Čechenska) a občané Ukrajiny.

Nejvíce převáděných bylo v roce 2004 zjištěno u státních příslušníků **Ruska** (1 059 osob; +769, +265,2 %). Převáděné osoby u nich tvořily 28,3 % z celkového počtu. U těchto státních příslušníků lze v průběhu roku charakterizovat dva odlišné trendy, přičemž v obou případech se jednalo takřka výhradně o osoby z oblasti Čechenska. V období od ledna do dubna 2004 šlo o osoby, jež na území ČR pobývaly legálně jako žadatelé o azyl, kteří ale v průběhu azylového řízení nebo po stažení své žádosti opustili azylová zařízení a najali si vozidla, jimiž byli dopraveni ke státním hranicím s Rakouskem, případně SRN. Pouze několik osob bylo v tomto období zjištěno při nelegálním vstupu s převaděčem, a to ze Slovenska. Jinou taktiku bylo možné registrovat zhruba od září až do konce roku, kdy se jednalo o osoby, jež vstupovaly s pomocí jiných osob do ČR nelegálně z Polska a následně byly dopravovány přes české území ke státním hranicím s Rakouskem.

Na dalších místech se ve statistice převáděných osob v roce 2004 pohybovali občané **Číny** (691 osob; -514, -42,7 %) a **Ukrajiny** (122 osob; +101, +481 %). Občané Číny byli převáděni jak do ČR (223 osob, tj. 32 %), tak z ČR (468 osob). U směru do ČR se jednalo o nelegální vstupy

ze Slovenské republiky, i když se osoby někdy podařilo odhalit až ve vnitrozemí České republiky. Ve směru z ČR byla naprostá většina případů registrována do SRN, přičemž 70 % občanů Číny zjistily orgány ochrany státních hranic SRN. U občanů Ukrajiny došlo k výraznému zvýšení počtu; často se jednalo o osoby, jež zároveň cestovaly na neregulární cestovní doklad. Více jak polovina z nich byla zjištěna ve směru do Rakouska.

Značný nárůst byl při daleko nižších počtech meziročně vykázán u občanů **Mongolska**. V tomto případě šlo především o nelegální přechody do Rakouska, při kterých jim napomáhali krajané zdržující se v České republice.

Nelegální migrace přes státní hranice České republiky - osoby převáděné - porovnání shodného období roku 2003/2004

Období Roku	1.1.-31.12. 2003			1.1.-31.12. 2004			Změna oproti předchozímu období	
	počtu převáděných osob						v [%]	absolutní číslo
nelegální migrace přes SH ČR - zjištěno osob	celkem	z toho převáděných	tj. %	celkem	z toho převáděných	tj. %		
	13 206	2 136	16,2	10 695	2 353	22,0	10,2	217
z toho nejvíce občanů								
Rusko	2 912	290	10,0	3 725	1 059	28,4	265,2	769
Čína	2 152	1 205	56,0	1 009	691	68,5	-42,7	-514
Ukrajina	575	21	3,7	878	122	13,9	481,0	101
Moldavsko	393	100	25,4	294	95	32,3	-5,0	-5
Vietnam	550	27	4,9	237	81	34,2	200,0	54
Gruzie	546	76	13,9	564	66	11,7	-13,2	-10
Indie	442	138	31,2	149	53	35,6	-61,6	-85
Turecko	92	33	35,9	91	39	42,9	18,2	6
Mongolsko	51	2	3,9	121	22	18,2	1 000,0	20
Bangladéš	31	6	19,4	30	18	60,0	200,0	12

Vysvětlivka: řazeno podle nejvyšší hodnoty převáděných osob v aktuálním období

Nejvyšší procenta převáděných ku celkovému počtu osob zjištěných při nelegální migraci přes státní hranice u jedné státní příslušnosti jsou tradičně zaznamenávána zejména u osob z asijských států. V roce 2004 byly vysoké podíly převáděných vykázány například u občanů Číny, Bangladéše, Turecka, Indie, Vietnamu aj..

V roce 2004 registrovaly útvary **Policie ČR 680 osob**, které nějakým způsobem „asistovaly“ u nelegálního přechodu hranic. Meziročně se jejich podíl zvýšil (+96, +16,4 %). Podle státní příslušnosti ve statistice zjištěných osob převládali se 67,1 % občané **České republiky** (456 osob, -1, -0,2 %). Se značným odstupem následovali občané **Polska** (41 osob), kteří se podíleli na převádění především občanů Ruska, osob z oblasti Čečenska, a státních příslušníků Ukrajiny, dále občané **Slovenska** (40 osob) a **Ukrajiny** (32 osob). Na rozdíl od občanů České republiky byl u všech těchto státních příslušností zaznamenán výrazný meziroční početní nárůst.

Mezi zúčastněnými osobami se zvýšil rovněž počet registrovaných občanů **SRN, Vietnamu** a také například občanů **Litvy**, kteří v dřívějších letech mezi deseti nejpočetnějšími skupinami cizinců, kteří napomáhali jiným osobám k nelegální migraci přes státní hranice, vůbec nefigurovali. Mezi zúčastněnými osobami naopak klesl počet občanů **Číny**, což koresponduje s celkově méně častějším odhalováním nelegálních migrantů z Číny.

Nelegální migrace přes státní hranice České republiky - „zúčastněné osoby – asistující osoby“ a trestně stíhané osoby dle §171a TZ- porovnání shodného období 2003/2004

Období roku	1.1.-31.12. 2003	tj. %	1.1.-31.12. 2004	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
					v [%]	absolutní číslo
nelegální migrace přes státní hranice ČR -zjištěno osob	13 206	100,0	10 695	100,0	-19,0	-2 511
zjištěno "asistujících osob" při NM přes SH základními útvary Policie ČR	584	100,0	680	100,0	16,4	96
z toho nejvíce občanů						
Česká republika	457	78,3	456	67,1	-0,2	-1
Polsko	6	1,0	41	6,0	583,3	35
Slovensko	12	2,1	40	5,9	233,3	28
Ukrajina	4	0,7	32	4,7	700,0	28
SRN	10	1,7	18	2,6	80,0	8
Vietnam	10	1,7	15	2,2	50,0	5
Litva	2	0,3	9	1,3	350,0	7
Bulharsko	3	0,5	6	0,9	100,0	3
Čína	17	2,9	5	0,7	-70,6	-12
Mongolsko	3	0,5	5	0,7	66,7	2
trestně stíháno osob pro TČ podle §171a TZ (dle ESSK)	169	100,0	235	100,0	39,1	66
z toho nejvíce občanů						
České republiky	122	72,2	145	61,7	18,9	23
Slovenska	7	4,1	25	10,6	257,1	18
Polska	4	2,4	15	6,4	275,0	11
Vietnamu	5	3,0	10	4,3	100,0	5
Ukrajiny	5	3,0	7	3,0	40,0	2
Číny	8	4,7	4	1,7	-50,0	-4
Mongolska		0,0	4	1,7		4
Litvy		0,0	4	1,7		4
Pákistán		0,0	4	1,7		4
Arménie		0,0	3	1,3		3

Vysvětlivka: řazeno podle nejvyšší hodnoty aktuálního období

Meziroční nárůst počtu osob odhalených při napomáhání k nelegálnímu přechodu státních hranic byl v roce 2004 doprovázen ještě výraznějším zvýšením počtu osob, jež byly pro trestný čin nedovolené překročení státní hranice podle § 171a trestně stíhány (235 osob, +66, +39,1 %). Obojí je nezpochybnitelným úspěchem policistů, kteří proti převaděčské činnosti bojují. Odhalování organizované převaděčské činnosti je přitom nesmírně obtížné.

Struktura státních příslušností osob, proti nimž bylo za uvedený trestný čin zahájeno trestní stíhání, hrubě odpovídá rozložení státních příslušností u zúčastněných osob, i když počty jsou zpravidla výrazně nižší. I zde figurovali na předních místech vedle občanů České republiky také občané Slovenska a Polska. Tento trend bude patrně pokračovat. Převádění osob přes státní hranice se velice často odbývá v dopravních prostředcích, někdy i za pomoci neregulérních cestovních dokladů, a z tohoto důvodu jsou vozidla s registračními značkami zemí Evropské unie a řidiči, kteří jsou občany zemí Evropské unie, vítaným prostředkem.

S využitím poznatků získaných od základních útvarů SCPP i od ÚOOZ SKPV PČR lze konstatovat, že způsob nelegálního převádění migrantů přes území ČR se v roce 2004 v podstatě nezměnil. Osoby byly přes státní hranice ČR převáděny pěšky i převáženy v nejrůznějších motorových vozidlech, a to jak přes hraniční přechody, tak mimo ně. V hodnoceném roce byl zaznamenán zvýšený záchyt osob, které byly přepravované v zavazadlovém prostoru osobních vozidel.

Podle informací ÚOOZ SKPV PČR během roku 2004 došlo k realizaci několika rozsáhlých organizací s mezinárodním řízením, které zajišťovaly nelegální přechody nelegálních migrantů,

zejména občanů Číny, přes území ČR. Při těchto realizacích bylo ve spolupráci s policejními složkami partnerských zemí zadrženo celkem 39 organizátorů této trestné činnosti.⁸² V těchto organizacích, působících na území ČR, jsou řídicími články převážně cizinci pobývající v České republice na základě povolení k trvalému nebo dlouhodobému pobytu. Tato informace koresponduje i s poznatky útvarů SCPP.

Z hlediska boje proti nelegální migraci se jako zcela nevyhovující jeví trestní sazba stanovená pro spáchání trestného činu nedovolené překročení státní hranice dle § 171a) trestního zákona. Trestní právo jiných států zahrnuje tento druh trestné činnosti mezi nejzávažnější trestnou činností. Mezi částkami, které převaděči od osob za zprostředkování překročení státních hranic získávají, a trestní sazbou, kterou dosavadní úprava trestního zákona při posuzování uvedené trestné činnosti dovoluje využít, je značný nepoměr, který pachatele rozhodně neodradí.

Další rizika narůstají v souvislosti se stále trvajícím nedostatečným přílivem potřebných finančních prostředků do státní správy, včetně chybějícího počtu odborníků na zpracovávanou problematiku. S tímto problémem je úzce svázán fakt, že se neustále prohlubuje propastný náskok organizovaných skupin v technickém a materiálním vybavení, což zvyšuje účinnost a rychlost jimi prováděných akcí a zpětně vytváří nedůvěru široké laické veřejnosti ke kvalitě policejní práce a účinnosti celého právního systému v ČR.

III.3.5.1. Převáděné osoby dle metodiky CIREFI⁸³

Podle metodiky CIREFI se převáděnými osobami rozumí ty, které přiznaly pomoc převaděčů, tj. asistenci cizí osoby, dále všechny osoby, které státní hranice překračovaly ve skupinách o velikosti 10 a více osob, a osoby, které použily při nedovoleném přechodu hranic nebo k pobytu pozměněné cestovní doklady (jedná se o sjednocení uvedených množin). Výsledné procento převáděných osob je tak vyšší než při použití národní metodiky.

Z níže uvedené tabulky je patrné, jak moc se obě metodiky ve výsledku rozcházejí. Zatímco podle národní metodiky se počet převáděných osob zvýšil (+217, +10,2 %), podle metodiky CIREFI došlo k poklesu (-440, -8,9 %). Příčinou je patrně méně častý výskyt velkých skupin nelegálních migrantů oproti roku 2003, neboť u ostatních položek (tj. převáděné, s neregulérním cestovním dokladem, osoby v úkrytu) došlo ke zvýšení počtu. Podle metodiky CIREFI bylo v roce 2004 zjištěno 4 483 převáděných osob, procento převáděných osob přes státní hranice ČR pokleslo z hodnoty 37,3 % na 41,9 %.

⁸² V průběhu roku 2004 proběhlo několik rozsáhlých realizací mezinárodně organizovaných zločineckých uskupení, působících jak na území České republiky, tak na území několika dalších států, převážně však na území SRN a Rakouska. Jednalo se o realizaci trestné činnosti dle §§ 171a/1,2 TZ, 163a/1 TZ.

Konkrétně se jedná o již zmíněné mezinárodní realizace operace „SIKH“ kdy bylo na území České republiky zadrženo 14 pachatelů uvedené závažné trestné činnosti, realizaci akce „TWISTER“ kdy bylo zadrženo celkem 10 pachatelů převážně asijské národnosti a to ve spolupráci s policií Polska a SRN a dále akce „MOVSAR“ kde předmětem zájmu byli občané čínské a ruské národnosti, či pokračování realizace TS „ROSA“.

Všechna zmíněná vyšetřování, realizovaná v roce 2004 byla s mezinárodním prvkem a s přímým propojením na zahraniční organizovaný zločin.

Celkem bylo na území České republiky v roce 2004 ÚOOZ SKPV PČR zadrženo a obviněno pro trestné činy v souvislosti s obchodováním s lidmi celkem: **132 osob pachatelů.**

⁸³ Centrum pro informace, diskusi a výměnu názorů k překračování hranic a imigraci (*Center for Information, Discussion and Exchange of Opinions on the Border Crossings and Immigration*)

Nelegální migrace přes státní hranice České republiky - osoby převáděné - porovnání shodného období roku 2003/2004
- porovnání metodiky národní a metodiky CIREFI

Období Roku	1.1. - 31.12. 2003		1.1. - 31.12. 2004		Změna oproti předchozímu období			
					v %		absolutní čísla	
nelegální migrace přes státní hranice ČR - zjištěno osob	13 206		10 695		-19,0		-2 511	
z toho podle METODIKY	národní	CIREFI	národní	CIREFI	národní	CIREFI	národní	CIREFI
osoby převáděné	2 136	4 923	2 353	4 483	10,2	-8,9	217	-440
tj. %	16,2	37,3	22,0	41,9				
Z toho na SH ČR se SRN	837	1 292	738	988	-11,8	-23,5	-99	-304
s Rakouskem	619	2 389	1 177	2 577	90,1	7,9	558	188
s Polskem	29	228	71	208	144,8	-8,8	42	-20
se Slovenskem	376	562	265	427	-29,5	-24,0	-111	-135
vzdušná		119		181		52,1	0	62
neurčena	275	333	102	102	-62,9	-69,4	-173	-231

Údaje získané použitím této metodiky ukazují shodně jako národní metodika na pokles převaděčství na úsecích státních hranic ČR se SRN a Slovenskem, což koresponduje s nižším počtem převáděných a nižším výskytem velkých skupin na těchto úsecích oproti roku 2003. Totéž platí i o počtu osob, jež byly po nelegálním přechodu státních hranic ČR zjištěny až hluboko ve vnitrozemí ČR (v tabulce položka „neurčena“). Na ostatních úsecích státních hranic vykazují obě metodiky odlišné trendy. Podle metodiky CIREFI došlo k meziročnímu nárůstu pouze na vzdušné hranici – toto zvýšení reprezentují osoby cestující na neregulární cestovní doklad – a na úseku mezi ČR a Rakouskem, na čemž měly hlavní podíl velké skupiny občanů Ruska z oblasti Čečenska, kteří se snažili nelegálním způsobem dostat do Rakouska přes území jižních Čech, a také častější výskyt osob s neregulárními cestovními doklady.

III.3.6. Nelegální přechody státních hranic v úkrytech dopravních prostředků

V roce 2004 bylo při překračování státních hranic České republiky v úkrytu dopravního prostředku odhaleno **398 osob** (+86, +27,6 %). Osoby byly v úkrytech dopravních prostředků zjišťovány častěji ve druhé polovině roku, zejména v červenci až říjnu. V 1. pololetí roku 2004 bylo v úkrytu v dopravních prostředcích odhaleno 118 osob (cca 2 % z celkového počtu 6 208 osob zjištěných při nelegální migraci přes státní hranice ČR), v červenci až prosinci to bylo 280 osob z počtu 4 487 (tj. 6 %).

Nelegální migrace přes státní hranice České republiky - osoby v úkrytech dopravních prostředků - porovnání roku 2003/2004

Období Roku	1.1.-31.12. 2003		1.1.-31.12. 2004		Změna oproti předchozímu období	
	tj. %		tj. %		v [%]	absolutní číslo
Nelegální migrace přes SH ČR – zjištěno osob	13 206	100,0	10 695	100,0	-19,0	-2 511
z toho odhaleno v úkrytu DP	312	2,4	398	3,7	27,6	86
z toho odhaleno v úkrytu DP	312	100	398	100	27,6	86
z toho použité dopravní prostředek:						
letadlo			1	0,3		1
kamion, nákladní automobil	212	67,9	130	32,7	-38,7	-82
osobní automobil	37	11,9	238	59,8	543,2	201
vlakové soupravy	48	15,4	19	4,8	-60,4	-29
přeprava kamionů vlakem (ROLA)	15	4,8	9	2,3	-40,0	-6
neurčeno			1	0,3		1

Kromě tradičního převážení osob v nákladních vozidlech se v roce 2004 rozmohlo převážení v zavazadlových prostorech osobních vozidlech. Tento způsob přepravy osob přes státní hranice České republiky není žádnou novinkou, v uplynulém roce byl však používán častěji než dříve. Bylo při něm mimo jiné využíváno skutečnosti, že vozidla s registrační značkou členského státu Evropské unie jsou na hraničních přechodech České republiky kontrolována jen namátkově. Nejčastěji byly proto osoby převáženy ve vozidlech českých občanů.

Jedná se o nebezpečný způsob přepravy, kdy byly do zavazadlového prostoru standardního vozidla vtěsnány dvě až čtyři osoby, které pak byly převáženy přes hraniční přechody. Někdy byly do úkrytu umisťovány bezprostředně před hraničním přechodem, některé ale ve stísněném prostoru s omezeným přístupem vzduchu strávily i několik hodin.

Osoby byly v úkrytech dopravních prostředků odhalovány jak při nelegálním vstupu do České republiky (100 osob, tj. 25 % z celkového počtu 398 osob), tak při přechodu státních hranic z ČR do dalších států (298 osob). Ve druhém případě jsou v počtech zahrnuty jak osoby, které odhalily české policejní orgány (158 osob tj. 53 % z celkového počtu 298 osob), tak osoby, jež zjistily orgány ochrany hranic jiných států (140 osob), nejčastěji SRN (116 osob).

Nelegální migrace přes SH ČR - osoby zadržené v úkrytu DP - porovnání shodného období roku 2003/2004

Období Roku	1.1.-31.12. 2003			1.1.-31.12. 2004			Změna oproti předchozímu období	
		tj. %	tj. %		tj. %	tj. %	v [%]	absolutní číslo
nelegální migrace přes SH ČR - zjištěno osob	13 206	100,0		10 695	100,0		-19,0	-2 511
v úkrytu dopravního prostředku (DP)	312	2,4	100,0	398	3,7	100,0	27,6	86
z toho na SH ČR letiště			0,0	1		0,3		1
s PR	4		1,3	7		1,8	75,0	3
s Rakouskem	7		2,2	27		6,8	285,7	20
se SR	35		11,2	33		8,3	-5,7	-2
se SRN	266		85,3	267		67,1	0,4	1
SH neurčena			0,0	63		15,8		63

Z celkového počtu 398 osob, které byly odhaleny při překročení státních hranic České republiky v úkrytu v dopravních prostředcích, měli 73 % zastoupení státní příslušníci Číny (292 osob, +88, +43,1 %). V roce 2004 byli odhalováni v užitkových, osobních i nákladních vozidlech. Medializovaný byl případ odhalení téměř tři desítek čínských státních příslušníků v upravené cisterně. Pro přejezd státních hranic používali rovněž prostory vlakových souprav. S odstupem následovali občané Vietnamu (25 osob, +10, +66,7 %), Ruska (13 osob, +9, +225,0 %), Ukrajiny (12 osob, +9, +300,0 %), Turecka (10 osob, +7, +233,3 %), Gruzie (6 osob, -1, -14,3 %), Kyrgyzstánu (5 osob, +5, v roce 2003 nebyl zaznamenán žádný případ), Somálska (5 osob, +4, +400,0 %), Moldavska (4 osoby, -7, -63,6 %) a Indie (4 osob, -6, -60,0 %).

III.3.7. Opakované nelegální přechody státních hranic

Počet osob, jež byly při nelegálním překračování státních hranic ČR zjištěny opakovaně, se meziročně snížil o 4,7 %. Podíl opakovaně zjištěných však vzrostl z hodnoty 11,5 % v roce 2003 na 13,5 % v roce 2004. Naprosto převažoval počet osob, které byly zjištěny opakovaně při nelegálním přechodu státních hranic ve směru z České republiky (97 %).

Většina opakovaných nelegálních přechodů připadala na první čtyři měsíce roku a souvisela s již několikrát zmiňovanou nelegální migrací ruských státních příslušníků z oblasti Čečenska do Rakouska. Úsek státních hranic s Rakouskem také vykázal výrazný celoroční nárůst (1 014 osob zjištěno opakovaně, +261, +34,7 %), zatímco na ostatních úsecích státních hranic ČR byl zaznamenán meziroční pokles.

Období Roku	1.1.-31.12. 2003	tj. %	tj. %	1.1.-31.12. 2004	tj. %	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
							v [%]	absolutní číslo
nelegální migrace přes SH ČR - zjištěno osob	13 206	100,0		10 695	100,0		-19,0	-2 511
opakovaně	1 520	11,5	100,0	1 448	13,5	100,0	-4,7	-72
z toho na SH ČR letiště	3		0,2			0,0	-100,0	-32
s PR	70		4,6	63		4,4	-10,0	-7
s Rakouskem	753		49,5	1 014		70,0	34,7	261
se SR	76		5,0	35		2,4	-53,9	-41
se SRN	586		0,2	336		23,2	-42,7	-250
SH neurčena- vnitrozemí	32		2,1			0,0	-100,0	-32

Největší skupinou, která se pokoušela o nelegální přechod opakovaně (64 %), byli občané **Ruska** (931 osob, +574, +161 %), zejména se jednalo o osoby z Čečenska, dále občané **Gruzie** (102 osoby, tj. -16, -13,6 %) a **Číny** (86 osob, -339, -79,8 %). Není bez zajímavosti, že u všech tří státních příslušností se opakované pokusy o nelegální přechod vyskytovaly především v prvních třech až čtyřech měsících letošního roku, což koresponduje i s vyšším zastoupením žadatelů o azyl mezi nimi v uvedeném období. U osob, jež jsou žadateli o azyl v ČR, je procento opakovaných pokusů vždy vyšší než průměrná hodnota.

Vyšší podíl osob, jež opakovaně překračovaly státní hranice ČR, na celkovém počtu osob zjištěných při nelegální migraci přes státní hranic ČR u jedné státní příslušnosti byl v roce 2004 vykázan například u občanů **Ekvádoru** (35 %) nebo **Kazachstánu** (33 %), kteří nepatřili ke státním příslušnostem, které by byly zjišťovány při nelegální migraci přes státní hranice ČR ve velkých počtech, zato se snažili překonat státní hranice ČR za každou cenu. Směřovali především do SRN, ale pokoušeli se i o přechod státních hranic s Rakouskem. U obou státních příslušností se jednalo o dočasnou záležitost - občané Ekvádoru byly zjišťovány v červenci a srpnu, občané Kazachstánu především v říjnu a listopadu.

V kategoriích nelegálních přechodů státních hranic s použitím neplatných cestovních dokladů, s účastí převaděčů, v úkrytech dopravních prostředků a opakovaných je viditelná úzká provázanost. Jednotlivé případy v praxi pak často splňují podmínky té i oné kategorie.

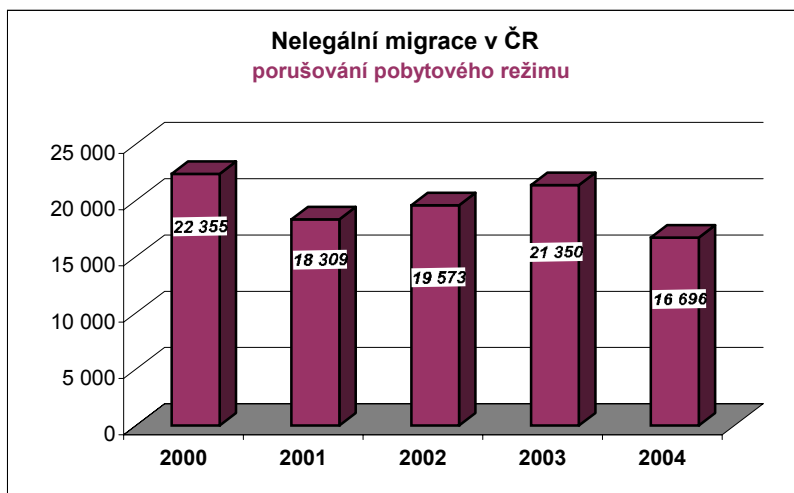
III.4. NELEGÁLNÍ MIGRACE NA ÚZEMÍ ČR - PORUŠOVÁNÍ POBYTOVÉHO REŽIMU

Porušováním pobytového režimu se rozumí případy, ve kterých cizinec vstoupí na území ČR neoprávněně aniž je odhalen jeho nelegální vstup, a pobývá v ČR dál nelegálně, nebo případy, ve kterých sice cizinec vstoupí na území ČR legálně, ale po uplynutí lhůty povoleného pobytu nevycestuje, a pobývá na území dále bez povolení, tj. nelegálně, a tím porušuje zákonem předepsané podmínky pro pobyt cizince. Jedná se o zjištěné případy nelegálních pobytů cizinců, které registruje Policie ČR. Nejsou zahrnuty případy popisované v nelegální migraci přes státní hranice ČR.

Již jako kandidátská země začala Česká republika v červnu roku 1999 pro potřeby CIREFI shromažďovat a statisticky vykazovat údaje o cizincích s nelegálním pobytem na území svého státu. Od 1. 6. 1999 do 31. 12. 2004 zjistily útvary Policie ČR více jak 110 tisíc cizinců nelegálně pobývajících na území ČR. Tito cizinci byli registrováni útvary Policie ČR jednak na hraničních přechodech při odjezdu z ČR, jednak při kontrolních a bezpečnostních akcích prováděných samostatně nebo ve spolupráci s dalšími orgány státní správy. Někteří cizinci se po zjištění, že překročili stanovenou dobu pobytu v České republice sami dostavili buď na oddělení cizinecké policie v okresech, a nebo v azylovém přijímacím středisku, kde projevíli úmysl požádat v České republice o udělení azylu.

Počty osob odhalených při nelegální migraci na území České republiky z důvodu porušování pobytového režimu v letech 2001-2003 vzrůstaly, **v roce 2004** však došlo k výraznému poklesu, když bylo útvary Policie ČR odhaleno **16 696 cizinců**, kteří se na území ČR zdržovali neoprávněně (-4 654, -21,8 %).

Až do loňského roku byla pro nelegální migraci - porušování pobytového režimu typická vývojová křivka s nízkými počty na začátku roku a vysokými počty v posledních měsících kalendářního roku. Tento průběh byl způsoben cizinci, kteří před novoročními svátky odjížděli

z České republiky k rodinám a policisté SCPP na hraničních přechodech u nich v mnoha případech zjišťovali překročení doby pobytu na území ČR. Jednalo se především o občany Ukrajiny, kteří tvoří zhruba tři čtvrtiny z celkového počtu osob zahrnovaných do této kategorie; nelegální pobyt je u nich zjišťován zejména na státních hranicích ČR s Polskou republikou.

V roce 2004 se situace podstatně změnila. S výjimkou

měsíce března, kdy byl odhalen nejvyšší počet cizinců neoprávněně se zdržujících na území ČR, byl počet zjištěných osob po celý rok relativně vyrovnaný a pohyboval se mezi 1 200 až 1 500. Nejméně osob bylo zjištěno v prosinci (1 218 osob), což je zcela nestandardní situace. Prosincový počet je dva a půlkrát nižší než v prosinci roku 2003.

K poklesu počtu došlo ve srovnání s rokem 2003 u osob, u nichž byl neoprávněný pobyt zjištěn při odbavení **na výjezdu z ČR** (4 150 cizinců, -4 612, **-52,6 %**). Počet cizinců, u nichž byl neoprávněný pobyt zjištěn při činnosti útvarů Policie ČR **ve vnitrozemí**, se mezitím takřka nezměnil (12 546 cizinců; -42, -0,3 %).

Podle informací ze základních útvarů SCPP k tomuto jevu došlo v loňském roce zejména proto, že značná část cizinců se po zjištění, že se zdržují na území ČR neoprávněně, dostavila na vnitrozemské útvary SCPP z vlastní iniciativy (3 702 osob). Měsíční počty několikanásobně převyšovaly hodnoty v odpovídajících měsících roku 2003, vzrůstaly zejména v březnu až červnu; k dalšímu zvyšování počtů pak docházelo od října.

Ke snížení počtu osob, u nichž byl neoprávněný pobyt zjištěn při výjezdu z ČR, mohlo přispět také časté provádění pobytových kontrol SCPP během roku, při kterých byly osoby, jež se zdržovaly na území České republiky nad rámec povoleného pobytu, odhalovány již ve vnitrozemí a další z obav před sankcemi, které by mohly zkomplikovat jejich další pohyb nejen v ČR, ale i v zemích Evropské unie, opustily území České republiky ve stanoveném termínu. Naopak někteří po zjištění neoprávněného pobytu projevíli úmysl požádat v České republice o azyl.

Přes podstatně nižší počty bylo i v roce 2004 nejvíce cizinců s neoprávněným pobytem v ČR (88 %) na výjezdu z ČR hlášeno z hraničních přechodů v úseku státních hranic ČR s Polskou republikou (3 653 cizinců, -4 576, **-55,6 %**). Tento stav je setrvalý již od začátku sledování a vyplývá ze skutečnosti, že mezi hlášenými osobami mají majoritní zastoupení občané Ukrajiny, kteří hraniční přechody s Polskem používají k cestám do ČR a z ČR nejčastěji.

Ve vnitrozemí České republiky jsou nelegálně pobývajícím cizincům zjišťováni, jak již bylo výše uvedeno, při kontrolních akcích útvarů Policie ČR. Největší počet cizinců byl v roce 2004 zjištěn na teritoriu ObŘ SCPP Praha (6 643 osob, tj. 53 % z celkového počtu osob, u nichž byl zjištěn nelegální pobyt ve vnitrozemí), většina z nich (86 %) přímo na území hl. m. Prahy. Druhý nejvyšší

počet pak vykázalo ObŘ SCPP Ostrava (1 666 osob), ovšem 59 % z tohoto množství tvořily osoby, které se dostavily samy do azylového zařízení ve Vyšních Lhotách, kde požádaly o azyl.

Základní kroky boje proti nelegální migraci z pohledu vnitrozemské problematiky vycházejí z náplně pracovní činnosti OCP a OPKP, které věnují soustavnou pozornost důslednému provádění pobytových kontrol cizinců zaměřených především na dodržování pobytového režimu, plnění účelu pobytu stanoveného vízem, plnění povinností cizinců i ubytovatelů vyplývajících ze zákona o pobytu cizinců, odhalování cizinců pobývajících na území ČR po uplynutí platnosti víza nebo doby platnosti pobytu na toto vízum a provádění opatření v případech nedodržování zákonů a obecně platných právních předpisů na území ČR.

Kontroly jsou zaměřovány také na odhalování neoprávněné výdělečné činnosti, které se dopouštějí zejména občané Ukrajiny. Spolupráce s úřady práce se stala samozřejmostí, byly prováděny také kontrolní akce s ČOI a finančními a živnostenskými úřady. Po omezení celních kontrol na státních hranicích v souvislosti se vstupem ČR do EU projevila velký zájem o spolupráci celní správa. K oživení spolupráce přispěly koordinační porady zástupců Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, Ministerstva vnitra ČR, ŘSCPP PČR a Generálního ředitelství cel.

Prováděné kontroly nemají charakter pouze represivní, ale i preventivní. Policisté poučují cizince i ubytovatele o změnách právních předpisů a následcích plynoucích z jejich případného protiprávního jednání.

Z celkového počtu 12 546 osob zjištěných při porušování pobytového režimu ve vnitrozemí odhalili většinu policisté základních útvarů SCPP (9 157 osob, tj. 73 %), dalších 3 267 (tj. 26 %) kontrolovali a předvedli na útvary SCPP policisté jiných součástí PČR, zbylé osoby zjistili příslušníci jiných bezpečnostních složek (městská policie, celní služba).

Budeme-li hodnotit nelegální migraci-porušování pobytového režimu jako celek, pak u jednotlivých **ObŘ SCPP** byl zaznamenán pokles v počtu osob odhalených při neoprávněném pobytu v ČR (ObŘ SCPP Hradec Králové, České Budějovice, Plzeň a Brno) nebo jen mírný meziroční nárůst (ObŘ SCPP Praha, Ostrava a Ústí nad Labem).

Nejvíce cizinců s nelegálním pobytem bylo registrováno orgány Policie ČR v teritoriu ObŘ SCPP Praha (6 889 osob, +684, +11,0 %). I přes obrovský početní pokles vykázalo druhou nejvyšší hodnotu ObŘ SCPP Hradec Králové (3 588 cizinců, -5 254, -59,4 %), kde většina osob (cca 79 %) byla zjištěna na hraničních přechodech při výjezdu z České republiky. Na třetím místě statistik se nacházelo ObŘ SCPP Ostrava (2 529 osob, +277, +12,3 %), kde - jak již bylo popsáno výše - počty významným způsobem ovlivňovaly osoby, jež žádaly o azyl ve Vyšních Lhotách. Kategorie „dostavil se sám“, která tyto osoby reprezentuje, také vykázala v tomto oblastním ředitelství značný meziroční nárůst. Nárůst u položky „dostavil se sám“ byl zjištěn meziročně u všech ObŘ SCPP s výjimkou ObŘ SCPP Hradec Králové, kde zůstal na úrovni roku 2003.

V souladu s rozložením nelegální migrace-porušování pobytového režimu podle ObŘ SCPP bylo také podle **správního členění** nejvíce cizinců s neoprávněným pobytem na území ČR v roce 2004 zjištěno v Praze (5 961 cizinců, tj. 35,7 %), kde také došlo k nejznatelnějšímu meziročnímu zvýšení (+822, +16 %). Následoval Královéhradecký kraj, kde naopak počet meziročně poklesl (3 300 cizinců, -5 066, -60,6 %), a Moravskoslezský kraj, tam se počet zvýšil (2 432 osob, +280, +13 %). K nárůstu počtu, i když málo znatelnému, došlo kromě Prahy a Moravskoslezského kraje už jen u kraje Libereckého (724 osob, +42, +6,2 %) a Olomouckého (89 osob, +1, +1,1 %). V ostatních regionech bylo v roce 2004 při nelegální migraci odhaleno méně cizinců než v roce 2003.

III.4.1. Počty osob a jejich státní příslušnost

Z hlediska státních příslušností jsou od začátku sledování této kategorie, tedy od poloviny roku 1999, nejpočetnější skupinou cizinců s neoprávněným pobytem v ČR **občané Ukrajiny** (12 491 osob, tj. 74,8 % z celkového počtu). Ve srovnání se stejným obdobím roku 2003 byl u těchto státních příslušníků zaznamenán početní pokles (-4 529 osob, tj. -26,6 %), který souvisí s nižším počtem těchto státních příslušníků, u nichž byl nelegální pobyt v ČR zjištěn na výstupu z České republiky.

Naopak meziroční nárůst byl vykázán u občanů **Ruska** (510 osob, +149, tj. +41 %), **Vietnamu** (719 osob, +134, tj. +23 %), **Rumunska** (212 osob, +28, tj. +15,2 %) a **Číny** (286 osob, +11, tj. +4 %).

Nelegální migrace – porušování pobytového režimu **TOP 10** – shodné období 2003/2004

1.1. - 31.12.2003	zjištěno osob	tj. %	1.1. - 31.12.2004	zjištěno osob	tj. %
Celkem	21 350	100,0	Celkem	16 696	100,0
z toho 10 nejčetnějších státních příslušností (TOP 10)			z toho 10 nejčetnějších státních příslušností (TOP 10)		
Ukrajina	17 020	79,7	Ukrajina	12 491	74,8
Bělorusko	765	3,6	Vietnam	719	4,3
Vietnam	585	2,7	Bělorusko	513	3,1
Moldavsko	405	1,9	Rusko	510	3,1
Rusko	361	1,7	Moldavsko	289	1,7
Čína	275	1,3	Čína	286	1,7
Slovensko	271	1,3	Slovensko	232	1,4
Litva	223	1,0	Rumunsko	212	1,3
Rumunsko	184	0,9	Bulharsko	140	0,8
Bulharsko	152	0,7	Litva	122	0,7

Vysvětlivky: písmo - tučné - nesousední stát, písmo obyčejné - sousední stát

U kategorie nelegální migrace-porušování pobytového režimu byly letos poprvé vykazovány statistiky osob s **neregulérním cestovním dokladem**. Během roku 2004 bylo hlášeno 133 osob, jež se prokazovaly neregulérním cestovním dokladem při neoprávněném pobytu, který byl u nich zjištěn při kontrole ve vnitrozemí nebo během hraniční kontroly při výjezdu z ČR (0,8 % z celkového počtu 16 696 osob).

Tak jako u této kategorie obecně, také v případě osob s neregulérním cestovním dokladem bylo hlášeno nejvíce občanů Ukrajiny (67 osob) a Vietnamu (19 osob). Občané Vietnamu používali cestovní doklady jiných vietnamských státních příslušníků, občané Ukrajiny se prokazovali jednak svými doklady, ve kterých byly zjištěny padělky přechodových razítek, jednak cestovními pasy jiných osob, zejména občanů Litvy, s vyměněnou fotografií.

Zatímco v kategorii nelegální migrace přes státní hranice jsou neregulérní doklady používány zejména pro snadnější tranzit přes území České republiky do dalších zemí, v případě kategorie nelegální migrace-porušování pobytového režimu používají cizinci neregulérní doklady proto, aby mohli v České republice setrvat. Jde o velmi závažnou skutečnost, neboť cizinci se na území ČR zdržují pod falešnou identitou, obcházejí rozhodnutí o správním vyhoštění a někdy se dopouštějí i trestné činnosti.

Také u osob, které jsou zjišťovány při nelegální migrace-porušování pobytového režimu, bývá někdy zjištěno, že do ČR přicestovaly v **úkrytu dopravního prostředku**. Stává se to často například u osob, které následně podají žádost o azyl. V roce 2004 se jednalo o 211 osob, nejčastěji o občany Gruzie a Vietnamu.

Někteří cizinci jsou při neoprávněném pobytu v ČR zjišťováni **opakovaně** (v roce 2004 šlo o 1 787 osob, tj. 11 % z celkového počtu). Jedná se jednak o osoby, které nerespektují správní vyhoštění z ČR, nevystupují v určené lhůtě a nadále se na území ČR neoprávněně zdržují. Dále jde o osoby, které byly za překročení doby pobytu sankcionovány blokovou pokutou, do České

republiky se legálním způsobem vrátily a povolený pobyt znovu překročily. Nejvíce osob, které byly při neoprávněném pobytu zjištěny opakovaně, mělo ukrajinskou státní příslušnost (1 250 osob, tj. 10 % z celkového počtu 12 491 občanů Ukrajiny).

Nelegální migrace – **porušování pobytového režimu - cizinci opakovaně zjištěni** – porovnání shodného období roku 2003/2004

Období Roku	1.1.-31.12. 2003			1.1.-31.12. 2004			Změna oproti předchozímu období	
	celkem	z toho opakovaně	tj. %	celkem	z toho opakovaně	tj. %	v [%]	absolutní číslo
PPR-zjištěno osob	21 350	2 735	12,8	16 696	1 787	10,7	-34,7	-948
z toho nejvíce občanů								
Ukrajina	17 020	2 198	12,9	12 491	1 250	10,0	-43,1	-948
Vietnam	585	92	15,7	719	87	12,1	-5,4	-5
Bělorusko	765	92	12,0	513	55	10,7	-40,2	-37
Rusko	361	34	9,4	510	53	10,4	55,9	19
Moldavsko	405	61	15,1	289	51	17,6	-16,4	-10
Slovensko	271	65	24,0	232	75	32,3	15,4	10
Litva	223	36	16,1	122	31	25,4	-13,9	-5
Rumunsko	184	23	12,5	212	21	9,9	-8,7	-2
Bulharsko	152	12	7,9	140	20	14,3	66,7	8

Vysvětlivka: řazeno podle nejvyšší hodnoty **osob opakovaně zjištěných** v aktuálním období

III.5. REPRESIVNÍ OPATŘENÍ

Zákon o pobytu cizinců v hlavě VII. a VIII. vymezuje povinnosti cizinců, dopravců, věznic, orgánů státní správy a povinnosti jiných osob. V hlavě XIV. v ustanovení § 156 zákon definuje správní delikty, pokuty, příslušnost a pravidla řízení o deliktech. V ustanovení § 157 definuje přestupky, pokuty, příslušnost a další pravidla pro vyřizování přestupků. Na řízení o přestupcích podle cizineckého zákona se vztahuje zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, pokud zákon o pobytu cizinců nestanoví jinak. Přestupky projednává policie.

Pokud cizinec poruší povinnosti stanovené zákonem o pobytu cizinců, může mu být přechodný nebo trvalý pobyt na území ukončen za podmínek, které zákon stanoví. Policie pobyt cizince ukončí udělením výjezdního víza z moci úřední. Cizinec je povinen vycestovat z území v době stanovené výjezdním příkazem.

Správní vyhoštění cizinců upravuje hlava X. zákona o pobytu cizinců. Správním vyhoštěním se rozumí ukončení pobytu cizince na území, které je spojeno se stanovením doby vycestování z území a doby, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území. Doba, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území, je stanovena dobou platnosti rozhodnutí. Pokud cizinec vstoupí na území v době platnosti rozhodnutí o správním vyhoštění, nebo neodcestoval-li z území a je odhalen policejními orgány, maří výkon rozhodnutí správního orgánu a jeho jednání může být při nepřetržité společenské nebezpečnosti činu pro společnost projednáno jako přestupek podle zákona o pobytu cizinců, při splnění podmínek zákona mu může být zvýšena platnost rozhodnutí o správním vyhoštění na delší dobu.

Soudní vyhoštění cizinců se provádí na základě výkonu trestu vyhoštění, který ukládají soudy rozsudkem v trestním řízení v souvislosti s jedním nebo více trestnými činy, pro které byl cizinec odsouzen. Trest vyhoštění může soud uložit podle trestního zákona jako trest samostatný nebo vedle jiného trestu. Pokud je trest vyhoštění uložen současně s nepodmíněným trestem odnětí svobody, je trest vyhoštění vykonáván po částečném nebo úplném odpykání trestu odnětí svobody. Údaje o soudně vyhoštěných cizincích jsou v materiálu uváděny jako doplňující informace k údajům o cizincích vyhoštěných na základě správního rozhodnutí. Cizinecká policie vytváří podmínky pro

realizaci trestu vyhoštění, zajišťuje cestovní doklady pro cizince, jízdenku či letenku na spoj do domovského státu.

III.5.1. Přestupky a správní delikty

V roce 2004 bylo základními útvary služby cizinecké a pohraniční policie řešeno celkem **141 815 přestupků** (-32 266, -18,5 %) a byly uloženy blokové pokuty v celkové částce 68,5 miliónů Kč (-10,5 miliónu Kč, -13,4 %). Z toho bylo řešeno 38 284 přestupků podle zákona o pobytu cizinců na území ČR (uloženy blokové pokuty ve výši 25,7 miliónu Kč) a 102 393 přestupků podle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (uloženy blokové pokuty ve výši 42,8 miliónu Kč). V souvislosti s porušením zákona o ochraně státních hranic bylo řešeno 615 přestupků. Podle § 93 zákona o azylu bylo registrováno 523 přestupků.

Ve stejném období bylo základními útvary služby cizinecké a pohraniční policie řešeno na základě zákona o pobytu cizinců celkem **1 343 správních deliktů**, kde celková výše uložených pokut dosáhla hodnoty téměř 53,7 miliónů Kč (-27,1 miliónu, -33,6 %).

III.5.2. Správní vyhoštění

Od roku 2001 stabilně vzrůstá počet cizinců, kterým bylo útvary služby cizinecké a pohraniční policie vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění. V průběhu roku 2004 bylo útvary služby cizinecké a pohraniční policie **vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění 15 194 cizincům** (+1 078 osob, tj. +7,2 %)

Vzhledem k tomu, že jednomu cizinci může být vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění opakovaně (z různých důvodů) činil **celkový počet vydaných rozhodnutí o správním vyhoštění 19 562** (+623 případů, +3,3 %). Převládajícím důvodem pro toto opatření bylo v roce 2004 porušování pobytového režimu - neoprávněný pobyt na území České republiky (14 689 rozhodnutí, +1 438, +10,9 %) a nedovolené překročení státních hranic ČR (3 152 rozhodnutí, -432, -25,5 %). Meziročně se výrazně zvýšil podíl rozhodnutí z důvodu porušování pobytového režimu, a to z hodnoty 68,9 % v roce 2002 na 70,0 % v roce 2003.

Podle státní příslušnosti mezi nimi dominovali občané **Ukrajiny**, kterým bylo vydáno 67 % z ročního počtu všech vydaných rozhodnutí o správním vyhoštění. Jejich počet se meziročně výrazně zvýšil (10 158 osob, +1 244, +14 %), což je způsobeno zejména situací v nelegální migraci v hodnoceném období, s vyššími počty odhalených při neoprávněném pobytu i s jejich častějším zapojováním do nelegální migrace přes státní hranice, zejména pokud jde o používání neregulérních cestovních dokladů.

S velkým odstupem následovali na druhém místě občané **Číny**, u kterých bylo zaznamenáno výrazné snížení počtu oproti roku 2003 (1 130 osob, -322, -22,2 %) související s nižšími počty občanů Číny, kteří byli zjišťováni při nelegální migraci přes státní hranice ČR.

Naopak ke značnému zvýšení počtu došlo meziročně u občanů **Ruska** (818 osob, +524, +178,2 %). Také u těchto státních příslušníků se projevila situace v obou kategoriích nelegální migrace. V případě nelegální migrace přes státní hranice se jednalo pravděpodobně o osoby z Čečenska (národnost ve statistikách k represivním opatřením se nerozlišuje). V jejich případě jsou však počty osob, jimž bylo rozhodnutí o správním vyhoštění vydáno, podstatně nižší než ve statistikách nelegální migrace přes státní hranice ČR, protože zejména v prvních čtyřech měsících roku se na nelegální migraci osob z Čečenska podílely značným způsobem žadatelé o azyl v České republice, kteří byli zjišťováni policisty RCPD ještě před přechodem státních hranic České republiky.

K výraznému meziročnímu zvýšení došlo například také u občanů **Gruzie** (205 osob, +100, +95,2 %) nebo **Mongolska** (114 osob, +79, +225,7 %). U obou těchto státních příslušností má na situaci ve vydávání správních vyhoštění vliv především vývoj v nelegální migraci přes státní hranice České republiky.

Mezi 438 cizinci (-155, -26,1 %), kteří byli fakticky⁸⁴ vyhoštěni na základě pravomocného a vykonatelného rozhodnutí o správním vyhoštění bylo nejvíce občanů **Ukrajiny**. S počtem 246 (-97, -28,3 %) vyhoštěných tvořili více než polovinu z počtu osob, u nichž bylo správní vyhoštění realizováno. S velkým odstupem následovali občané **Číny** (34 osob) a **Moldavska** (31 osob).

V roce 2004 byly zaznamenány případy, kdy cizinec, kterému bylo vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění, nevycestoval, ale místo toho se dostavil do přijímacího azylového střediska a požádal Českou republiku o ochranu formou azylu, čímž byla pozastavena vykonatelnost rozhodnutí o správním vyhoštění a cizinec bude až do pravomocného rozhodnutí o jeho žádosti pobývat po řadu následujících měsíců na území České republiky jako žadatel o azyl.

III.5.3. Soudní vyhoštění

V roce 2004 uložily soudy trest vyhoštění podle ustanovení § 57 trestního zákona⁸⁵ jako trest samostatný nebo vedle jiného trestu 2 168 cizincům. Jedná se o nárůst 262 případů.

Více než 43 % z celkového počtu soudních vyhoštění připadlo v roce 2004 na občany Ukrajiny (940 osob, +132, +16,3 %), více než 13 % na občany Slovenska (292 osob, -40, -12,0 %) a přibližně 5 % na občany Polska (98 osob, -10, -9,3 %).

Trest vyhoštění podle shora uvedeného ustanovení trestního zákona byl v nepřítomnosti uložen 68 cizincům (§ 350g trestního řádu)⁸⁶.

V průběhu téhož roku bylo cizineckou a pohraniční policií na základě nařízení výkonu trestu vyhoštění, které obdrželo od předsedy senátu (§ 350c – 350f trestního řádu) realizováno 694 soudních vyhoštění; z toho nejvíce u občanů Ukrajiny (356 osob), Slovenska (94 osob), Běloruska (35 osob), Moldavska (29 osob), Vietnamu (26 osob) a Litvy (23 osob).

Trest vyhoštění i přes nařízení výkonu trestu vyhoštění nemohla cizinecká a pohraniční policie realizovat u 1 393 osob, protože na cizince nebyla uvalena vyhošťovací vazba a cizinec byl propuštěn na svobodu s tím, aby území ČR opustil sám (§ 350b trestního řádu).

V rámci vydání k trestnímu stíhání mimo území České republiky byly vyhoštěny 3 osoby a v rámci předání k výkonu trestu odnětí svobody mimo území České republiky bylo vyhoštěno 10 osob.

---

⁸⁴ Realizace správního vyhoštění (tzn., že cizinec byl v souvislosti s vydáním rozhodnutí o správním vyhoštění eskortován policisty cizinecké a pohraniční policie na hraniční přechod ČR).

⁸⁵ Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších změn a doplňků.

⁸⁶ Zákon č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších změn a doplňků.

III.5.3. Zařízení pro zajištění cizinců

Cizinecká a pohraniční policie disponovala v roce 2004 pěti zařízeními⁸⁷, v nichž je cizinec povinen se zdržovat na základě rozhodnutí o zajištění za účelem správního vyhoštění.

Zařízení se dělí na část se zmírněným režimem a část s přísným režimem. Celková kapacita všech zařízení byla 724 míst. V důsledku novely zákona o pobytu cizinců, která omezila využívání přísného režimu byla snížena kapacita tohoto režimu. V průběhu let 2004 a 2005 se tyto prostory přebudovávají na prostory zmírněného režimu. Skutečná možnost umístění v zařízení byla tedy pro 459 osob.

ZAŘÍZENÍ PRO ZAJIŠTĚNÍ CIZINCŮ	Balková	Poštorná	Velké Přílepy	Jezová-Bělá	Frýdek - Místek	CELKEM
stav k 24:00 hodin dne 31.12.2004						
Kapacita zařízení	312	170	145	43	54	724
tj. %	43,1	23,5	20,0	5,9	7,5	100,0
Skutečná možnost umístění v zařízení	152	128	88	37	54	459
Celkem umístěno cizinců k 24:00 hodin 31.12.2004	142	136	29	32	52	391
Využití kapacity zařízení v % (ve vztahu ke skutečné možnosti umístění)	93,4	106,3	33,0	86,5	96,3	85,2

Od zprovoznění prvního zařízení do 31. prosince 2004 jimi prošlo celkem 22 132 cizinců. Ze zařízení bylo propuštěno celkem 21 654 cizinců, z toho do nabytí účinnosti novely zákona o azylu, tj. do 1. 2. 2002, bylo propuštěno do azylového řízení 10 362 cizinců. V období od 1. 2. 2002 do 31. 12. 2004 v zařízení požádalo o azyl 3 031 cizinců, v roce 2004 byl zaznamenán zhruba poloviční počet ve srovnání s rokem 2003. Za dobu existence zařízení bylo vyhoštěno 6 022 cizinců a 481 cizinců bylo předáno sousedním státům podle readmisních dohod.

Hodnotíme-li pouze rok 2004, prošlo zařízeními 1 448 cizinců (-761, -34,4 %). Meziroční pokles souvisí s nižším počtem osob odhalených při nelegální migraci přes státní hranice, zejména u občanů Číny, a také s menšími počty občanů Ukrajiny, kteří byli umisťováni do zařízení.

Z hlediska státních příslušností prošlo v uvedeném roce zařízeními pro zajištění cizinců nejvíce občanů Číny (352 osob, -444, -55,8%) a následovali občané Ukrajiny (316 osob, -195, -38,2%). V početních poklesech u těchto státních příslušností se zrcadlí vývoj v nelegální migraci

⁸⁷ Balková (zprovozněna 5. listopadu 1998), Poštorná (zprovozněna 5. září 2000), Velké Přílepy I (zprovozněny 1. února 2002) a Frýdek –Místek (zprovozněn 1. července 2002). V obci Bělá pod Bezdězem-Jezová bylo dnem 10. června 2002 uvedeno do provozu dislokované pracoviště zařízení Velké Přílepy II, které bylo určeno pro umisťování rodin, resp. matek s dětmi. Od 1. 3. 2003 funguje uvedené pracoviště jako samostatné zařízení.

na území České republiky, který byl popsán v předcházejících kapitolách. Následovali občané **Ruska** (293 osob, +199, +211,7 %) **Vietnamu** (139 osob, -61, -30,5 %) a **Gruzie** (58 osob, -18, -23,7%).

V hodnoceném období bylo ze zařízení propuštěno 1 448 cizinců (-955, -39,9 %), vyhoštěno bylo 479 cizinců (-170, -26,2 %) a sousedním státům bylo předáno 193 cizinců (+151, +359,5%). Žádost o azyl⁸⁸ podalo 623 cizinců (-636, -50,5 %).

K výše uvedenému lze konstatovat, že nižší počet osob zajištěných v zařízeních se odrazil také na nižším počtu osob, jež byly z území České republiky vyhoštěny a pravděpodobně i na počtu osob, jež v zařízeních požádaly o azyl. Naopak se v roce 2004 zvýšil počet osob, které se podařilo předat do sousedních států. V této skutečnosti se projevuje především úspěšné provádění readmisních dohod a patrně i vyšší počet osob, u kterých je prokázáno, že do České republiky přicestovaly nelegálně. V této souvislosti jde zejména o nelegální vstupy z Polské republiky u osob, jež tranzitují přes území ČR do Rakouska či SRN, často s využitím neregulérních cestovních dokladů.

V případě některých států přetrvávají problémy se zastupitelskými úřady akreditovanými v České republice v otázce ověřování totožnosti a zajišťování náhradních cestovních dokladů. V tomto ohledu nedošlo v roce 2004 k zásadním změnám, přetrvávají problémy zejména při ověřování totožnosti občanů Indie a Vietnamu, zastupitelské úřady těchto států na žádosti ŘSCPP PČR nereagují.

ZAŘÍZENÍ PRO ZAJIŠTĚNÍ CIZINCŮ - stav k 24:00 hodin dne 31.12.2004								
Pořadí podle četnosti	Umístěno cizinců	Balková	Poštorná	Velké Přílepy	Jezová Bělá	Frydek-Místek	CELKEM	tj. %
	CELKEM	142	136	29	32	52	391	100,0
	z toho 10 nejčetnějších státních příslušností							
1	Čína	94	40	17	9		160	40,9
2	Rusko	2	40	1	2	42	87	22,3
3	Ukrajina	19	20	6	6	1	52	13,3
4	Vietnam	11	10	2	8		31	7,9
5	Gruzie	6	3		1		10	2,6
6	jiné	1	7		1		9	2,3
7	Moldavsko	1	3	1	2		7	1,8
8	Mongolsko		7				7	1,8
9	Irák			2		4	6	1,5
10	Kazachstán	1				5	6	1,5

III.6. PODÍL ŽADATELŮ O AZYL NA NELEGÁLNÍ MIGRACI

Nelegální migrace na území České republiky, a to v obou svých formách, je prakticky od počátku jejího vyhodnocování spojená se zneužíváním azylové procedury. Ve statistikách nelegální migrace přes státní hranice ČR jsou žadatelé o azyl zvlášť sledováni a vykazováni od roku 1997. Od toho roku počet žadatelů o azyl, kteří se v době řízení pokoušeli nelegálně překročit státní hranice z České republiky, neustále vzrůstal a svého vrcholu dosáhl v roce 2001, kdy žadatelé o azyl tvořili 21 % z celkového počtu osob zjištěných při nelegálním přechodu státních hranic ČR a pokusu o něj. O azyl však žádaly také osoby, které byly odhaleny při nelegálním pobytu na území

⁸⁸K uvedenému je třeba konstatovat, že cizinec zajištěný v zařízení má možnost podat žádost o azyl do 7 dnů od poučení o této možnosti. I přes podanou žádost zůstává cizinec v zařízení do pravomocného rozhodnutí ve věci azylu, resp. do skončení zákonné lhůty pro zajištění.

České republiky, aby se vyhnuly správnímu vyhoštění nebo nutnosti vycestovat z území České republiky ve stanovené lhůtě.

Po přijatých opatřeních, zejména po přijetí novely zákona o azylu, která je účinná od 1. 2. 2002, a jejímž účelem bylo zabránit nebo alespoň omezit zneužívání azylové procedury ze strany cizinců cílené k legalizaci pobytu na území České republiky, k vyhnutí se, resp. oddálení realizace správního vyhoštění a v neposlední řadě k vytváření předpokladů pro neoprávněný vstup na území dalšího státu, a rovněž po zpřísnění vstupu na území ČR u některých státních příslušností, zneužívání azylové procedury opadlo, ovšem pouze dočasně. Legalizaci pobytu těchto osob na území novela omezila, zneužívání azylové procedury k nelegální migraci přes Českou republiku do dalších zemí však neodstranila.

Zneužívání ochrany plynoucí z azylového řízení se s novou intenzitou rozhořelo v roce 2003, kdy podíl žadatelů o azyl na celkovém počtu osob zjištěných v souvislosti s nelegální migrací přes státní hranice ČR opět vzrostl. Zejména se to týkalo státních příslušníků **Ruska** (1 640), a to z oblasti Čečenska, o nichž již byla řeč v předcházejících kapitolách, a pro něž se stalo typické postupné podávání žádostí o azyl v Polsku, České republice a v Rakousku. Ke zneužívání azylové procedury k nelegální migraci přes státní hranice ČR docházelo také u jiných státních příslušností, například u občanů **Gruzie** (156), **Číny** (78), **Ukrajiny** (67), **Vietnamu** (25).

Z celkového počtu **7 943 cizinců**, kteří byli v roce 2004 registrováni při nedovoleném překračování státních hranic **ve směru z ČR**, bylo **2 129 žadatelů o azyl, tj. 22,6 %**.⁸⁹ Během roku se však jejich výskyt snižoval tak, jak klesal i počet osob, jež o azyl v ČR žádaly.

Na celkovém počtu osob registrovaných orgány ochrany hranic v souvislosti s nelegální migrací přes státní hranice ČR se podíleli nejvyšším procentem u dané státní příslušnosti žadatelé o azyl z **Ruska** (44,0%) a **Gruzie** (27,7 %). U ostatních nepřevýšil podíl žadatelů u dané státní příslušnosti 20 %.

Procento osob zjištěných při nelegálním přechodu státních hranic ČR **opakovaně** je u žadatelů o azyl, vyšší než v celkovém měřítku. Z celkového počtu 7 943 osob, které byly zjištěny při nelegálním přechodu státních hranic ČR ve směru z ČR, jich bylo 1 448, tj. 18 %, zjištěno opakovaně. U žadatelů o azyl se podíl pohyboval na hranici 36 %. Počet žadatelů o azyl, kteří se o nelegální přechod státních hranic ČR pokoušeli opakovaně, byl nepatrně vyšší než v roce 2003 (773 osob, +16 osob, +2,1 %), naprostá většina z těchto osob (91 %) však byla zjištěna v první polovině roku. I v tomto ohledu se odráží nelegální migrace státních příslušníků Ruska z oblasti Čečenska.

Meziročně se snížil počet žadatelů o azyl, u kterých orgány ochrany hranic při překračování hranic zjistily **asistenci druhé osoby**, tzn. při nedovoleném překračování státních hranic byly převáděny (241 osob, -173 osob, -41,8 %). Stalo se tak především proto, že v roce 2004 tvořili naprostou většinu z osob, jež azylovou proceduru zneužívaly, státní příslušníci Ruska (77 %), hlavně z oblasti Čečenska. U nich, ačkoliv styl jejich nelegální migrace, svědčí o jejím organizování jinými osobami, bývala pomoc jiných osob zjištěna jen zřídka. Situace se změnila ve druhé polovině roku, to už ale mezi nimi žadatelé o azyl figurovali méně často.

---

⁸⁹ Při tomto srovnávání je třeba upozornit, že zatímco ve statistikách žadatelů o azyl zpracovávaných OAMP MV ČR, je každý žadatel vedený jen jednou, na státních hranicích ČR se může jedna osoba během hodnoceného období vyskytovat vícekrát, neboť cizinci – a o žadatelích o azyl to platí dvojnásob – se o nelegální přechod státních hranic ČR pokoušejí opakovaně.

Měsíc 2004	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Celkem
Nelegální migrace přes SH ČR - zjištěno osob	908	1 195	1 317	1 612	536	640	878	872	709	776	572	680	10 695
z toho cizinců	830	1 117	1 193	1 524	460	555	630	662	592	703	544	623	9 433
z toho žadatelů o azyl	421	680	450	227	24	75	51	35	21	46	73	26	2 129
<i>tj. % z počtu cizinců zjištěných při NM přes SH</i>	<i>50,7</i>	<i>60,9</i>	<i>37,7</i>	<i>14,9</i>	<i>5,2</i>	<i>13,5</i>	<i>8,1</i>	<i>5,3</i>	<i>3,5</i>	<i>6,5</i>	<i>13,4</i>	<i>4,2</i>	<i>22,6</i>

K rapidnímu poklesu žadatelů o azyl v České republice mezi osobami zjištěnými při nelegálním přechodu státních hranic ČR došlo od května, kdy začal být aplikován dublinský systém. Pouze v červnu a listopadu byl jejich podíl vyšší, jinak se držel hluboko pod deseti procenty. I v druhé polovině roku šlo především o ruské státní příslušníky, daleko méně byli registrováni také státní příslušníci Gruzie, Ukrajiny nebo Číny.

Vzhledem k tomu, že mezi osobami, které se o nelegální přechod státních hranic ČR pokoušely jako žadatelé o azyl, tvoří největší část občané Ruska, kteří při svém postupu upřednostňovali směr z České republiky do Rakouska, byl v roce 2004 výskyt žadatelů o azyl mezi zjištěnými nelegálními migranty největší právě na tomto úseku státních hranic ČR (1 745 osob, tj. 82 %), většina z uvedeného počtu připadala na první pololetí.

Azylovou proceduru při nelegální migraci přes státní hranice ČR, jak je již výše uvedeno využívali také občané Ukrajiny (67 osob, tj. 7,6 % z celkového počtu 878 občanů Ukrajiny řešených při nelegální migraci přes státní hranice ČR). Tito státní příslušníci však častěji zneužívají výhody vyplývající z azylového řízení v případě nelegální migrace-porušování pobytového režimu.

III.7. READMISNÍ DOHODY⁹⁰

Vracení nelegálních migrantů do zemí jejich původu považuje jak Česká republika, tak i Evropská unie za jeden z prvořadých zájmů.

Nezbytnost této smluvní problematiky je nutno posuzovat ze širšího hlediska. Obecnou, většinou států je uznávanou zásadou mezinárodního práva zásada, přesněji povinnost, dle které je každý stát povinen umožnit návrat vlastnímu občanu na výsostné území státu, resp. poskytnout mu ochranu (pomoc) i při pobytu v zahraničí, zejména dostane-li se do potíží. Z tohoto pohledu je rozhodující prokazatelnost existence státoobčanského vztahu.

Realizace repatriace je možná za předpokladu, že stát, jehož občanem se migrant prohlašuje, potvrdí státní občanství a totožnost migranta a vyjádří svůj souhlas s jeho přijetím na své území. V podmínkách absence readmisních dohod však neexistuje žádný mechanismus, jak přimět dožádaný stát, aby ověřil a potvrdil totožnost migranta a přijal jej na své území.

Oblasti sjednávání readmisních smluv je Ministerstvem vnitra ČR věnována stálá pozornost, neboť jsou jedním z předpokladů úspěšného boje s nelegální migrací. Vedle států, se kterými již Česká republika má takové smlouvy na bilaterální úrovni sjednány nebo s nimiž jedná, vede, je poměrně početná skupina států, které na aktivity České republiky nereagují nebo možnost sjednání

⁹⁰ Tyto dohody zavazují smluvní strany přebírat na své území zpět vlastní občany a občany třetích států, kteří na území smluvního státu vstoupili neoprávněně z území druhého smluvního státu. V případě vlastních občanů a smluvně určeného okruhu občanů třetích států se readmisní dohody vztahují i na případy, kdy tyto osoby pobývající oprávněně na území druhého smluvního státu přestaly splňovat pobytové podmínky (zanikla platnost oprávnění k pobytu). Readmisní dohody zpravidla obsahují i ustanovení upravující policejní průvozy občanů třetích zemí.

smlouvy výslovně odmítají. Bohužel právě státy náležející do této skupiny přísluší do okruhu států, jejichž občané jsou nejpočetněji zastoupeni mezi nelegálními migranty, např. Čína, Vietnam, Indie.

Česká republika má sjednány dvoustranné smlouvy o readmisi se státy příslušejícími do okruhu států unijních (Rakousko, SRN, Polsko, Slovensko, Maďarsko, Slovinsko a Francie – tato však dosud nevstoupila v platnost) i se státy mimo EU, tzv. „třetími“ (Rumunsko, Kanada, Chorvatsko, Bulharsko, Moldávie).

V průběhu roku 2004 byla podepsána nová readmisní smlouva s Rakouskem a změna readmisní smlouvy s Bulharskem a probíhá proces jejich ratifikace. V uvedeném roce pak vstoupily v platnost readmisní smlouvy se Slovenskem (nová), Chorvatskem, Moldávií a Slovinskem.

V různém stadiu rozjednanosti jsou readmisní smlouvy s dalšími státy. S Arménií a Gruzii byla ukončena expertní jednání o textech smluvních dokumentů a připravují se jejich oficiální znění k projednání vládou a podpisu pověřenými představiteli smluvních států.

V relaci se Srbskem a Černou Horou, kde Česká republika usiluje o sjednání readmisní smlouvy již od roku 2000, byl v roce 2004 dohodnut termín prvního kola expertních jednání o návrhu smluvního dokumentu (1. kolo jednání se uskutečnilo ve dnech 4. až 5. ledna 2005 Praze).

Ve vztahu k Makedonii po korespondenční výměně stanovisek k návrhu textu smluvního dokumentu byly v závěru roku 2004 zahájeny práce na směrnici pro jednání, která se předpokládají uskutečnit v průběhu roku 2005.

Vietnam, jako země, která je z našeho pohledu významným producentem nelegální migrace, je v popředí zájmu České republiky pro sjednání readmisní smlouvy. K českému návrhu textu smluvního dokumentu z roku 2000 vietnamská strana předložila protinávrh, který však byl pro nás nepřijatelný a následovala poměrně zdlouhavá korespondenční výměna názorů na formu textu, která by byla akceptovatelná pro expertní jednání. V závěru roku 2004 byla zahájena příprava směrnice pro jednání.

Dalšími státy, které byly osloveny nabídkou na sjednání readmisní smlouvy, a jedná se o státy stojící v popředí žebříčku nelegální migrace, jsou Indie a Írán, nicméně dosavadní reakce těchto států byly odmítavé. Ministerstvo vnitra ČR i pro rok 2005 předpokládá vyvíjet vůči těmto státům další aktivity, a to buď na poli dvoustranných vztahů, nebo v oblasti vztahů multilaterálních prostřednictvím svých zástupců v EU.

Vedle aktivit vyvíjených v oblasti smluvní problematiky readmise existují i případy, kdy je Česká republika objektem takových aktivit jiných států. V této relaci se jedná o nabídky ke sjednání smlouvy o readmisi, kterými jsme byli osloveni ze strany států Beneluxu, Švýcarska, Itálie. Přestože tyto relace nejsou z hlediska readmise prioritou, jsou zařazeny do plánu mezistátních jednání na rok 2005.

Kromě vlastních iniciativ v mezistátních vztazích se Česká republika z titulu členství v Evropské unii účastní i na platných smlouvách sjednaných v gesci EU, a to s Hong Kongem a Macaeem. Podepsána byla již smlouva se Srí Lankou; její vstup v platnost je předpokládán v počátku roku 2005. Text readmisní smlouvy s Albánií byl parafován v prosinci 2003 v Bruselu a následně v únoru 2004 bylo Radě EU předáno konečné znění s návrhem na podepsání a oficiální uzavření; uvažovaný termín vstupu v platnost je rok 2005. Předpokladem pro to, aby tyto smlouvy byly aplikovány v praxi ve vztazích jednotlivých států EU se smluvním partnerem je, aby na bilaterálních úrovních byly sjednány prováděcí (implementační) protokoly.

Mimo uvedených již sjednaných smluv má Komise EU mandát k jednání o smluvní úpravě readmise s dalšími státy. V relaci s některými státy (Čína, Alžírsko, Turecko) jsou jednání v počátcích, tj. uvedené státy byly osloveny návrhem na sjednání smlouvy a byl jim zaslán navrhovaný text dokumentu. S některými státy jsou již realizována přímá jednání nad textem

smluvního dokumentu (Pákistán – tři kola jednání, Rusko – čtyři kola jednání, Ukrajina – sedm kol jednání, Maroko – šest kol jednání). V souvislosti s jednáními o readmisi některé státy podmiňují sjednání smlouvy ústupky v oblasti vízové, zejména sjednání bezvízových dohod limitovaného rozsahu (např. na diplomatické pasy), případně zjednodušením procesu udělování víz (Rusko, Ukrajina).

V roce 2004 bylo podle readmisních dohod se sousedními státy na všech úsecích státních hranic **vyžádáno** převzetí celkem 4 424 osob (-1 349). Meziroční pokles odráží celkový pokles počtu osob zjištěných při nelegální migraci přes státní hranice ČR, zejména nižší počet zjištěných občanů Číny. Stejně jako v minulých letech výrazně převládal počet osob, jejichž převzetí si vyžádaly sousední státy, zároveň však byl u této kategorie zaznamenán výrazný početní pokles, zatímco v případě osob, které nabízela k převzetí česká strana, byl vykázán zhruba stejný počet jako v roce 2003. Sousední státy požadovaly na české straně převzít 2 791 osob (-1 350) a strana ČR od orgánů sousedních států vyžádala převzetí 1 633 osob (+1).

Převzato bylo 4 272 osob, tedy přibližně 97 % z celkového počtu vyžádaných. Českou stranou bylo převzato 2 653 osob (-1 160), sousedními státy 1 619 osob (-13).

Strana ČR **odmítla** převzít 138 osob, tj. 4,9 % z těch, které jí orgány sousedních států nabídly k převzetí. Je to výrazně nižší procento než v roce 2003 (bylo 7,9 %). Sousední státy odmítly převzít z ČR 14 osob, z toho 7 na hranicích se Slovenskou republikou, 6 na hranicích s Polskem a 1 osobu na hranicích se SRN.

V této souvislosti je však třeba se zmínit o problematice osob z Čečenska, které do České republiky překročily nelegálně z Polské republiky, kde byly žadateli o azyl. Tyto osoby nechtěla polská strana převzít zpět podle readmisních dohod, ale vyžadovala jejich převzetí podle tzv. Dublinské konvence. Vzhledem k tomu, že v takovém případě je nezbytné osoby umístit na více jak týden do zařízení pro cizince, která se po většinu roku potýkala s přílišnou naplněností, řada z těchto osob polské straně nebyla předána vůbec. Útvarem SCPP jim bylo vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění, stanovena doba k vycestování výjezdním příkazem a osoby byly propuštěny do vnitrozemí.

Předávání osob v rámci readmisních dohod se sousedními státy v roce 2004 odpovídalo v zásadě výše popsané situaci na státních hranicích ČR. Pouze u jedné skupiny cizinců, a to osob přicházejících z oblasti Čečenska, se údaje o provádění readmisních dohod ve srovnání s údaji o nelegální migraci přes státní hranice ČR početně značně lišily. Pokud tyto osoby po nelegálním překonání státních hranic požádaly v sousedním Rakousku o azyl, nebyly do ČR v rámci readmisních dohod zpět předávány. Proto zatímco nejzatíženějším úsekem státních hranic ČR z hlediska nelegální migrace přes státní hranice ČR byly v roce 2004 česko-rakouské státní hranice, podle readmisních dohod bylo nejvíce osob předáno do ČR ze SRN.

Tato situace se ze stejného důvodu projevila již v roce 2003 a poslední dva roky se tak výrazně liší od dřívějších let, kdy předávání a přebírání osob v rámci readmisních dohod se sousedními státy vždy odpovídalo situaci v nelegální migraci přes státní hranice ČR.

V celkovém objemu se v roce 2004 provádění readmisních dohod na hranicích ČR se sousedními státy týkalo v naprosté převaze cizinců ze států, které s ČR nesousedí (tj. občanů z tzv. třetích zemí). Jednotlivé úseky státních hranic ČR byly však svým způsobem specifické.

Jak již bylo zmíněno, nejvíce osob (54 %) bylo stranou ČR převzato v rámci readmisních dohod od orgánů ochrany státních hranic SRN (1 423 osob, -785, -37 %), většinou na úseku se Spolkovou zemí Sasko (v cca 66 %).

Nejvíce předaných osob (69 %) bylo v roce 2004 vykázáno na hraničních přechodech se Slovenskou republikou (1 122 osob, -677, -38 %).

Na hranicích se SRN přebírala česká strana většinou osoby třetích států (93 % z celkového počtu 1423 převzatých osob). Největší počet byl vykázán u občanů Číny (392 osob, tj. 27,5 %) a občanů Ruska (264 osob, tj. 18,8%). Německá strana přebírala především vlastní občany (72 % z celkového počtu 57 předaných osob).

Snížil se počet i podíl osob, které česká strana odmítla ze SRN převzít (105 osob, tj. 7 % z počtu vyžádaných k převzetí ze SRN).

Rovněž na hranicích s Rakouskem se přebírání osob v rámci readmisních dohod týkalo především osob z nesmluvních států (v 88,5 %). Od rakouských orgánů převzala česká strana nejvíce státních příslušníků Ruska (350 osob, tj. 41 % z 859 převzatých osob). Z České republiky rakouská strana převzala nejvíce vlastních občanů (9 osob, tj. cca 18 % z celkového počtu 51 předávaných) a občanů Ukrajiny (6 osob).

Oproti roku 2003 se výrazně snížil počet i podíl osob, které česká strana odmítla z Rakouska převzít (cca 3 % osob, které rakouská strana vyžádala k převzetí oproti 8 % z roku 2003).

Jediným úsekem státních hranic ČR, na kterém roce 2004 v obou směrech převažovaly mezi přebíranými osobami občané smluvních států, byl úsek **státních hranic s Polskem**. Tento trend je dlouhodobý, způsobuje ho skutečnost, že česko-polská hranice je narušována zejména osobami, které zde provozují turistiku, uskutečňují nákupy nebo návštěvy svých známých na druhé straně hraniční linie.

Z celkového počtu 389 osob, které byly v roce 2004 předány z ČR polské straně, tvořili více než polovinu (51 %) občané Polska (199 osob). Z celkového počtu 344 osob převzatých z Polska tvořili občané České republiky 90 % (309 osob). Počet předaných/prevzatých občanů ČR a Polska se oproti roku 2003 snížil, což patrně souvisí s lehčím režimem pro překračování společných státních hranic po vstupu obou zemí do Evropské unie.

Poměrně velkou část v počtu osob předaných v rámci readmisních dohod z ČR do Polska v roce 2004 reprezentovali ovšem také občané Ukrajiny (117 osob, což je 30 %). U nich naopak došlo ke značnému nárůstu (+97 osob, tj. +485 %). Tato situace v sobě odráží především zvýšenou snahu občanů Ukrajiny nelegálně vstoupit na území ČR, a to často s neregulérním cestovním dokladem.

Státní hranice se Slovenskou republikou jsou jediným úsekem státních hranic, kde zcela převládá počet osob, které česká strana předala, nad těmi, které převzala. V roce 2004 předala ČR Slovenské republice celkem 1 122 osob, z toho 90 % osob ze třetích zemí.

Naopak většina osob, které byly v roce 2004 v rámci readmise převzaty ze Slovenska, měla českou státní příslušnost (cca 78 % z celkového počtu 27 převzatých osob). Naproti tomu občané Slovenska tvořili zhruba 13 % z celkového počtu osob, které česká strana předala na Slovensko.

Složení státních příslušností, které byly ze Slovenské republiky předány, hrubě odpovídá složení osob, jež byly zadrženy při nedovoleném vstupu ze Slovenska do ČR. Zhruba čtvrtinu tvořili mezi předávanými osobami občané Číny (271 osob), v souladu s celkovým vývojem v nelegální migraci však jejich počet oproti roku 2003 klesl o 26 %. Poměrně výrazný počet občanů Ukrajiny, kteří byli předáni do SR v roce 2004, souvisí spíše s nelegální migrací-porušování pobytového režimu.

ZÁVĚREČNÉ SHRNUTÍ KAPITOLY

Hlavní trasa nelegální migrace směřovala z Polska ke státním hranicím s Rakouskem. Pokračoval tak trend, který započal již v roce 2003. V roce 2004 bylo v souvislosti s ochranou státních hranic řešeno 10 695 osob, z toho bylo 9 433 cizinců. Porušování pobytového režimu bylo odhaleno u 16 696 cizinců. Zjištěná **nelegální migrace přes státní hranice České republiky** v hodnoceném období **vykazuje 19% meziroční pokles**, z toho cizinci 15,2%. Nelegální migrace ve vnitrozemí České republiky z důvodu **porušování pobytového režimu 21,8% pokles**.

Některé osoby se o **nelegální přechod státních hranic České republiky** snaží samostatně, jiné využívají služeb převaděčských organizací, obstarávají si padělané nebo pozměněné cestovní doklady, cestují přes hranice v úkrytu v nejrůznějších dopravních prostředcích, v případě neúspěchu se někdy o nelegální přechod státních hranic pokoušejí opakovaně. Všechny uvedené kategorie mohou být vzájemně provázané, jednotlivé případy často splňují podmínky dvou i více kategorií dohromady.

V roce 2004 opětovně nabylo na významu používání neregulérních cestovních dokladů. Orgány ochrany hranic na státních hranicích ČR bylo odhaleno 712 osob, které se při překračování státních hranic ČR prokazovaly **neregulérním cestovním dokladem** (+132, +22,8 %). Neregulérní cestovní doklady používali nejčastěji státní příslušníci Ukrajiny, Moldavska a Číny.

V uvedeném roce došlo ke změně z hlediska příslušnosti dokladů, které byly nejčastěji používány. V letech předcházejících byl nečastěji používán cestovní pas České republiky, u v roce 2004 byly častěji používány doklady Polska, Litvy, Izraele a Slovenska. Od 1. 5. 2004 byly rovněž používány doklady nových členských států Evropské unie, včetně osobních průkazů.

Zvýšil se rovněž počet osob, jež se o nelegální přechod státních hranic ČR snažily **s pomocí jiné osoby** (2 353 osob, +217, +10,2 %). Osoby, u kterých byl zjištěn poznatek o využití převaděče k nelegálnímu přechodu státních hranic se podílely 22% na celkovém počtu zjištěných osob v souvislosti s nelegální migrací přes státní hranice. V této kategorii dominovali občané Ruska, Číny a Ukrajiny.

Nárůst byl také zaznamenán u počtu osob, které byly přes státní hranice ČR přepravovány **v úkrytu dopravních prostředků** (398 osob, +86, +27,6 %). Zde se jednalo zejména o občany Číny, Ruska a Vietnamu.

Největší počty převáděných osob byly zaznamenány v březnu a dubnu v souvislosti se zvýšeným počtem osob z oblasti Čečenska, které opouštěly azylová zařízení, najímaly si vozidla a nechaly se dopravovat k česko-rakouským hranicím. Po 1. 5. 2004 se počet převáděných osob snížil, ovšem zřejmě jen proto, že po odchodu celní stráže z hraničních přechodů a zjednodušení odbavování po vstupu ČR do Evropské unie se převaděčské aktivity upnuly více k převážení osob ve vozech dálkové přepravy nebo ve vozidlech občanů členských států Evropské unie, neboť zde hrozilo menší nebezpečí odhalení. Tento předpoklad se potvrdil v několika případech, kdy bylo odhaleno větší množství cizinců převážených na ložných plochách nákladních či užitkových vozidel.

V roce 2004 byl především zaznamenán nárůst v počtu osob, které byly převáženy na ložných plochách dodávkových vozidel a v zavazadlových prostorech osobních automobilů. Počet 238 osob je několikanásobně vyšší než v předcházejících letech. Zejména převážení osob v osobních vozidlech se v loňském roce rozmohlo v nebývalém množství.

K opačnému vývoji došlo v počtu osob, které byly v souvislosti s nelegální migrací přes státní hranice ČR registrovány **opakovaně** (1 448 osob, -72, -4,7 %). Z celkového počtu 1 448 jich 72 % připadalo na první čtyři měsíce roku, kdy se o nelegální přechod státních hranic pokoušeli hlavně

občané Ruska (osoby z Čečenska). Tito cizinci byli ve většině případů žadateli o azyl v ČR a již v průběhu azylového řízení se o nelegální přechod státních hranic ČR snažili i vícekrát za sebou. Po 1. 5. 2004 četnost opakovaných nelegálních přechodů státních hranic ČR rapidně klesla. Zatímco v první třetině roku činil podíl opakovaných nelegálních přechodů státních hranic ČR zhruba 21 %, ve zbylé části roku se pohyboval kolem 7 %. S velkým odstupem za občany Ruska následovali státní příslušníci Gruzie a Číny.

Z celkového počtu cizinců, kteří byli v roce 2004 registrováni v souvislosti s nelegální migrací přes státní hranice tvořili žadatelé o azyl 22,6%. Zejména se to týkalo občanů Ruska, jak již bylo výše uvedeno. S odstupem následovali občané Gruzie, Číny, Ukrajiny, Vietnamu.

Stejně jako v ostatních evropských zemích **pobývá i v České republice řada cizinců s nelegalizovaným pobytem.**

V průběhu roku 2004 bylo policejními útvary evidováno 16 696 cizinců, kteří se zdržovali na území České republiky neoprávněně. Z uvedeného počtu byl neoprávněný pobyt odhalen při výjezdu z ČR u 4 150 (-0,3 %) cizinců. Činností útvarů Policie ČR ve vnitrozemí byl neoprávněný pobyt zjištěn u 12 546 cizinců (-0,3); z tohoto počtu se 3 702 cizinci po zjištění nelegálního pobytu dostavili dobrovolně na útvary cizinecké a pohraniční policie nebo jiných složek Policie ČR ve vnitrozemí. Z bezpečnostního hlediska je závažnější kategorie cizinců, kteří byli zjištěni kontrolní činností policejních orgánů České republiky.

Podle státní příslušnosti dominovali v této kategorii občané Ukrajiny, kteří se na celkovém počtu podíleli 74,8%. S velkým odstupem následovali občané Vietnamu a Běloruska. Velký meziroční nárůst byl v této kategorii zaznamenán u občanů Ruska a již zmíněného Vietnamu.

Při nelegálním pobytu bylo **opakovaně** policejními orgány zjištěno 1 787 cizinců, tj. 11 % celkového počtu

Z výše uvedeného vyplývá, že na nelegální migraci na území České republiky, ať už se jedná o nelegální přechod státních hranic nebo porušování pobytového režimu, se nejvíce podílejí občané Ruska, Ukrajiny, Číny a Vietnamu.

Přestože nelegální migrace vykázala na konci roku klesající tendenci je třeba i v budoucnu pokračovat v prováděných pobytových kontrolách a bezpečnostních akcích zaměřených na zjišťování cizinců při neoprávněném pobytu v České republice, neboť tato činnost má jak represivní, tak i preventivní charakter. Stejně úsilí je třeba věnovat ochraně státních hranic a odhalování nelegálních migrantů při odbavování na hraničních přechodech.

Na zabezpečení vycestování cizinců, kteří neoprávněně vstoupili, nebo pobývají na území České republiky, se významně podílí uplatňování uzavřených readmisních dohod, které jsou jedním z předpokladů úspěšného boje s nelegální migrací.

Česká republika věnuje této oblasti stálou pozornost. S řadou států má již dvoustranné readmisní dohody sjednány; v různém stadiu rozjednanosti jsou readmisní smlouvy s dalšími státy. Kromě vlastních iniciativ v mezistátních vztazích se Česká republika z titulu členství v Evropské unii účastní i na platných smlouvách sjednaných v gesci EU.

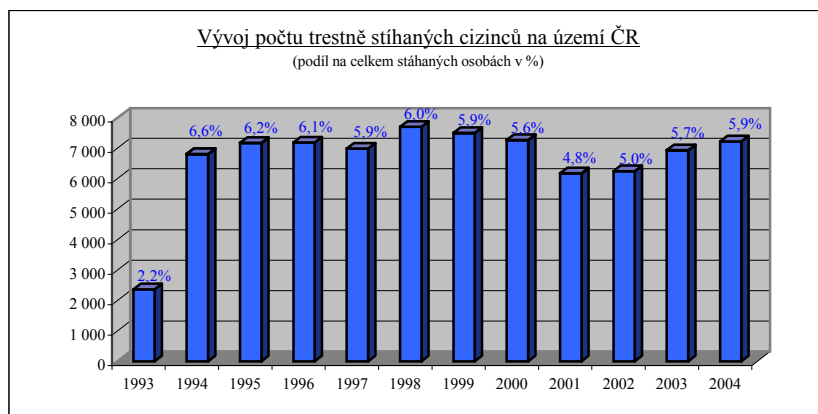
V nadcházejícím období plynou pro Českou republiku v této oblasti následující úkoly:

- dokončit jednání o readmisi se státy, se kterými již jednání pokročila do stadia expertních jednání, nebo tato již byla ukončena;
- pokračovat v iniciativách ve vztahu se státy, kde ještě nebyla uskutečněna expertní jednání, případně byla odezva na nabídku negativní;
- připravit sjednání prováděcích (implementačních) protokolů se státy, se kterými byla smlouva o readmisi sjednána na úrovni Rady EU;

- prostřednictvím svých zástupců v orgánech EU iniciovat zahrnutí států, které jsou z hlediska nelegální migrace považovány za problémové, do seznamu zemí, které budou předmětem iniciativ EU.

IV. Trestná činnost cizinců

IV.1. TRETNĚ STÍHANÍ CIZINCI NA ÚZEMÍ ČR

V průběhu roku 2004 bylo v České republice trestně stíháno 121 531 osob, z toho 7 215 cizinců, což oproti roku 2003 znamená nárůst o 4,2 %.

Podíl trestně stíhaných cizinců mezi trestně stíhanými osobami se nepatrně zvýšil z hodnoty 5,7% v roce 2003 na 5,9% v roce 2004.

Cizinci v roce 2004 spáchali 9 028 trestných činů (nárůst o 4,8 %), což činí 7 % z celkového počtu objasněných trestných činů. Zvýšily se všechny základní kategorie kriminality, kde je pachatelem cizinec - mravnostní (+35%), násilná (+2,7%), majetková (+5,7%) a hospodářská (+5,1%) kriminalita. Vzrostl rovněž počet objasněných vražd (37,5%), úmyslných ublížení na zdraví (16,6%), vloupání (+25,2%) a krádeží prostých (+22,1%).

Trestně stíhané osoby

Rok	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
trestně stíhané osoby celkem	106 874	103 094	114 791	118 456	118 395	129 271	127 887	130 234	127 856	123 964	121 393	121 531
z toho trestně stíhaní cizinci na území ČR	2 366	6 801	7 167	7 181	6 981	7 698	7 491	7 261	6 166	6 238	6 923	7 215
tj. % z celkové kriminality	2,2	6,6	6,2	6,1	5,9	6,0	5,9	5,6	4,8	5,0	5,7	5,9

Občané **Slovenské republiky** již od roku 1994, kdy začali být ve statistikách trestně stíhaných cizinců vykazováni, stojí na prvním místě. Jejich podíl mezi trestně stíhanými cizinci na území ČR do roku 2000 klesal, od roku 2001 znovu vzrostl. **V roce 2004** bylo v České republice trestně stíháno **2 389** občanů Slovenské republiky (+246, +11,5 %), což je 33 % z celkového počtu trestně stíhaných cizinců. Jde o nejvyšší podíl těchto státních příslušníků na celkovém počtu trestně stíhaných cizinců. Nejvíce občanů Slovenska bylo v roce 2004 trestně stíháno pro trestné činy z okruhu majetkové trestné činnosti, především šlo o krádeže vloupáním i prosté.

Z jednotlivých trestných činů pak bylo nejvíce občanů Slovenska (9,8 %) trestně stíháno za maření výkonu úředního rozhodnutí (§ 171 trestního zákona), 7,5 % připadalo na trestný čin zanedbání povinné výživy (§ 213), 5,7 % na trestný čin loupeže (§ 234).

S jistým odstupem následovali ve statistikách trestně stíhaných cizinců **občané Ukrajiny**. Druhé místo zaujímají již od roku 1996, jejich počet se každoročně zvyšoval až do roku 2000. Po dočasném snížení počtu v letech 2001/2002 začal počet občanů Ukrajiny trestně stíhaných v ČR opět narůstat a v roce 2003 byla registrována dosud nejvyšší hodnota trestně stíhaných Ukrajinců na území ČR za období jejího trvání (1 710 osob). **V roce 2004** se jejich počet dál nezvyšoval. Bylo trestně stíháno **1 702** občanů Ukrajiny (-8, -0,5 %) a tito státní příslušníci tvořili cca 24 % z celkového počtu trestně stíhaných cizinců.

Trestná činnost občanů Ukrajiny je úzce propojena s nelegální migrací v ČR. Nejčastěji byli trestně stíháni pro trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí (§ 171 trestního zákona), které se vztahuje i na nerespektování rozhodnutí správního vyhoštění. Pro uvedený trestný čin bylo v roce 2004 zahájeno trestní stíhání proti 940 občanům Ukrajiny (cca 55 % z celkového počtu trestně stíhaných občanů Ukrajiny), což je o 38 osob více než v roce 2003. Oproti roku 2003 se výrazně zvýšil počet občanů Ukrajiny, kteří byli trestně stíháni pro trestný čin padělání a pozměňování veřejné listiny (§ 176 trestního zákona), který lze aplikovat rovněž na používání neregulérních cestovních dokladů (181 trestně stíhaných, +79 osob, +77,5 %). Tato skutečnost v sobě odráží častější používání neregulérních cestovních dokladů občany Ukrajiny při nelegální migraci na území ČR. Počet by mohl být ještě vyšší, ale někteří státní zástupci odmítají tyto případy řešit jako trestný čin a ponechávají je útvarům k vyřešení ve správním řízení.

Na dalších místech statistiky trestně stíhaných za rok 2004 figurovali občané **Vietnamu** (672 osob, +34, +5,3 %) a **Polska** (335 osob, +20, +6,3 %). Meziročně se značně zvýšil počet trestně stíhaných občanů **Rumunska** (198 osob, +74, +59,7%), u nichž byl zaznamenán nejvyšší počet v posledních třech letech. Podle statistik ESSK⁹¹ se občané Rumunska na území ČR dopouštěli především krádeží na osobách a další majetkové trestné činnosti.

Při porovnání různých ukazatelů vztahujících se k pohybu cizinců v regionech České republiky lze vysledovat určitou souvislost mezi nelegální migrací v České republice, koncentrací cizinců s povoleným pobytem a podílem trestně stíhaných cizinců.

Z pohledu **ObŘ SCPP** došlo v roce 2004 meziročně k nárůstu na teritoriu všech ObŘ SCPP kromě ObŘ SCPP Hradec Králové, kde počet trestně stíhaných cizinců naopak mírně poklesl (618 trestně stíhaných, -35 osob, -5,4 %). Naproti tomu nejvyšší kladný procentuální rozdíl byl vykázan u ObŘ SCPP Plzeň (843 trestně stíhaných, +82 osob, +10,8 %).

Nejvíce cizinců bylo trestně stíháno v teritoriu ObŘ SCPP Praha (2 817 osob, +140, +5,2 %), z toho 78,5 % přímo na území hlavního města Prahy (2 213 osob, +48, +2,2 %).

Hlavní město je dlouhodobě nejvíce zatíženým územím v České republice z hlediska trestné činnosti. To souvisí jednak s turistickým ruchem, při kterém se cizinci často stávají jak pachatelé, tak oběťmi trestné činnosti, jednak ze skutečností, že zde podle statistik povolených trvalých a dlouhodobých pobytů žije a pracuje nejvíce cizinců z celé ČR. Na území metropole bylo nejvíce cizinců trestně stíháno v obvodu policejního ředitelství Prahy 1 (808 osob, tj. 36,5 %).

Druhý nejvyšší počet trestně stíhaných cizinců registrovalo v roce 2004 ObŘ SCPP Ostrava (943 osob, +14, +1,5 %), na třetím místě bylo ObŘ SCPP Brno (920 osob, +36, +4,1 %). Tradičně nejméně cizinců bylo v roce 2004 trestně stíháno na teritoriu ObŘ SCPP České Budějovice (367 osob, +6, +1,7 %).

Podle **správního členění ČR** rozvržení trestně stíhaných cizinců výrazně odpovídá počtu cizinců s povoleným pobytem v jednotlivých regionech, což potvrzuje vzájemnou provázanost těchto jevů. Významnou roli však také hraje blízkost státních hranic nebo existence velkých měst. Mimo teritorium hlavního města bylo v roce 2004 nejvíce cizinců trestně stíháno na území kraje Moravskoslezského (693 osob, +20, +3 %), což koresponduje se situací u ObŘ SCPP Ostrava. Nejméně trestně stíhaných cizinců bylo registrováno v Pardubickém kraji (161 osob, -16, -9 %) a kraji Vysočina (113 osob, +5, +4,6 %); v těchto krajích jsou zároveň registrovány nejnižší počty cizinců s povoleným pobytem v ČR.

Na území Prahy bylo v roce 2004 trestně stíháno 2 213 cizinců, tj. 30,7 % z celkového počtu trestně stíhaných cizinců v ČR. Takřka shodný počet trestně stíhaných cizinců jako Praha vykazaly všechny ostatní vnitrozemské okresy dohromady (2 214, tj. 30,7 %). V pohraničních okresech bylo celkem trestně stíháno 2 788 cizinců, tj. 38,6 % z celkového počtu.

⁹¹ ESSK - Evidenční systém statistiky kriminality, který provozuje OSŘI PP ČR.

Z příhraničních okresů bylo nejvíce cizinců trestně stíháno v okresech Cheb (245 osob, +32, +15 %), Frýdek-Místek (217, +12, +5,9 %) a Náchod (171, -16, -8,6 %). Mezi vnitrozemskými okresy dominovalo Brno (329, +15, +4,8 %), následovala Ostrava (266, +55, +26,1 %) a Plzeň (130, +2, +1,6 %).

Podle údajů v ESKK tvořily z celkového počtu cizinců, proti kterým bylo v roce 2004 zahájeno trestní stíhání, necelých 20 % osoby, jež pobývaly v ČR formou trvalého nebo dlouhodobého pobytu (1 398 osob, -261 osob, -15,7 %). Oproti roku 2003 se výrazně snížil počet osob s dlouhodobým pobytem, které byly trestně stíhány v ČR (555 osob, -260, -31,9 %), u osob s trvalým pobytem zůstal počet na úrovni roku 2003 (843 osob, -1, -0,1 %).

Meziročně výrazně stoupl počet trestně stíhaných cizinců, kteří pobývali v ČR neoprávněně (2 072 osob, +157, +8,2 %). Tento trend mimo jiné souvisí s nárůstem v počtu osob, které byly trestně stíhány pro trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí (§ 171 trestního zákona), pro který bývá trestně stíháno nejvíce cizinců, v roce 2004 to bylo 1 685 trestně stíhaných, tj. 23 %.

Z hlediska struktury trestné činnosti páchané cizinci je důležité upozornit na významný podíl cizinců na aktivitách organizovaného zločinu v České republice. Podle informací Policie ČR jsou v přibližně 75 – 80 % zločineckých organizací působících v ČR významným způsobem zapojeni cizinci. Z hlediska státní příslušnosti mají největší podíl občané Ukrajiny, Ruska, Vietnamu, Číny, arabských států, bývalé Jugoslávie (zejména etničti Albánci), Moldávie a Bulharska.

IV.2. ODSOUZENÍ CIZINCI

Podle údajů Ministerstva spravedlnosti bylo v průběhu roku 2004 pravomocně odsouzeno celkem 4 099 cizinců, což činí 6,0 % z celkového počtu odsouzených (68 444 osob). Jedná se o nárůst počtu odsouzených cizinců o 423 oproti roku 2003.

Nejvíce odsouzených bylo občanů Ukrajiny (1 164), Slovenské republiky (1 132), Vietnamu (368), Polské republiky (183) a Rumunska (127). Nejčastěji byli cizí státní příslušníci odsouzeni za majetkové trestné činy (§§ 247 – 250 trestního zákona).

Odsouzené osoby - porovnání shodného období roku 2003/2004

Období roku	2003	tj. %	2004	tj. %	Změna oproti předchozímu období
Odsouzené osoby celkem	66 131	100,0	68 444	100,0	2 313
z toho v ČR odsouzení cizinci	3 676	5,6	4 099	6,0	423

Ke dni 31. 12. 2004 se ve vyhošťovací vazbě okresních soudů nacházelo celkem 450 cizinců. Z uvedeného počtu bylo vyhoštěno 364 cizinců a realizováno vyhoštění nebylo u 86 cizinců.

Ke stejnému datu se ve vyhošťovací vazbě krajských soudů nacházelo celkem 29 cizinců. Z tohoto počtu bylo vyhoštěno 24 cizinců a realizováno vyhoštění nebylo u 5 cizinců.

Ve vydávací vazbě se pak nacházelo celkem 120 cizinců, vydáno bylo 877 cizinců a vydání nebylo realizováno u 33 cizinců..

Nejvíce cizinců odsoudily obvodní soudy hl. m. Prahy (1 556 osob) a dále soudy Západočeského kraje (574 osob) a Severomoravského kraje⁹² (559 osob).

⁹² Ve smyslu soudního uspořádání.

IV.3. TRESTNÉ ČINNY ZJIŠŤOVANÉ ÚTVARY SCPP PČR

Nejčastěji jsou útvary SCPP PČR zjišťovány trestné činy podle § 171 trestního zákona - maření výkonu úředního rozhodnutí, § 176 trestního zákona padělání a pozměňování veřejné listiny a § 171a trestního zákona nedovolené překročení státní hranice (převaděčství).

V roce 2004 útvary SCPP zjistily 1 519 trestných činů (-260, -14,6%), z toho spadalo do působnosti útvarů SCPP 1 109 trestných činů (-154, -12,2%). Z celkového počtu zjištěných trestných činů připadalo 42,9% na útvary RCPP, 21,7% na OCP a 35,3% na OPKP.

Při posuzování některých trestných činů páchaných cizinci panuje nejednotný právní názor na společenskou nebezpečnost u některých okresních státních zastupitelství (např. trestné činy podle § 171 odst.1 trestního zákona nebo podle § 176 trestního zákona). Na některých zastupitelstvích jsou tyto skutky realizovány, jiné státní zastupitelství rozhodne, aby věc byla vyřešena podle zákona č. 326/1999 Sb, o pobytu cizinců, ve správním řízení útvarem S CPP.

Na druhé straně se podle poznatků ObŘ SCPP u trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí (§ 171) jeví účinnější odložení věci než řešení formou zkráceného přípravného řízení, neboť správní orgán ukládal u těchto odložených věcí správní vyhoštění na dobu 10 let, soudy maximálně tři roky soudního vyhoštění, navíc bez dalších omezení zakotvených v § 350 trestního řádu, tedy bez vyhošťování vazby. Bez možnosti umístit cizince v zachytném zařízení tento po propuštění ve stanovené lhůtě nevycestuje a volně se pohybuje po území ČR.

V. Integrace a státní občanství

V.1. INTEGRACE CIZINCŮ

Podpora integrace dlouhodobě legálně usazených cizinců na území České republiky je součástí aktivní politiky vlády a představuje jeden z významných fenoménů řešení důsledků migrační situace České republiky. Počátkem roku 2004 byla agenda spojená s koordinací realizace *Koncepce integrace cizinců na území České republiky* (dále jen *Koncepce*) převedena z Ministerstva vnitra ČR na Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, což představuje významný mezník pro další realizaci *Koncepce* i její organizační zajištění⁹³.

Do realizace *Koncepce* byla aktivně zapojena ministerstva práce a sociálních věcí, vnitra, školství, mládeže a tělovýchovy, průmyslu a obchodu, pro místní rozvoj, zdravotnictví, kultury a financí a další orgány a instituce (např. Český statistický úřad, sociální partneři Rady hospodářské a sociální dohody a nestátní neziskové organizace, Asociace krajů, Svaz měst a obcí, Akademie věd).

Velká pozornost byla ze strany Ministerstva práce a sociálních věcí ČR věnována zejména zpracování vícezdrojové *Analýzy postavení cizinců dlouhodobě žijících v ČR* (dále jen *Analýza*) provedené nezávislou analytickou agenturou. *Analýza* vychází z poznatků státní správy a samosprávy, sociálních partnerů, akademické obce i z informací širokého spektra oslovených cizinců. *Analýza* se zaměřila zejména na postavení cizinců v České republice, příčiny problémů vyplývajících z některých zákonů, podmínky zaměstnávání a podnikání, a zabývala se i přístupem a postoji státní správy a dalších institucí k cizincům. Další důležitou součástí *Analýzy* bylo zpracování právní expertizy české legislativy a správní praxe v ČR vůči cizincům, a porovnání situace v ČR s legislativou a praxí jiných zemí EU. *Analýza* také zahrnuje závěry ze standardního sociologického setření týkajícího se pohledu české veřejnosti na cizince a soužití s nimi. Výsledky byly porovnány s údaji získanými v předchozích letech. Závěry *Analýzy* budou mezirezortně konzultovány a projednány počátkem roku 2005.

Významná pozornost byla, stejně jako v předchozích letech, věnována projektům na podporu integrace cizinců. Projekty byly realizovány prostřednictvím nevládních neziskových organizací zejména v oblastech, v nichž nelze uplatnit přímý vliv orgánů státní správy a orgánů samosprávy. Projekty byly tematicky zaměřeny zejména na zlepšení informovanosti cizinců a pracovníků veřejné správy o aspektech integrace cizinců, zajištění sociálního a právního poradenství pro cizince (včetně asistence při komunikaci cizinců s úřady, podpora budování kapacit NNO a sdružení cizinců), podporu vzdělávání, zlepšování jazykové vybavenosti a další kvalifikace cizinců, podporu cizinců v přístupu na trh práce (včetně individuální asistence při vstupu na trh práce, psaní strukturovaného životopisu, motivačního dopisu, výuky práce na PC včetně využití internetu apod.) rozvoj kulturního a společenského života cizinců, dětí cizinců, podporu rozvoje vztahů mezi cizinci (jejich komunitami) a českými občany, psychologickou pomoc při integraci cizinců, podporu azylového domu pro cizince a činnosti komunitních a multikulturních center, rozvíjení vzájemné tolerance a lidské sounáležitosti. Na realizaci projektů byla v roce 2004 pro příslušné resorty zapojené do realizace *Koncepce* ze státního rozpočtu vyčleněna částka ve výši 20 mil. Kč.

V souladu s usnesením vlády České republiky ze dne 11. února 2004 č. 126 k realizaci *Koncepce integrace cizinců v roce 2003* a její další rozvoj v souvislosti se vstupem ČR do EU byla zřízena Komise ministra práce a sociálních věcí pro integraci cizinců (dále jen Komise). V jejím rámci jsou zastoupena příslušná ministerstva, územní samosprávné celky, sociální partneři,

⁹³ K převodu agendy došlo na základě usnesení vlády ČR ze dne 10. prosince 2003 č. 1252 k převodu agendy spojené s koordinací realizace *Koncepce integrace cizinců na území České republiky* z Ministerstva vnitra ČR na Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR.

akademická obec, nestátní neziskové organizace a sdružení cizinců. Komise plní funkci poradního orgánu ministra práce a sociálních věcí při plnění úkolů uložených usneseními vlády přijatými v oblasti integrace cizinců. K efektivnějšímu zajištění činnosti Komise a k plnění úkolů vyplývajících z usnesení vlády ke *Koncepci* bylo v roce 2004 rozhodnuto, aby v rámci Komise byly vytvořeny tři stálé odborné konzultační skupiny⁹⁴ a dále ad hoc odborná konzultační skupina ke zmapování potřeb studií a výzkumů cizinců a jejich komunit. Činnost těchto skupin bude zahájena v roce 2005.

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR se jako koordinátor v oblasti integrace cizinců soustředilo na práci nejen na národní úrovni, ale v rámci své působnosti zajišťovalo v roce 2004 také kontakt s orgány EU, konkrétně s Evropskou komisí v expertní pracovní skupině Národní kontaktní místo (National Contact Points on Integration).

Ministerstvo vnitra ČR svou pozornost v roce 2004 zaměřilo zejména na plnění koncepčních resortních úkolů v oblasti podpory integrace cizinců.

V této souvislosti byl zpracován materiál *Plán integrační politiky Ministerstva vnitra v letech 2004 až 2006 a Návrh legislativních a praktických opatření Ministerstva vnitra v rámci Koncepce integrace cizinců v souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie*. Materiály směřují k prohloubení koordinace a realizace praktických opatření ministerstva na podporu integrace cizinců a k postupnému odstraňování legislativních překážek, které brání integraci cizinců na území České republiky.

Doplňkové aktivity byly zaměřeny zejména na rozvoj vzdělávání nově nastupujících i stávajících policistů v oblasti multikulturního přístupu při výkonu policejní služby, na realizaci seminářů na dané téma a na zpracování příručky pro policisty „*Policista v multikulturním prostředí*.“⁹⁵

K integraci cizinců přispěje i *Národní strategie pro práci Policie České republiky ve vztahu k národnostním a etnickým menšinám*, která je zaměřena jednak na příslušníky národnostních menšin žijící v České republice, ale rovněž na cizince. Strategie tak reaguje na zvýšený příliv cizinců, migrantů a žadatelů o azyl do ČR a je příspěvkem k aktivní imigrační politice. Na základě strategie Policie ČR zavádí mechanismy *Plán činnosti Policie ČR ve vztahu k národnostním a etnickým menšinám* a *Styčný důstojník pro problematiku menšin*. Na základě vyhodnocení pilotních projektů byli k 31.1. 2005 při všech krajských policejních správách vyčleněni ze specialistů služby kriminální policie a vyšetřování specializovaných na problematiku extremismu styční důstojníci pro práci s menšinami.

Ministerstvo, školství, mládeže a tělovýchovy ČR (MŠMT) se zabývá průběžně⁹⁶ problematikou vzdělávání cizinců. Porada vedení schválila v roce 2003 Plán integrační politiky Ministerstva, školství, mládeže a tělovýchovy na období 2004 - 2006.

---

⁹⁴ Odborná konzultační skupina koncepční a legislativní, odborná konzultační skupina pro statistiku a výzkum, odborná konzultační skupina pro nestátní neziskové organizace, regiony a sociální partnery. V rámci Komise bude v odborných konzultačních skupinách probíhat v roce 2005 věcná diskuse o vymezených tématech, které se zúčastní všechny zainteresované orgány a instituce.

⁹⁵ Projekty vybraných Středních policejních škol Ministerstva vnitra a odboru bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra.

⁹⁶ Cizinci v České republice mají v oblasti vzdělávání zásadně stejná práva a povinnosti jako státní občané České republiky, pokud není zvláštními předpisy stanoveno jinak. Podle Listiny základních práv a svobod, která je součástí ústavního pořádku České republiky, mají všichni cizinci, tak jako občané ČR, právo na vzdělání. Dle článku 42 Listiny základních práv a svobod se právo na vzdělání ve smyslu článku 33 odst. 1 Listiny vztahuje i na cizince.

Pokud jde o studium na vysoké škole, podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, se cizincům umožňuje studovat na veřejných vysokých školách za stejných podmínek jako občanům České republiky.

Na základě požadavku MŠMT Česká školní inspekce (ČŠI) od roku 2001 každoročně zjišťuje a hodnotí formou tematicky zaměřených inspekcí vzdělávání cizinců na území České republiky.

V období od 5. dubna do 10. června 2004 vykonala ČŠI tematicky zaměřenou inspekci v 10 školách, které nejčastěji zabezpečují vzdělávání dětí žadatelů o azyl. Jednalo se o plně organizované spádové základní školy v blízkosti pobytových středisek zřizovaných Ministerstvem vnitra ČR.

Pro zajištění podmínek pro vzdělávání cizinců, zejména dětí žadatelů o azyl, v souladu s Úmluvou o právech dítěte, zákonem o pobytu cizinců a zákonem o azylu, vydalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR *Pokyn ke vzdělávání cizinců v základních školách, středních školách a vyšších odborných školách, včetně speciálních, v České republice*⁹⁷ a *Metodický pokyn ke školní docházce žadatelů o azyl*⁹⁸.

Pro rok 2004 vyhlásilo MŠMT v souladu s *Koncepcí integrace cizinců na území České republiky* programy na podporu aktivity v oblasti integrace cizinců. Celkem bylo přijato 12 projektů v celkové výši 1 813 000,- Kč. Tematické zaměření projektů bylo směřováno k podpoře multikulturní výchovy dětí a mládeže, na podporu výuky českého jazyka jako cizího jazyka, na studie zaměřené k problematice vzdělávání migrujících cizinců a na pořádání seminářů k vzdělávání cizinců.

Vzdělávání žadatelů o azyl v základních školách⁹⁹

S ohledem na poznatky pracovníků Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky a některá negativní inspekční zjištění z minulých let došlo ve školním roce 2003/2004 ke specifikaci tématu a vzorek cizinců byl zúžen dle režimu pobytu, tj. tematická inspekce byla zaměřena na vzdělávání dětí účastníků řízení o udělení azylu.

Ve sledovaném období od září 2003 do dubna 2004 bylo do těchto škol zařazeno 1 028 žadatelů o azyl, z nichž se 790, tj. 77 %, vzdělávalo na základních školách v Bělé pod Bezdězem, Bílině, Kostelci nad Orlicí a Zastávce. Podíly žadatelů o azyl v nich dosahovaly 16 až 26 % z celkového počtu žáků školy, zatímco v základních školách v Bruntále, Havířově, Stráži pod Ralskem a Zbýšově nepřekročily 5%.

Přestože počty ostatních žáků (min. 3 928, max. 3 953 žáků) se téměř neměnily, žadatelé přicházeli do škol v průběhu celého období, a to nárazově. Zejména v základních školách v Bělé pod Bezdězem, Bílině a Zastávce jejich počty výrazně kolísaly a během jednoho měsíce (v listopadu a opakovaně v lednu) se zvýšil až o 50 dětí.

Z celkového počtu žadatelů jich v září zahájilo školní docházku 351 (34 %), z toho 294 jich bylo nově zařazených. V lednu 2004 jejich počet kulminoval (449, postupně se snižoval a v dubnu tyto školy navštěvovalo 179 žadatelů.¹⁰⁰

Mezi žadateli o azyl byli nejčastěji zastoupení Rusové, Čečenci a slovenští Romové. V běžných třídách bylo celkem 391 žadatelů o azyl ze 23 zemí, z nich 271 (69 %) pocházelo z území bývalého Sovětského svazu a 99 (25 %) ze Slovenska. Žadatelé o azyl s jinou státní příslušností byli zastoupení dvěma procenty.

⁹⁷ Pokyn MŠMT č.j. 21 836/2000-11

⁹⁸ Metodický pokyn MŠMT č.j. 10149/2002-22

⁹⁹ Níže uvedené údaje obsahovala zpráva ČŠI - Vzdělávání cizinců - žadatelů o azyl v základních školách, Praha srpen 2004

¹⁰⁰ Např. v září docházelo do základní školy v Bělé pod Bezdězem 96 a v Zastávce 74 žadatelů o azyl, avšak v květnu 2004 školu navštěvovalo pouze 20, resp. 27 žadatelů o azyl.

Z celkového počtu 1 028 žadatelů o azyl jich na konci sledovaného období navštěvovalo školy 179, tj. méně než 18 %, a 82 % žadatelů školy opustilo. Osmdesát dva žadatelů o azyl zůstalo na území České republiky, 39 se jich vrátilo do vlasti. Naprostá převaha žadatelů o azyl (88 %) odešla, aniž škole oznámila místo dalšího pobytu.

Vzhledem k tomu, že někteří žadatelé byli v průběhu školního roku postupně přezazováni do jiných azylových zařízení a další, jak je již výše uvedeno, neoznámili své nové místo pobytu na území České republiky, byli tito jedinci (asi 10 % žadatelů o azyl) zřejmě v rámci tematicky zaměřené kontroly inspekce zahrnováni do celkového počtu opakovaně.

Základní jazyková příprava 93 % žadatelů o azyl byla zajišťována ve vyrovnávacích třídách základních škol v Bělé pod Bezdězem, Bílině, Kostelci nad Orlicí, Seči, Stráži pod Ralskem a Zastávce (využíváno i žadateli pobytového střediska ve Zbýšově). V případech, kdy počet nově příchozích žadatelů o azyl a přidělené finanční prostředky nepostačovaly na vytvoření vyrovnávací třídy, byli jednotlivci zařazováni přímo do běžné výuky, přičemž jazykovou průpravu získávali např. v doučovacích kroužcích. Z celkového počtu žadatelů o azyl jich bylo 391 (38 %) v průběhu sledovaného období přezazeno do „běžných“ tříd základních škol. Skutečnost, že jen část žadatelů byla po návštěvě vyrovnávacích tříd zařazena do výuky běžných tříd, souvisí s jejich častou fluktuací.

Většina žáků byla při zahájení školní docházky vybavena základními školními potřebami prostřednictvím dětských center pobytových středisek. Učebnice byly ve vyrovnávacích třídách používány spíše okrajově. Podle úrovně jazykových znalostí žáků si učitelé četné textové i obrazové materiály a pomůcky připravovali sami.

Školy s vyšším počtem žadatelů nezanedbávaly ani vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a průběžně doplňovaly vhodné pomůcky. Tyto pomůcky byly často využívány i při běžné výuce ve vyrovnávacích třídách. V běžných třídách bylo ve všech školách postupováno podle vzdělávacího programu.

Kvalitu výuky negativně ovlivňovala vysoká absence žadatelů azyl, ať už z rodinných důvodů, nebo na základě dlouhodobých propustek, zejména těch, kteří neměli v úmyslu v České republice setrvat. Neexistuje možnost dostatečného tlaku na zákonné zástupce žadatelů o azyl, aby zajistili pravidelnou docházku svých dětí do školy. Nepříznivě rovněž působila skutečnost, že někteří žadatelé byli v průběhu řízení o udělení azylu přezazováni do jiných azylových zařízení.

Většina škol dokázala využít přítomnosti žadatelů o azyl ve škole při realizaci multikulturní výchovy. Ředitelé považovali za přínosný vzájemný kontakt dětí i pedagogických pracovníků různých etnik, který přispívá k rozvoji sociálních kompetencí.

Rovněž většina škol, někdy ve spolupráci s pobytovými středisky, pořádala pro žáky besedy s cílem přispět k rozvoji tolerance a odstranění rasové a národnostní nesnášlivosti.

O účinnosti multikulturní výchovy svědčí skutečnost, že v hodnoceném roce nebyly zaznamenány závažné problémy ve vzájemných vztazích žáků různých etnik.

Začlenit žadatele o azyl do mimoškolní činnosti se podařilo šesti školám (Bělá pod Bezdězem, Bílina, Havířov, Kostelec nad Orlicí, Seč, Zastávka), zájmové kroužky však navštěvovali jen jednotlivci. Akcí organizovaných pobytovými středisky se, např. v Seči, účastnili i místní žáci.

V.2. INTEGRACE AZYLANTŮ

V roce 2004 probíhal státní integrační program pro azylanty dle vládou schválené koncepce pro rok 2004, v souladu s usnesením vlády ze dne 28. 1. 2004 č. 89 o zabezpečení integrace azylantů v roce 2004 a podle Sdělení Ministerstva vnitra č. j. OAM-152-4-1/2004.

Oblast výuky českého jazyka

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy zajišťuje na základě *Pokynu ministra školství, mládeže a tělovýchovy, k zajištění kursů pro azylanty* a v souladu s ustanovením § 70 zákona o azylu bezplatné kurzy pro osoby, jimž byl v České republice udělen azyl.¹⁰¹ Rozsah kurzů je u skupinové výuky 150 hodin a u individuální výuky 100 hodin. Tyto kurzy jsou hrazeny z finančních prostředků vyčleněných pouze k tomuto účelu z kapitoly Všeobecná podkladní správa, položky na zabezpečení uprchlíků a přesídlenců. Od roku 2002 je výuka českého jazyka zajišťována Sdružením občanů zabývajícím se emigranty (SOZE) Brno, vybraného MŠMT na základě výsledků výběrových řízení a následně Smlouvy o poskytování kurzů českého jazyka pro azylanty s vybranou vzdělávací institucí.¹⁰²

Oblast zajištění bydlení

Zabezpečení integrace azylantů v oblasti zajištění bydlení v roce 2004 bylo realizováno podle „Sdělení Ministerstva vnitra ČR“. Celkem byly uvolněny obcím prostřednictvím krajských úřadů rozpočtové prostředky v celkové výši 14 816 250,- Kč. Realizováno bylo 38 nabídek integračních bytů a integrováno 115 azylantů.

Vláda ve svém usnesení doporučila hejtmanům zabezpečit bydlení pro azylanty podle procentních kvót pro jednotlivé kraje. Tuto kvótu splnily Pardubický kraj (6 osob/ integrováno 6 osob) a Liberecký kraj (5/5), přesáhly ji Jihomoravský kraj (6/13), Moravskoslezský kraj (3/10), Vysočina (6/8), Olomoucký kraj (6/12), a Ústecký kraj (2/5) a výrazně ji přesáhlo hlavní město Praha (16/40), které poskytlo nabídku 14 bytů pro 40 azylantů. Dále byly realizovány tři nabídky Královéhradeckého kraje (9/7) a Plzeňského kraje (10/8) a jedna nabídka Jihočeského kraje (12/1). Naproti tomu Karlovarský kraj (4/0), Zlínský kraj (5/0) a Středočeský kraj (10/0) neintegrovali ani jediného azylanta.

Ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj ČR a na základě doporučení Meziresortní komise pro tvorbu nové koncepce integrace azylantů a pro přidělování integračních bytů oprávněným osobám předložilo Ministerstvo vnitra ČR vládě k projednání **návrh úpravy stávajícího programu Ministerstva pro místní rozvoj zaměřeného na podporu výstavby bytů. Cílem návrhu bylo rozšířit nabídku nájemních bytů pro azylanty.**

Program „Podpora výstavby nájemních bytů pro rok 2005“ byl vyhlášen s doplňující podmínkou, která zajistí rozšíření nabídky nájemních bytů pro azylanty. Obce, které získají dotaci na výstavbu nájemních bytů, jsou **povinny nabídnout některé z bytů pořízených se státní dotací k pronájmu azylantům.**

Takto nabídnuté byty se nazývají integrační byty. Počet povinně nabídnutých integračních bytů závisí na počtu bytů, na jejichž výstavbu je poskytnuta dotace v rámci jedné investiční akce:

Velikost investiční akce	Počet integračních bytů
do 19 bytových jednotek	0 integračních bytů
od 20 do 39 bytových jednotek	1 integrační byt
za každých dalších započatých 20 bytových jednotek	1 integrační byt

¹⁰¹ Bezplatný kurz českého jazyka je v souladu se zmíněným zákonem nabídnut azylantům do 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o udělení azylu, přičemž Ministerstvo vnitra ČR informuje MŠMT ČR o osobách, kterým byl udělen azyl, do tří dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o udělení azylu.

¹⁰² Poslední výběrové řízení vypsané na zajišťovatele kurzů s platností od 1. 1. 2004 do 31. 12. 2006; uzavřená smlouva č.j. 12 093/04-24

V.3. STÁTNÍ OBČANSTVÍ

Udělování státního občanství České republiky upravuje zákon č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Speciální úprava je obsažena v zákoně č. 193/1999 Sb., o státním občanství některých bývalých československých státních občanů, ve znění pozdějších předpisů, který umožňoval některým bývalým českým, resp. československým státním občanům, kteří české či československé státní občanství pozbyli za totalitního režimu, učinit do 2. 9. 2004 prohlášení o státním občanství České republiky, tzn. opětovné nabytí české státního občanství zjednodušeným způsobem.

Ministerstvo vnitra může státní občanství České republiky udělit cizinci, který splňuje podmínky stanovené v § 7 odst. 1 zákona č. 40/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Státní občanství lze podle uvedeného ustanovení udělit cizinci, který

- má na území České republiky ke dni podání žádosti povolen trvalý pobyt po dobu alespoň pěti let a po tuto dobu se zde převážně zdržuje;
- prokáže, že nabytím státního občanství České republiky pozbude dosavadní státní občanství, nebo prokáže, že pozbyl dosavadního státní občanství; nejde-li o osobu, které byl na území České republiky udělen azyl nebo o bezdomovce, tj. osobu bez státního občanství;
- nebyl v posledních pěti letech pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin;
- prokáže znalost českého jazyka;
- plní povinnosti vyplývající z ustanovení zvláštního předpisu upravujícího pobyt a vstup cizinců na území České republiky, povinnosti vyplývající ze zvláštních předpisů upravujících veřejné zdravotní pojištění, sociální zabezpečení, důchodové pojištění, daně, odvody a poplatky.

Integrace – udělení státního občanství ČR

Rok	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Cizincům uděleno státní občanství ČR	837	1 128	1 031	1 059	1 121	1 150	1 267	1 495

Poznámka: Údaje uvedené v tabulce nezahrnují občany Slovenské republiky

V roce 2004 Ministerstvo vnitra ČR udělilo státní občanství České republiky **1 495** cizincům, což je o 228 osob více než v roce 2003 (údaj nezahrnuje státní občany Slovenské republiky). Z celkového počtu bylo v roce 2004 státní občanství České republiky uděleno 20 osobám, jimž byl na území České republiky udělen azyl..

Stejně jako v letech přechozích nabylo v roce 2004 státní občanství České republiky nejvíce ukrajinských státních občanů (445), z nichž v devíti případech se jednalo o osoby, které přesídlily do České republiky v rámci pomoci poskytnuté krajanům z oblasti Černobylu, dále státních občanů Polska - trvale usídlených cizinců (298), Rumunska (101) a Kazachstánu (89).

V témže roce bylo Ministerstvem vnitra ČR vydáno 677 zamítavých rozhodnutí ve věci udělení státního občanství České republiky, což je o 324 zamítnutých žádostí méně než v roce 2003. Proti zamítavému rozhodnutí podalo opravný prostředek - rozklad 369 žadatelů a z toho ministr vnitra vyhověl 134 žadatelům. Ministerstvo vnitra ČR dále v roce 2004 vydalo 1 200 rozhodnutí o přerušení správního řízení, tj. příslibů udělení státního občanství České republiky.

Stále dobré zkušenosti, pokud jde o integraci cizinců do české společnosti (dodržování právního řádu České republiky, pracovní a společenská integrace), má Ministerstvo vnitra ČR se žadateli žijícími v České republice trvale po velmi dlouhou dobu, tj. občany Polska, Řecka, ale i občany Ukrajiny a Kazachstánu (zejména osobami s českým původem).

VI. Rozvojové projekty

Zahraniční rozvojová pomoc České republiky

Rámec poskytování zahraniční rozvojové spolupráce (ZRS) je dán *Koncepcí zahraniční rozvojové pomoci ČR na období let 2002 až 2007*, kterou vláda vzala na vědomí svým usnesením č. 91 ze dne 23. ledna 2002.

Vrcholným koordinačním orgánem je Ministerstvo zahraničních věcí ČR. Pro posuzování návrhů, monitorování a hodnocení projektů (od roku 2003 rovněž prostřednictvím evaluačních misí ve vybraných přijímatelských zemích) využívá MZV síť svých zastupitelských úřadů v zahraničí. Poradním orgánem v otázkách rozvojové pomoci je Rozvojové středisko Ústavu mezinárodních vztahů (RS ÚMV).

Zahraniční rozvojová pomoc v gesci Ministerstva vnitra ČR

Odbor azylové a migrační politiky koordinuje realizaci projektů zaměřených zejména na prevenci nelegální migrace, stabilizaci uprchlíků v krizových oblastech, reintegraci neúspěšných a potenciálních žadatelů o azyl a pomoc při vytváření azylové infrastruktury. Na podzim 2004 se uskutečnila programovací a evaluační mise v Moldavsku, složená ze zástupců gestora, MZV a RS ÚMV. Evaluační se týkala jednoho projektu Sdružení Česká katolická charita (SČKCH) a jednoho projektu Mezinárodní organizace pro migraci (IOM).

V roce 2004 byly realizovány na základě usnesení vlády č. 813 ze dne 6. srpna 2003 *o zahraniční rozvojové pomoci v roce 2004* v gesci odboru azylové a migrační politiky ministerstva vnitra tyto projekty zahraniční rozvojové spolupráce:

1. Projekt *Prevence nelegální migrace z Ukrajiny do České republiky a pomoc při vytváření azylové infrastruktury*, jehož realizátorem bylo SČKCH.

Cílem projektu bylo zvýšení životní úrovně cílových skupin, přispění ke stabilizaci ekonomické a sociální situace ve vybraných regionech, posílení pozice nevládních organizací, jejich vzájemné spolupráce a spolupráce se státními orgány, omezení migrace do ČR, zlepšení informovanosti o migrační realitě v ČR, posílení technické a personální kapacity místních nevládních organizací, vzbuzení zájmu cílových skupin o projekt a účast v něm a rozšíření možností v rámci rozhodování o vlastní budoucnosti. V rámci projektu byl podpořen provoz konzultačních center (poradenského centra v Kyjevě a poradenského centra v Charkově), provoz soběstačného azylového zařízení (podpora provozu azylového zařízení v Brodech u Lvova), fungování resocializačních a volnočasových aktivit pro mládež, fungování rekvalifikačních a vzdělávacích kurzů (rekonstrukce internátního zařízení pro mládež v Bortnikách - rozšíření ubytovací kapacity a volnočasových aktivit, podpora vzniku krizového a prevenčního centra pro děti ulice a děti z problematických rodin ve Lvově, podpora provozu a mimoškolních aktivit azylového zařízení pro mládež v Kyjevě, které se stará o resocializaci dětí z problematických rodin v oblasti Kyjeva).

2. Projekt *Prevence nelegální migrace z Moldavska do České republiky a pomoc při vytváření azylové infrastruktury*, jehož realizátorem bylo SČKCH.

Cílem projektu byla pomoc při stabilizaci situace v Moldávii, zajištění informovanosti obyvatelstva v Moldávii o migrační situaci v ČR, podpora aktivit mladých lidí a mladých rodin a zlepšení jejich situace, vytváření nových pracovních příležitostí. Realizace projektu se zaměřila na tři hlavní části:

- zemědělský projekt, v jehož rámci byla podpořena zemědělská komunita ve vesnicích Raškov, Katerinovka (Podněstří) a zemědělská komunita ve vesnici Ivanovka (Podněstří);
- kurzy ručních prací, zajištěné v Benderech (Podněstří) a Stauceni;
- podpora drobného podnikání, která umožnila úspěšným účastníkům business kurzů ve Stauceni realizaci obchodních plánů a zahájení činnosti vlastních živností.

3. Projekt *Prevence nelegální migrace z Arménie do ČR (podpora infrastruktury a rozvoje ve vybrané oblasti Arménie postižené silnou recesí)*, jehož realizátorem byla Společnost Člověk v tísni – společnost při České televizi, o.p.s. (ČvT).

Cílem projektu bylo přispět k prevenci nelegální migrace z Arménie a ke stabilizaci a rozvoji oblasti a prevenci migrace z oblasti, která byla vybrána jako pilotní a dále přispět k posílení kapacity arménských nevládních organizací, které se problematikou migrace zabývají. V rámci projektu byly posíleny místní nevládní organizace (především formou spolupráce), byla podpořena vzdělávací a zdravotní infrastruktura (například bylo vybudováno vzdělávací a kulturní centrum, vznikla redakce místního čtvrtletníku „Nový Čarencavan“, byl opraven topný systém mateřské a základní školy, bylo vybudováno kino, rekvalifikační dílna apod.) a dále byla zvýšena informovanost o migrační politice v ČR, migrační politice Arménské vlády a o systému udělování statusu uprchlíka (v rámci tohoto úkolu byla provozována infolinka, která poskytovala právní poradenství a informace o azylové politice ČR, o problematice přidělování azylů v ČR, dále o nebezpečích a bezvýchodnosti nelegální migrace do běžných sdělovacích prostředků s působností v Jerevanu i celostátně, byly pořádány debaty a semináře na téma ilegální migrace apod.).

4. Projekt *Podpora rozvoje migračního managementu v Moldavsku*, jehož realizátorem byla IOM.

Cílem projektu bylo zkvalitnění migračního managementu v Moldavsku prostřednictvím odborných školení a seminářů českými odborníky a pořízením potřebného technického vybavení. Za rozvojový záměr projektu byla vybrána podpora a posílení kontroly nelegální migrace v Moldavsku, a to jak pohybu nelegálních migrantů směřujících do Moldavska a z Moldavska, tak i migrantů tranzitujících přes moldavské území dále do Evropy. Zároveň si projekt kladl za cíl další zdokonalení a rozvoj moderního migračního managementu, který by umožňoval migraci legální.

V rámci projektu bylo zorganizováno školení moldavských odborníků v České republice, kterého se zúčastnilo 11 moldavských odborníků z Pohraniční policie, Migračního odboru a Ministerstva vnitra. Dále byly zorganizovány tři semináře a školení v Moldavsku, v jejichž rámci byli školeni moldavští odborníci v oblasti migrace a ochrany státních hranic. Školení ukázala možnost dalších obdobných aktivit mezi ČR a Moldavskem zvláště v oblastech týkajících se Ministerstva práce a Migračního odboru. Zároveň byla nakoupena výpočetní a audiovizuální technika pro moldavskou státní instituci, která byla předána moldavské straně jako dar.

5. Projekt *Reintegrace odmítnutých žadatelů o azyl a ilegálních migrantů vracejících se dobrovolně do Gruzie – prevence opětovné nelegální migrace a stabilizace potenciálních migrantů*, jehož realizátorem byla IOM.

Cílem projektu bylo přispět ke stabilizaci migračních toků v Gruzii a k navrácení lidského kapitálu na gruzínský trh práce.

V rámci projektu byla provedena reintegrace 14ti navrátilců, tj. odmítnutých žadatelů o azyl a nelegálních migrantů vracejících se dobrovolně z České republiky do Gruzie. Lidé, kteří dobrovolně vstoupili do tohoto projektu, byli přepraveni do Gruzie, kde jim byla poskytnuta pomoc při hledání zaměstnání a způsobu obživy. Podobná pomoc byla poskytnuta dalším 12ti

potenciálním migrantům, kteří projevíli úmysl emigrovat do České republiky (další dva lidé vstoupili do programu na počátku roku 2005). Smyslem projektu nebylo pouze navrácení migrantů, resp. zabránění migrace dalších lidí, ale i jejich účinná a trvalá reintegrace, která by předešla případné recidivě.

Dále byla realizována informační kampaň – v Gruzii s cílem prevence neregulární migrace a v České republice s cílem informování Gruzínů o možnostech dobrovolného návratu do Gruzie a s nabídkou reintegračního programu.

Humanitární pomoc České republiky

Humanitární pomoc je poskytována podle naléhavosti situace, potřeb postiženého státu a možností české ekonomiky. Česká republika zohledňuje při poskytování humanitární pomoci zásady OSN, Červeného kříže apod.

Realizace projektu humanitární pomoci MEDEVAC (program humanitárních evakuací zdravotně postižených obyvatel Iráku)

Program začal na základě usnesení vlády ze dne 21. července 2003 č. 754 *o programu humanitárních evakuací zdravotně postižených obyvatel Irácké republiky a poskytnutí okamžité humanitární pomoci obyvatelům Irácké republiky*. V roce 2004 pokračoval na základě usnesení vlády ze dne 3. března 2004 č. 194, *o pokračování programu humanitárních evakuací zdravotně postižených obyvatel Irácké republiky* a dále na základě usnesení vlády č. 901 ze dne 15. září 2004, *o pokračování programu humanitárních evakuací zdravotně postižených obyvatel Irácké republiky*.

Program byl zajišťován Ministerstvem vnitra ČR ve spolupráci s Ministerstvem obrany ČR. Jeho smyslem bylo přepravit na operace v České republice irácké dětské pacienty, kteří se dostali do péče lékařů 7. polní nemocnice Armády České republiky (AČR) v Basře a jejichž zdravotní stav byl natolik závažný, že jim nebylo možné pomoci v podmínkách polní nemocnice. Celkem bylo v České republice vyléčeno 26 dětí, které se podrobily operacím srdcí nebo byly léčeny s těžkými popáleninami (v případě realizace prvního usnesení vlády).

Na území České republiky byly irácké děti i jejich doprovod v péči Správy uprchlických zařízení Ministerstva vnitra České republiky. Pacienti byli spolu s doprovodem hospitalizováni ve Fakultní nemocnici v Praze Motole a následná rekonvalescence proběhla v Dětské léčebně Olivovy nadace v Říčanech u Prahy.

Přeprava pacientů proběhla ve spolupráci s Armádou České republiky (AČR). Pro přepravu pacientů a jejich doprovodu z Iráku do ČR a zpět byla využita volná kapacita rotačních letů vojenských speciálů AČR.

VII. Závěr

Nejvýznamnější událostí roku 2004 je plné začlenění České republiky do Evropské unie a jejích struktur.

Po celé přípravné období byla Českou republikou prvořadá pozornost v legislativní oblasti zaměřena především k dosažení plné kompatibility vnitrostátní legislativy s právem Evropských společenství, včetně schengenského *acquis* a k vytvoření optimálního právního prostředí pro aplikační praxi. **Ke dni 1. května 2004 byla Česká republika připravena na praktickou aplikaci nově nastavených právních předpisů postihujících oblast migrace.**

Plné zapojení České republiky do Evropské unie a jejích struktur však neznamena ukončení legislativních prací, neboť **průběžně implementovat do vnitrostátního práva všechny dokumenty Evropské unie vztahující se k oblasti migrace** v transpozičních lhůtách, jak jsou těmito dokumenty stanoveny, **zůstává v legislativní oblasti trvalým úkolem.**

Diplomatické aktivity na bilaterální úrovni **směřovaly do oblasti harmonizace vízové politiky**, neboť jedním z předpokladů plného začlenění České republiky do Evropské unie byla, vedle docílení úplné kompatibility vnitrostátní legislativy s právem ES, rovněž harmonizace vízové politiky. Lze říci, že **ke dni vstupu České republiky do Evropské unie byla vízová politika České republiky v souladu s Nařízením Rady (ES) č. 539/2001.**

V roce 2005 bude třeba jednak **pokračovat v řešení vízového režimu se státy, se kterými je tento režim asymetrický** a rovněž **podílet se na aktivitách Evropské unie při sjednávání dohod o zjednodušování procedury vydávání víz.**

Stála pozornost byla věnována i oblasti sjednávání readmisních dohod, které jsou jedním z předpokladů úspěšného boje s nelegální migrací, dále oblasti ochrany státních hranic a přípravy provádění Schengenských dohod.

Česká republika má již s řadou států dvoustranné readmisní dohody sjednány; v různém stadiu rozjednanosti jsou readmisní smlouvy s dalšími státy. Kromě vlastních iniciativ v mezistátních vztazích se Česká republika z titulu členství v Evropské unii účastní i na platných smlouvách sjednaných v gesci EU.

V nadcházejícím období je třeba, aby Česká republika dokončila jednání o readmisi se státy, se kterými již jednání pokročila do stadia expertních jednání, nebo tato již byla ukončena; pokračovala v iniciativách ve vztahu se státy, kde ještě nebyla uskutečněna expertní jednání, případně byla odezva na nabídku negativní; připravila sjednání prováděcích (implementačních) protokolů se státy, se kterými byla smlouva o readmisi sjednána na úrovni Rady EU; prostřednictvím svých zástupců v orgánech Evropské unie iniciovat zahrnutí států, které jsou z hlediska nelegální migrace považovány za problémové, do seznamu zemí, které budou předmětem iniciativ EU.

Za integrální součást politiky Evropské unie v oblasti volného pohybu osob považuje Česká republika schengenskou spolupráci. Základem strategie¹⁰³ České republiky je zájem zkrátit období předcházející zrušení kontrol na hranicích se starými i nově přistoupivšími členskými státy Schengenu na co nejkratší dobu. V tomto ohledu se Česká republika shoduje s ostatními zeměmi Visegrádské skupiny (SR, Polskem, Maďarskem), se kterými se dohodla, že podají žádost o **zahájení schengenských evaluací**, které jsou nezbytným předpokladem pro souhlas s plnou implementací schengenského *acquis*, současně. Jako strategické datum pro přistoupení k plné aplikaci schengenského *acquis* byl stanoven říjen 2007. Tento termín byl zvolen s ohledem

¹⁰³ Svůj postoj k Schengenu rozpracovala Česká republika do strategie schválené usnesením vlády České republiky ze dne 4. června 2003 č. 544.

na nejbližší možné datum zrušení kontrol na vnitřních hranicích, které bylo stanoveno s přihlédnutím k vývoji SIS II a nejbližším možným termínům pro provádění rozsáhlejších změn v leteckých spojkách.

V souladu s touto strategií, Česká republika, stejně jako ostatní státy V4, vypracovala žádost o zahájení schengenského honocení v první polovině roku 2006, a tuto dne 10.1. 2005 zaslala prostřednictvím Stálého zastoupení v Bruselu Generálnímu sekretariátu Rady. Vzhledem k tomu, že před zahájením schengenských hodnocení, tedy do konce roku 2005, musejí být dokončeny veškeré přípravné práce, **je prioritou České republiky pro rok 2005 věnovat zvýšenou pozornost přípravám na hodnotící proceduru ze strany Evropské unie.** Tímto úkolem se bude zabývat nově vytvořená mezirezortní pracovní skupina „Hodnocení Schengenu-Česká republika“¹⁰⁴, která je pověřena organizací a prováděním hodnotících misí v České republice v souvislosti s dokončením příprav na zapojení České republiky do schengenské spolupráce.

Česká republika rovněž navázala úzkou spolupráci s mezinárodními organizacemi a podílela se na řadě mezinárodních aktivit souvisejících s jednotlivými aspekty migrace. Významná angažovanost České republiky na zahraničním poli je výrazem ochoty vlády České republiky podílet se na harmonizaci migračních politik jednotlivých států v rámci unie a efektivním řízení migrace v Evropě.

Předložená *Zpráva o situaci v oblasti migrace na území České republiky za rok 2004* bilancuje z nejrůznějších úhlů pohledu úroveň migrace v České republice v roce 2004 s porovnáním některých profilových ukazatelů s úrovní roku 2003, případně let předcházejících, a jako taková by měla sloužit jako výchozí podkladový materiál pro další specifikaci migrační politiky České republiky a její koordinaci na úrovni vymezených ministerstev a policie, zvláště v oblasti aktivní imigrační politiky a dalších otázek souvisejících s nelegální migrací, monitorováním migračních pohybů a obecně kontrolní činnosti příslušných orgánů státní správy v oblasti migrace.

Při zpracování *Zprávy o situaci v oblasti migrace na území České republiky za rok 2004* Ministerstvo vnitra ČR vycházelo nejen z resortních poznatků, ale rovněž z podkladů zpracovaných Ministerstvem zahraničních věcí ČR, Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR, Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR, Ministerstvem spravedlnosti ČR a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

---

¹⁰⁴ Skupina byla vytvořena na základě usnesení vlády č. 77 ze dne 21. 1. 2004.

Tabulková část

II.2. Víza

Legální migrace – přehled o počtu podaných žádostí o udělení víza podle státních příslušností

ROK 2002		ROK 2003		ROK 2004	
Státní příslušnost	Počet	Státní příslušnost	Počet	Státní příslušnost	Počet
Ruská federace	122 323	Ruská federace	149 673	Ruská federace	176 618
Ukrajina	91 893	Ukrajina	94 598	Ukrajina	90 010
Austrálie	31 465	Austrálie	34 493	Turecko	24 873
Kanada	29 063	Kanada	33 108	Bělorusko	22 930
Bělorusko	26 931	Bělorusko	25 295	Tchaj-wan	21 279
Turecko	17 003	Turecko	24 726	Srbsko a Černá Hora	15 515
Brazílie	12 486	Srbsko a Černá Hora	14 327	Austrálie	9 962
Jugoslávie	9 886	Tchaj-wan	13 028	Thajsko	9 452
Tchaj-wan	5 839	Brazílie	10 786	Kanada	9 443
Jihoafrická republika	5 045	Thajsko	6 938	Zimbabwe	7 809
Moldavsko	5 034	Jihoafrická republika	6 212	Čína	7 500
Thajsko	4 646	Indie	5 083	Indie	6 740
Čína	4 381	Čína	4 774	Vietnam	6 531
Indie	4 217	Kuvajt	4 044	Indonésie	4 253
Kuvajt	3 548	Moldavsko	3 873	Kuvajt	4 030
Arménie	3 424	Vietnam	3 812	Kazachstán	3 982
Vietnam	3 054	Bosna a Hercegovina	3 274	Egypt	3 692
Bez státní příslušnosti	2 891	Libanon	3 215	Bosna a Hercegovina	3 191
Libanon	2 883	Kolumbie	3 170	Moldavsko	3 145
Bosna a Hercegovina	2 823	Egypt	3 086	Libanon	3 120
Polsko	2 819	Bez státní příslušnosti	2 714	Brazílie	3 105
Egypt	2 620	Makedonie	2 548	Saúdská Arábie	2 796
Gruzie	2 585	Gruzie	2 319	Kolumbie	2 661
Filipíny	2 413	Polsko	2 290	Bez státní příslušnosti	2 591
Kolumbie	2 408	USA	1 751	Filipíny	2 586
Makedonie	2 275	Albánie	1 569	Gruzie	2 510
USA	1 840	Filipíny	1 472	Makedonie	2 391
Albánie	1 461	Ekvádor	1 328	Mongolsko	2 261
Německo	1 281	Írán	1 283	Albánie	1 881
Kazachstán	1 188	Německo	1 257	USA	1 796
Bulharsko	1 048	Uzbekistán	1 248	Alžírsko	1 522
Ekvádor	1 044	Mongolsko	1 192	Írán	1 463
Tunisko	1 029	Maroko	1 069	Spojené arabské emiráty	1 362
Írán	1 015	Peru	1 030	Japonsko	1 267
		Libye	1 011	Ekvádor	1 203
		Arménie	1 009	Arménie	1 190
		Tunisko	1 009	Bulharsko	1 085
				Uzbekistán	1 077
				Libye	1 046
				Peru	1 045
				Azerbájdžán	1 028
				Tunisko	1 005

Poznámka: U ostatních státních příslušností počty podaných žádostí o vízum vykazovaly minimálně o řád nižší hodnoty.

II.3. PŘEŠHRANIČNÍ POHYB

Legální migrace - Přeshraniční pohyb na hraničních přechodech ČR

Rok	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Odbaveno osob na SH ČR (příjezd+odjezd=miliony)	290	282	310	304	290	278	281	277	264	260	263
z toho cizinců (miliony)	199	192	214	213	204	199	205	204	196	189	190
Cizinci vrácení z HP na příjezdu do ČR (tisíce)	N	65	92	98	97	102	111	95	85	80	51

Vysvětlivky: N - nesledováno

Legální migrace - **Přeshraniční pohyb na hraničních přechodech ČR** – porovnání shodného období roku 2003/2004

Období Roku	1.1.-31.12. 2003	1.1.-31.12. 2004	Změna oproti předchozímu období	
			v [%]	absolutní číslo
Odbaveno osob na HP ČR (příjezd+odjezd=v milionech)	260	263	1,2	3
Z toho cizinců (miliony)	189	190	0,5	1
Kontrolováno osob na TS a HP MPS (v milionech) (vstup+výstup=v milionech)	2,3	2,0	-10,5	-0,2
Odbaveno dopravních prostředků na HP ČR (příjezd+odjezd=v milionech)	76,5	80,0	4,5	3,4
z toho: osobní vozidla (v milionech)	68,8	70,8	3,0	2,0
nákladní vozidla (milionech)	6,8	8,1	19,8	1,3
letadla (v tisících)	121	151	25,1	30
Cizinci vrácení z HP na příjezdu do ČR (v tisících)	80	51	-36,3	-29
z toho nejvíce občané * :				
SRN	30 003	17 642	-41,2	-12 361
Polsko	7 718	4 362	-43,5	-3 356
Turecko	1 723	3 452	100,3	1 729
Srbsko a Černá Hora	1 472	2 974	102,0	1 502
Slovensko	3 860	2 177	-43,6	-1 683
Ukrajina	1 401	2 176	55,3	775
Rusko	1 155	2 126	56,4	971
Bosna a Hercegovina	864	1 382	35,2	518
Rakousko	2 602	928	-64,3	-1 674
Itálie	2 801	718	-74,4	-2 083
Čína	344	679	97,4	335
Francie	2 082	640	-69,3	-1 442
Vietnam	200	593	196,5	393
Thajsko	215	525	144,2	310
Makedonie	306	514	68,0	208

Vysvětlivky: * řazeno podle nejvyšší hodnoty aktuálního období

HP – hraniční přechod

TS – turistická stezka

HP MPS – hraniční přechod malého pohraničního styku

Pismo: tučné – **nesousední stát**, obyčejné – **sousední stát**

II.4. POBYT CIZINCŮ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Legální migrace - **cizinci s povoleným pobytem na území ČR**

Stav k 31.12. roku	1992	1993	1994	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
účinnost zákona	č.123/1992 Sb							č.326/1999 Sb.				
v ČR celkem cizinců s povoleným pobytem *	49 957	77 668	104 343	199 152	210 311	220 187	228 862	200 951	210 794	231 608	240 421	254 294
tj. %	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
meziroční změna/ mez.změna za období		+27 711	+26 675	+39 945	+11 159	+9 876	+8 675	-27 911	+9 843	+20 814	+8 813	+13 873
z toho pobyt												
trvalý	29 145	31 072	32 468	45 837	56 281	63 919	66 754	66 891	69 816	75 249	80 844	99 467
tj. %	58,3	40,0	31,1	23,0	26,8	29,0	29,2	33,3	33,1	32,5	33,6	39,1
meziroční změna/ mez.změna za období		+1 927	+1 396	+7 280	+10 444	+7 638	+2 835	+137	+2 925	+5 433	+5 595	+18 623
dlouhodobý pobyt**	20 428	46 070	71 230	152 767	153 516	155 836	162 108	134 060	140 978	156 359	159 577	154 827
tj. %	40,9	59,3	68,3	76,7	73,0	70,8	70,8	66,7	66,9	67,5	66,4	60,9
meziroční změna/ mez.změna za období		+25 642	+25 160	+32 707	+749	+2 320	+6 272	-28 048	+6 918	+15 381	+3 218	-4 750

bez státní příslušnosti ***	384	526	645	548	514	432	***	***	***	***	***	***
	0,8	0,7	0,6	0,3	0,2	0,2	***	***	***	***	***	***
cizinci s trvalým pobytem v ČR – z toho nejvíce občanů *												
Vietnamu	712	1 004	1 083	2 519	5 121	6 785	7 954	8 238	9 901	13 372	16 856	20 689
Slovenska		631	2 960	9 921	12 689	14 127	13 018	11 129	10 850	10 996	11 499	16 976
Ukrajiny	528	1 208	1 563	2 769	4 632	6 240	7 790	8 774	9 909	10 704	11 294	13 262
Polska	11 955	12 580	11 910	12 086	11 940	12 034	11 598	11 769	11 592	11 326	11 135	11 511
Ruska	881	663	1 734	1 971	2 475	2 874	3 486	3 806	4 097	4 459	4 722	5 592
SRN	835	966	1 272	2 013	2 261	2 536	2 517	2 536	2 535	2 608	2 670	3 530
Bulharska	2 931	2 877	2 632	2 457	2 352	2 334	2 331	2 302	2 166	2 164	2 118	2 326
Srbska a Č. Hory	1	4	91	1 445	1 620	1 831	1 747	1 691	1 658	1 720	1 830	2 164
Rumunská	542	550	619	1 138	1 384	1 621	1 714	1 726	1 737	1 715	1 766	1 933
USA	759	1 015	1 234	1 718	1 880	1 938	1 826	1 647	1 506	1 467	1 403	1 880
dlouhodobý pobyt ** - z toho nejvíce občanů *												
Ukrajiny	320	4 809	12 667	43 534	38 770	46 444	58 093	41 438	41 916	48 441	50 988	65 001
Slovenska	2	1 795	13 818	40 334	39 489	35 494	27 344	33 136	42 444	50 106	53 380	30 376
Vietnamu	2 838	6 785	8 550	15 101	15 829	16 090	16 870	15 318	14 023	13 771	12 190	13 490
Ruska	80	525	1 877	4 726	6 463	7 155	13 420	9 158	8 326	8 354	7 883	9 151
Polska	4 193	8 655	8 111	12 405	13 079	10 132	6 680	5 281	4 897	4 670	4 631	4 754
Moldavská	14	38	87	296	2 093	3 038	2 757	1 909	2 160	2 366	2 816	3 514
Číny	1 365	2 543	2 872	4 731	4 433	4 106	4 211	3 410	3 138	2 821	2 329	2 341
SRN	934	1 976	2 923	2 862	3 666	3 712	3 595	2 432	2 402	2 575	2 518	2 242
Bulharska	617	1 172	1 140	1 845	4 232	3 625	2 699	1 716	1 935	2 019	1 912	2 121
Běloruska		74	95	977	3 094	3 454	3 526	2 134	1 949	2 066	1 915	2 027

Vysvětlivky: údaje za rok 1995 v tabulce skryty

* cizinci s povoleným pobytem v ČR - tj. s trvalým a dlouhodobým pobytem

** Pro účely statistiky se za dlouhodobý pobyt považuje:

- pobyt na vízum k pobytu nad 90 dnů,
- přechodný pobyt občanů Slovenské republiky na základě mezinárodní smlouvy, kterým bylo na základě jejich žádosti vydáno potvrzení o přechodném pobytu (do 30. 4. 2004) - v souladu s Nařízením vlády ČR č. 77/2000,
- pobyt na povolení k dlouhodobému pobytu
- pobyt na povolení k přechodnému pobytu občana Evropské unie a rodinného příslušníka za předpokladu, že o vydání takového povolení požádá.

*** od roku 1999 osoby bez státní příslušnosti zařazeny dle druhu pobytu na území ČR

Legální migrace - cizinci s povoleným pobytem na území ČR – porovnání shodného období 2003/2004

Stav roku	1.1.-31.12. 2003	tj. %	1.1.-31.12. 2004	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
					v [%]	absolutní číslo
Cizinců s povoleným pobytem v ČR *	240 421	100,0	254 294	100,0	5,8	13 873
z toho: trvalý pobyt v ČR	80 844	33,6	99 467	39,1	23,0	18 623
dlouhodobý pobyt v ČR	159 577	66,4	154 827	60,9	-3,0	-4 750
z toho nejvíce občanů: *						
Ukrajina	62 282	25,9	78 263	30,8	25,7	15 981
Slovensko	64 879	27,0	47 352	18,6	-27,0	-17 527
Vietnam	29 046	12,1	34 179	13,4	17,7	5 133
Polsko	15 766	6,6	16 265	6,4	3,2	499
Rusko	12 605	5,2	14 743	5,8	17,0	2 138
SRN	5 188	2,2	5 772	2,3	11,3	584
Bulharsko	4 030	1,7	4 447	1,7	10,3	417
Moldavsko	3 261	1,4	4 085	1,6	25,3	824
USA	3 264	1,4	3 750	1,5	14,9	486
Srbsko a Černá Hora	3 123	1,3	3 436	1,4	10,0	313
Čína	3 031	1,3	3 421	1,3	12,9	390
Bělorusko	2 655	1,1	2 912	1,1	9,7	257
Rumunsko	2 273	0,9	2 588	1,0	13,9	315
Kazachstán	2 004	0,8	2 162	0,9	7,9	158

Legální migrace - cizinci s povoleným pobytem na území ČR dle teritoria ObŘ SCPP – porovnání shodného období 2003/2004

Stav roku	k 31.12. 2003	tj. %	k 31.12. 2004	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
					v [%]	absolutní číslo
Cizinců s povoleným pobytem v ČR*	240 421	100,0	254 294	100,0	5,8	13 873
z toho v teritoriu ObŘ S CPP						
Praha	98 962	41,2	107 852	42,4	9,0	8 890
z toho: území hl.m.Prahy	69 115	28,7	76 764	30,2	11,1	7 649
území PČR správy Středoč. kraje	29 847	12,4	31 088	12,2	4,2	1 241
Brno	33 390	13,9	33 683	13,2	0,9	293
Ostrava	28 355	11,8	25 826	10,2	-8,9	-2 529
Plzeň	26 250	10,9	27 231	10,7	3,7	981
Ústí nad Labem	25 374	10,6	28 969	11,4	14,2	3 595
Hradec Králové	17 310	7,2	18 144	7,1	4,8	834
České Budějovice	10 780	4,5	10 940	4,3	1,5	160
neurčeno**			1 649	0,6		1 649

Vysvětlivka: * řazeno podle nejvyšší hodnoty aktuálního období, **v CIS nebylo uvedeno

Legální migrace - cizinci s povoleným pobytem na území ČR dle teritoria krajů ČR (správní členění)

Stav k 31.12.2004 Kraj ČR	pobyt				Celkem	tj. %
	trvalý	tj. %	dlouhodobý	tj. %		
Cizinců s povoleným pobytem v ČR*	99 467	100,0	154 827	100,0	254 294	100,0
z toho v teritoriu kraje ČR						
Praha	21 884	22,0	54 880	35,4	76 764	30,2
Středočeský	10 161	10,2	20 927	13,5	31 088	12,2
Jihomoravský	8 335	8,4	15 566	10,1	23 901	9,4
Ústecký	10 772	10,8	8 931	5,8	19 703	7,7
Moravskoslezský	10 385	10,4	7 942	5,1	18 327	7,2
Karlovarský	8 828	8,9	5 897	3,8	14 725	5,8
Plzeňský	4 882	4,9	7 624	4,9	12 506	4,9
Liberecký	5 032	5,1	5 634	3,6	10 666	4,2
Jihočeský	3 979	4,0	5 973	3,9	9 952	3,9
Královéhradecký	4 336	4,4	5 513	3,6	9 849	3,9
Olomoucký	3 644	3,7	3 413	2,2	7 057	2,8
Zlínský	2 943	3,0	3 429	2,2	6 372	2,5
Vysočina	1 807	1,8	4 074	2,6	5 881	2,3
Pardubický	2 443	2,5	3 411	2,2	5 854	2,3
neurčeno**	36	0,04	1 613	1,0	1 649	0,6

Vysvětlivka: * řazeno podle nejvyšší hodnoty celkového počtu cizinců s povoleným pobytem na teritoriu, **v CIS nebylo uvedeno

Legální migrace - cizinci s povoleným pobytem na území ČR dle teritoria krajů ČR – porovnání shodného období 2003/2004

Stav roku	k 31.12. 2003	tj. %	k 31.12. 2004	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
					v [%]	absolutní číslo
Cizinců s povoleným pobytem v ČR*	240 421	100,0	254 294	100,0	5,8	13 873
z toho v teritoriu kraje ČR						
Praha	69 115	28,7	76 764	30,2	11,1	7 649
Středočeského	29 847	12,4	31 088	12,2	4,2	1 241
Jihomoravského	22 668	9,4	23 901	9,4	5,4	1 233
Ústeckého	16 883	7,0	19 703	7,7	16,7	2 820
Moravskoslezského	19 959	8,3	18 327	7,2	-8,2	-1 632
Karlovarského	13 563	5,6	14 725	5,8	8,6	1 162
Plzeňského	12 687	5,3	12 506	4,9	-1,4	-181
Libereckého	9 849	4,1	10 666	4,2	8,3	817
Jihočeského	9 660	4,0	9 952	3,9	3,0	292
Královéhradeckého	9 269	3,9	9 849	3,9	6,3	580
Olomouckého	7 038	2,9	7 057	2,8	0,3	19

Zlínského	8 115	3,4	6 372	2,5	-21,5	-1 743
Vysočina	5 961	2,5	5 881	2,3	-1,3	-80
Pardubického	5 807	2,4	5 854	2,3	0,8	47
neurčeno**		0,0	1 649	0,6		1 649

Vysvětlivka: * řazeno podle nejvyšší hodnoty aktuálního období, **v CIS nebylo uvedeno

Legální migrace-cizinci s povoleným pobytem na území ČR dle teritoria kraje ČR - porovnání shodného období roku 2003/2004

Stav roku	k 31.12. 2003	tj. %	k 31.12. 2004	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
					v [%]	absolutní číslo
Cizinců s povoleným pobytem v ČR*	240 421	100,0	254 294	100,0	5,8	13 873
z toho v teritoriu kraje ČR						
Praha	69 115	28,7	76 764	30,2	11,1	7 649
Středočeského	29 847	12,4	31 088	12,2	4,2	1 241
Jihomoravského	22 668	9,4	23 901	9,4	5,4	1 233
Ústeckého	16 883	7,0	19 703	7,7	16,7	2 820
Moravskoslezského	19 959	8,3	18 327	7,2	-8,2	-1 632
Karlovarského	13 563	5,6	14 725	5,8	8,6	1 162
Plzeňského	12 687	5,3	12 506	4,9	-1,4	-181
Libereckého	9 849	4,1	10 666	4,2	8,3	817
Jihočeského	9 660	4,0	9 952	3,9	3,0	292
Královéhradeckého	9 269	3,9	9 849	3,9	6,3	580
Olomouckého	7 038	2,9	7 057	2,8	0,3	19
Zlínského	8 115	3,4	6 372	2,5	-21,5	-1 743
Vysočina	5 961	2,5	5 881	2,3	-1,3	-80
Pardubického	5 807	2,4	5 854	2,3	0,8	47
neurčeno**		0,0	1 649	0,6		1 649

Vysvětlivka: * řazeno podle nejvyšší hodnoty aktuálního období, **v CIS nebylo uvedeno

Legální migrace - cizinci s povoleným pobytem na území ČR – porovnání stavu k uvedenému datu roku 2003/2004

Stav Roku	1.1.-31.12. 2003	tj. %	1.1.-31.12. 2004	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
					v [%]	absolutní číslo
Cizinců s povoleným pobytem v ČR*	240 421	100,0	254 294	100,0	5,8	13 873
z toho na území hl.m.Prahy	69 115	28,7	76 764	30,2	11,1	7 649
vnitrozemské okresy (mimo Prahu)	90 524	37,7	96 235	37,8	6,3	5 711
příhraniční okresy	80 782	33,6	81 295	32,0	0,6	513
příhraniční okresy	80 782	100,0	81 295	100,0	0,6	513
z toho cizinců s povoleným pobytem v teritoriu příhraničního okresu:						
Karlovy Vary	6 612	8,2	7 557	9,3	14,3	945
Karviná	6 460	8,0	6 082	7,5	-5,9	-378
Cheb	5 376	6,7	5 830	7,2	8,4	454
Liberec	4 412	5,5	4 898	6,0	11,0	486
Ústí n.Labem	3 423	4,2	3 855	4,7	12,6	432
Teplice	3 271	4,0	3 769	4,6	15,2	498
Děčín	2 814	3,5	3 381	4,2	20,1	567
Chomutov	2 633	3,3	2 966	3,6	12,6	333
České Budějovice	3 243	4,0	2 826	3,5	-12,9	-417
Trutnov	2 121	2,6	2 400	3,0	13,2	279
Zlín	2 995	3,7	2 383	2,9	-20,4	-612
Frýdek Místek	2 974	3,7	2 329	2,9	-21,7	-645
Jablonec n.N.	2 362	2,9	2 315	2,8	-2,0	-47
Tachov	2 626	3,3	2 286	2,8	-12,9	-340
Náchod	2 246	2,8	2 223	2,7	-1,0	-23
Česká Lípa	1 717	2,1	2 053	2,5	19,6	336
Ústí n.Orl.	1 877	2,3	1 953	2,4	4,0	76
Český Krumlov	1 717	2,1	1 927	2,4	12,2	210
Most	1 686	2,1	1 712	2,1	1,5	26

Vsetín	2 551	3,2	1 620	2,0	-36,5	-931
Břeclav	1 763	2,2	1 618	2,0	-8,2	-145
Uherské Hradiště	1 722	2,1	1 530	1,9	-11,1	-192
Semily	1 358	1,7	1 400	1,7	3,1	42
Hodonín	2 065	2,6	1 381	1,7	-33,1	-684
Sokolov	1 575	1,9	1 338	1,6	-15,0	-237
Klatovy	1 258	1,6	1 336	1,6	6,2	78
Jindřichův Hradec	1 084	1,3	1 212	1,5	11,8	128
Znojmo	1 154	1,4	1 189	1,5	3,0	35
Domažlice	932	1,2	981	1,2	5,3	49
Šumperk	972	1,2	967	1,2	-0,5	-5
Prachatice	830	1,0	964	1,2	16,1	134
Opava	917	1,1	944	1,2	2,9	27
Rychnov n.Kněžnou	859	1,1	902	1,1	5,0	43
Bruntál	730	0,9	682	0,8	-6,6	-48
Jeseník	447	0,6	486	0,6	8,7	39
vnitrozemské okresy (mimo Prahu)	90 524	100,0	96 235	100,0	6,3	5 711
z toho cizinců s povoleným pobytem v teritoriu vnitrozemského okresu*:						
Brno	11 773	13,0	12 274	12,8	4,3	501
Ostrava	7 399	8,2	7 083	7,4	-4,3	-316
Plzeň	4 947	5,5	5 053	5,3	2,1	106
Brno venkov	3 371	3,7	4 802	5,0	42,5	1 431
Mladá Boleslav	5 594	6,2	4 580	4,8	-18,1	-1 014
Kladno	3 843	4,3	4 062	4,2	5,7	219
Praha - východ	3 657	4,0	4 041	4,2	10,5	384
Praha - západ	3 251	3,6	3 585	3,7	10,3	334
Mělník	3 022	3,3	3 400	3,5	12,5	378
Hradec Králové	3 032	3,4	3 193	3,3	5,3	161
Olomouc	3 150	3,5	3 080	3,2	-2,2	-70
Litoměřice	1 899	2,1	2 709	2,8	42,7	810
Nymburk	2 170	2,4	2 381	2,5	9,7	211
Beroun	1 598	1,8	2 006	2,1	25,5	408
Příbram	1 634	1,8	1 880	2,0	15,1	246
Pardubice	1 759	1,9	1 744	1,8	-0,9	-15
Kolín	1 599	1,8	1 612	1,7	0,8	13
Strakonice	1 450	1,6	1 608	1,7	10,9	158
Třebíč	1 251	1,4	1 452	1,5	16,1	201
Jihlava	1 689	1,9	1 444	1,5	-14,5	-245
Benešov	1 359	1,5	1 419	1,5	4,4	60
Přerov	1 276	1,4	1 346	1,4	5,5	70
Blansko	1 404	1,6	1 331	1,4	-5,2	-73
Louny	1 157	1,3	1 311	1,4	13,3	154
Vyškov	1 138	1,3	1 306	1,4	14,8	168
Chrudim	1 204	1,3	1 215	1,3	0,9	11
Nový Jičín	1 479	1,6	1 207	1,3	-18,4	-272
Prostějov	1 193	1,3	1 178	1,2	-1,3	-15
Jičín	1 011	1,1	1 131	1,2	11,9	120
Kutná Hora	1 146	1,3	1 102	1,2	-3,8	-44
Havlíčkův Brod	876	1,0	1 041	1,1	18,8	165
Rakovník	974	1,1	1 020	1,1	4,7	46
Pelhřimov	1 120	1,2	988	1,0	-11,8	-132
Plzeň - sever	1 121	1,2	985	1,0	-12,1	-136
Plzeň - jih	1 044	1,2	964	1,0	-7,7	-80
Žďár nad Sázavou	1 025	1,1	956	1,0	-6,7	-69
Svitavy	967	1,1	942	0,9	-2,6	-25
Rokycany	759	0,8	901	0,9	18,7	142
Kroměříž	847	0,9	839	0,9	-0,9	-8
Tábor	705	0,8	726	0,8	3,0	21

Písek	631	0,7	689	0,7	9,2	58
neurčeno**			1 649	1,7		1 649

Vysvětlivky: * řazeno podle nejvyšší hodnoty aktuálního období, **v CIS nebylo uvedeno

Legální migrace – **vybrané činnosti oddělení cizinecké policie v roce 2004**

Rok	počet
přijato žádostí o povolení trvalého pobytu podaných na ZÚ ČR	1 294
přijato žádostí o povolení trvalého pobytu podaných v ČR	14 056
přerušeno řízení	2 016
povoleno trvalých pobytů celkem	11 061
zastaveno celkem	234
zamítnuto trvalých pobytů celkem	386
prodloužení platnosti PKP pro cizince s trvalým pobytem	10 358
zrušení platnosti povolení k pobytu (§ 80 z.č.326/99 Sb.)	317
zánik platnosti povolení k pobytu (§ 79 z.č. 326/99 Sb.)	2 330
počet podaných odvolání	289
ověřeno pozvání § 180 z.č. 326/99 Sb.	52 597
odepřeno ověření pozvání § 180 z.č. 326/99 Sb.	213
přijato žádostí o vízum k pobytu nad 90 dnů podaných na ZÚ ČR	36 218
přijato žádostí o vízum k pobytu nad 90 dnů podaných v ČR	5 087
uděleno víz nad 90 dnů	31 733
neuděleno víz nad 90 dnů	7 867
zrušení platnosti víz k pobytu nad 90 dnů (§ 34 a od 1.5. 2004 § 37 z.č.326/99 Sb.)	2 032
prodloužení doby pobytu na území na vízum k pobytu nad 90 dnů	35 147
zamítnuto žádostí o prodloužení doby pobytu na území na vízum k pobytu nad 90 dnů	327
vydáno povolení k dlouhodobému pobytu	65 834
zamítnuto žádostí o povolení k dlouhodobému pobytu	350
uděleno víz k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území	678
neuděleno víz k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území	46
prodlouženo platnosti víz a doby pobytu na území na vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění	314
zrušeno platnosti víz nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území	49
vydáno povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu	31
uděleno výjezdních příkazů dle §85 zákona 325/99 Sb.)	8 655
vydáno potvrzení o přechodném pobytu občanům SR	27 714
Občané Evropské unie	
přijato žádostí o vydání povolení k přechodnému pobytu	26 657
uděleno povolení k přechodnému pobytu	24 520
zamítnuto žádostí o vydání povolení k přechodnému pobytu	94
vydáno průkazů o povolení k pobytu pro státního příslušníka členského státu Evropských společenství	27 147
zánik platnosti povolení k přechodnému pobytu	372
odnětí oprávnění k pobytu na základě povolení k přechodnému pobytu	35
počet vydaných správních rozhodnutí o povolení k přechodnému pobytu (osoby mladší 15 let)	982
přijato žádostí o vydání povolení k trvalému pobytu	9 515
uděleno povolení k trvalému pobytu	8 886
zamítnuto žádostí o vydání povolení k pobytu trvalému	120
zánik platnosti povolení k pobytu trvalému	446
odnětí oprávnění k pobytu na základě povolení k trvalému pobytu	63
vydáno průkazů o povolení k pobytu pro státního příslušníka členského státu Evropských společenství ve věci povolení k trvalému pobytu	11 219
vydáno průkazů o povolení k pobytu ve věci povolení k trvalému pobytu	6 476
vydáno povolení k trvalému pobytu formou správního rozhodnutí (týká se osob mladších 15 let)	9 349

II.5. ZAMĚSTNÁVÁNÍ A PODNIKÁNÍ CIZINCŮ V ČESKÉ REPUBLICE

Legální migrace – zaměstnání cizinců k 31. 12. 2004

Státní občanství	platná povolení k zaměstnání cizinců	informace občané EU/EHP/ ESVO a cizinci z třetích zemí
Afghánistán	16	1
Albánie	18	2
Alžírsko	31	3
Angola	8	5
Antigua a Barbuda	0	1
Argentina	9	0
Arménie	176	7
Austrálie	88	0
Ázerbajdžán	17	0
Bahrajn	1	0
Bangladéš	3	0
Belgie	0	93
Belize	0	0
Bělorusko	802	13
Benin	8	2
Bolívie	6	0
Bosna a Hercegovina	223	15
Botswana	0	0
Brazílie	35	1
Britské indickooceánské území	0	0
Britské Panenské ostrovy	0	0
Bulharsko	1 617	34
Burkina Faso	5	0
Burundi	0	0
Čad	0	1
Čína	313	9
Dánsko	0	46
Dominika	0	0
Dominikánská republika	2	0
Džibutsko	0	0
Egypt	20	1
Ekvádor	13	0
Eritrea	0	0
Estonsko	0	3
Etiopie	3	3
Fidži	0	0
Filipíny	21	0
Finsko	0	32
Francie	0	509
Gambie	0	0
Ghana	4	2
Grenada	0	0
Gruzie	23	4
Guam	0	0
Guatemala	1	0
Guernsey (Velká Brit.)	0	0
Guinea	2	0
Guinea-Bissau	1	0
Guyana	0	0
Honduras	1	1
HongKong	1	0
Chile	11	0

Chorvatsko	83	9
Indie	198	0
Indonésie	17	3
Irák	10	0
Irán	22	0
Irsko	0	67
Island	0	0
Itálie	0	202
Izrael	91	4
Jamajka	0	0
Japonsko	524	4
Jemen	28	9
Jihoafrická republika (JAR)	41	1
Jordánsko	9	3
Kambodža	0	0
Kamerun	1	0
Kanada	167	0
Kapverdy	2	0
Katar	0	0
Kazachstán	119	20
Keňa	5	1
Kokosové ostrovy	0	0
Kolumbie	14	0
Kongo	2	1
Konžská demokratická rep.	5	1
Korea	61	0
Korejská lid.dem. republika	285	0
Kostarika	2	0
Kuba	15	4
Kuvajt	0	0
Kypr	0	6
Kyrgyzstán	62	2
Laos	2	0
Lesotho	0	0
Libanon	16	2
Libérie	0	0
Libye	2	0
Lichtenštejnsko	0	0
Litva	0	142
Lotyšsko	0	9
Lucembursko	0	5
Macao	0	0
Madagaskar	3	1
Maďarsko	0	131
Makedonie	402	3
Malajsie	15	0
Maledivy	0	0
Mali	1	1
Malta	0	4
Maroko	9	2
Mauricius	0	0
Mauritánie	1	0
Mexiko	17	0
Moldavsko	1 467	16
Monako	1	0
Mongolsko	1 581	4
Mosambik	0	0
Namibie	0	0
Nauru	0	0

Německo (SRN)	0	1 303
Nepál	12	0
Niger	1	0
Nigérie	10	0
Nikaragua	2	1
Nizozemské Antily	0	0
Nizozemsko	0	179
Norfolk	0	0
Norsko	0	16
Nový Zéland	44	0
Okupované palestinské území	0	0
Omán	1	0
Pákistán	15	1
Palestina	5	1
Panama	0	0
Paraguay	3	0
Peru	6	3
Pobřeží slonoviny	11	0
Polsko	0	8 882
Portoriko	0	0
Portugalsko	0	13
Rakousko	0	390
Rovníková Guinea	0	0
Rumunsko	558	32
Rusko	963	115
Rwanda	0	0
Řecko	0	30
Saint Pierre a Miquelon	0	0
Salvador	0	0
San Marino	0	0
Saudská Arábie	0	0
Senegal	2	0
Seychely	0	0
Sierra Leone	1	0
Singapur	3	0
Slovensko	0	59 818
Slovinsko	0	29
Somálsko	0	0
Spojené arabské emiráty	1	0
Spojené království	0	741
Spojené státy americké	1 139	21
Společenství nezáv. států (archiv)	0	0
Srbsko a Černá Hora	272	6
Srí Lanka	10	0
Súdán	0	0
Surinam	0	0
Sv. Vincenc a Grenadiny	0	0
Svatá Lucie	1	0
Svatý Tomáš	0	0
Svazijsko	0	0
Sýrie	10	4
Španělsko	0	78
Švédsko	0	63
Švýcarsko	0	49
Tádžikistán	8	0
Tanzanie	2	0
Thajsko	103	0
Tchaj-wan	16	1
Togo	1	0

Tonga	0	0
Trinidad a Tobago	1	0
Tunisko	8	1
Turecko	148	2
Turkmenistán	5	1
Uganda	0	0
Ukrajina	22 052	347
Uruguay	2	0
Uzbekistán	22	3
Venezuela	9	3
Vietnam	176	7
Zambie	6	0
Zimbabwe	3	1
bez státní příslušnosti podle OSN	6	1
nezjištěno, jiné	0	0
uprchlík dle konvence 1951	0	0
Cizinci celkem	34 397	73 587

Vysvětlivka: Údaje zpracovány z podkladů MPSV ČR

Legální migrace – počet podnikatelů k 31. 12. 2004

KRAJ	Česko	Cizinci	Součet
Hl. m. Praha	265 884	21 836	287 720
Středočeský	193 396	7 393	200 789
Jihočeský	103 365	2 692	106 057
Plzeňský	89 429	4 289	93 718
Karlovarský	49 640	5 222	54 862
Ústecký	114 678	5 233	119 911
Liberecký	78 240	2 185	80 425
Královéhradecký	89 533	2 021	91 554
Pardubický	74 914	1 426	76 340
Vysočina	69 639	1 096	70 735
Jihomoravský	179 959	5 113	185 072
Olomoucký	93 933	1 477	95 410
Zlínský	96 379	1 560	97 939
Moravskoslezský	172 592	3 676	176 268
ČR celkem	1 671 581	65 219	1 736 800

Vysvětlivka: Údaje zpracoval odbor živností MPO ČR

Legální migrace – počet podnikatelů a živností k 31. 12. 2004

Občanství	Podnikatelé	Živnosti
Afghánistán	68	96
Albánie	38	48
Alžírsko	301	364
Angola	58	86
Argentina	14	18
Arménie	336	517
Austrálie	65	79
Ázerbájdžán	20	24
Bahrajn	3	3
Bangladéš	11	17
Belgie	46	66
Belize	4	7
Bělorusko	383	520
Benin	18	38
Bolívie	17	22
Bosna a Hercegovina	390	539
Brazílie	12	20

Britské indickoooc. území	2	2
Britské Panenské ostr.	13	18
Bulharsko	1 113	1 525
Burkina Faso	1	1
Burundi	1	1
Čad	4	5
Česko	1 671 581	2 664 031
Čína	232	280
Dánsko	20	38
Dominika	2	2
Egypt	52	73
Ekvádor	13	16
Estonsko	8	10
Etiopie	17	26
Evropská unie	1	1
Fidži	1	1
Filipíny	5	6
Finsko	19	26
Francie	160	228
Gambie	1	1
Ghana	50	61
Gruzie	62	89
Guam	1	1
Guatemala	2	7
Guernsey (Velká Británie)	2	2
Guinea-Bissau	2	2
Guinea	16	19
Guyana	2	2
Honduras	1	1
Hongkong	1	4
Chile	8	14
Chorvatsko	430	632
Indie	86	109
Indonésie	2	2
Irák	60	95
Írán	15	20
Irsko	31	43
Itálie	351	565
Izrael	49	77
Jamajka	3	3
Japonsko	23	38
Jemen	31	38
Jihoafrická republika	19	27
Jordánsko	46	72
Kambodža	4	5
Kamerun	4	7
Kanada	120	154
Katar	1	2
Kazachstán	306	402
Keňa	1	1
Kokosové ostrovy	3	4
Kolumbie	13	23
Kongo	26	44
Kongo, demokrat. republika	8	10
Korea	10	17
Korea, lid. dem. republika	6	6
Kostarika	9	21
Kuba	65	94
Kuvajt	3	3

Kypr	12	26
Kyrgyzstán	27	35
Laos	5	5
Libanon	50	76
Libérie	2	2
Libye	29	45
Lichtenštejsko	1	1
Litva	38	42
Lotyšsko	16	25
Lucembursko	2	2
Macao	2	3
Madagaskar	10	14
Maďarsko	109	176
Makedonie (býv. Jug. rep.)	118	161
Makedonská republika	173	234
Mali	4	8
Malta	2	2
Maroko	76	87
Mauritánie	1	1
Mexiko	9	14
Moldavsko	450	541
Mongolsko	204	235
Namibie	1	1
Německo	1 103	1 579
Nepál	2	3
Niger	16	20
Nigérie	155	183
Nikaragua	1	1
Nizozemsko	129	187
Nizozemské Antily	3	4
Norfolk	1	1
Norsko	6	7
Nový Zéland	11	13
Okup. palest. území	1	1
Omán	1	1
Pákistán	124	139
Palestina	6	10
Panama	3	5
Peru	56	82
Pobřeží slonoviny	4	4
Polsko	1 251	1 756
Portoriko	1	1
Portugalsko	2	2
Rakousko	268	426
Rovníková Guinea	1	1
Rumunsko	208	283
Rusko	1 611	2 181
Rwanda	1	3
Řecko	137	242
Saúdská Arábie	3	3
Senegal	13	19
Seychely	1	5
Sierra Leone	10	11
Slovensko	8 757	11 621
Slovinsko	31	51
Somálsko	1	1
Spojené arabské emiráty	4	6
Spojené království	520	726
Spojené státy americké	644	895

Společenství nezávislých států	2	2
Srbsko a Černá Hora	1 287	1 717
Srí Lanka	7	11
Súdán	12	19
Surinam	9	9
Sv. Vincenc a Grenadiny	1	1
Svatý Tomáš	1	1
Sýrie	166	240
Španělsko	36	44
Svazijsko	1	1
Švédsko	48	71
Švýcarsko	46	69
Tádžikistán	1	1
Tanzanie	3	3
Thajsko	5	5
Tchaj-wan	1	1
Togo	1	1
Tunisko	114	137
Turecko	81	108
Turkmenistán	2	3
Ukrajina	19 486	23 254
Uruguay	3	4
Uzbekistán	13	15
Venezuela	10	15
Vietnam	22 046	25 327
Zambie	4	7
Zimbabwe	2	3
Zahraničí, neuveden	83	109
Součet	1 736 800	2 744 858
z toho cizinci	65 219	80 827

Vysvětlivka: Údaje zpracoval odbor živností MPO ČR

Legální migrace - Ekonomické aktivity cizinců a gender k 31. 12. 2004

Ekonomické aktivity cizinců/gender	muži	ženy	celkem	podíl žen v %
Povolení k zaměstnání cizinců	22 657	11 740	34 397	34,13
Informace - občané EU/EHP/ESVO v postavení zaměstnanců	53 962	18 878	72 840	25,92
Informace - cizinci z třetích zemí v postavení zaměstnanců	330	417	747	55,82
Celkem cizinci v postavení zaměstnanců	76 949	31 035	107 984	28,74
Cizinci s živnostenským oprávněním	47 141	18 078	65 219	27,72
celkem ekonomické aktivity a gender	124 090	49 113	173 203	28,36

II.6. AZYL

Legální migrace - počet žadatelů o azyl a udělených azylů v České republice v jednotlivých letech

Rok	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Celkový počet žadatelů o azyl	2 207	1 187	1 417	2 211	2 109	4 085	7 220	8 788	18 094	8 484	11 400	5 459
Azyl udělen	251	116	59	162	96	78	79	133	83	103	208	142

Legální migrace – přehled o počtu osob, kterým byl azyl udělen - podle let a státních příslušností

Státní příslušnost	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Celkem
Afgánistán	-	31	16	27	24	15	23	14	15	20	22	9	17	30	7	270
Albánie	-	31	5	4	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	46
Alžírsko	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Angola	-	21	7	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	32
Arménie	-	-	7	32	36	8	22	4	-	3	16	1	6	26	9	170
Ázerbajdžán	-	4	1	6	1	-	1	3	7	-	6	-	3	-	-	32
Bělorusko	-	3	2	-	-	-	-	5	7	11	24	25	26	20	29	152
bez státní příslušnosti	-	-	1	8	-	-	2	6	5	3	3	1	1	-	2	32
Bosna a Hercegovina	-	-	-	14	-	1	5	16	3	4	1	-	-	1	-	45
Bulharsko	-	39	15	3	3	-	1	1	-	7	4	-	-	-	-	73
Burundi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Čad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Čína	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4
Džibutsko	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Etiopie	-	3	4	-	-	-	1	-	-	2	-	-	1	-	-	11
Gambie	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Ghana	-	1	2	1	3	-	7	3	5	1	-	-	-	-	-	23
Gruzie	-	-	4	5	3	-	8	1	5	-	-	3	-	8	4	41
Guinea	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Chorvatsko	-	-	-	1	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	4
Indie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Irák	1	16	18	1	2	9	9	9	6	2	7	4	8	7	4	103
Írán	-	13	-	2	6	1	1	-	-	2	1	10	-	3	3	42
Jihoafrická republika	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Jordánsko	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2
Jugoslávie	-	-	-	-	-	-	2	-	-	9	9	9	1	4	1	35
Jugoslávie (bývalá)	-	12	24	12	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	53
Kambodža	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
Kazachstán	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	5	-	11	10	27
Kongo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	2
Konžská dem. rep.	-	-	-	-	-	-	-	-	9	5	4	4	-	-	-	22
Kuba	-	16	5	1	2	1	4	2	-	-	1	-	4	5	-	41
Kypr	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Kyrgyzstán	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4	8
Libanon	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Libérie	-	-	1	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	4
Libye	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Makedonie	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	5
Maroko	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
Moldavsko	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	5
Myanmar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
nezjištěna	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	3
Nigérie	-	10	1	2	1	-	2	6	1	1	1	1	-	-	2	28
Nikaragua	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Pákistán	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	5	-	6
Palestina	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Rumunsko	23	325	26	54	11	1	28	5	-	1	-	-	-	-	-	474
Rusko	-	20	26	12	4	-	2	1	4	1	8	3	28	62	45	216
Rwanda	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Senegal	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	2
Somálsko	-	-	-	1	-	4	-	2	-	-	1	-	-	-	-	8
Sovětský svaz (bývalý)	5	150	12	3	-	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	175
Srí Lanka	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	1	2	11
Súdán	-	-	-	1	-	4	-	1	1	-	1	-	-	1	4	13
Sýrie	-	1	-	2	-	3	1	-	-	-	1	-	4	4	-	16
Tádžikistán	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	1	-	-	-	-	5
Togo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Tunisko	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Turecko	-	13	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	1	17
Turkmenistán	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	5	-	-	-	-	6
Ukrajina	-	26	10	7	3	1	5	-	-	1	7	3	2	6	5	76
Uzbekistán	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	1	4

Vietnam	-	30	52	34	7	2	10	13	3	2	1	2	1	3	3	163
Zair (bývalý)	-	6	5	5	-	6	9	2	-	-	-	-	-	-	-	33
Celkem	30	776	251	251	116	59	162	96	78	79	133	83	103	208	142	2 567

Legální migrace - rozhodnutí o neudělení azylu v I. instanci podle státní příslušnosti v roce 2004

Státní příslušnost	Azyl neudělen			Celkový počet rozhodnutí
	Žádost zamítnuta jako zjevně nedůvodná	Azyl neudělen	Azyl neudělen - překážka vycestování	
Afghánistán	1	13	-	14
Albánie	-	2	-	2
Alžírsko	7	54	-	61
Angola	-	3	-	3
Arménie	9	59	1	69
Ázerbajdžán	-	13	3	16
Bangladéš	1	11	-	12
Bělorusko	31	209	4	244
Benin	-	-	1	1
bez státní příslušnosti	21	21	3	45
Bosna a Hercegovina	1	3	-	4
Bulharsko	55	9	-	64
Burkina Faso	-	1	-	1
Čína	153	155	1	309
Egypt	2	3	-	5
Ekvádor	-	1	-	1
Estonsko	1	-	-	1
Etiopie	-	8	-	8
Gambie	-	1	-	1
Ghana	-	3	-	3
Gruzie	25	225	1	251
Guinea	1	3	-	4
Guinea-Bissau	-	2	-	2
Chile	2	-	-	2
Chorvatsko	1	-	-	1
Indie	21	26	-	47
Irák	2	6	1	9
Írán	-	1	-	1
Jemen	-	2	-	2
Jugoslávie	1	-	-	1
Kamerun	1	11	-	12
Kazachstán	6	41	3	50
Konžská dem. rep.	-	4	-	4
Kuba	-	-	6	6
Kyrgyzstán	18	92	-	110
Libanon	-	2	-	2
Libérie	-	1	-	1
Libye	-	2	-	2
Litva	5	6	-	11
Lotyšsko	3	6	-	9
Makedonie	-	15	-	15
Maroko	-	11	-	11
Moldavsko	41	102	-	143
Mongolsko	56	52	-	108
Namibie	-	1	-	1
Německo	-	1	-	1
Nepál	-	-	1	1
nezjištěna	-	6	1	7
Nigérie	2	48	-	50
Pákistán	-	13	-	13
Palestina	2	1	-	3
Peru	-	3	-	3
Pobřeží slonoviny	-	21	-	21
Polsko	1	-	-	1

Rumunsko	14	11	-	25
Rusko	36	320	1	357
Řecko	-	1	-	1
Senegal	1	8	-	9
Slovensko	92	23	-	115
Somálsko	-	-	1	1
Srbsko a Černá hora	2	13	-	15
Sýrie	-	2	3	5
Tádžikistán	-	1	-	1
Thajsko	-	1	-	1
Tunisko	2	3	-	5
Turecko	1	20	-	21
Turkmenistán	-	5	-	5
Uganda	1	1	-	2
Ukrajina	1 042	835	2	1 879
Uzbekistán	5	37	-	42
Vietnam	144	271	3	418
Celkem	1 810	2 825	36	4 671

Legální migrace – místo podání žádosti o azyl podle státní příslušnosti v roce 2004

Státní příslušnost	PřS	ZZC	ostatní	Celkem	PřS	ZZC	ostatní
Ukrajina	1 459	57	83	1 599	91%	4%	5%
Rusko	1 387	81	30	1 498	93%	5%	2%
Vietnam	306	64	15	385	79%	17%	4%
Čína	63	251	10	324	19%	77%	3%
Bělorusko	197	8	21	226	87%	4%	9%
Gruzie	166	31	4	201	83%	15%	2%
Kyrgyzstán	125	8	5	138	91%	6%	4%
Slovensko	124	0	13	137	91%	0%	9%
Mongolsko	99	20	4	123	80%	16%	3%
Moldavsko	71	12	11	94	76%	13%	12%
Arménie	69	1	5	75	92%	1%	7%
Bulharsko	50	2	6	58	86%	3%	10%
Nigérie	49	1	0	50	98%	2%	0%
Indie	9	36	2	47	19%	77%	4%
bez státní příslušnosti	40	5	1	46	87%	11%	2%
Kazachstán	36	7	2	45	80%	16%	4%
Alžírsko	37	2	5	44	84%	5%	11%
Irák	18	3	17	38	47%	8%	45%
Turecko	26	5	0	31	84%	16%	0%
Uzbekistán	29	0	1	30	97%	0%	3%
Rumunsko	21	1	4	26	81%	4%	15%
Srbsko a Černá hora	12	3	3	18	67%	17%	17%
Pákistán	17	0	0	17	100%	0%	0%
Pobřeží slonoviny	16	0	0	16	100%	0%	0%
Afghánistán	11	2	2	15	73%	13%	13%
nezjištěna	15	0	0	15	100%	0%	0%
Makedonie	13	0	0	13	100%	0%	0%
Kamerun	11	0	0	11	100%	0%	0%
Súdán	11	0	0	11	100%	0%	0%
Írán	8	0	1	9	89%	0%	11%
Bangladéš	1	7	0	8	13%	88%	0%
Litva	3	2	3	8	38%	25%	38%
Somálsko	2	5	0	7	29%	71%	0%
Bosna a Hercegovina	6	0	0	6	100%	0%	0%
Turkmenistán	6	0	0	6	100%	0%	0%
ostatní	63	9	12	84	75%	11%	14%
Celkem	4 576	623	260	5 459	84%	11%	5%

Legální migrace – srovnání vývoje počtu žadatelů o azyl v Evropě v letech 2003 a 2004

Cílová země	Počet podaných žádostí o azyl		Meziroční změna v %	Procentuální podíl na celkovém počtu žádostí podaných v Evropě		Pořadí	
	2003	2004		2003	2004	2003	2004
Belgie	16 940	15 360	-9,3	4,3	4,9	7	6
Bulharsko	1 550	1 130	-27,1	0,4	0,4	21	24
Česká republika	11 400	5 459	-52,1	2,9	1,7	11	14
Dánsko	4 590	3 220	-29,8	1,2	1,0	17	19
Estonsko	10	20	100,0	0,0	0,0	29	29
Finsko	3 220	3 650	13,4	0,8	1,2	19	18
Francie	59 770	61 600	3,1	15,1	19,6	2	1
Irsko	7 900	4 770	-39,6	2,0	1,5	14	16
Itálie	13 460	10 000	-25,7	3,4	3,2	9	9
Kypr	4 410	9 860	123,6	1,1	3,1	18	10
Lichtenštejnsko	100	70	-30,0	0,0	0,0	27	28
Litva	180	140	-22,2	0,0	0,0	26	26
Lotyšsko	10	10	0,0	0,0	0,0	29	30
Lucembursko	1 550	1 580	1,9	0,4	0,5	22	21
Maďarsko	2 400	1 600	-33,3	0,6	0,5	20	20
Malta	570	1 230	115,8	0,1	0,4	25	22
Německo	50 560	35 610	-29,6	12,7	11,3	3	3
Nizozemsko	13 400	9 780	-27,0	3,4	3,1	10	11
Norsko	15 960	7 950	-50,2	4,0	2,5	8	13
Polsko	6 920	8 080	16,8	1,7	2,6	15	12
Portugalsko	90	110	22,2	0,0	0,0	28	27
Rakousko	32 360	24 680	-23,7	8,2	7,9	4	4
Rumunsko	1 080	660	-38,9	0,3	0,2	24	25
Řecko	8 180	4 470	-45,4	2,1	1,4	13	17
Slovensko	10 360	11 350	9,6	2,6	3,6	12	8
Slovinsko	1 100	1 170	6,4	0,3	0,4	23	23
Španělsko	5 920	5 370	-9,3	1,5	1,7	16	15
Švédsko	31 350	23 160	-26,1	7,9	7,4	5	5
Švýcarsko	20 810	14 250	-31,5	5,2	4,5	6	7
Velká Británie	60 050	40 200	-33,1	15,1	12,8	1	2
EU-15 (původní)	309 340	243 560	-21,3	78,0	77,5		
EU-10 (nové)	37 360	38 920	4,2	9,4	12,4		
EU-25	346 700	282 480	-18,5	87,4	89,9		
Evropa - celkem (44)	396 780	314 260	-20,8	100,0	100,0		

Zdroj : UNHCR: Asylum Levels and Trends in Industrialized Countries, 2004

Vysvětlivky:

EU-15: původní členské země Evropské unie.

EU-10: nové členské země, které do EU vstoupily 1.5. 2004.

EU-25: členské země EU k 1..5. 2004

Evropa – celkem: údaj není prostým součtem dat v tabulce, ale zahrnuje počty žadatelů ve 44 evropských zemích.

III.2. NELEGÁLNÍ MIGRACE V ČESKÉ REPUBLICE

Nelegální migrace v ČR - porovnání shodného období 2003/2004

Období	1.1. – 31.12.		1.1. – 31.12.		Změna proti předchozímu období			
roku	2003		2004		v %		absolutní číslo	
Nelegální migrace (zjištěno osob)								
celkem	34 556		27 391		-20,7		-7 165	
z toho A) přes SH ČR	13 206		10 695		-19,0		-2 511	
B) PPR	21 350		16 696		-21,8		-4 654	
z toho v teritoriu ObŘ S CPP								
Ostrava	3 694		3 578		-3,1		-116	
Hradec Králové	10 452		4 876		-53,3		-5 576	
Ústí nad Labem	4 273		3 590		-16,0		-683	
Plzeň	2 349		1 804		-23,2		-545	
České Budějovice	4 601		4 485		-2,5		-116	
Brno	2 478		1 899		-23,4		-579	
Praha	6 709		7 159		6,7		450	
z toho v teritoriu hl.m.Prahy	5 584		6 221		11,4		637	
PČR správy Stč.kraje	1 125		938		-16,6		-187	
v teritoriu ObŘ S CPP v kategorii	PPR	přes SH	PPR	přes SH	PPR	přes SH	PPR	přes SH
Ostrava	2 252	1 442	2 529	1 049	12,3	-27,3	277	-393
Hradec Králové	8 842	1 610	3 588	1 288	-59,4	-20,0	-5 254	-322
Ústí nad Labem	1 391	2 882	1 506	2 084	8,3	-27,7	115	-798
Plzeň	1 272	1 077	1 006	798	-20,9	-25,9	-266	-279
České Budějovice	549	4 052	397	4 088	-27,7	0,9	-152	36
Brno	839	1 639	781	1 118	-6,9	-31,8	-58	-521
Praha	6 205	504	6 889	270	11,0	-46,4	684	-234
z toho v teritoriu hl.m.Prahy	5 139	445	5 961	260	16,0	-41,6	822	-185
PČR správy Stč.kraje	1 066	59	928	10	-12,9	-83,1	-138	-49
z toho SH ČR								
letišť	458		523		14,2		65	
s Polskem	11 179		6 021		-46,1		-5 158	
s Rakouskem	4 890		4 706		-3,8		-184	
se Slovenskem	1 210		917		-24,2		-293	
se SRN	3 520		2 574		-26,9		-946	
neurčena	13 299		12 650		-4,9		-649	
SH ČR v kategorii	PPR	přes SH	PPR	přes SH	PPR	přes SH	PPR	přes SH
vzdušná - letiště	305	153	263	260	-13,8	69,9	-42	107
s Polskem	8 229	2 950	3 653	2 368	-55,6	-19,7	-4 576	-582
s Rakouskem	14	4 876	45	4 661	221,4	-4,4	31	-215
se Slovenskem	65	1 145	72	845	10,8	-26,2	7	-300
se SRN	149	3 371	117	2 457	-21,5	-27,1	-32	-914
neurčena-vnitrozemí	12 588	711	12 546	104	-0,3	-85,4	-42	-607

Nelegální migrace v ČR - rok 2004

Období 1.1.-31.12.							
Měsíc roku	Celkem zjištěno osob	Z toho osob zjištěno při:					
		Nelegálním pobytu (PPR)	Nelegálním pobytu s cílem překročit SH	Nelegálním vstupu	Legálním pobytu s cílem překročit SH	Vstup a pobyt nezjištěn - cíl překročit SH	Orgánem cizího státu
Celkem	27 391	16 696	829	2 745	4 028	141	2 952
z toho: Leden	2 191	1 283	62	138	429	30	249
Únor	2 466	1 271	25	147	729	18	276

Březen	3 110	1 793	9	187	817	11	293
Duben	3 064	1 452	30	267	975	11	329
Květen	1 872	1 336	29	180	130	8	189
Červen	1 981	1 341	60	178	181	19	202
Červenec	2 186	1 308	68	365	172	5	268
Srpen	2 336	1 464	51	387	108	5	321
Září	2 102	1 393	109	295	74	5	226
Říjen	2 165	1 389	150	235	135	12	244
Listopad	2 020	1 448	92	149	144	2	185
Prosinec	1 898	1 218	144	217	134	15	170
údaje vyjádřeny v %							
Celkem	100,0	61,0	3,0	10,0	14,7	0,5	10,8
z toho: Leden	100,0	58,6	2,8	6,3	19,6	1,4	11,4
Únor	100,0	51,5	1,0	6,0	29,6	0,7	11,2
Březen	100,0	57,7	0,3	6,0	26,3	0,4	9,4
Duben	100,0	47,4	1,0	8,7	31,8	0,4	10,7
Květen	100,0	71,4	1,5	9,6	6,9	0,4	10,1
Červen	100,0	67,7	3,0	9,0	9,1	1,0	10,2
Červenec	100,0	59,8	3,1	16,7	7,9	0,2	12,3
Srpen	100,0	62,7	2,2	16,6	4,6	0,2	13,7
Září	100,0	66,3	5,2	14,0	3,5	0,2	10,8
Říjen	100,0	64,2	6,9	10,9	6,2	0,6	11,3
Listopad	100,0	71,7	4,6	7,4	7,1	0,1	9,2
Prosinec	100,0	64,2	7,6	11,4	7,1	0,8	9,0
údaje vyjádřeny v %							
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
z toho: Leden	8,0	7,7	7,5	5,0	10,7	21,3	8,4
Únor	9,0	7,6	3,0	5,4	18,1	12,8	9,3
Březen	11,4	10,7	1,1	6,8	20,3	7,8	9,9
Duben	11,2	8,7	3,6	9,7	24,2	7,8	11,1
Květen	6,8	8,0	3,5	6,6	3,2	5,7	6,4
Červen	7,2	8,0	7,2	6,5	4,5	13,5	6,8
Červenec	8,0	7,8	8,2	13,3	4,3	3,5	9,1
Srpen	8,5	8,8	6,2	14,1	2,7	3,5	10,9
Září	7,7	8,3	13,1	10,7	1,8	3,5	7,7
Říjen	7,9	8,3	18,1	8,6	3,4	8,5	8,3
Listopad	7,4	8,7	11,1	5,4	3,6	1,4	6,3
Prosinec	6,9	7,3	17,4	7,9	3,3	10,6	5,8

Vysvětlivky: 1.5.2004 - vstup ČR do EU

III.3. NELEGÁLNÍ MIGRACE PŘES STÁTNÍ HRANICE

Nelegální migrace přes státní hranice České republiky od roku 1993

Rok	1993	1994	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Nelegální migrace přes státní hranice ČR											
Celkem zjištěno osob	43 302	20 480	23 705	29 339	44 672	32 325	32 720	23 834	14 741	13 206	10 695
z toho											
cizinců	41 765	18 832	21 179	27 325	42 957	30 377	30 761	21 090	12 632	11 125	9 433
občanů ČR	1 537	1 648	2 526	2 014	1 715	1 948	1 959	2 744	2 109	2 081	1 262
z toho ve směru											
z ČR	41 327	17 030	18 680	22 011	37 142	26 951	27 586	16 978	9 232	9 406	7 943
do ČR	1 975	3 450	5 025	7 328	7 530	5 374	5 134	6 856	5 509	3 800	2 752
z toho na hranicích ČR											
s Polskem	1 245	1 679	3 036	2 954	2 603	3 142	4 726	3 976	3 412	2 950	2 368

se SRN	40 133	16 047	16 654	20 860	32 859	20 170	20 745	11 510	4 941	3 371	2 457
s Rakouskem	1 663	1 320	1 762	2 251	3 480	5 146	4 126	4 538	3 463	4 876	4 661
se SR	243	1 302	1 759	2 544	3 923	2 737	1 875	2 661	1 884	1 145	845
letišť ČR	18	105	385	560	677	404	342	222	144	153	260
vnitrozemí		27	109	170	1 130	726	906	927	897	711	104
z toho v teritoriu ObŘ S CPP											
Ostrava	541	862	1 367	1 208	1 111	1 371	2 051	2 764	1 931	1 442	1 049
Hradec Králové	397	670	1 228	1 039	820	908	1 146	1 727	1 784	1 610	1 288
Ústí nad Labem	23 803	10 654	13 696	16 274	25 850	17 661	19 274	9 417	4 401	2 882	2 084
Plzeň	16 274	5 556	3 649	5 608	8 319	3 929	3 901	3 109	1 137	1 077	798
České Budějovice	1 408	1 124	1 338	1 374	1 814	2 338	1 903	2 480	2 419	4 052	4 088
Brno	867	1 507	2 030	3 186	5 575	5 137	3 889	3 816	2 424	1 639	1 118
Praha	12	107	397	650	1 183	981	556	521	645	504	270
všechny údaje vyjádřené v %											
z toho											
cizinců	96,5	92	89,3	93,1	96,2	94,0	94,0	88,5	85,7	84,2	88,2
občanů ČR	3,5	8	10,7	6,9	3,8	6,0	6,0	11,5	14,3	15,8	11,8
z toho ve směru											
z ČR	95,4	83,2	78,8	75,0	83,1	83,4	84,3	71,2	62,6	71,2	74,3
do ČR	4,6	16,8	21,2	25,0	16,9	16,6	15,7	28,8	37,4	28,8	25,7
z toho na hranicích ČR											
s Polskem	2,9	8,2	12,8	10,1	5,8	9,7	14,4	16,7	23,1	22,3	22,1
se SRN	92,7	78,4	70,3	71,1	73,6	62,4	63,4	48,3	33,5	25,5	23,0
s Rakouskem	3,8	6,5	7,4	7,7	7,8	15,9	12,6	19,0	23,5	36,9	43,6
se SR	0,6	6,4	7,4	8,7	8,8	8,5	5,7	11,2	12,8	8,7	7,9
letišť ČR	0	0,5	1,6	1,9	1,5	1,2	1,0	0,9	1,0	1,2	2,4
vnitrozemí		0,1	0,6	0,6	2,5	2,2	2,8	3,9	6,1	5,4	1,0
z toho v teritoriu ObŘ S CPP											
Ostrava	1,3	4,2	5,8	4,1	2,5	4,2	6,3	11,6	13,1	10,9	9,8
Hradec Králové	0,9	3,3	5,2	3,5	1,8	2,8	3,5	7,2	12,1	12,2	12,0
Ústí nad Labem	55	52	57,8	55,5	57,9	54,6	58,9	39,5	29,9	21,8	19,5
Plzeň	37,6	27,1	15,4	19,1	18,6	12,1	11,9	13,0	7,7	8,2	7,5
České Budějovice	3,3	5,5	5,6	4,7	4,1	7,2	5,8	10,4	16,4	30,7	38,2
Brno	2	7,4	8,6	10,9	12,5	15,9	11,9	16,0	16,4	12,4	10,5
Praha	0	0,5	1,7	2,2	2,7	3	1,7	2,2	4,4	3,8	2,5
počet zjištěných osob přepočtený na 1km státních hranic											
nelegální migrace přes 2 290,4 km SH ČR zjištěno osob na 1 km SH	18,9	8,9	10,3	12,8	19,5	14,1	14,3	10,4	6,4	5,8	4,7
z toho osob na 1km SH na hranicích ČR											
s Polskem	1,6	2,2	4,0	3,9	3,4	4,1	6,2	5,2	4,5	3,9	3,1
se SRN	49,5	19,8	20,6	25,7	40,6	24,9	25,6	14,2	6,1	4,2	3,0
s Rakouskem	3,6	2,8	3,8	4,8	7,4	11,0	8,8	9,7	7,4	10,4	10,0
se SR	1,0	5,2	7,0	10,1	15,6	10,9	7,4	10,6	7,5	4,5	3,4
z toho osob na 1km SH v teritoriu ObŘ S CPP											
Ostrava	1,1	1,7	2,7	2,4	2,2	2,7	4,0	5,5	3,8	2,8	2,1
Hradec Králové	1,5	2,6	4,8	4,0	3,2	3,5	4,4	6,7	6,9	6,2	5,0
Ústí nad Labem	55,3	24,8	31,8	37,8	60,1	41,0	44,8	21,9	10,2	6,7	4,8
Plzeň	36,3	12,4	8,1	12,5	18,5	8,8	8,7	6,9	2,5	2,4	1,8
České Budějovice	4,4	3,5	4,2	4,3	5,7	7,3	6,0	7,8	7,6	12,7	12,8
Brno	2,6	4,6	6,2	9,7	17,0	15,7	11,8	11,6	7,4	5,0	3,4

Vysvětlivky: údaje za rok 1995 v tabulce skryty

Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – porovnání shodného období roku 2003/2004 – **osoby celkem**

Období Roku	Km	1.1.–31.12	tj.%	1.1.–31.12	tj.%	Změna oproti předchozímu období		
		2003		2004		v [%]	absolutní číslo	
Nelegální migrace přes státní hranice ČR								
Zjištěno událostí		4 588		3 798		-17,2	-790	
Zjištěno osob		13 206	100,0	10 695	100,0	-19,0	-2 511	
z toho ve směru z ČR		9 406	71,2	7 943	74,3	-15,6	-1 463	
ve směru do ČR		3 800	28,8	2 752	25,7	-27,6	-1 048	
z toho na SH ČR s Polskem	761,0	2 950	22,3	2 368	22,1	-19,7	-582	
se SRN	810,3	3 371	25,5	2 457	23,0	-27,1	-914	
s Rakouskem	467,3	4 876	36,9	4 661	43,6	-4,4	-215	
se SR	251,8	1 145	8,7	845	7,9	-26,2	-300	
letišť ČR		153	1,2	260	2,4	69,9	107	
vnitrozemí *		711	5,4	104	1,0	-85,4	-607	
z toho v teritoriu ObŘ SCPP Ostrava	506,5	1 442	10,9	1 049	9,8	-27,3	-393	
Hradec Králové	258,4	1 610	12,2	1 288	12,0	-20,0	-322	
Ústí nad Labem	430,3	2 882	21,8	2 084	19,5	-27,7	-798	
Plzeň	448,5	1 077	8,2	798	7,5	-25,9	-279	
České Budějovice	318,5	4 052	30,7	4 088	38,2	0,9	36	
Brno	328,2	1 639	12,4	1 118	10,5	-31,8	-521	
Praha		504	3,8	270	2,52	-46,4	-234	
V teritoriu ObŘ SCPP na SH ČR			tj.% v ObŘ		tj.% v ObŘ			
Ostrava	se Slovenskem		445	30,9	323	30,8	-27,4	-122
	s Polskem		809	56,1	635	60,5	-21,5	-174
	Vnitrozemí		188	13,0	91	8,7	-51,6	-97
Hradec Králové	s Polskem		1 584	98,4	1 288	100,0	-18,7	-296
	Vnitrozemí		26	1,6		0,0	-100,0	-26
Ústí nad Labem	s Polskem		557	19,3	445	21,4	-20,1	-112
	se SRN		2 283	79,2	1 639	78,6	-28,2	-644
	Vnitrozemí		42	1,5		0,0	-100,0	-42
Plzeň	se SRN		1 041	96,7	797	99,9	-23,4	-244
	Vnitrozemí		36	3,3	1	0,1	-97,2	-35
České Budějovice	se SRN		47	1,2	21	0,5	-55,3	-26
	s Rakouskem		3 992	98,5	4 067	99,5	1,9	75
	Vnitrozemí		13	0,3		0,0	-100,0	-13
Brno	s Rakouskem		884	53,9	594	53,1	-32,8	-290
	se Slovenskem		700	42,7	522	46,7	-25,4	-178
	Vnitrozemí		55	3,4	2	0,2	-96,4	-53
Praha	Vnitrozemí		351	69,6	10	3,7	-97,2	-341
	letišť Ruzyně		153	30,4	260	96,3	69,9	107

Vysvětlivky: * od 1.1.2004 jsou migrační data v ČR sbírána a zpracovávána striktně dle metodiky CIREFI (definice M2) danou dokumenty EU. Na základě změny metodiky dochází k přelivu dat charakterizující situaci ve vnitrozemí ČR z kategorie nelegální migrace přes státní hranice ČR do kategorie porušování pobytového režimu. Při mezipřímém porovnání je nutné zohlednit tuto změnu a při popisu situace vycházet z údajů uváděných jak v kategorii nelegální migrace přes státní hranice ČR tak v porušování pobytového režimu.

Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – porovnání shodného období roku 2003/2004 – **osoby celkem (okresy)**

Období roku	Km	1.1.-31.12. 2003	tj.%	1.1.-31.12. 2004	tj.%	Změna oproti předchozímu období	
						v [%]	absolutní číslo
Nelegální migrace přes státní hranice							
ČR							
zjištěno osob	2 290	13 206	100,0	10 695	100,0	-19,0	-2 511
z toho v příhraničním okrese							
Jindřichův Hradec		3 522	26,7	3 768	35,2	7,0	246
Děčín		1 244	9,4	732	6,8	-41,2	-512

Břeclav	610	4,6	612	5,7	0,3	2
Trutnov	836	6,3	611	5,7	-26,9	-225
Liberec	505	3,8	438	4,1	-13,3	-67
Cheb	358	2,7	359	3,4	0,3	1
Náchod	405	3,1	355	3,3	-12,3	-50
Teplice	535	4,1	336	3,1	-37,2	-199
Vsetín	390	3,0	286	2,7	-26,7	-104
Český Krumlov	447	3,4	280	2,6	-37,4	-167
Chomutov	237	1,8	271	2,5	14,3	34
Karviná	206	1,6	263	2,5	27,7	57
letišťe Praha-Ruzyně	153	1,2	260	2,4	69,9	107
Tachov	355	2,7	232	2,2	-34,6	-123
Hodonín	327	2,5	201	1,9	-38,5	-126
Znojmo	421	3,2	191	1,8	-54,6	-230
Jeseník	265	2,0	161	1,5	-39,2	-104
Most	103	0,8	140	1,3	35,9	37
Domažlice	153	1,2	116	1,1	-24,2	-37
Ústí nad Orlicí	158	1,2	115	1,1	-27,2	-43
Rychnov n/Kněžnou	153	1,2	109	1,0	-28,8	-44
Uherské Hradiště	194	1,5	108	1,0	-44,3	-86
Bruntál	111	0,8	92	0,9	-17,1	-19
Opava	189	1,4	91	0,9	-51,9	-98
Frýdek Místek	255	1,9	85	0,8	-66,7	-170
Ústí nad Labem	136	1,0	85	0,8	-37,5	-51
Semily	45	0,3	80	0,7	77,8	35
Česká Lípa	68	0,5	72	0,7	5,9	4
Klatovy	86	0,7	50	0,5	-41,9	-36
Sokolov	74	0,6	27	0,3	-63,5	-47
Prachatice	49	0,4	21	0,2	-57,1	-28
České Budějovice	31	0,2	19	0,2	-38,7	-12
Karlovy Vary	48	0,4	13	0,1	-72,9	-35
Jablonec nad Nisou	53	0,4	10	0,1	-81,1	-43
Šumperk	4	0,0	10	0,1	150,0	6
Zlín	47	0,4	3	0,0	-93,6	-44
vnitrozemské okresy	433	3,3	93	0,9	-78,5	-340

Vysvětlivka: * řazeno podle nejvyšší hodnoty aktuálního období

Nelegální migrace přes státní hranice České republiky v krajích dle správního členění – porovnání shodného období roku 2003/2004

Období Roku	1.1.-31.12. 2003	tj.%	1.1.-31.12. 2004	tj.%	Změna oproti předchozímu období	
					v [%]	absolutní číslo
Nelegální migrace přes státní hranice ČR - zjištěno osob	13 206	100,0	10 695	100,0	-19,0	-2 511
z toho v teritoriu kraje ČR						
Jihočeského	4 051	30,7	4 088	38,2	0,9	37
Ústeckého	2 256	17,1	1 564	14,6	-30,7	-692
Královéhradeckého	1 403	10,6	1 093	10,2	-22,1	-310
Jihomoravského	1 397	10,6	1 007	9,4	-27,9	-390
Libereckého	671	5,1	600	5,6	-10,6	-71
Moravskoslezského	778	5,9	592	5,5	-23,9	-186
Karlovarského	480	3,6	399	3,7	-16,9	-81
Plzeňského	597	4,5	399	3,7	-33,2	-198
Zlínského	631	4,8	397	3,7	-37,1	-234
Praha	445	3,4	260	2,4	-41,6	-185
Olomouckého	274	2,1	171	1,6	-37,6	-103
Pardubického	162	1,2	115	1,1	-29,0	-47
Středočeského	59	0,4	10	0,1	-83,1	-49
Vysočina	2	0,02		0,0	-100,0	-2

Vysvětlivka: * řazeno podle nejvyšší hodnoty aktuálního období

Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – rozdělení podle světadílů

Rok	1993	1994	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Nelegální migrace přes SH ČR- zjištěno osob	43 302	20 480	23 705	29 339	44 672	32 325	32 720	23 834	14 741	13 206	10 695
z toho: Afrika	1 616	785	1 122	1 110	680	426	366	186	186	171	81
Amerika	25	43	50	126	167	40	29	18	21	58	86
Asie	4 095	2 328	6 211	8 858	13 109	13 130	13 157	9 337	7 063	4 382	2 561
Evropa	37 472	17 230	15 866	18 766	30 334	18 513	18 867	14 118	7 257	8 422	7 826
Austrálie a Oceánie	2	2		1	1		5	1			
Neurčeno	92	92	456	478	381	216	296	174	214	173	141
všechny údaje vyjádřeny v %											
Nelegální migrace přes SH ČR- zjištěno osob	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
z toho: Afrika	3,7	3,8	4,7	3,8	1,5	1,3	1,1	0,8	1,3	1,3	0,8
Amerika	0,1	0,2	0,2	0,4	0,4	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4	0,8
Asie	9,5	11,4	26,2	30,2	29,3	40,6	40,2	39,2	47,9	33,2	23,9
Evropa	86,5	84,1	66,9	64,0	67,9	57,3	57,7	59,2	49,2	63,8	73,2
Austrálie a Oceánie	0,01	0,01		0,003	0,002		0,02	0,004			
Neurčeno	0,2	0,4	1,9	1,6	0,9	0,7	0,9	0,7	1,5	1,3	1,3

Vysvětlivky: údaje za rok 1995 v tabulce skryty

Nelegální migrace přes státní hranice České republiky- rozdělení podle světadílů – porovnání shodného období roku 2003/2004

Období Roku	1.1.-31.12. 2003	tj. %	1.1.-31.12. 2004	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
					v [%]	absolutní číslo
nelegální migrace přes SH ČR - zjištěno osob	13 206	100,0	10 695	100,0	-19,0	-2 511
z toho z Afrika	171	1,3	81	0,8	-52,6	-90
Amerika Jižní	38	0,3	74	0,7	94,7	36
Amerika Severní	20	0,2	12	0,1	-40,0	-8
Asie	4 382	33,2	2 561	23,9	-41,6	-1 821
Evropa	8 422	63,8	7 826	73,2	-7,1	-596
Neurčeno	173	1,3	141	1,3	-18,5	-32

Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – občané ČR- porovnání shodného období roku 2003/2004

Období roku		1.1.–31.12. 2003		tj.%	1.1.–31.12. 2004		tj.%	Změna oproti předchozímu období	
		2003			2004			V [%]	absolutní číslo
Nelegální migrace přes SH ČR -zjištěno osob		13 206		100,0	10 695		100,0	-19,0	-2 511
z toho občanů ČR		2 081		15,8	1 262		11,8	-39,4	-819
občanů ČR		2 081		100,0	1 262		100,0		
občanů ČR na SH ČR s PR		1 248		60,0	797		63,2	-36,1	-451
se SRN		221		10,6	98		7,8	-55,7	-123
s Rakouskem		367		17,6	215		17,0	-41,4	-152
se Slovenskem		245		11,8	150		11,9	-38,8	-95
letišť ČR					2		0,2		2
vnitrozemí									
občanů ČR v teritoriu			tj.%	tj.%		tj.%	tj.%		
ObŘ S CPP na SH ČR			v ObŘ	v ČR		V ObŘ	v ČR		
Ostrava	se SR	242	39,2		145	39,8		-40,1	-97
	s PR	376	60,8		219	60,2		-41,8	-157
	Letiště								
	Vnitrozemí								
	Celkem	618	100,0	29,7	364	100,0	28,8	-41,1	-254
Hradec Králové	s PR	802	100,0		557	100,0		-30,5	-245
	Letiště								

	vnitrozemí								
	Celkem	802	100,0	38,5	557	100,0	44,1	-30,5	-245
Ústí nad Labem	s PR	70	28,9		21	26,3		-70,0	-49
	se SRN	172	71,1		59	73,8		-65,7	-113
	Letiště								
	vnitrozemí								
	Celkem	242	100,0	11,6	80	100,0	6,3	-66,9	-162
Plzeň	se SRN	42	100,0		35	100,0		-16,7	-7
	Letiště								
	vnitrozemí								
	Celkem	42	100,0	2,0	35	100,0	2,8	-16,7	-7
České Budějovice	se SRN	7	2,3		4	2,5		-42,9	-3
	s Rakouskem	294	97,7		154	97,5		-47,6	-140
	Letiště								
	vnitrozemí								
	Celkem	301	100,0	14,5	158	100,0	12,5	-47,5	-143
Brno	s Rakouskem	73	96,1		61	92,4		-16,4	-12
	se SR	3	3,9		5	7,6		66,7	2
	Letiště								
	vnitrozemí								
	Celkem	76	100,0	3,7	66	100,0	5,2	-13,2	-10
Praha – teritorium PČR správy Stř.kraje	Celkem -vnitro								
Praha – teritorium PČR správy hl.m.Phy	Letiště				2	100,0			2
	vnitrozemí								
	Celkem				2	100,0	0,2		2

Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – **cizinci** – porovnání shodného období roku 2003/2004

Období roku	1.1.–31.12. 2003		tj. %	1.1.–31.12. 2004		tj. %	Změna oproti předchozímu období		
							v [%]	absolutní číslo	
Nelegální migrace přes SH ČR -zjištěno osob	13 206		100,0	10 695		100,0	-19,0	-2 511	
z toho cizinců	11 125		84,2	9 433		88,2	-15,2	-1 692	
cizinců	11 125		100,0	9 433		100,0			
cizinců na SH ČR s PR	1 702		15,3	1 571		16,7	-7,7	-131	
se SRN	3 150		28,3	2 359		25,0	-25,1	-791	
s Rakouskem	4 509		40,5	4 446		47,1	-1,4	-63	
se Slovenskem	900		8,1	695		7,4	-22,8	-205	
letišť ČR	153		1,4	258		2,7	68,6	105	
vnitrozemí	711		6,4	104		1,10	-85,4	-607	
cizinců v teritoriu			tj. %	tj. %		tj. %			
ObŘ SCPP na SH ČR			v ObŘ	v ČR		v ObŘ	v ČR		
Ostrava	se SR	203	24,6		178	26,0		-12,3	-25
	s PR	433	52,5		416	60,7		-3,9	-17
	Letiště	0	0,0			0,0			0
	vnitrozemí	188	22,8		91	13,3		-51,6	-97
	Celkem	824	100,0	7,4	685	100,0	7,3	-16,9	-139
Hradec Králové	s PR	782	96,8		731	100,0		-6,5	-51
	Letiště	0	0,0			0,0			0
	vnitrozemí	26	3,2			0,0		-100,0	-26
	Celkem	808	100,0	7,3	731	100,0	7,7	-9,5	-77
Ústí nad Labem	s PR	487	18,4		424	21,2		-12,9	-63
	se SRN	2 111	80,0		1 580	78,8		-25,2	-531
	letišť	0	0,0			0,0			0
	vnitrozemí	42	1,6			0,0		-100,0	-42
	Celkem	2 640	100,0	23,7	2 004	100,0	21,2	-24,1	-636

Plzeň	se SRN	999	96,5		762	99,9		-23,7	-237
	letišťe	0	0,0			0,0			0
	vnitrozemí	36	3,5		1	0,1		-97,2	-35
	Celkem	1 035	100,0	9,3	763	99,9	8,1	-26,3	-272
České Budějovice	se SRN	40	1,1		17	0,4		-57,5	-23
	s Rakouskem	3 698	98,6		3 913	99,6		5,8	215
	letišťe	0	0,0			0,0			0
	vnitrozemí	13	0,3			0,0		-100,0	-13
	Celkem	3 751	100,0	33,7	3 930	100,0	41,7	4,8	179
Brno	s Rakouskem	811	51,9		533	50,7		-34,3	-278
	se SR	697	44,6		517	49,1		-25,8	-180
	letišťe	0	0,0			0,0			0
	vnitrozemí	55	3,5		2	0,2		-96,4	-53
	Celkem	1 563	100,0	14,0	1 052	100,0	11,2	-32,7	-511
Praha – teritorium PČR správy Stř.kraje	Celkem -vnitro	59	100,0	0,5	10	100,0	0,1	-83,1	-49
Praha – teritorium PČR správy hl.m.Phy	letišťe	153	34,4		258	100,0		68,6	105
	vnitrozemí	292	65,6			0,0		-100,0	-292
	Celkem	445	100,0	4,0	258	100,0	2,7	-42,0	-187

Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – cizinci bez vízové povinnosti pro vstup a pobyt v ČR- porovnání shodného období roku 2003/2004

Období roku 2003/2004

Období roku		1.1.–31.12 2003		tj. %	1.1.–31.12 2004		tj. %	Změna oproti předchozímu období	
								V [%]	absolutní číslo
Nelegální migrace přes st.hranice ČR -zjištěno osob		13 206			10 695			-19,0	-2 511
z toho cizinců		11 125		100,0	9 433		100,0	-15,2	-1 692
bez vízových cizinců		2 278		20,5	1 878		19,9	-17,6	-400
bez vízových cizinců		2 278		100,0	1 878		100,0		
bezvízových cizinců na SH ČR s PR		1 395		61,2	1 195		63,6	-14,3	-200
se SRN		369		16,2	355		18,9	-3,8	-14
s Rakouskem		254		11,2	157		8,4	-38,2	-97
se Slovenskem		205		9,0	129		6,9	-37,1	-76
letišťe ČR		9		0,4	40		2,1	344,4	31
vnitrozemí		46		2,0	2		0,1	-95,7	-44
bezvízových cizinců v teritoriu			tj. %	tj. %		tj. %	tj. %		
ObŘ SCPP na SH ČR			v ObŘ	V ČR		v ObŘ	v ČR		
Ostrava	se SR	118	24,6		46	17,2		-61,0	-72
	s PR	354	73,9		222	82,8		-37,3	-132
	letišťe	0	0,0			0,0			0
	vnitrozemí	7	1,5			0,0		-100,0	-7
	Celkem	479	100,0	21,0	268	100,0	14,3	-44,1	-211
Hradec Králové	s PR	710	98,3		685	100,0		-3,5	-25
	letišťe	0	0,0			0,0			0
	vnitrozemí	12	1,7			0,0		-100,0	-12
	Celkem	722	100,0	31,7	685	100,0	36,5	-5,1	-37
Ústí nad Labem	s PR	331	55,5		288	53,1		-13,0	-43
	se SRN	261	43,8		254	46,9		-2,7	-7
	letišťe	0	0,0			0,0			0
	vnitrozemí	4	0,7			0,0		-100,0	-4
	Celkem	596	100,0	26,2	542	100,0	28,9	-9,1	-54
Plzeň	se SRN	95	96,0		94	100,0		-1,1	-1
	letišťe	0	0,0			0,0			0
	vnitrozemí	4	4,0			0,0		-100,0	-4
	Celkem	99	100,0	4,3	94	100,0	5,0	-5,1	-5

České Budějovice	se SRN	13	8,8		7	7,3		-46,2	-6
	s Rakouskem	130	88,4		89	92,7		-31,5	-41
	letišť	0	0,0			0,0			0
	vnitrozemí	4	2,7			0,0		-100,0	-4
	Celkem	147	100,0	6,5	96	100,0	5,1	-34,7	-51
Brno	s Rakouskem	124	56,1		68	44,4		-45,2	-56
	se SR	87	39,4		83	54,2		-4,6	-4
	letišť	0	0,0			0,0			0
	vnitrozemí	10	4,5		2	1,3		-80,0	-8
	Celkem	221	100,0	9,7	153	100,0	8,1	-30,8	-68
Praha – ter.PČR správy Stř.kraje	Celkem -vnitro	0		0,0	0	0,0	0,0		0
Praha – ter.PČR správy hl.m.Phy	letišť	9	64,3		40	100,0		344,4	31
	vnitrozemí	5	35,7			0,0		-100,0	-5
	Celkem	14	100,0	0,6	40	100,0	2,1	185,7	26

Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – cizinci s vízovou povinností pro vstup a pobyt – porovnání shodného období roku 2003/2004

Období roku		1.1.–31.12 2003		1.1.–31.12 2004		Změna oproti předchozímu období	
		tj.%		tj.%		V [%]	absolutní číslo
Nelegální migrace přes st.hranice ČR - zjištěno osob		13 206		10 695		-19,0	-2 511
z toho cizinců		11 125		9 433		-15,2	-1 692
vízových cizinců		8 847		7 555		-14,6	-1 292
vízových cizinců		8 847		7 555		100,0	
vízových cizinců na SH ČR s PR		307		376		22,5	69
se SRN		2 781		2 004		-27,9	-777
s Rakouskem		4 255		4 289		0,8	34
se Slovenskem		695		566		-18,6	-129
letišť ČR		144		218		51,4	74
vnitrozemí		665		102		-84,7	-563
vízových cizinců v teritoriu							
ObŘ SCPP na SH ČR							
Ostrava	se SR	85	24,6	132	31,7	55,3	47
	s PR	79	22,9	194	46,5	145,6	115
	letišť	0	0,0		0,0		0
	vnitrozemí	181	52,5	91	21,8	-49,7	-90
	Celkem	345	100,0	417	100,0	20,9	72
Hradec Králové	s PR	72	83,7	46	100,0	-36,1	-26
	letišť	0	0,0		0,0		0
	vnitrozemí	14	16,3		0,0	-100,0	-14
	Celkem	86	100,0	46	100,0	0,6	-40
Ústí nad Labem	s PR	156	7,6	136	9,3	-12,8	-20
	se SRN	1 850	90,5	1 326	90,7	-28,3	-524
	letišť	0	0,0		0,0		0
	vnitrozemí	38	1,9		0,0	-100,0	-38
	Celkem	2 044	100,0	1 462	100,0	19,4	-582
Plzeň	se SRN	904	96,6	668	99,9	-26,1	-236
	letišť	0	0,0		0,0		0
	vnitrozemí	32	3,4	1	0,1	-96,9	-31
	Celkem	936	100,0	669	100,0	8,9	-267
České Budějovice	se SRN	27	0,7	10	0,3	-63,0	-17
	s Rakouskem	3 568	99,0	3 824	99,7	7,2	256
	letišť	0	0,0		0,0		0
	vnitrozemí	9	0,2		0,0	-100,0	-9

	Celkem	3 604	100,0	40,7	3 834	100,0	50,7	6,4	230
Brno	s Rakouskem	687	51,2		465	51,7		-32,3	-222
	se SR	610	45,5		434	48,3		-28,9	-176
	letišťe	0	0,0			0,0			0
	vnitrozemí	45	3,4			0,0		-100,0	-45
	Celkem	1 342	100,0	15,2	899	100,0	11,9	-33,0	-443
Praha – ter. PČR správy Stř.kraje	Celkem -vnitro	59	100,0	0,7	10	100,0	0,1	-83,1	-49
Praha – ter.PČR správy hl.m.Phy	letišťe	144	33,4		218	100,0		51,4	74
	vnitrozemí	287	66,6			0,0		-100,0	-287
	Celkem	431	100,0	4,9	218	100,0	2,9	-49,4	-213

Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – státní příslušnosti osob

Rok	1993	1994	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Nelegální migrace přes SH ČR-zjištěno osob	43 302	20 480	23 705	29 339	44 672	32 325	32 720	23 834	14 741	13 206	10 695
z toho občané ČR	1 537	1 648	2 526	2 014	1 715	1 948	1 959	2 744	2 109	2 081	1 262
cizinci	41 765	18 832	21 179	27 325	42 957	30 377	30 761	21 090	12 632	11 126	9 433
*nejvíce zastoupeni občané											
Ruska	106	126	165	162	300	431	545	335	368	2 912	3 725
Číny	984	121	677	784	1 055	984	926	512	2 301	2 152	1 009
Ukrajiny	191	382	746	842	985	1 592	2 265	758	559	575	878
Gruzie	17	18	8	5	4	25	148	1 118	895	546	564
Polska	540	795	1 227	1 514	1 011	1 051	1 604	1 193	1 019	793	553
SRN	419	534	652	1 780	716	502	1 052	1 764	1 022	602	456
Moldavska	14	35	162	517	1 105	1 118	3 010	1 742	875	393	294
Vietnamu	902	323	256	477	1 264	893	1 826	1 300	1 074	550	237
Bulharska	4 723	2 380	1 936	1 929	1 691	1 967	2 323	669	294	206	162
Rumunská	4 096	1 299	2 378	3 879	4 372	5 796	4 281	3 911	255	158	152
Indie	412	163	362	550	1 204	1 613	2 574	2 706	1 190	442	149
Mongolska	18	2	7	8	17	5	67	24	34	51	121
Slovenska	76	128	214	213	168	108	212	280	262	263	106
Turecka	576	417	1 690	873	602	475	350	204	88	92	91
Běloruska	14	32	27	62	94	121	176	106	68	48	63
Všechny údaje vyjádřeny v %											
Cizinci	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
*nejvíce zastoupeni občané											
Ruska	0,25	0,67	0,78	0,59	0,70	1,42	1,77	1,59	2,91	26,18	39,49
Číny	2,36	0,64	3,20	2,87	2,46	3,24	3,01	2,43	18,22	19,34	10,70
Ukrajiny	0,46	2,03	3,52	3,08	2,29	5,24	7,36	3,59	4,43	5,17	9,31
Gruzie	0,04	0,10	0,04	0,02	0,01	0,08	0,48	5,30	7,09	4,91	5,98
Polska	1,29	4,22	5,79	5,54	2,35	3,46	5,21	5,66	8,07	7,13	5,86
SRN	1,00	2,84	3,08	6,51	1,67	1,65	3,42	8,36	8,09	5,41	4,83
Moldavska	0,03	0,19	0,76	1,89	2,57	3,68	9,79	8,26	6,93	3,53	3,12
Vietnamu	2,16	1,72	1,21	1,75	2,94	2,94	5,94	6,16	8,50	4,94	2,51
Bulharska	11,31	12,64	9,14	7,06	3,94	6,48	7,55	3,17	2,33	1,85	1,72
Rumunská	9,81	6,90	11,23	14,20	10,18	19,08	13,92	18,54	2,02	1,42	1,61
Indie	0,99	0,87	1,71	2,01	2,80	5,31	8,37	12,83	9,42	3,97	1,58
Mongolska	0,04	0,01	0,03	0,03	0,04	0,02	0,22	0,11	0,27	0,46	1,28
Slovenska	0,18	0,68	1,01	0,78	0,39	0,36	0,69	1,33	2,07	2,36	1,12
Turecka	1,38	2,21	7,98	3,19	1,40	1,56	1,14	0,97	0,70	0,83	0,96
Běloruska	0,03	0,17	0,13	0,23	0,22	0,40	0,57	0,50	0,54	0,43	0,67

Vysvětlivka : * řazeno podle nejvyšší hodnoty aktuálního období

údaje za rok 1995 v tabulce skryty

písmo tučné -nesousední stát, písmo obyčejné - sousední stát

Nelegální migrace přes SH ČR– 15 nejčtetnějších státních příslušností **nesousedních zemí** – porovnání shodného období roku 2003/2004

Období roku	1.1.–31.12.			1.1.–31.12.			Změna oproti předchozímu období	
	2003	tj.%	tj.%	2004	tj.%	tj.%	v [%]	absolutní číslo
Nelegální migrace přes SH ČR								
zjištěno osob	13 206	100,0		10 695	100,0		-19,0	-2 511
z toho občané ČR	2 081	15,8		1 262	11,8		-39,4	-819
cizinci	11 125	84,2	100,0	9 433	88,2	100,0	-15,2	-1 692
* mezi cizinci nesousedních zemí nejvíce zastoupeni občané								
Rusko	2 912	22,1	26,2	3 725	34,8	39,5	27,9	813
Čína	2 152	16,3	19,3	1 009	9,4	10,7	-53,1	-1 143
Ukrajina	575	4,4	5,2	878	8,2	9,3	52,7	303
Gruzie	546	4,1	4,9	564	5,3	6,0	3,3	18
Moldavsko	393	3,0	3,5	294	2,7	3,1	-25,2	-99
Vietnam	550	4,2	4,9	237	2,2	2,5	-56,9	-313
Bulharsko	206	1,6	1,9	162	1,5	1,7	-21,4	-44
Rumunsko	158	1,2	1,4	152	1,4	1,6	-3,8	-6
Indie	442	3,3	4,0	149	1,4	1,6	-66,3	-293
nezjištěno	153	1,2	1,4	128	1,2	1,4	-16,3	-25
Mongolsko	51	0,4	0,5	121	1,1	1,3	137,3	70
Turecko	92	0,7	0,8	91	0,9	1,0	-1,1	-1
Bělorusko	48	0,4	0,4	63	0,6	0,7	31,3	15
Ekvádor	18	0,1	0,2	57	0,5	0,6	216,7	39
Kyrgyzstán	50	0,4	0,4	53	0,5	0,6	6,0	3

Vysvětlivka: * řazeno podle nejvyšší hodnoty aktuálního období

Nelegální migrace přes státní hranice České republiky - 15 nejčtetnějších státních příslušností **nesousedních zemí** - rok 2004

Měsíc 2004	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	celkem
Nelegální migrace přes SH ČR													
Cizinci	830	1 117	1 193	1 524	460	555	630	662	592	703	544	623	9 433
z toho nejvíce občané nesousedních zemí													
Rusko	446	681	765	957	49	73	55	82	101	83	192	241	3 725
Čína	59	46	49	34	39	51	79	178	171	178	73	52	1 009
Ukrajina	55	68	57	78	78	74	77	66	70	102	73	80	878
Gruzie	23	75	65	72	26	67	105	52	18	21	26	14	564
Moldavsko	13	28	27	28	20	14	4	5	13	63	31	48	294
Vietnam	32	25	29	24	25	27	19	12	8	13	7	16	237
Bulharsko	12	21	14	22	17	24	3	9	3	17	16	4	162
Rumunsko	17	14	18	22	16	6	15	2	6	18	10	8	152
Indie	8	1	6	46	44	18	24			2			149
nezjištěno	11	10	7	9	14	9	7	7	17	11	11	15	128
Mongolsko	8	9	6	8	10	9	3	19	13	16	5	15	121
Turecko	18	10	9	2		12	15	6	9	7	1	2	91
Bělorusko	3	2	5	4	2	2		5	8	7	20	5	63
Ekvádor					1	3	23	26	1	3			57
Kyrgyzstán		2	2	6	5	1	26	2	1	5	3		53
občané sousedních zemí	71	80	63	136	87	121	133	129	108	92	41	70	1 131
z toho občané SRN	32	26	24	63	34	66	53	43	48	27	15	25	456
Polska	28	49	31	56	39	46	68	74	51	57	19	35	553
Slovenska	11	5	8	12	12	9	8	11	7	6	7	10	106
Rakouska				5	2		4	1	2	2			16

Vysvětlivky: 1.5.2004 - vstup ČR do EU

* řazeno podle nejvyšší hodnoty aktuálního období

Směr nelegální migrace přes státní hranice České republiky u 15 nejčtenějších státních příslušností nesousedních zemí - rok 2004

Nelegální migrace přes SH ČR	1.1.-31.12. 2004												
zjištěno osob	Celkem	ve směru do ČR z						ve směru z ČR do					
		vnitř o	PR	Rak.	SR	SRN	letišť ě	vnitř o	PR	Rak.	SR	SRN	letišť ě
	10 695	104	1	280	220	815	163	170	1	4	30	2 294	90
tj. %	100,0	0,97	12,0	2,1	7,6	1,5	1,6		10,2	41,5	0,3	21,4	0,8
Z toho občanů nesousedních států													
Rusko	3 725		117		88	2			9	3	3	408	5
Čína	1 009	101	7	1	248		19			54	1	571	7
Ukrajina	878		98	2	9	2	6		95	273		353	40
Gruzie	564		1		22		4			463		71	3
Moldavsko	294		18		52		3		2	98		103	18
Vietnam	237		7		6	2	9		7	3	1	201	1
Bulharsko	162				11	2			132	3		13	1
Rumunsko	152				11	2	1		103	1		32	2
Indie	149				76		14			13		46	
nezjištěno	128		4	10		57	9		8	21	2	16	1
Mongolsko	121				1					101		16	3
Turecko	91			3	15	1	10		1	5		56	
Bělorusko	63		1		1				3	30		26	2
Ekvádor	57									24		33	
Kyrgyzstán	53	1								34		18	
všechny údaje vyjádřeny v %													
Rusko	100,0		3,14		2,4	0,1			0,2	83,0	0,08	11,0	0,13
Čína	100,0	10,0	0,7	0,1	24,6		1,9			5,4	0,1	56,6	0,7
Ukrajina	100,0		11,2	0,2	1,0	0,2	0,7		10,8	31,1		40,2	4,6
Gruzie	100,0		0,2		3,9		0,7			82,1		12,6	0,5
Moldavsko	100,0		6,1		17,7		1,0		0,7	33,3		35,0	6,1
Vietnam	100,0		3,0		2,5	0,8	3,8		3,0	1,3	0,4	84,8	0,4
Bulharsko	100,0				6,8	1,2			81,5	1,9		8,0	0,6
Rumunsko	100,0				7,2	1,3	0,7		67,8	0,7		21,1	1,3
Indie	100,0				51,0		9,4			8,7		30,9	
nezjištěno	100,0		3,1	7,8		44,5	7,0		6,3	16,4	1,6	12,5	0,8
Mongolsko	100,0				0,8					83,5		13,2	2,5
Turecko	100,0			3,3	16,5	1,1	11,0		1,1	5,5		61,5	
Bělorusko	100,0		1,6		1,6				4,8	47,6		41,3	3,2
Ekvádor	100,0									42,1		57,9	
Kyrgyzstán	100,0	1,9								64,2		34,0	

Vysvětlivka: * řazeno podle nejvyšší hodnoty

Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – způsob vstupu migrantů na území ČR před nelegálním překročením státních hranic ČR ve směru z ČR – porovnání shodného období 2003/2004

Období Roku	1.1.-31.12. 2003	tj. %	tj. %	1.1.-31.12. 2004	tj. %	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
							v [%]	absolutní číslo
nelegální migrace přes státní hranice ČR - zjištěno osob	13 206			10 695			-19,0	-2 511
z toho cizinců	11 125	100,0		9 433	100,0		-15,2	-1 692
z toho pouze cizinci ve směru z ČR (mínus cizinci s dlouhodobým pobytem, s trvalým pobytem v ČR a žadatelé o azyl v ČR)	4 631	41,6	100,0	5 034	53,4	100,0	8,7	403
z toho A. vstup nelegální	864	100,0	18,7	1 206	100,0	24,0	39,6	342
ve směru z Polska	325	37,6		758	62,9		133,2	433
ze SRN	13	1,5		8	0,7		-38,5	-5
z Rakouska	5	0,6		3	0,2		-40,0	-2

ze Slovenska	107	12,4		121	10,0		13,1	14
letecky	11	1,3		18	1,5		63,6	7
neurčen	403	46,6		298	24,7		-26,1	-105
B. vstup legální	1 213	100,0	26,2	1 743	100,0	34,6	43,7	530
ve směru z Polska	572	47,2		987	56,6		72,6	415
ze SRN	12	1,0		4	0,2		-66,7	-8
z Rakouska	37	3,1		13	0,7		-64,9	-24
ze Slovenska	137	11,3		93	5,3		-32,1	-44
letecky	342	28,2		482	27,7		40,9	140
neurčen	113	9,3		164	9,4		45,1	51
C. vstup nezjištěn, neuveden	2 554	100,0	55,2	2 085	100,0	41,4	-18,4	-469
ve směru z Polska	7	0,3		17	0,8		142,9	10
ze SRN		0,0			0,0			0
z Rakouska	1	0,0			0,00		-100,0	-1
ze Slovenska	15	0,6		3	0,1		-80,0	-12
letecky	3	0,1			0,0		-100,0	-3
neurčen	2 528	99,0		2 065	99,0		-18,3	-463
A+B (způsob vstupu nelegálních migrantů zjištěn)	2 077	100,0	44,8	2 949	100,0	58,6	42,0	872
z toho: vstup nelegální	864	41,6		1 206	40,9		39,6	342
legální	1 213	58,4		1 743	59,1		43,7	530
C. vstup nezjištěn, neuveden	2 554	100,0	55,2	2 085	100,0	41,4	-18,4	-469
z toho: vstup nezjištěn	350	13,7		185	8,9		-47,1	-165
v hlášení základního útvaru S CPP způsob vstupu do ČR neuveden	2 204	86,3		1 900	91,1		-13,8	-304

Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – osoby zjištěné ve směru z ČR a způsob jejich vstupu na území ČR
– porovnání shodného období roku 2003/2004

Období Roku		Km	1.1.-31.12. 2003	tj.%	1.1.-31.12. 2004	tj.%	Změna oproti předchozímu období	
							v [%]	absolutní číslo
nelegální migrace přes státní hranice ČR - zjištěno osob		2290,4	13 206	100,0	10 695	100,0	-19,0	-2 511
z toho VE SMĚRU z ČR			9 406	71,2	7 943	74,3	-15,6	-1 463
z toho VE SMĚRU z ČR			9 406	100,0	7 943	100,0		
Osoby s legalizovaným pobytem v ČR	Občan ČR		877	9,3	468	5,9	-46,6	-409
	Cizinec TUC v ČR		60	0,6	50	0,6	-16,7	-10
	Cizinec DUC v ČR		349	3,7	265	3,3	-24,1	-84
	Cizinec z AZ v ČR		3 489	37,1	2 129	26,8	-39,0	-1 360
Ostatní cizinci			4 631	49,2	5 031	63,3	8,6	400
Ostatní cizinci			4 631	100,0	5 031	100,0		
z toho způsob vstupu do ČR před NP SH z ČR	Nelegální		864	18,7	1 205	24,0	39,5	341
	Legální		1 213	26,2	1 743	34,6	43,7	530
	Nezjištěno		350	7,6	185	3,7	-47,1	-165
	V hlášení neuvedeno		2 204	47,6	1 898	37,7	-13,9	-306

Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – osoby zjištěné ve směru z ČR do SRN a způsob jejich vstupu na území ČR – porovnání shodného období roku 2003/2004

Období Roku		Km	1.1.-31.12. 2003	tj. %	1.1.-31.12. 2004	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
							v [%]	absolutní číslo
nelegální migrace přes státní hranice ČR - zjištěno osob		2290,4	13 206	100,0	10 695	100,0	-19,0	-2 511
z toho na hranicích se SRN		810,3	3 371	25,5	2 457	23,0	-27,1	-914
z toho na hranicích se SRN		810,3	3 371	100,0	2 457	100,0		
z toho VE SMĚRU DO SRN			3 114	92,4	2 294	93,4	-26,3	-820
z toho VE SMĚRU DO SRN			3 114	100,0	2 294	100,0		
Osoby s legalizovaným pobytem v ČR	Občan ČR		190	6,1	71	3,1	-62,6	-119
	Cizinec TUC v ČR		42	1,3	37	1,6	-11,9	-5
	Cizinec s pobytem na vízum nad 90 dní		238	7,6	176	7,7	-26,1	-62
	Cizinec z UT v ČR		578	18,6	375	16,3	-35,1	-203
Ostatní cizinci			2 066	66,3	1 635	71,3	-20,9	-431
Ostatní cizinci			2 066	100,0	1 635	100,0		
z toho způsob vstupu do ČR před NP SH do SRN	Nelegální		315	15,2	335	20,5	6,3	20
	Legální		292	14,1	393	24,0	34,6	101
	Nezjištěno		317	15,3	137	8,4	-56,8	-180
	V hlášení neuvedeno		1 142	55,3	770	47,1	-32,6	-372

Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – osoby zjištěné ve směru z ČR do Rakouska a způsob jejich vstupu na území ČR – porovnání shodného období roku 2003/2004

Období Roku		Km	1.1.-31.12. 2003	tj. %	1.1.-31.12. 2004	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
							V [%]	absolutní číslo
nelegální migrace přes státní hranice ČR - zjištěno osob		2290,4	13 206	100,0	10 695	100,0	-19,0	-2 511
z toho na hranicích s RAKOUSKEM		467,3	4 876	36,9	4 661	43,6	-4,4	-215
z toho na hranicích s RAKOUSKEM		467,3	4 876	100,0	4 661	100,0		
z toho VE SMĚRU DO RAKOUSKA			4 425	90,8	4 441	95,3	0,4	16
z toho VE SMĚRU DO RAKOUSKA			4 425	100,0	4 441	100,0		
Osoby s legalizovaným pobytem v ČR	Občan ČR		70	1,6	33	0,7	-52,9	-37
	Cizinec TUC v ČR		9	0,2	5	0,1	-44,4	-4
	Cizinec DUC v ČR		37	0,8	32	0,7	-13,5	-5
	Cizinec z AZ v ČR		2 896	65,4	1 745	39,3	-39,7	-1 151
Ostatní cizinci			1 413	31,9	2 626	59,1	85,8	1 213
Ostatní cizinci			1 413	100,0	2 626	100,0		
Z toho způsob vstupu do ČR před NP SH do Rakouska	Nelegální		199	14,1	650	24,8	226,6	451
	Legální		667	47,2	1 066	40,6	59,8	399
	Nezjištěno		22	1,6	32	1,2	45,5	10
	V hlášení neuvedeno		525	37,2	878	33,4	67,2	353

Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – osoby zadržené ve směru z ČR do Polska a způsob jejich vstupu na území ČR – porovnání shodného období roku 2003/2004

Období Roku		Km	1.1.-31.12. 2003	tj. %	1.1.-31.12. 2004	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
							v [%]	absolutní číslo
nelegální migrace přes státní hranice ČR - zjištěno osob		2290,4	13 206	100,0	10 695	100,0	-19,0	-2 511
Z toho na hranicích s POLSKEM		761,0	2 950	22,3	2 368	22,1	-19,7	-582
Z toho na hranicích s POLSKEM		761,0	2 950	100,0	2 368	100,0		

z toho VE SMĚRU DO POLSKA		1 539	52,2	1 088	45,9	-29,3	-451
z toho VE SMĚRU DO POLSKA		1 539	100,0	1 088	100,0		
Osoby s legalizovaným pobytem v ČR	Občan ČR	603	39,2	351	32,3	-41,8	-252
	Cizinec TUC v ČR	9	0,6	7	0,6	-22,2	-2
	Cizinec DUC v ČR	74	4,8	55	5,1	-25,7	-19
	Cizinec z AZ v ČR	6	0,4	8	0,7	33,3	2
Ostatní cizinci		847	55,0	667	61,3	-21,3	-180
Ostatní cizinci		847	100,0	667	100,0		
z toho způsob vstupu do ČR před NP SH do POLSKA	Nelegální	280	33,1	215	32,2	-23,2	-65
	Legální	252	29,8	282	42,3	11,9	30
	Nezjištěno	9	1,1	10	1,5	11,1	1
	V hlášení neuvedeno	306	36,1	160	24,0	-47,7	-146

Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – využití neregulérních cestovních dokladů – porovnání jednotlivých let

Státní příslušnost	roky										
	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Afghánistán	29	43	28	10	105	47	6	3	6	5	4
Albánie	1	3	4	7	12	5	2	3	2	7	
Alžírsko	2	8	18	6	12	6	9	1		1	
Angola	5	4	3	2	4	2	4				
Argentina	1										
Arménie	6	1			2		7	4	3		
Bangladéš	3	5			1	2		1		1	3
Barbados	1										
Belgie	5			4		2					
Bělorusko	2	2	1	2	5	10	4	2	3	5	8
bez st.příslušnosti	5	5	6	15	5	1	3	1	2		2
Bolívie											1
Bosna a Hercegovina	5	4	1	4	1	8	6	3	1	1	1
Brazílie			1								
Bulharsko	95	29	78	88	96	82	54	25	10	6	3
Burundi									2		
býv.SFRJ nespecif.	13	12									
býv.SSSR nespecif.	30										
Cote d'ivoire (Pobřeží Slonoviny)	1	1				1	2			1	3
Česká republika	256	283	531	222	107	160	120	72	50	41	17
Čína	21	49	55	18	49	21	23	10	29	50	22
Dánsko				2							
Dominikánská rep.			5	3	15						2
Egypt			2	1	3	5	1	1			1
Ekvádor							2	2			
Eritrea							2	1			
Etiopie	1	5	1	1	1	1					1
Filipíny											11
Francie			2	5			1	2		1	1
Ghana	9		5	1	3	1	3		3		
Gruzie						1	2	8	2	4	8
Guatemala							1				
Guinea	2	4			3		1	2			
Chile										4	3
Chorvatsko	4	4		5	3	4			5		
Indie		6	3	2	6	14			1		13
Indonésie						2					
Irák	4	36	24	89	126	45	11	8	11	1	7

Írán	3	7	8	10	18	3	15	3	3	3	4
Itálie	1	1	5	6	2	1	1	1		3	
Izrael			2			1					1
Jemen							1				1
Jihoafrická rep.			2	1			1				
Jordánsko				2					6		
Kamerun				1			2		1		
Kanada								1			
Kazachstán			1	10	2		2	3	1		4
Keňa						1	1				
KLDR				1							
Kolumbie	1					1					
Komory											1
Kongo	1	2			2	2	3	1	3	1	
Konzská dem. r.-Zair	2	1	4	3	1	3	3	1		1	
Kostarika										1	
Kuba				3		2	3	1	1	2	3
Kuvajt			1								
Kyrgyzstán										1	1
Libanon		11	2	8		4	4			1	1
Libérie		2	3	1	1	4	1		1		
Libye					1						
Litva			1	3	6	2	2	6	16	10	8
Lotyšsko			1	2		1	1		2	1	2
Maďarsko		1	10	13		1	3	1		1	
Makedonie	8	44	40	63	50	16	25	21	3	4	1
Malajsie	2			1		1					
Maroko	1	1	4		2	3	1		1		
Mauretánie		3									
Mauricius						4					
Moldavsko	2		6	4	10	19	205	149	28	59	104
Monako			1								
Mongolsko		2		1			2	1		2	7
Mosambik	1										
Nepál	2										
nezjištěno	11	78	104	98	92	62	51	18	28	27	19
Niger								1			2
Nigérie	3	6	2	14	2	8	3	5	13	5	4
Nizozemí	1	4	3	12				1			
Pákistán		4	4	7	6	3	2	2	3	3	10
Palestina			2	1	23	3	7	1		3	
Peru				3		2	1	4	3	8	13
Polsko	36	42	43	434	74	69	56	66	50	40	24
Portugalsko	1	1		2	1						
Rakousko	3	1	4	3	3			3		1	
Rumunsko	15	68	79	114	47	126	133	122	11	7	6
Rusko	2	5	11	7	7	23	26	24	10	22	8
Rwanda							1	1			
Řecko			1	3					1		
Salvador						1					
Senegal	1		2	2	2	2	1		3	2	1
Sierra Leone				1	4	12	2	2	3		
Singapur		5		1							
Slovensko	35	22	29	22	25	19	57	33	24	29	7
Slovinsko			2	4						1	
Somálsko	3	15	18	5	3	6	3	1	3	4	2
Spojené arabské emiráty								1			
Srbsko a Černá Hora	54	40	70	83	417	150	32	25	41	32	2
Srí Lanka	1	5	3	3	6	8	2	7	4		

SRN	8	8	13	729	12	5	3		3	3	
Súdán	2		1				4		2		1
Svazijsko							1				
Sýrie	1	11	2		15	3	9			1	2
Španělsko	1	1		2		1					
Švédsko				1							
Švýcarsko				5							
Tádžikistán	2		2					1			
Tanzánie			1								
Thajsko		1	2		1	4					
Tchajwan			1								
Togo							1				
Tunisko		1	1	1	1			1			
Turecko	8	21	4	6	10	28	2	2	2	12	5
Ukrajina	21	20	55	101	109	93	129	120	63	130	333
Uruguay				2							
USA	1			1	1						
Uzbekistán											3
Velká Británie			1	1	1				1		2
Vietnam	19	97	73	34	101	36	25	20	21	32	19
Zimbabwe			1								
Celkem	754	1 035	1 393	2 322	1 617	1 153	1 091	799	485	580	712

Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – využití neregulérních cestovních dokladů – srovnání osob, které použily neregulérní doklad při přechodu SH ČR v roce 2004

Státní příslušnost	celkový počet osob zadržených při neleg.přechodu	z toho s neregulérním cest.dokladem	tj. v %
Afghánistán	11	4	36,4%
Bangladéš	30	3	10,0%
Bělorusko	63	8	12,7%
bez státní příslušnosti	13	2	15,4%
Bolivie	1	1	100,0%
Bosna a Hercegovina	2	1	50,0%
Bulharsko	162	3	1,9%
Cote d'ivoire (Pobřeží Slonoviny)	5	3	60,0%
Česká republika	1 262	17	1,3%
Čína	1 009	22	2,2%
Dominikánská republika	2	2	100,0%
Egypt	6	1	16,7%
Etiopie	2	1	50,0%
Filipíny	17	11	64,7%
Francie	9	1	11,1%
Gruzie	564	8	1,4%
Chile	3	3	100,0%
Indie	149	13	8,7%
Irák	35	7	20,0%
Írán	15	4	26,7%
Izrael	1	1	100,0%
Jemen	8	1	12,5%
Kazachstán	51	4	7,8%
Komory	1	1	100,0%
Kuba	3	3	100,0%
Kyrgyzstán	53	1	1,9%
Libanon	3	1	33,3%
Litva	42	8	19,0%
Lotyšsko	5	2	40,0%
Makedonie	17	1	5,9%

Moldavsko	294	104	35,4%
Mongolsko	121	7	5,8%
nezjištěno	128	19	14,8%
Niger	2	2	100,0%
Nigérie	9	4	44,4%
Pákistán	39	10	25,6%
Peru	13	13	100,0%
Polsko	553	24	4,3%
Rumunsko	152	6	3,9%
Rusko	3 725	8	0,2%
Senegal	2	1	50,0%
Slovensko	106	7	6,6%
Somálsko	20	2	10,0%
Srbsko a Černá Hora	17	2	11,8%
Súdán	12	1	8,3%
Sýrie	16	2	12,5%
Turecko	91	5	5,5%
Ukrajina	878	333	37,9%
Uzbekistán	29	3	10,3%
Velká Británie	3	2	66,7%
Vietnam	237	19	8,0%
ostatní	248		
Celkem	10 695	712	6,7%

Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – osoby zadržené s neplatným cestovním dokladem, převáděné, v úkrytu DP, opakovaně

Rok	1993	1994	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Nelegální migrace přes SH ČR zjištěno osob	43 302	20 480	23 705	29 339	44 672	32 325	32 720	23 834	14 741	13 206	10 695
z toho zadrženo											
s neregulérním CD	N	754	1 393	2 322	1 617	1 153	1 091	799	485	580	712
tj. %		3,7	5,9	7,9	3,6	3,6	3,3	3,4	3,3	4,4	6,7
převáděných	N	4 587	4 830	6 627	9 884	7 680	6 963	4 783	2 489	2 136	2 353
tj. %		22,4	20,4	22,6	22,1	23,8	21,3	20,1	16,9	16,2	22,0
v úkrytu dopravního prostředku	N	N	N	456	1 093	965	1 208	731	417	312	398
tj. %				1,6	2,4	3,0	3,7	3,1	2,8	2,4	3,7
opakovaně		1 724	3 259	3 137	7 500	3 936	6 010	4 023	1 804	1 520	1 448
tj. %		8,4	13,7	10,7	16,8	12,2	18,4	16,9	12,2	11,5	13,5

Vysvětlivky: údaje za rok 1995 v tabulce skryty

Neplatný cestovní doklad (CD): pro účely hodnotících materiálů SSCP se za „neplatný“ (též „neregulérní“) považuje cestovní doklad, pokud na platný cestovní doklad cestuje jiná osoba („cizí cestovní doklad“), byla provedena výměna fotografie v cestovním dokladu (nebo stránka s fotografií), došlo k přepsání, dopsání nebo vymazání údajů v cestovním dokladu, byly vytrženy nebo vyměněny listy v cestovním dokladu, v cestovním dokladu se vyskytují padělaná víza (a to nejen víza ČR) nebo razítka hraničních přechodů, pokud je cestovní doklad zcela padělán, tzn. jde o napodobeninu existujícího cestovního dokladu nebo o vytvoření fiktivního cestovního dokladu nebo se jedná o cestovní doklad blanco, případně neoprávněně vyplněný doklad.

Převáděná osoba: do kategorie osob „převáděných“ jsou řazeny osoby, u kterých byla základními útvary Policie ČR zaznamenána přítomnost „asistující“ osoby nebo se k použití služeb převaděčů při nelegálním překročení státních hranic doznaly.

Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – osoby zadržené s neplatným cestovním dokladem, převáděné, v úkrytu DP, opakovaně - porovnání shodného období roku 2003/2004

Období Roku	1.1.-31.12. 2003	tj. %	1.1.-31.12. 2004	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
					v [%]	absolutní číslo
nelegální migrace přes státní hranice ČR zjištěno osob	13 206	100,0	10 695	100,0	-19,0	-2 511
Z toho zadrženo s neregulárním CD	580	4,4	712	6,7	22,8	132
převáděných	2 136	16,2	2 353	22,0	10,2	217
v úkrytu dopravního prostředku	312	2,4	398	3,7	27,6	86
opakovaně	1 520	11,5	1 448	13,5	-4,7	-72

Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – osoby převáděné – porovnání shodného období roku 2003/2004

Období Roku	1.1.-31.12. 2003	tj. %	tj. %	1.1.-31.12. 2004	tj. %	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
							v [%]	absolutní číslo
nelegální migrace přes SH ČR - zjištěno osob	13 206	100,0		10 695	100,0		-19,0	-2 511
z toho zjištěno								
převáděných osob	2 136	16,2	100,0	2 353	22,0	100,0	10,2	217
z toho na SH ČR se SRN	837		39,2	738		31,4	-11,8	-99
s Rakouskem	619		29,0	1 177		50,0	90,1	558
s Polskou republikou	29		1,4	71		3,0	144,8	42
se Slovenskou republikou	376		17,6	265		11,3	-29,5	-111
ve vnitrozemí	275		12,9	102		4,3	-62,9	-173
% převáděných osob z celkového počtu běženců zjištěného v úseku SH ČR:								
z toho na SH ČR se SRN		24,8			30,0			
s Rakouskem		12,7			25,3			
s Polskou republikou		1,0			3,0			
se Slovenskou republikou		32,8			31,4			
přes letiště		0,0			0,0			
ve vnitrozemí		38,7			98,1			

Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – osoby zadržené v úkrytech dopravních prostředků

Rok	1998	tj. %	1999	tj. %	2000	tj. %	2001	tj. %	2002	tj. %	2003	tj. %	2004	
Nelegální migrace přes SH ČR- zjištěno osob	44 672	100	32 325	100	32 720	100	23 834	100	14 741	100	13 206	100	10 695	100
z toho v úkrytu DP														
z toho v úkrytu DP	1 093	2,4	965	3,0	1 208	3,7	731	3,1	417	2,8	312	2,4	398	3,7
z toho použitý dopravní prostředek:														
Letadlo													1	0,3
Bus	7	0,6	1	0,1	1	0,1								
Kamion, nákladní automobil	763	69,8	743	77	767	63,5	517	70,7	339	81,3	212	67,9	130	32,7
Osobní automobil, dodávka	34	3,1	23	2,4	59	4,9	52	7,1	44	10,6	37	11,9	238	59,8
Vlakové soupravy	289	26,4	198	20,5	313	25,9	111	15,2	16	3,8	48	15,4	19	4,8
přeprava kamionů vlakem (ROLA)					68	5,6	51	7,0	18	4,3	15	4,8	9	2,3
neurčeno													1	0,3

Nelegální migrace přes státní hranice České republiky - osoby zadržené v úkrytech dopravních prostředků, podle státní příslušnosti - porovnání shodného období roku 2003/2004

Období Roku	1.1.-31.12. 2003			1.1.-31.12. 2004			Změna oproti předchozímu období počtu osob zadržené v úkrytu DP	
Nelegální migrace přes SH ČR - zjištěno osob	celkem	z toho v úkrytu DP	tj. %	celkem	z toho v úkrytu DP	tj. %	v [%]	absolutní číslo
	13 206	312	2,4	10 695	398	3,7	27,6	86
z toho nejvíce občanů nesousedních zemí								
Čína	2 152	204	9,5	1 009	292	28,9	43,1	88
Vietnam	550	15	2,7	237	25	10,5	66,7	10
Rusko	2 912	4	0,1	3 725	13	0,3	225,0	9
Ukrajina	575	3	0,5	878	12	1,4	300,0	9
Turecko	92	3	3,3	91	10	11,0	233,3	7
Gruzie	546	7	1,3	564	6	1,1	-14,3	-1
Kyrgyzstán	50		0,0	53	5	9,4		5
Somálsko	28	1	3,6	20	5	25,0	400,0	4
Moldavsko	393	11	2,8	294	4	1,4	-63,6	-7
Indie	442	10	2,3	149	4	2,7	-60,0	-6

Vysvětlivka: řazeno podle nejvyšší hodnoty v aktuálním období

Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – osoby opakovaně zjištěné – porovnání shodného období roku 2003/2004

Období Roku	1.1.-31.12. 2003	tj. %	tj. %	1.1.-31.12. 2004	tj. %	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
nelegální migrace přes SH ČR - zjištěno osob	13 206	100,0		10 695	100,0		v [%]	absolutní číslo
opakovaně	1 520	11,5	100,0	1 448	13,5	100,0	-4,7	-72
z toho na SH ČR letiště	3		0,2			0,0	-100,0	-32
s PR	70		4,6	63		4,4	-10,0	-7
s Rakouskem	753		49,5	1 014		70,0	34,7	261
se SR	76		5,0	35		2,4	-53,9	-41
se SRN	586		0,2	336		23,2	-42,7	-250
SH neurčena- vnitrozemí	32		2,1			0,0	-100,0	-32

Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – osoby opakovaně zjištěné – porovnání shodného období roku 2003/2004

Období Roku	1.1.-31.12. 2003			1.1.-31.12. 2004			Změna oproti předchozímu období počtu osob opakovaně zjištěných	
Nelegální migrace přes SH ČR - zjištěno osob	celkem	z toho opakovaně	tj. %	celkem	z toho opakovaně	tj. %	v [%]	absolutní číslo
	13 206	100,0		10 695	100,0		-19,0	-2 511
z toho nejvíce občanů nesousedních zemí								
Rusko	2 912	357	12,3	3 725	931	25,0	160,8	574
Gruzie	546	118	21,6	564	102	18,1	-13,6	-16
Čína	2 152	425	19,7	1 009	86	8,5	-79,8	-339
Ukrajina	575	41	7,1	878	62	7,1	51,2	21
Moldavsko	393	59	15,0	294	37	12,6	-37,3	-22
Rumunsko	158	20	12,7	152	26	17,1	30,0	6
Ekvádor	18		0,0	57	20	35,1		20
Kazachstán	10		0,0	51	17	33,3		17
Bulharsko	206	24	11,7	162	15	9,3	-37,5	-9
Turecko	92	19	20,7	91	13	14,3	-31,6	-6

Vysvětlivka: řazeno podle nejvyšší hodnoty osob opakovaně zjištěných v aktuálním období

Nelegální migrace přes státní hranice České republiky - **podíl orgánů ochrany státních hranic na odhalení nelegálních přechodů**

Rok	1993	1994	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Nelegální migrace přes SH ČR zjištěno osob	43 302	20 480	23 705	29 339	44 672	32 325	32 720	23 834	14 741	13 206	10 695
z toho											
orgány ČR	23 392	10 548	14 281	17 734	25 790	18 867	19 893	14 523	9 938	8 973	7 559
orgány jiných států	19 873	9 841	9 165	11 346	18 690	13 269	12 684	8 879	4 425	3 958	3 034
z toho orgány SRN	18 904	8 855	7 712	9 519	15 684	8 935	9 288	5 540	2 547	2 045	1 425
Rakouska	609	424	353	967	1 902	2 954	2 016	1 995	890	944	828
Polska	352	545	1 068	845	1 080	1 350	1 342	1 312	980	946	749
Slovenska	7	16	15	11	21	25	22	13	4	9	14
ostatní	1	1	17	4	3	5	16	19	4	14	18
bez zadržení	37	91	170	259	259	192	189	143	432	378	102
všechny údaje vyjádřeny v %											
Nelegální migrace přes SH ČR zjištěno osob	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
z toho											
orgány ČR	54,0	51,5	60,2	60,4	57,7	58,4	60,8	60,9	67,4	67,9	70,7
orgány jiných států	45,9	48,1	38,7	38,7	41,8	41,0	38,8	37,3	30,0	30,0	28,4
z toho orgány SRN	43,7	43,2	32,5	32,4	35,1	27,6	28,4	23,2	17,3	15,5	13,3
Rakouska	1,4	2,1	1,5	3,3	4,3	9,1	6,2	8,4	6,0	7,1	7,7
Polska	0,8	2,7	4,5	2,9	2,4	4,2	4,1	5,5	6,6	7,2	7,0
Slovenska	0,0	0,1	0,1	0,04	0,05	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1
ostatní	0,0	0,0	0,1	0,01	0,01	0,02	0,05	0,1	0,0	0,1	0,2
bez zadržení	0,1	0,4	1,1	0,9	0,4	0,6	0,4	1,8	2,6	2,1	0,9

Vysvětlivky: údaje za rok 1995 jsou v tabulce skryty

Nelegální migrace přes státní hranice České republiky - **podíl orgánů ochrany státních hranic v jednotlivých úsecích SH ČR**
-porovnání shodného období 2003/2004

Období roku	Km	1.1.–31.12 2003		1.1.–31.12 2004		Změna oproti předchozímu období	
		tj. %		tj. %		v [%]	absolutní číslo
Nelegální migrace přes státní hranice ČR							
zjištěno osob		13 206		10 695		-19,0	-2 511
z toho na SH ČR							
s Polskem	761,0	2 950	100,0	2 368	100,0	-19,7	-582
z toho zadrženo: orgány Polska		946	32,1	749	31,6	-20,8	-197
orgány PČR S CPP		1 984	67,3	1 588	67,1	-20,0	-396
bez zadržení		14	0,5	12	0,5	-14,3	-2
se SRN	810,3	3 371	100,0	2 457	100,0	-27,1	-914
z toho zadrženo: orgány SRN		2 044	60,6	1 425	58,0	-30,3	-619
orgány PČR S CPP		1 216	36,1	966	39,3	-20,6	-250
bez zadržení		73	2,2	66	2,7	-9,6	-7
s Rakouskem	467,3	4 876	100,0	4 661	100,0	-4,4	-215
z toho zadrženo: orgány Rakouska		944	19,4	828	17,8	-12,3	-116
orgány PČR S CPP		3 917	80,3	3 803	81,6	-2,9	-114
bez zadržení		14	0,3	21	0,5	50,0	7
se SR	251,8	1 145	100,0	845	100,0	-26,2	-300
z toho zadrženo: orgány SR		9	0,8	14	1,7	55,6	5
orgány PČR S CPP		1 124	98,2	820	97,0	-27,0	-304
bez zadržení		2	0,2	3	0,4	50,0	1

Nelegální migrace přes státní hranice České republiky - podíl orgánů ochrany státních hranic - rok 2004

Měsíc 2004	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Celkem
Nelegální migrace přes SH ČR (zjištěno osob)	908	1 195	1 317	1 612	536	640	878	872	709	776	572	680	10 695
Celkem zadrženo orgány ČR	655	912	1 018	1 274	333	430	605	537	459	506	349	481	7 559
zadrženo orgány jiných států	249	276	293	329	189	203	268	328	239	261	212	187	3 034
z toho orgány SRN	120	153	156	116	105	95	108	181	95	134	99	63	1 425
Rakouska	101	86	99	157	28	20	61	67	43	58	53	55	828
Polska	24	36	37	55	53	80	94	80	101	68	56	65	749
Slovenska	3	1	1		3	2				1	2	1	14
ostatní	1			1		6	5				2	3	18
bez zadržení	4	7	6	9	14	7	5	7	11	9	11	12	102

Vysvětlivky: 1.5.2004 - vstup ČR do EU

III.4. NELEGÁLNÍ POBYT NA ÚZEMÍ ČR - PORUŠOVÁNÍ POBYTOVÉHO REŽIMU

Nelegální migrace-porušování pobytového režimu - porovnání shodného období roku 2003/2004

Období Roku		1.1.–31.12.		1.1.–31.12.		Změna oproti předchozímu období	
		2003	tj.%	2004	tj.%	V [%]	absolutní číslo
Nelegální migrace - PPR (ZP PP č.6/04)							
zjištěno událostí		12 366		12 772		3,3	406
zjištěno osob		21 350	100,0	16 696	100,0	-21,8	-4 654
z toho							
zjištěno útvary Policie ČR							
ve vnitrozemí ČR		12 588	59,0	12 546	75,1	-0,3	-42
na HP při výjezdu z ČR		8 762	41,0	4 150	24,9	-52,6	-4 612
na HP při výjezdu z ČR		8 762	100,0	4 150	100,0		
z toho na SH ČR		305	3,5	263	6,3	-13,8	-42
s letištěm		147	1,7	117	2,8	-20,4	-30
s Německem		8 231	93,9	3 653	88,0	-55,6	-4 578
s Polskem		14	0,2	45	1,1	221,4	31
S Rakouskem		65	0,7	72	1,7	10,8	7
se Slovenskem							
z toho							
zadržela složka Policie ČR, (popř.hlásil,není-li uveden útvar zadržení)							
RCPP		9 140	42,8	4 436	26,6	-51,5	-4 704
OCP, součásti OPKP		9 455	44,3	8 889	53,2	-6,0	-566
ost. složky Policie ČR, OO, MO, SKPV, ...		2 755	12,9	3 371	20,2	22,4	616
v teritoriu Policie ČR ObŘ SCPP zjištěno osob							
České Budějovice	celkem	549	100,0	397	100,0	-27,7	-152
	z toho: HP výjezd z ČR	2	0,36	31	7,81	1 450,0	29
	osoba se dostavila sama	50	9,11	69	17,38	38,0	19
	ostatní ve vnitrozemí ČR	497	90,53	297	74,81	-40,2	-200
Brno	celkem	839	100,0	781	100,0	-6,9	-58
	z toho: HP výjezd z ČR	50	5,96	65	8,32	30,0	15
	osoba se dostavila sama	111	13,23	242	30,99	118,0	131
	ostatní ve vnitrozemí ČR	678	80,81	474	60,69	-30,1	-204
Praha	celkem	6 205	100,0	6 889	100,0	11,0	684
	z toho: HP výjezd z ČR	298	4,80	246	3,57	-17,4	-52
	osoba se dostavila sama	1 182	19,05	1 733	25,16	46,6	551
	ostatní ve vnitrozemí ČR	4 725	76,15	4 910	71,27	3,9	185
Ústí nad Labem	celkem	1 391	100,0	1 506	100,0	8,3	115
	z toho: HP výjezd z ČR	150	10,78	99	6,57	-34,0	-51

	osoba se dostavila sama	114	8,20	412	27,36	261,4	298
	ostatní ve vnitrozemí ČR	1 127	81,02	995	66,07	-11,7	-132
Ostrava	celkem	2 252	100,0	2 529	100,0	12,3	277
	z toho: HP výjezd z ČR	806	35,79	863	34,12	7,1	57
	osoba se dostavila sama	482	21,40	924	36,54	91,7	442
	ostatní ve vnitrozemí ČR	964	42,81	742	29,34	-23,0	-222
Hradec Králové	celkem	8 842	100,0	3 588	100,0	-59,4	-5 254
	z toho: HP výjezd z ČR	7 450	84,26	2 822	78,65	-62,1	-4 628
	osoba se dostavila sama	105	1,19	105	2,93		0
	ostatní ve vnitrozemí ČR	1 287	14,56	661	18,42	-48,6	-626
Plzeň	celkem	1 272	100,0	1 006	100,0	-20,9	-266
	z toho: HP výjezd z ČR	6	0,47	24	2,39	300,0	18
	osoba se dostavila sama	145	11,40	217	21,57	49,7	72
	ostatní ve vnitrozemí ČR	1 121	88,13	765	76,04	-31,8	-356

Nelegální migrace-porušování pobytového režimu – porušování pobytového režimu v krajích ČR dle správního členění – porovnání shodného období roku 2003/2004

Období Roku	1.1.-31.12. 2003	tj.%	1.1.-31.12. 2004	tj.%	Změna oproti předchozímu období	
					v [%]	absolutní číslo
PPR - zjištěno osob	21 350	100,0	16 696	100,0	-21,8	-4 654
z toho v teritoriu kraje ČR						
Praha	5 139	24,1	5 961	35,7	16,0	822
Královéhradeckého	8 366	39,2	3 300	19,8	-60,6	-5 066
Moravskoslezského	2 152	10,1	2 432	14,6	13,0	280
Středočeského	1 066	5,0	928	5,6	-12,9	-138
Ústeckého	902	4,2	878	5,3	-2,7	-24
Libereckého	682	3,2	724	4,3	6,2	42
Plzeňského	916	4,3	707	4,2	-22,8	-209
Jihomoravského	694	3,3	681	4,1	-1,9	-13
Jihočeského	532	2,5	373	2,2	-29,9	-159
Karlovarského	356	1,7	299	1,8	-16,0	-57
Pardubického	252	1,2	179	1,1	-29,0	-73
Olomouckého	88	0,4	89	0,5	1,1	1
Zlínského	107	0,5	75	0,4	-29,9	-32
Vysočina	98	0,5	70	0,4	-28,6	-28

Vysvětlivka: * řazeno podle nejvyšší hodnoty aktuálního období

Nelegální migrace-porušování pobytového režimu , osoby dle státní příslušnosti – porovnání shodné období roku 2003/2004

Období Roku	1.1.-31.12. 2003	tj.%	1.1.-31.12. 2004	tj.%	Změna oproti předchozímu období	
					v [%]	absolutní číslo
PPR-zjištěno osob*	21 350	100,0	16 696	100,0	-21,8	-4 654
z toho nejvíce občanů: *						
Ukrajina	17 020	79,7	12 491	74,8	-26,6	-4 529
Vietnam	585	2,7	719	4,3	22,9	134
Bělorusko	765	3,6	513	3,1	-32,9	-252
Rusko	361	1,7	510	3,1	41,3	149
Moldavsko	405	1,9	289	1,7	-28,6	-116
Čína	275	1,3	286	1,7	4,0	11
Slovensko	271	1,3	232	1,4	-14,4	-39
Rumunsko	184	0,9	212	1,3	15,2	28
Bulharsko	152	0,7	140	0,8	-7,9	-12
Litva	223	1,0	122	0,7	-45,3	-101

Vysvětlivka: * řazeno podle nejvyšší hodnoty aktuálního období

Nelegální migrace-porušování pobytového režimu , osoby dle státní příslušnosti – porovnání shodné období roku 2003/2004

Období Roku	1.1.–31.12. 2003		1.1.–31.12. 2004		Změna oproti předchozímu období			
					v %		absolutní čísla	
PPR-zjištěno osob	21 350		16 696		-21,8		-4 654	
nejčastěji zjištěno útvary Policie ČR	na HP při výjezdu z ČR	ve vnitrozemí ČR	na HP při výjezdu z ČR	ve vnitrozemí ČR	na HP při výjezdu z ČR	ve vnitrozemí ČR	na HP při výjezdu z ČR	ve vnitrozemí ČR
Celkem	8 762	12 588	4 150	12 546	-52,6	-0,3	-4 612	-42
z toho nejvíce občanů *:								
Ukrajina	7 820	9 200	3 440	9 051	-56,0	-1,6	-4 380	-149
Vietnam	18	567	10	709	-44,4	25,0	-8	142
Bělorusko	293	472	142	371	-51,5	-21,4	-151	-101
Rusko	114	247	152	358	33,3	44,9	38	111
Čína	19	256	10	276	-47,4	7,8	-9	20
Moldavsko	32	373	14	275	-56,3	-26,3	-18	-98
Slovensko	7	264	10	222	42,9	-15,9	3	-42
Rumunsko	55	129	70	142	27,3	10,1	15	13
Bulharsko	21	131	2	138	-90,5	5,3	-19	7
Litva	22	201	8	114	-63,6	-43,3	-14	-87

III.5. REPRESIVNÍ OPATŘENÍ

Nelegální migrace - represivní opatření vůči cizincům

Rok	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
¹⁾ Správní vyhoštění (počet osob)	16 441	11 792	8 211	9 525	17 289	21 935	14 539	10 042	11 064	12 700	14 176	15 194
Soudní vyhoštění	364	413	612	696	802	727	1 094	1 242	761	1 492	1 906	2 168
Správní vyhoštění (zákazy pobytu), z toho nejvíce občanů * :												
Ukrajina	659	1 678	2 719	4 139	9 145	10 146	7 518	5 428	5 252	7 117	8 914	10 158
Čína	565	98	120	280	201	334	243	62	150	1 089	1 452	1 130
Rusko	49	119	115	148	202	248	261	195	183	264	294	818
Vietnam	450	379	448	274	255	398	284	134	417	520	495	584
Bělorusko	9	18	26	29	270	481	392	241	293	446	432	450
Moldavsko	14	21	35	134	675	1 410	1 134	1 614	1 296	801	536	357
Gruzie	8	23	3	2	1	4	12	22	149	111	105	205
Indie	226	127	125	42	112	233	48	77	661	579	404	142
Rumunsko	1 355	677	526	687	1 147	1 393	1 880	971	852	146	130	117
Bulharsko	1 777	955	439	469	802	687	371	167	200	134	139	86
Soudy v trestním řízení uložen trest vyhoštění, z toho nejvíce občanů * :												
Ukrajiny	3	27	71	142	243	346	437	592	316	476	808	940
Slovenska	44	136	217	244	230	124	177	161	160	204	332	292
Polska	98	56	81	57	42	33	62	55	37	83	108	98
Vietnamu	4	4	4	6	2	5	10	19	15	71	91	95
Moldavska					4	16	33	54	35	81	82	90
Běloruska		1	2	1	4	7	30	33	12	35	70	76
Bulharska	33	61	69	75	68	64	107	97	53	59	57	76
Ruska	5	3	8	6	12	19	19	22	15	45	41	63
Rumunska	125	54	65	70	85	32	69	80	31	97	63	60
Čína	-	-	1	1	4	-	3	7	4	10	34	41

Vysvětlivky: ¹⁾ pravomocná rozhodnutí o správním vyhoštění, do 31. 12. 1999 - zákaz pobytu

* řazeno podle nejvyšší hodnoty aktuálního roku

Nelegální migrace - zařízení pro zajištění cizinců

Období / rok	od 5.11.1998 do 31.12.1999	2000	2001	2002	2003	2004	Celkem
od 1.2.2002 účinnost zákona č.2/2002 Sb.							
Celkem prošlo zařízeními cizinců	3 483	4 513	7 240	3 239	2 209	1 448	22 132
meziroční změna v absolutních číslech		1 030	2 727	-4 001	-1 030	-761	
v %		29,6	60,4	-55,3	-31,8	-34,5	
Celkem propuštěno ze zařízení	3 483	4 286	7 229	2 829	2 391	1 436	21 654
meziroční změna v absolutních číslech		803	2 943	-4 400	-438	-955	
v %		23,1	68,7	-60,9	-15,5	-39,9	
Z toho propuštěno do azylového řízení (pro rok 2002 údaj do 31.1.)	2 471	2 926	4 661	304	N	N	N
podáno žádosti o azyl v zařízení pro zajištění cizinců (od 1.2.2002)*	N	N	N	1 149	1 259	623	3 031
Vyhoštěno	163	1073	2 377	1 281	649	479	6 022
Předáno do sousedních států	64	46	103	33	42	193	481

Nelegální migrace - zařízení pro zajištění cizinců - porovnání shodného období 2003/2004

Období / rok	1.1.-31.12. 2003		1.1.-31.12. 2004		Změna oproti předchozímu období	
		tj.%		tj.%	v [%]	absolutní číslo
CELKEM ZAŘÍZENÍMI prošlo cizinců	2 209	100,0	1 448	100,0	-34,4	-761
z toho nejvíce občanů *						
Čína	796	36,03	352	24,31	-55,8	-444
Ukrajina	511	23,13	319	21,82	-38,2	-195
Rusko	94	4,26	293	20,23	211,7	199
Vietnam	200	9,05	139	9,60	-30,5	-61
Gruzie	76	3,44	58	4,01	-23,7	-18
Indie	102	4,62	54	3,73	-47,1	-48
Moldavsko	106	4,80	45	3,11	-57,5	-61
Mongolsko	24	1,09	37	2,56	54,2	13
Kyrgyzstán	4	0,18	19	1,31	375,0	15
Bělorusko	21	0,95	14	0,97	-33,3	-7

Vysvětlivky: * řazeno podle nejvyšší hodnoty aktuálního roku

III.6. PODÍL ŽADATELŮ O AZYL NA NELEGÁLNÍ MIGRACI

Nelegální migrace – podíl žadatelů o azyl na nelegální migraci – porovnání shodného období roku 2003/2004

Období Roku	1.1.–31.12. 2003			1.1.–31.12. 2004			Změna oproti předchozímu období	
		tj.%	tj.%		tj.%	tj.%	v [%]	absolutní číslo
Od 1.2.2002 účinnost zákona č.2/2002 Sb.								
Nelegální migrace přes SH ČR - zjištěno osob	13 206	100,0		10 695	100,0		-19,0	-2 511
z toho cizinců	11 125	84,2		9 433	88,2		-15,2	-1 692
žadatelů o azyl	3 489	26,4	100,0	2 129	19,9	100,0	-39,0	-1 360
tj.% z počtu cizinců zjištěných při NM přes SH	31,4			22,6				
zjištěno: orgány ochrany hranic ČR	2 769		79,4	1 652		77,6	-40,3	-1 117
sousedních států	720		20,6	477		22,4	-33,8	-243
žadatelů o azyl při NM přes SH zjištěno opakovaně	757	5,7	21,7	773	7,2	36,3	2,1	16

při NM přes SH zjištěno osob opakovaně	1 520	11,5	100,0	1 448	13,5	100,0	-4,7	-72
z toho opakovaně žadatelů o azyl	757		49,8	773		53,4	2,1	16
při NM přes SH zjištěno převáděných osob	2 136	16,2	100,0	2 353	22,0	100,0	10,2	217
z toho převáděno žadatelů o azyl	414	3,1	19,4	241	2,3	10,2	-41,8	-173

Vysvětlivky: v tabulce zkratka NM přes SH - nelegální migrace přes státní hranice

Nelegální migrace - **nelegální migraci žadatelů o azyl, 15 nejčtenějších státní příslušnosti** – porovnání shodného období roku 2003/2004

2003/2004

Období Roku	1.1.-31.12.		1.1.-31.12.		Změna oproti předchozímu období	
	2003	tj.%	2004	tj.%	v [%]	absolutní číslo
Nelegální migrace přes SH ČR – zjištěno osob	13 206	100,0	10 695	100,0	-19,0	-2 511
z toho cizinců	11 125	84,2	9 433	88,2	-15,2	-1 692
z toho žadatelů o azyl zjištěných při NM přes SH	3 489	100,0	2 129	100,0	-39,0	-1 360
Z toho nejvíce občanů						
Ruska	2 339	67,0	1 640	77,0	-29,9	-699
Gruzie	258	7,4	156	7,3	-39,5	-102
Číny	202	5,8	78	3,7	-61,4	-124
Ukrajiny	90	2,6	67	3,1	-25,6	-23
Vietnamu	89	2,6	25	1,2	-71,9	-64
Běloruska	19	0,5	15	0,7	-21,1	-4
Uzbekistán	34	1,0	14	0,7	-58,8	-20
Kyrgyzstán	30	0,9	13	0,6	-56,7	-17
Moldavska	66	1,9	12	0,6	-81,8	-54
Mongolska	24	0,7	12	0,6	-50,0	-12
bez státní příslušnosti	10	0,3	10	0,5	0,0	0
Iráku	13	0,4	10	0,5	-23,1	-3
Arménie	30	0,9	9	0,42	-70,0	-21
Bangladéše	1	0,0	8	0,38	700,0	7
Kazachstán	2	0,1	8	0,4	300,0	6

Nelegální migrace přes státní hranice České republiky – státní příslušnosti osob, **podíl žadatelů o azyl** – porovnání shodného období roku 2003/2004

rok 2003/2004

Období Roku	1.1.–31.12 2003	z toho Žadatelů o azyl	tj.% ze státní přísl.	1.1.–31.12 2004	z toho žadatelů o azyl	tj.% ze státní přísl.	meziroční změna	
							počtu žadatelů	% žadatelů
							mezi běženci jedné st. přísl	
Nelegální migrace přes SH ČR zjištěno osob	13 206			10 695				
z toho cizinci	11 125	3 489	31,4	9 433	2 129	22,6	-1 360	-8,8
* z toho nejvíce zastoupeni občané:								
Ruska	2 912	2 339	80,3	3 725	1 640	44,0	-699	-36,3
Číny	2 152	202	9,4	1 009	78	7,7	-124	-1,7
Ukrajiny	575	90	15,7	878	67	7,6	-23	-8,0
Gruzie	546	258	47,3	564	156	27,7	-102	-19,6
Moldavska	393	66	16,8	294	12	4,1	-54	-12,7
Vietnamu	550	89	16,2	237	25	10,5	-64	-5,6
Bulharska	206	6	2,9	162	1	0,6	-5	-2,3
Rumunska	158	1	0,6	152		0,0	-1	-0,6
Indie	442	87	19,7	149	6	4,0	-81	-15,7
Mongolska	51	24	47,1	121	12	9,9	-12	-37,1
Turecka	92	2	2,2	91		0,0	-2	-2,2
Běloruska	48	19	39,6	63	15	23,8	-4	-15,8

III.7. READMISNÍ DOHODY

Provádění readmisních dohod se sousedními státy od roku 1995

Rok	* 1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Celkem vyžádáno k převzetí	8 152	12 096	14 821	24 175	16 808	15 620	13 621	7 354	5 773	4 424
z toho sousedními státy	7 304	9 525	11 646	20 297	14 438	13 079	9 727	4 634	4 141	2 791
stranou ČR	848	2 571	3 175	3 878	2 370	2 541	3 894	2 720	1 632	1 633
Převzato smluvními státy	7 589	11 563	14 174	22 955	15 444	14 323	12 413	6 805	5 445	4 272
z toho sousedními státy	287	2 547	3 168	3 818	2 363	2 531	3 854	2 684	1 632	1 619
stranou ČR	7 302	9 016	11 006	19 137	13 081	11 792	8 559	4 121	3 813	2 653
Nepřevzato smluvními státy	563	533	647	1 220	1 364	1 297	1 208	549	328	152
z toho sousedními státy	2	24	7	60	7	10	40	36		14
stranou ČR	561	509	640	1 160	1 357	1 287	1 168	513	328	138
údaje vyjádřeny v % z celkového počtu vyžádaných osob										
Celkem vyžádáno k převzetí	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
z toho sousedními státy	89,6	78,7	78,6	84,0	85,9	83,7	71,4	63,0	71,7	63,1
stranou ČR	10,4	21,3	21,4	16,0	14,1	16,3	28,6	37,0	28,3	36,9
Převzato smluvními státy	93,1	95,6	95,6	95,0	91,9	91,7	91,1	92,5	94,3	96,6
z toho sousedními státy	3,5	21,1	21,4	15,8	14,1	16,2	28,3	36,5	28,3	36,6
stranou ČR	89,6	74,5	74,3	79,2	77,8	75,5	62,8	56,0	66,0	60,0
Nepřevzato smluvními státy	6,9	4,4	4,4	5,0	8,1	8,3	8,9	7,5	5,7	3,4
z toho sousedními státy	0,0	0,2	0,0	0,2	0,0	0,1	0,3	0,5		0,3
stranou ČR	6,9	4,2	4,3	4,8	8,1	8,2	8,6	7,0	5,7	3,1

Vysvětlivka: * v roce 1995 sledováno pouze provádění readmisní dohody ČR se SRN

Poznámka: údaje nerozlišují důvod převzetí u občanů smluvních stran, tj. nelegální vstup nebo nelegální pobyt

Provádění readmisních dohod se sousedními státy - porovnání shodného období roku 2003/2004

Období roku	1.1.-31.12. 2003		tj.%	1.1.-31.12. 2004		tj. %	Změna oproti předch.období	
							v [%]	abs.číslo
Vyžádáno								
převzetí podle readmisních dohod	5 773		100	4 424		100	-23,4	-1 349
z toho sousedními státy	4 141		71,7	2 791		63,1	-32,6	-1 350
stranou ČR	1 632		28,3	1 633		36,9	0,1	1
Převzato								
osob podle readmisních dohod	5 445	100	94,3	4 272	100,0	96,6	-12,7	-1 173
z toho sousedními státy	1 632	30,0		1 619	37,9		-23,6	-13
stranou ČR	3 813	70,0		2 653	62,1		-6,9	-1 160
Převzetí odmítnuto	328	100	5,7	152	100	3,4	-44,6	-176
z toho sousedními státy				14	9,2			14
stranou ČR	328	100		138	90,8		-44,6	-190

Provádění readmisní dohody mezi ČR a SRN

Rok	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Celkem vyžádáno k převzetí	8 152	8 489	10 372	17 775	10 266	10 632	6 793	3 206	2 518	1 586
<i>z toho stranou SRN</i>	7 304	8 297	10 259	17 681	10 198	10 515	6 631	3 083	2 444	1 528
<i>stranou ČR</i>	848	192	113	94	68	117	162	123	74	58
Převzato smluvními státy	7 589	7 981	9 738	16 668	9 222	9 377	5 851	2 807	2 282	1 480
<i>z toho stranou SRN</i>	287	185	113	94	68	116	161	123	74	57
<i>stranou ČR</i>	7 302	7 796	9 625	16 574	9 154	9 261	5 690	2 684	2 208	1 423
Nepřevzato smluvními státy	563	508	634	1 107	1 044	1 255	942	399	236	106
<i>z toho stranou SRN</i>	2	7				1	1			1
<i>stranou ČR</i>	561	501	634	1 107	1 044	1 254	941	399	236	105
údaje vyjádřeny v % z celkového počtu vyžádaných osob										
Celkem vyžádáno k převzetí	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>z toho stranou SRN</i>	89,6	97,7	98,9	99,5	99,3	98,9	97,6	96,2	97,1	96,3
<i>stranou ČR</i>	10,4	2,3	1,1	0,5	0,7	1,1	2,4	3,8	2,9	3,7
Převzato smluvními státy	93,1	94,0	93,9	93,8	89,8	88,2	86,1	87,6	90,6	93,3
<i>z toho stranou SRN</i>	3,5	2,2	1,1	0,5	0,7	1,1	2,4	3,8	2,9	3,6
<i>stranou ČR</i>	89,6	91,8	92,8	93,2	89,2	87,1	83,8	83,7	87,7	89,7
Nepřevzato smluvními státy	6,9	6,0	6,1	6,2	10,2	11,8	13,9	12,4	9,4	6,7
<i>z toho stranou SRN</i>	0,0	0,1				0,0	0,0			0,1
<i>stranou ČR</i>	6,9	5,9	6,1	6,2	10,2	11,8	13,9	12,4	9,4	6,6

Provádění readmisní dohody mezi ČR a Rakouskem

Rok	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Celkem vyžádáno k převzetí		1 287	1 354	2 284	3 576	2 229	2 445	1 426	1 232	940
<i>z toho stranou Rakouska</i>		871	982	2 048	3 479	2 133	2 311	1 094	1 096	889
<i>stranou ČR</i>		416	372	236	97	96	134	332	136	51
Převzato smluvními státy		1 280	1 348	2 237	3 285	2 201	2 253	1 313	1 142	910
<i>z toho stranou Rakouska</i>		416	372	234	97	94	134	332	136	51
<i>stranou ČR</i>		864	976	2 003	3 188	2 107	2 119	981	1 006	859
Nepřevzato smluvními státy		7	6	47	291	28	192	113	90	30
<i>z toho stranou Rakouska</i>				2		2				
<i>stranou ČR</i>		7	6	45	291	26	192	113	90	30
údaje vyjádřeny v % z celkového počtu vyžádaných osob										
Celkem vyžádáno k převzetí		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>z toho stranou Rakouska</i>		67,7	72,5	89,7	97,3	95,7	94,5	76,7	89,0	94,6
<i>stranou ČR</i>		32,3	27,5	10,3	2,7	4,3	5,5	23,3	11,0	5,4
Převzato smluvními státy		99,5	99,6	97,9	91,9	98,7	92,1	92,1	92,7	96,8
<i>z toho stranou Rakouska</i>		32,3	27,5	10,2	2,7	4,2	5,5	23,3	11,0	5,4
<i>stranou ČR</i>		67,1	72,1	87,7	89,1	94,5	86,7	68,8	81,7	91,4
Nepřevzato smluvními státy		0,5	0,4	2,1	8,1	1,3	7,9	7,9	7,3	3,2
<i>z toho stranou Rakouska</i>				0,1		0,1				
<i>stranou ČR</i>		0,5	0,4	2	8,1	1,2	7,9	7,9	7,3	3,2

Provádění readmisní dohody mezi ČR a Polskem

Rok	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Celkem vyžádáno k převzetí		615	638	770	955	600	1 119	902	919	741
<i>z toho stranou PR</i>		328	277	221	200	256	744	436	573	346
<i>stranou ČR</i>		287	361	549	755	344	375	466	346	395
Převzato smluvními státy		614	638	762	933	596	1 084	866	918	733
<i>z toho stranou PR</i>		328	277	221	200	256	375	430	346	389
<i>stranou ČR</i>		286	361	541	733	340	709	436	572	344
Nepřevzato smluvními státy		1		8	22	4	35	36	1	8
<i>z toho stranou PR</i>								36		6
<i>stranou ČR</i>		1		8	22	4	35		1	2
údaje vyjádřeny v % z celkového počtu vyžádaných osob										
Celkem vyžádáno k převzetí		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>z toho stranou PR</i>		53,3	43,4	28,7	20,9	42,7	66,5	48,3	62,4	46,7
<i>stranou ČR</i>		46,7	56,6	71,3	79,1	57,3	33,5	51,7	37,6	53,3
Převzato smluvními státy		99,8	100	99	97,7	99,3	96,9	96,0	99,9	98,9
<i>z toho stranou PR</i>		53,3	43,4	28,7	20,9	42,7	33,5	47,7	37,6	52,5
<i>stranou ČR</i>		46,5	56,6	70,3	76,8	56,7	63,4	48,3	62,2	46,4
Nepřevzato smluvními státy		0,2		1	2,3	0,7	3,1	4,0	0,1	1,1
<i>z toho stranou PR</i>								4,0		0,8
<i>stranou ČR</i>		0,2		1	2,3	0,7	3,1		0,1	0,3

Provádění readmisní dohody mezi ČR a Slovenskem

Rok	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Celkem vyžádáno k převzetí		1 705	2 457	3 346	2 011	2 159	3 264	1 820	1 104	1 157
<i>z toho stranou SR</i>		70	44	19	6	87	41	21	28	28
<i>stranou ČR</i>		1 635	2 413	3 327	2 005	2 072	3 223	1 799	1 076	1 129
Převzato smluvními státy		1 688	2 450	3 288	2 004	2 149	3 225	1 819	1 103	1 149
<i>z toho stranou SR</i>		1 618	2 406	3 269	1 998	2 065	3 184	1 799	1 076	1 122
<i>stranou ČR</i>		70	44	19	6	84	41	20	27	27
Nepřevzato smluvními státy		17	7	58	7	10	39	1	1	8
<i>z toho stranou SR</i>		17	7	58	7	7	39			7
<i>stranou ČR</i>						3		1	1	1
údaje vyjádřeny v % z celkového počtu vyžádaných osob										
Celkem vyžádáno k převzetí		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>z toho stranou SR</i>		4,1	1,8	0,6	0,3	4	1,3	1,2	2,5	2,4
<i>stranou ČR</i>		95,9	98,2	99,4	99,7	96	98,7	98,8	97,5	97,6
Převzato smluvními státy		99	99,7	98,3	99,7	99,5	98,8	99,9	99,9	99,3
<i>z toho stranou SR</i>		94,9	97,9	97,7	99,4	95,6	97,5	98,8	97,5	97,0
<i>stranou ČR</i>		4,1	1,8	0,6	0,3	3,9	1,3	1,1	2,4	2,3
Nepřevzato smluvními státy		1	0,3	1,7	0,3	0,5	1,2	0,1	0,1	0,7
<i>z toho stranou SR</i>		1	0,3	1,7	0,3	0,3	1,2			0,6
<i>stranou ČR</i>						0,1		0,1	0,1	0,1

Provádění readmisních dohod se sousedními státy – osoby převzaté orgány SCPP Policie ČR ze sousedních států a osoby předané orgány SCPP Policie ČR sousedním státům – porovnání shodného období 2003/2004

Období Roku	1.1.-31.12. 2003	tj. %	1.1.-31.12. 2004	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
					v [%]	absolutní číslo
Převzato osob orgány SCPP ze sousedních států	3 813	100	2 653	100	-30,4	-1 160
z toho z Polska	572	15,0	344	13,0	-39,9	-228
ze SRN	2 208	57,9	1 423	53,6	-35,6	-785
z Rakouska	1 006	26,4	859	32,4	-14,6	-147
ze Slovenska	27	0,7	27	1,0	0,0	0
Předáno osob orgány SCPP sousedním státům	1 632	100	1 619	100	-0,8	-13
z toho do Polska	346	21,2	389	24,0	12,4	43
do SRN	74	4,5	57	3,5	-23,0	-17
do Rakouska	136	8,3	51	3,2	-62,5	-85
do Slovenska	1 076	65,9	1 122	69,3	4,3	46
Převzetí osob orgány SCPP odmítnuto (od sousedních států nepřevzato)	328	100	138	100	-57,9	-190
z toho z Polska	1	0,3	2	1,4	100,0	1
ze SRN	236	72,0	105	76,1	-55,5	-131
z Rakouska	90	27,4	30	21,7	-66,7	-60
ze Slovenska	1	0,3	1	0,7	0,0	0
Převzetí osob odmítnuto sousedními státy (od orgánů SCPP nepřevzato)			14	100		14

IV. TRESTNÁ ČINNOST CIZINCŮ

Trestně stíhané osoby

Rok	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
trestně stíhané osoby celkem	106 874	103 094	114 791	118 456	118 395	129 271	127 887	130 234	127 856	123 964	121 393	121 531
Z toho trestně stíhání cizinci	2 366	6 801	7 167	7 181	6 981	7 698	7 491	7 261	6 166	6 238	6 923	7 215
tj. % z celkové kriminality	2,2	6,6	6,2	6,1	5,9	6,0	5,9	5,6	4,8	5,0	5,7	5,9
z toho občané SR *	N	4 454	4 248	3 701	3 146	2 957	2 184	1 983	1 775	1 982	2 143	2 389
tj. % z počtu cizinců		65,5	59,3	51,5	45,1	38,4	29,2	27,3	28,8	31,8	31,0	33,1
ostatní cizinci (mimo SR)		2 347	2 919	3 480	3 835	4 741	5 307	5 278	4 391	4 256	4 780	4 826
tj. % z počtu cizinců		34,5	40,7	48,5	54,9	61,6	70,8	72,7	71,2	68,2	69,0	66,9
trestně stíhání cizinci na území ČR (údaje Policie ČR), z toho nejvíce občanů ** :												
Slovenska.*		4 454	4 248	3 701	3 146	2 957	2 184	1 983	1 775	1 982	2 143	2 389
Ukrajiny	113	230	323	615	1 068	1 424	1 665	1 666	1 259	1 333	1 710	1 702
Vietnamu	194	195	713	597	470	725	932	850	577	550	638	672
Polska	476	408	411	436	467	412	416	431	410	383	315	335
Rumunska	217	162	140	194	223	169	330	224	265	103	124	198
SRN	292	313	275	255	224	252	190	258	197	205	196	182
Bulharska	148	186	215	404	288	310	292	317	184	135	225	179
Ruska	52	71	78	119	134	166	163	199	212	192	163	173
Moldavska	2	3	3	6	32	95	154	288	215	163	166	128
Srbska a Černé Hory	74	70	45	61	73	194	164	128	84	130	132	119

Vysvětlivka: * Od roku 1994 byli započítáni mezi cizince i občané Slovenské republiky

** řazeno podle nejvyšší hodnoty aktuálního roku

Trestně stíhaní cizinci – porovnání shodného období roku 2003/2004

Období Roku	1.1.-31.12. 2003	tj.%	1.1.-31.12. 2004	tj.%	Změna oproti předchozímu období	
					v [%]	absolutní číslo
trestně stíhané cizinci	6 923	100,0	7 215	100,0	4,2	292
z toho nejvíce občanů:						
Slovenská rep.*	2 143	31,0	2 389	33,1	11,5	246
Ukrajina	1 710	24,7	1 702	23,6	-0,5	-8
Vietnam	638	9,2	672	9,3	5,3	34
Polsko	315	4,6	335	4,6	6,3	20
Rumunsko	124	1,8	198	2,7	59,7	74
SRN	196	2,8	182	2,5	-7,1	-14
Bulharsko	225	3,3	179	2,5	-20,4	-46
Rusko	163	2,4	173	2,4	6,1	10
Moldavsko	166	2,4	128	1,8	-22,9	-38
Srbsko a Černá Hora	132	1,9	119	1,6	-9,8	-13

Trestně stíhaní cizinci – porovnání shodného období roku 2003/2004

Období Roku	1.1.-31.12. 2003	tj.%	1.1.-31.12. 2004	tj.%	Změna oproti předchozímu období	
					v [%]	absolutní číslo
Trestně stíháno cizinců	6 923	100,0	7 215	100,0	4,2	292
z toho v teritoriu ObŘ S CPP:						
Praha	2 677	38,7	2 817	39,0	5,2	140
z toho: na území hl.m.Prahy	2 165	31,3	2 213	30,7	2,2	48
na území PČR správy Středočes.kraje	512	7,4	604	8,4	18,0	92
Ostrava	929	13,4	943	13,1	1,5	14
Brno	884	12,8	920	12,8	4,1	36
Plzeň	761	11,0	843	11,7	10,8	82
Ústí n.Labem	658	9,5	707	9,8	7,4	49
Hradec Králové	653	9,4	618	8,6	-5,4	-35
České Budějovice	361	5,2	367	5,1	1,7	6
trestně stíhaní cizinci v teritoriu okresů:						
vnitrozemských (mimo hl.m.Prahu)	2 025	29,3	2 214	30,7	9,3	189
příhraničních	2 733	39,5	2 788	38,6	2,0	55
Příhraničních	2 733	100,0	2 788	100,0	2,0	55
* z toho v teritoriu okresu :						
Cheb	213	7,8	245	8,8	15,0	32
Frydek Místek	205	7,5	217	7,8	5,9	12
Náchod	187	6,8	171	6,1	-8,6	-16
Tachov	89	3,3	145	5,2	62,9	56
Liberec	122	4,5	121	4,3	-0,8	-1
Karviná	153	5,6	112	4,0	-26,8	-41
Břeclav	123	4,5	107	3,8	-13,0	-16
Český Krumlov	50	1,8	95	3,4	90,0	45
Teplice	109	4,0	95	3,4	-12,8	-14
České Budějovice	103	3,8	94	3,4	-8,7	-9
Děčín	93	3,4	90	3,2	-3,2	-3
Karlovy Vary	120	4,4	87	3,1	-27,5	-33
Znojmo	84	3,1	78	2,8	-7,1	-6
Zlín	51	1,9	75	2,7	47,1	24
Chomutov	87	3,2	72	2,6	-17,2	-15
Česká Lípa	65	2,4	70	2,5	7,7	5
Domažlice	54	2,0	70	2,5	29,6	16
Trutnov	58	2,1	70	2,5	20,7	12
Ústí n.Labem	53	1,9	68	2,4	28,3	15
Most	32	1,2	64	2,3	100,0	32
Jablonec n.N.	52	1,9	58	2,1	11,5	6

Uherské Hradiště	49	1,8	58	2,1	18,4	9
Jindřichův Hradec	48	1,8	57	2,0	18,8	9
Klatovy	46	1,7	57	2,0	23,9	11
Hodonín	58	2,1	55	2,0	-5,2	-3
Ústí n.Orl.	44	1,6	55	2,0	25,0	11
Sokolov	56	2,0	50	1,8	-10,7	-6
Vsetín	67	2,5	44	1,6	-34,3	-23
Semily	52	1,9	43	1,5	-17,3	-9
Rychnov n.Kněžnou	59	2,2	40	1,4	-32,2	-19
Opava	28	1,0	30	1,1	7,1	2
Bruntál	36	1,3	29	1,0	-19,4	-7
Prachatice	59	2,2	26	0,9	-55,9	-33
Šumperk	19	0,7	25	0,9	31,6	6
Jeseník	9	0,3	15	0,5	66,7	6

Vysvětlivka: * řazeno podle nejvyšší hodnoty aktuálního období

Trestně stíhaní cizinci - v krajích ČR dle správního členění

Období 1.1.-31.12.2004	Celkem	tj. %	z toho cizinec s pobytem v ČR					
			neoprávněným	tj. %	trvalým	tj. %	dlouhodobým	tj. %
Trestně stíháno cizinců	7 215	100,0	2 072	100,0	843	100,0	555	100,0
z toho v teritoriu kraje ČR								
Praha	2 213	30,7	887	42,8	146	17,3	136	24,5
Moravskoslezský	693	9,6	188	9,1	78	9,3	35	6,3
Jihomoravský	662	9,2	105	5,1	112	13,3	60	10,8
Středočeský	604	8,4	104	5,0	41	4,9	66	11,9
Plzeňský	461	6,4	143	6,9	39	4,6	40	7,2
Ústecký	458	6,3	71	3,4	122	14,5	60	10,8
Královéhradecký	400	5,5	179	8,6	35	4,2	20	3,6
Karlovarský	382	5,3	117	5,6	69	8,2	47	8,5
Jihočeský	348	4,8	106	5,1	43	5,1	19	3,4
Liberecký	292	4,0	70	3,4	53	6,3	23	4,1
Olomoucký	230	3,2	31	1,5	44	5,2	10	1,8
Zlínský	198	2,7	25	1,2	35	4,2	11	2,0
Pardubický	161	2,2	31	1,5	14	1,7	18	3,2
Vysočina	113	1,6	15	0,7	12	1,4	10	1,8

Vysvětlivka: * řazeno podle nejvyšší hodnoty celkového počtu trestně stíhaných cizinců

Trestně stíhaní cizinci - v krajích ČR dle správního členění - porovnání shodného období roku 2003/2004

Období Roku	1.1.-31.12. 2003	tj. %	1.1.-31.12. 2004	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
	2003		2004		v [%]	absolutní číslo
Trestně stíháno cizinců	6 923	100,0	7 215	100,0	4,2	292
z toho v teritoriu kraje ČR						
Praha	2 165	31,3	2 213	30,7	2,2	48
Moravskoslezského	673	9,7	693	9,6	3,0	20
Jihomoravského	697	10,1	662	9,2	-5,0	-35
Středočeského	512	7,4	604	8,4	18,0	92
Plzeňského	372	5,4	461	6,4	23,9	89
Ústeckého	419	6,1	458	6,3	9,3	39
Královéhradeckého	406	5,9	400	5,5	-1,5	-6
Karlovarského	389	5,6	382	5,3	-1,8	-7
Jihočeského	342	4,9	348	4,8	1,8	6
Libereckého	291	4,2	292	4,0	0,3	1
Olomouckého	164	2,4	230	3,2	40,2	66
Zlínského	208	3,0	198	2,7	-4,8	-10
Pardubického	177	2,6	161	2,2	-9,0	-16
Vysočina	108	1,6	113	1,6	4,6	5

Vysvětlivka: * řazeno podle nejvyšší hodnoty aktuálního období

Trestně stíhání cizinci-dle druhu pobytu na území ČR - porovnání shodného období roku 2003/2004

Období roku		1.1.-31.12. 2003	tj.%	1.1.-31.12. 2004	tj.%	Změna oproti předchozímu období	
						v [%]	absolutní číslo
trestně stíhání cizinci na území ČR		6 923	100	7 215	100	4,2	292
Kategorie	druhu pobytu cizince v ČR (speciální hlediska pachatele v FZP)						
2	oprávněný pobyt /od 1.1.2001 pobyt na vízum do 90 dnů	982	14,2	670	9,3	-31,8	-312
3	trvalý pobyt	844	12,2	843	11,7	-0,1	-1
* 4	azylant v ČR (cizinec s přiznaným azylem)	26	0,4	12	0,2	-53,8	-14
5	dlouhodobý pobyt / od 1.1.2001 pobyt na vízum nad 90 dnů	815	11,8	555	7,7	-31,9	-260
6	neoprávněný pobyt	1 915	27,7	2 072	28,7	8,2	157
8	cizinec nepobývá na území ČR	681	9,8	634	8,8	-6,9	-47
9	nic z uvedeného	455	6,6	698	9,7	53,4	243
A	pobyt na vízum za účelem strpění	12	0,2	29	0,4	141,7	17
B	pobyt na vízum za účelem dočasné ochrany	2	0,0	5	0,1	150,0	3
C	pobyt na vízum za účelem dostavení se do přijímacího střediska	27	0,4	23	0,3	-14,8	-4
* D	pobyt na vízum za účelem řízení o azylu	282	4,1	147	2,0	-47,9	-135
E	přechodný pobyt na území ČR bez víza	824	11,9	857	11,9	4,0	33
* F	pobyt na výjezdní vízum-nebylo zahájeno řízení o azylu	10	0,1	8	0,1	-20,0	-2
K	pobyt na zákl.zákona o pobytu ozbrojených sil jiných států na území ČR	N		41	0,6		
L	pobyt na diplomatické nebo zvláštní vízum	N		6	0,1		

Vysvětlivka: * cizinec pobývajících na území ČR na základě zákona č.325/1999 Sb., o azylu, v platném znění

Odsouzení cizinci

Rok	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Odsouzení cizinci na území ČR (údaje MS ČR)												
celkem cizinců	1 571	2 028	2 962	3 318	3 334	3 545	4 769	4 558	3 714	3 389	3 676	4 099
z toho nejvíce občanů*												
Ukrajiny			128	223	419	689	1 049	1 278	939	882	1 053	1 164
Slovenska	904	1 193	1 650	1 712	1 593	1 477	1 649	1 159	1 010	923	1 013	1 132
Vietnamu	36	95	311	346	261	183	484	551	428	332	327	368
Polska	239	135	179	161	180	178	182	161	167	199	157	183
Rumunska	135	84	111	109	142	110	185	228	157	114	79	127
Ruska			31	32	39	68	84	100	93	86	99	111
Bulharska	39	84	108	116	134	157	161	170	114	87	73	102
Moldavska				7	15	43	110	219	196	110	109	98
Běloruska			7	15	11	45	79	66	49	60	83	94
Litvy				4	3	14	28	17	14	40	40	77

Vysvětlivky: * řazeno sestupně podle nejvyšší hodnoty aktuálního roku

Odsouzení cizinci - porovnání shodného období roku 2003/2004

Období Roku	1.1.-31.12. 2003	tj. %	1.1.-31.12. 2004	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
					v [%]	absolutní číslo
cizinci odsouzení (údaj MS ČR)	3 676	100,00	4 099	100,00	11,5	423
z toho nejvíce občanů:						
Ukrajiny	1 053	28,7	1 164	28,4	10,5	111
Slovenska	1 013	27,6	1 132	27,6	11,8	119
Vietnamu	327	8,9	368	9,0	12,5	41
Polsko	157	4,3	183	4,5	16,6	26
Rumunsko	79	2,1	127	3,1	60,8	48
Rusko	99	2,7	111	2,7	12,1	12
Bulharsko	73	2,0	102	2,5	39,7	29
Moldavsko	109	3,0	98	2,4	-10,1	-11
Bělorusko	83	2,3	94	2,3	13,3	11
Litva	40	1,1	77	1,9	92,5	37

Vysvětlivky: * řazeno sestupně podle nejvyšší hodnoty aktuálního roku

Abecední seznam použitých zkratk

AČR	- Armáda České republiky
AFIS	- identifikace osob na základě otisků prstů
BGS	- Bundesgrenzschutzamt (pohraniční policie SRN)
CAHAR	- Výbor pro právní otázky územního azylu, uprchlíky a osoby bez státní příslušnosti (<i>Ad Hoc Committee of Experts on the Legal Aspects of Territorial Asylum, Refugees and Stateless Persons /Council of Europe/</i>)
CDMG	- Řídicí výbor pro migraci (<i>Committee for Demography and Migration</i>)
CIREFI	- Centrum pro informace, diskusi a výměnu názorů k překačování hranic a imigraci (<i>Center for Information, Discussion and Exchange of Opinions on the Border Crossings and Immigration</i>)
CIS	- Cizinecký informační systém
COREPER	- Výbor stálých zástupců (Comité des représentants permanents)
CS-VIS	- Centrální vízový informační systém
ECAC	- Evropské konference pro civilní letectví
EFQM	- model Evropské nadace pro řízení kvality
EFTA	- pracovní skupina Rady Evropské unie - Evropské sdružení volného obchodu
ENO	- Evidence nežádoucích osob
EP	- Evropský parlament
ES	- Evropská společenství
ESSK	- Evidenční systém statistiky kriminality
EU	- Evropská unie
EU/EHP	- Evropský hospodářský prostor
EURES	- Evropské služby zaměstnanosti
EURODAC	- systém založený na povinném snímání otisků prstů žadatelů o azyl a cizinců nelegálně překračujících vnější hranice Evropské unie
FADO	- elektronická databáze vzorů a padělků cestovních dokladů a systém sdílení těchto informací v rámci členských zemí Evropské unie
GD-DISC	- pracovní skupina generálních ředitelů migračních služeb (skupina EU)
GK	- Generální konzulát
ICAO	- Mezinárodní organizace pro civilní letectví
ICMPD	- Mezinárodní centrum pro rozvoj migračních politik (<i>International Centre for Migration Policy Development</i>)
IAS	- Integrovaný azylový středisko
IOM	- Mezinárodní organizace pro migraci (<i>International Organization for Migration</i>)
MPO	- Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	- Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠMT	- Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy
MV	- Ministerstvo vnitra
MVP/EVC	- Modernizace vízového procesu/evidence cizinců
MZV	- Ministerstvo zahraničních věcí
N.SIS ČR	- Národní sekce Schengenského informačního systému
NI.SIS.ČR	- národní rozhraní Schengenského informačního systému druhé generace
NI-VIS	- Národní vízový informační systém
OAMP	- Odbor azylové a migrační politiky
ObŘ SCPP	- Oblastní ředitelství cizinecké a pohraniční policie
OCP	- Oddělení cizinecké policie
OECD	- Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (<i>Organization for Economic Cooperation and Development</i>)
OKP	- Oddělení kontroly pobytu
OMPS	- Odbor mezinárodní policejní spolupráce
OPE	- Oddělení pátrání a eskort
OPKP	- Odbor pátrání a kontroly pobytu
OSN	- Organizace spojených národů

OSŘI PP ČR	- Odbor systémového řízení a informatiky Policejního prezidia České republiky
PČR	- Policie České republiky
PoS	- Pobytové středisko
PřS	- Přijímací středisko <i>žadatelů o azyl</i>
Rada JHA	- Rada spravedlnosti a vnitřních věcí
RCPP	- Referáty cizinecké a pohraniční policie
ŘSCPP	- Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie
SAP ČR 2003	- Schengenský akční plán České republiky 2003
SR ÚMV	- Rozvojové středisko Ústavu mezinárodních vztahů
SCIFA+	- Strategický výbor pro imigraci, hranice a azyl (<i>Strategic Committee on Immigration, Borders and Asylum</i>)
SCPP	- Služba cizinecké a pohraniční policie
SČKCH	- Sdružení Česká katolická charita
SD	- Skupina dokumentace
SIRENE.ČR	- Národní místo pro předávání a koordinaci informací (<i>Supplementary Information Request At (the) National Entry</i>)
SIS	- Schengenský informační systém
SNS	- Společenství nezávislých států
SM Brusel	- Stálá mise Brusel
SOZE	- Sdružení občanů zabývajících se emigranty
SPÚ	- Schengenská prováděcí úmluva
UNHCR	- Úřad vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky (<i>United Nations High Commissioner for Refugees</i>)
ÚOOZ SKPV	- Útvar pro odhalování organizovaného zločinu služby kriminální policie a vyšetřování
VIS	- Vízový informační systém
VISA	- pracovní skupina Rady Evropské unie - Víza
VISION	- síť schengenských konzultací při udělování víz (<i>Visa Inquiry Open-Border Network</i>)
ZŠ	- Základní škola
ZÚ	- Zastupitelský řad
ZZC	- Zařízení pro zajištění cizinců

Přílohy

SAMOSTATNĚ ČÍSLOVANÁ PŘÍLOHA

Analytická studie „Migrace v roce 2004 - základní migrační trendy v evropském kontextu“

